

Հայկական գիտահետազոտական հանգույց Armenian Research & Academic Repository

Սույն աշխատանքն արտոնագրված է «Ստեղծագործական համայնքներ
ոչ առևտրային իրավասություն 3.0» արտոնագրով

**This work is licensed under a Creative Commons Attribution-NonCommercial
3.0 Unported (CC BY-NC 3.0) license.**

Դու կարող ես.

պատճենել և տարածել նյութը ցանկացած ձևաչափով կամ կրիչով
ձևափոխել կամ օգտագործել առկա նյութը ստեղծելու համար նորը

You are free to:

Share — copy and redistribute the material in any medium or format

Adapt — remix, transform, and build upon the material

p 95

ԵՐԵՎԱՆ

ՅԻՄԿԱՅԻՆԻ

ՅԻՄԿԱՅԻՆԻ

ԱՅՍՈՒ-ՀՐԱՏԱ
Գ. ԳԱԼԵՆՆԻ
ԳՈՒԼԻՑ-ԳՕՍՍԻՆԻ
B. BALENTZ
BRAIRÉ-ÉDITEUR

112

Ե Ո Ւ Ն Կ

ՖԵՅԼԷՍՕՖՈՒՆ

ՖԻՂԱՆԼԷՐԻ

Ե Ա Խ Օ Տ

Ե Ո Ւ Ն Կ Ո Ւ Ն Կ Է Ճ Է Լ Է Ր Ի

Ինչպիսիք Լիսաբոնիսէն Ֆրանսոսը Լիսաբոնի՝ ԼԸ ԹՈՒՐՆԷՐ
ՆԱՄ ՖՐԱՆՉԱԼԸՆԸՆ ԷՅԼԷՏԻՅԻ ԹԷՐՃԻԻՄԷՏԷՆ, ԸՍԹԱՄՊՕԼ-
ՏԱ ՏԱՆԻՄԱՐԳԱ ՊԱՇ ԹԷՐՃՈՒՄԱՆԸ ՊԱՐՕՆ ՅՈՂԱՆԷՍ ԷՐԷ-
ՄԵԱՆ ԻՇՊՈՒ ԼԻՍԱՆԻ ԹԻԻՐՔԻՅԷ ԹԷՐՃԻԻՄԷ ԷՅԼԷՄԻՇ ՏԻՐ

ՃԻՂՏԻ ԷՎՎԷԼ

ՎԷՆԷՏԻՔ ՇԷՆՐԻՍԷ

ՍՈՒՐԲ ՂԱԶԱՐ ՄԱՆԱՍԹԸՐԸՆՏԱ ՊԱՍՄԱ

1858

7 004

(348-4.7.)

287-ukh

36966-66

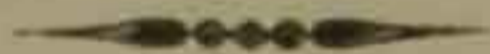
4000

Տ Ի Պ Ա Ճ Է

Ինկիլիզ քիլիսէսի քէշիշէրինտէն Էտուարտ Եունկ նամ Փէյլէսօֆ 1684 թարիսինտէ տիւնեայէ կէլիփի, կէնճլիքտէ իզթիզա էտէն իլիմլէրի թահսիլտէն սօնդրա, կէշէն տէվրին իպթիտասընտա, պաղը նատիտէ թէլիֆլէրի իլէ ատընը սէօյլէթմէյէ պաշլատը: Անճագ զաթինտէ մէրազի թապիաթ օլտուղունտան մատա, Փէլէք տախի քէնտիյէ եար օլմայրփի, կէնճ եաշընտա տիւնեայէ սէվտասը օլմուշ ուսա տա, Փէլէյին Փէլաքէթլէրի քէնտիյի պիր հալէ գօմուշ տուր քի, տիւնեատէն իպա էտիփի, էօլմէտէն էվվէլ քէնտիյի մէզարէ կէօմմիւշ: Աէնճլիքտէ թալիպ օլտուղու մասլահաթլէրին հիշ պիրինէ պէրմուրատ օլմատըղընտան պաշղա, եաշընը ալտըղտան սօնդրա, օն սէնէտէն պէրի թէսէլիսի օլան՝ էհլի Լուսիա, վէ էհլինին իքի էվլատը՝ Ֆիլանտրոս վէ Նէրկիզէ իւշ այըն զարֆընտա տիւնեալարըն թէպտիլ էտինճէ, օ ճան աճըսըյլա տիւնեատէն քիլլիյէն էլ չէքիփի, զաթինտէ իսթիտատի օլան շիիր իլմինէ մէշղուլ օլուփ, օնունլան մէրաղընը տէֆ էտէրտի. օնտան սօնդրա պիւթիւն էօմրիւնտէ զալէմ էլին.

տէն տիւշմէյիսի , կէրէք շիր , կէրէք նէսր չօղ
թէլիֆլէր էթմիշ տիր : Ասքին օ արգուսուն չէք-
տիյի էճէլ՝ աղըպէթ 1765 թարիխինտէ էօնիւնէ
չըղընճա , էօլէճէյինի տույուսի , եինէ պիր մէ-
րադ դալէպէսի մի օլա . եօղսա տիւնեատէն իդ-
րահ էթմիշ , ինթիգամ ալմադ իչին մի օլա .
եօղսա ինկիլիղճէտէն Ֆրանգսըղճայա թէրճիւմէ
էտէն լը թուրնէօր ալիմին թախմինինճէ , էճէլ
տէօլէինտէ եաթմըշ ատամըն՝ տիւնեա շէյլէրին-
տէ կէօղիւ օլմամալը , օ սէպէպ իչին մի օլա .
եախօտ եաղտըղը շէյլէր տահա թասհիհ օլմա-
մըշ , քէնտի էօլտիւքտէն սօնղրա էլէ կէչիսի տէ ,
օլան շէրէֆինէ զիւլ օլմայա տէյի մի օլա , էլ
եաղըլարընը հէփ աթէշէ եաղմըշ : Օնլարտան
մանտա հալա էլտէ դալան պիր դաշ թէլիֆի վար
քի դայէթ թուհաֆ շէյլէր տիր : Ա է պունլարըն
փէք ալասը՝ իշպու թէրճիւմէ օլունան Աեճէր
տիր քի , ախրէթին էպէտիլիյինի , վէ ճանըն
էօլմէղ օլտուղունու իսպաթ հաղղընտա , չօղ ա-
ճախպ պուլուլար ըլա սէօյլէր . վէ նասիհաթ վէ
թաղիրլէրինի՝ նէքրէ թէմսիլէր իլէ կէչէր : Պու
ատամ պիր էօրնէքսիղ միւէլիֆ տիր քի , թէլի-
ֆլէրինին ուսուլի հիչ քիմսէյէ պէնղէմէղ .
հաթթա սաիր միւէլիֆլէր պիր պիրլէրինտէն
էօրնէք ալմըլար տէյի զէմմ էտէր . վէ թէլի-
ֆլէրինին պիրինտէ Նէ աճայիպ տիր քի , ին-
ասնլար տօղտուղու գաման պիր պիրիսե պեկեմէղ
տօղար տա , եօլտիւքրի գաման պիր պիրիսե եօր-
նէք եօլիւր տէյի հիճվ էտէր : Քէնտի եաղտըղը
շէյլէրին նէ նիղամը վար , նէ թէրթիպի վար , վէ
նէ պիր մատտէյէ մէպնի տիր . քիչինին Ֆիքրի նէ
շէքիլ կէղէրսէ , պու ատամ դալէմինի տէ էօյլէ
կէղտիրմիշ տիր . պիր մատտէյի պաշար , օնու
պրաղըր պիր դայրիսին սէօյլէր , պիր սէօյլէ-
տիյինի թէքրարլար , պիր դայրի թապիր իլէ
եինէ սէօյլէր , շէօյլէ քի օղույանըն ճանը սըղըլ-

մասըն տէյի , ինկիլիզճէտէն Փրանդսրդճայա
թէրճիւմէ էտէն առամ՝ պիր րասլըթայէ դօմագ
իչին , տօգուգ կէճէյի եիրմի տէօրտէ պէօլմիւշ
իքէն , պաղը խուրտէլէրինի թէքրար այըրըփ ,
հաշիյեէ իսմի իլէ հէր կէճէնին սօնունա պաշղա
պաշղա ա , բ , նիշանլէրի իլէ այրը եազմըշ տըր :
Պունտան մանտա մահէր կիւնիւ իւղէրինէ իւշ
Փասլ պիր դասիտէսի , վէ պաղը մատտէլէր
հազզընտա թէՓէքքիւրլէրի , իշպու քիթասլըն
նիհայէթինէ իլավէ օլունմուշ տուր :

The accompanying map shows the location of the site in relation to the surrounding area. The map is a simple line drawing showing the site's position relative to other landmarks and roads. The text is written in a cursive script and is somewhat difficult to read due to fading.

Աւան, օ քեֆին սեղինի տողուտուղուն մե,
քեք՝ նէ չախուք կիտեր կելիւ :

ԵՈՒՆԿ ՖԵՅԼԷՍՕՖՈՒՆ

ՖԻՂԱՆԼԵՐԻ

Ե Ա Խ Օ Տ

ԵՈՒՆԿՈՒՆ ԿԵՃԵԼԵՐԻ

ՊԻՐԻՆՃԻ ԿԵՃԵ

Ա՛Տ, թաթը ույգու ան . եօրդուն թա-
պիաթէ հայաթ վերիրսին . . . ան, նէյ-
լէյիմ քի գաչայօր : () տա քէնտիյի տիւ-
նեայէ վերմիշլէր կիպի, տէրտլի օլանտան գա-
չայօր . իգպալին օլտուղու եէրտէն կէրի գալ-
մաղ . ան ու վաճ սէսինտէն գաչար , գուշ
կիպի ուչար տա , վարրի գօնմաղա՝ եաշ ըլա
ըլանունամըշ կէօզլէր արար :

Չօգտան պէրի տիր՝ ըահաթ ույգու նէ
օլտուղուն պիլմէմ . պիր գաչ տագիգա ուչու-
գլանա ուչուգլանա ույուտուգտան սօնդրա ,
ույանըրրմ . . . մութլու պիր տահա ույան
մայանլարա : | աքին օ տա պօշ . էյէր ըույա-

նրն մէջարլարա տա կիրտիյի սահիհ իսէ ,
 ծնլարա տա մութլու օգուամագ պօշ տուր :

Այգումունն իչինտէ նէ գարըղդ տիւշ-
 լէր կէօրտիւմ . պիր մուսիպէթտէն պիր մու-
 սիպէթէ տիւշիւփ գալգարագ , խայալի տէր-
 տլէր իլէ մէյուս օլտում : Հէլէ այըլտում ,
 ագլում պաշումա կէլտի ույանտում . ույանտում
 ամմա , էլիմէ նէ կիրտի : Այն հալիմէ .
 տէրտիմի թէպտիլ էթտիմ , վէ սահիհի
 խայալիսինտէն պէթէր տէրտլէր պուլտում .
 տէրտիմի եանմաղա կիւնլէր փէք գըսսա
 տըր : Մ՛հ . կէճէլէր նէ գատար գարանլըգ
 օլսա , պէնիմ հալիմ գատար մուսիպէթլի
 օլամագ , գալպիմ գատար գարա եասլը օլա-
 մագ :

Իշթէ , կէճէ՝ տէվրինին եարըսընա վար-
 տը . հավալարըն օրթասընտա , ապանօս
 թախթ իւզէրինտէ օթուրմուշ՝ պիր հէյ-
 պէթլի փատիշահ կիպի , գարանլըգ պիր
 գաֆէս արտընտան ույումուշ ճիհանէ տօ-
 դրու , գուրշուն աասըն սալմըշ : Մ՛հ . պու
 նէ սուսլուգ տուր . պու նէ գարանլըգ տըր .
 կէօզլէր շէյ կէօրմէզ , գուլապլար սէս ի-
 շիթմէզ . պիւթիւն քեաինաթ ույգույա
 տալմըշ . տիւնեա էօլմիւշ տուրույօր : Տիւ-
 նեայը եաշատան հարէքէթ տուրմուշ կիպի՝
 թապիաթ ըահաթլանըյօր սանըրսըն . վայ
 գօրգունճ ըահաթլըգ վայ . տիւնեա սօնու-
 նու խապէր վէրէն թասվիր : Աէլսին իմտի
 կէլսին շու տիւնեա սօնու . էյ գատէր , եըրթ
 իմտի փէրտէնի . պէնիմ անթըգ պէքլէյէ-
 ճէք հալիմ գալմատը :

Այ սուսլուգ , էյ գարանլըգ . ազլիմ էքի-
 զլէր , էզէլի կէճէնին մուպարէք էվլատլա-
 րը . թաթլը Ֆիքիրլէրին աթալարը , սիզ
 օլտուղունուգ էէրտէ , տիւշկիւն ատամլարը
 գալտրըրը , ազլընա գուվլէթ վէրիրսինիզ .
 պանա տա իմտատ էտին . սիզին հիւքմիւ-
 նիւզ օնտա տրը . քիւլիւ թօփրաղը սիզին
 օլան՝ պու ալիլ վիւճուտ , չօղա վարմազ՝ տիւ-
 շիւփ հէյպէթլի տէվլէթինիզէ պիաթ էտէ-
 ճէք տիր : Ապէին սիզին Ֆախտէսիզ իմտա-
 տրնըղը տիլէմէյլէ , էլիմէ նէ կիրիր : Անզ
 քիմսինիզ . էպէտի հիշլէրէ պիր սէս էտիփ ,
 սապահ էրլտրղլարընը եարատրփ , գուպպէի
 ասումանէ տիզէն , վէ հէնուգ տօղան տիւ-
 նէայէ , եարատանընը խապէր վէրմէք իչին ,
 էրլտրղլարըն պինազիր տէվրինի պաշլատան՝
 գատրը ալլահըն եանընտա սիզ նէ սինիզ :
 Սանա , եա՛ թաալ - ալլահ , սանա նիյազ է-
 տէրիմ . շու կէօք էիւզիւնտէ փարլայան ա-
 Ֆիթապըն նուրունու վէրէն սէն սին . ճանը-
 մը տօգան . պէնիմ տէ ազլըմա նուր վէր :
 Պու օ սաաթ տրը քի , ինսանլար ույգույա
 տալմըշ իքէն , խասիս ատամ , մալինին եանը
 պաշընը պէքլէր . պէնիմ տէ մալիմ սէն սին .
 պէնիմ տէ կէօզիւմ սէնտէ տիր . պիր սըղը-
 նաճագ էէր՝ սէնտէ սրարըմ :

Ճանըմ տա հասսէլէրիմ կիպի գարան-
 լըգտա տուրույօր : Վէրէմ էյլէ էֆէնտիմ ,
 շու օլտուղում իքի գաթ գարանլըգտան ի-
 շէրի՝ ճանըմա պիր նուր գըվըլճըմը կէօն-
 տէր , մահզուեն ճանըմա ըշըգ վէրսին , թէ

սէլլա էթսին . պէն աճըլարըմը պաստըրըփ , տէրտլէրիմի Ֆիքրիմտէն չըգարըփ , էօմը իւլէ էճէլին Ֆասըլլարընը սէյը էթմէյլէ , Ֆախտէմէնտ օլմագ նիյէէթինտէյիմ . Ան էօնիւմէ տիւշ . հագգ օլանլարը պանա կէօս . Թէր . տիլիմի տէ , ամէլիմի տէ սէն իտարէ էյլէ . ագլըմա գուլլէթ վէր , էյիյի Թանըյայըմ . կէօնիւմէ զօր էյլէ , էյլիյի սէվէյիմ . պէնի Ֆաղիլէթէ պէնտ էյլէ , շիմ տիյէտէք պօրճու գալտըղըմ պագիյէէլէրի շիմտէն սօնղրա էտա էտէ պիլէյիմ . վէ սէնին ինթիգամ գատէհին՝ պու սէֆիլ պաշըմտա Թիւքէնիսի , նաֆիլէյէ տէօքիւլմիւշ օլմասըն :

Աշթէ սաաթ պիրի վուրույօր հայ հայ . պիզ սաաթլարը զայպ էթտիքտէն սօնղրա սայարըղ : Աօյլէ իսէ վագթէ սէս չըգարթմագ , ինսանա պիր ագըլլըլըգ տըր : Աուճուն սէսի ճանըմտա էօթէր . մահշէր մէլէյինին սէսի կիպի , ճանըմը Թիթիթիտիր տույարըմ : Սաաթ կէրչէք վուրտոմու . պու վուրան՝ էօմրիւմիւն սօն սաաթի տիր . պունտան էվլէլքի վուրանլար նիճէ օլտու . վարտը տիւնեանըն տօղտուղունու կէօրէն սէնէլէր իլէ պիր օլտու : Աու պիր նիշան տըր քի էօմրիւ Թէրք էտէճէյիմի իսապէր վէրիյօր . ահ , տահա նէ գատար էափաճագ շէյիմ վար : Վօրգուլարըմ , իւմիտլէրիմ պիր պիրինէ կէջմիշ . պիւթիւն զաթիմ գօրգու իչինտէ տիր . նէրէյէ կիտէյօրում շու գըսսաճըգ էօմրիւն քէնարընտան աշաղա տօ

զրու պագար թիթիրերիմ: Մման ալլահ, օ
 նէ տիպսիզ կիրտապ տրր . ա՛ Տիյպէթլի է
 պէտիլիք, կէօզիւմէ կէօրիւնէն սէն սին:
 Սէն պէնիմ զաթիւմէ պիր օլաճագսրն . շիւպ
 հէմ եօզ . եա պէնիմ կիպի պիր սէֆիլ,
 պիր սաաթէ պիլէ սահիպ տէյիլ իքէն, պիր
 էպէտիլիյէ նիճէ մալիք օլա պիլէճէք:

Ինսան էվլատը չօգ աճախպ տիր . անդլա
 շըլմագ պիր զաթ վար ըսա, ալլահտան սօն
 զրա՛ ինսան տրր . ինսանը պիր էյի թանը
 մագ իչին, պիր պիրինէ զըտ կէօրիւնիւր՝
 պին շէքլի պիր եէրէ կէթիրիփ, էօյլէ պագ
 մալը: Սիր պիրինէ զըտ՝ նէ զէնկինիլիք, նէ
 Ֆագըրըզ, նէ խօրլուզ, նէ պէօյիւքլիւք .
 ինսան նէ խօր շէյ տիր, ինսան նէ պիւյիւք
 շէյ տիր . եա պու աճախպ մախլուգու եարա
 տան ալլահ՝ օ՛ նասըլ շէյ տիր: Ինսանտա
 իքի մուխթէլիֆ թապիաթ պիր եէրէ կէլ
 միշ, ինսան՝ պիր պիրինէ զըտ իքի էպէտինին
 հասըլ օլտուղու մէրքէզ տիր . իքի ուճու պիր
 եէրէ կէթիրէն իլմէք տիր . եարատան ալ
 լահտան հիլէրէ վարընճա, սայրսըզ մա
 խլուգաթ զէնճիրինին օրթասընտա՛ պիր
 փարլագ հալգա տրր . թանդըր նուրունուն՝
 սէօնիւք շաֆգը, միւթաալ զաթին թաս
 լագ թասվիրի, վէ պօզուլմուշ սուրէթի
 տիր . Ֆանի թօփրաղըն էվլատը, էպէտի
 իզգէթին վարիսի . պիր էօլմէզ զաիֆ, պիր
 էպէտի պէօճէք, պիր գուլտ, պիր թանդ
 ըր տրր: Վէնտիմտէն քէնտիմ գօրգուփ,
 քէնտի զաթիմտէ քէնտիմի շաշըրըյօրում:

Տիբրիմ՝ օլտուղու եկրտէ եապանձը, պիւ-
 թիւն քէնտիմի կէզեր տօլաշըր, հէմ շա-
 շար, հէմ գօրգարըմ: Ճանըմ քէնտիյի
 արար, վէ քէնտիյի կէօրմէյէ քէնտիյէ տէօ-
 նէր. կէօղիւնիւ տիքէր, քէնտիյէ պագար,
 շաշըրըր, քէնտի քէնտիյի թանըյամազ,
 գօրգույա տիւշէր: Մնասն էվլատը քէնտի
 քէնտիյէ նէ աճաիպ սըր տըր. շու օլտուղու
 սէֆիլ հալտէ, եինէ կէօրիւնէն վագարընա
 պագարմըսըն: Շու չէքտիյի տէրտլէրին ա-
 րասընտա, կէօսթէրտիյի զաֆէր սուրէթի-
 նէ պագարմըսըն: Վգլըմ՝ գօրգույուլա սէ-
 վինձ արասընտա շաշմըշ գալմըշ, զաթիմին
 նէ օլտուղունու անղլայամայօր: Վեահ թա-
 աճճիւպ էտէր, սէվինձիմտէն ուշարըմ.
 կեահ գօրգումտան քէնտիմի ալտըրըր, քէն-
 տիմտէն քէնտիմ թիթիւրէրիմ. շու
 էօմրիւմիւ քիմ սագլայա պիլըր. հէլէ
 պիւր տէ, պու զաթիմի քիմլէր մահվ էտէ պի-
 վըր: Վիւր մէլէք պէնի մէզարա կիրմէքտէն
 գուրթարամազ. լաքին մէլէքլէրին սիւրիւ-
 սիւ տէ պէնի մէզարտա մահպուս թու-
 թամազ:

Վայր, ճանըմըն էօլմէզ օլտուղու պիւր պօշ
 թաիմին տէյիլ տիւր. թապիաթին հէր շէյ-
 ինտէն իսպաթըմ վար: Վուպպէի ասուման՝
 պէնի ատէմին էյլիյինէ մուգայէէտ, նուր-
 լարըլա ըշըգ վէրսինլէր տէյի, եարատան
 եէր եէր երլտըզլար տիզմիշ. պու պապտէ
 ույգու պիլէ ինսանը թէրպիյէ էթմէյէ
 թայէին տիւր: () թաթը ույգու՝ ույուշ-

մուշ ազալերիմի զապթ էթտիյի զաման ,
 ույանրգ ճանրմ եօրուլմագ պիլմէզ , հաս-
 սէլերիմ իշլէմէզ իքէն , ճանրմ եինէ քէն-
 տի եօլունտան գալմագ : Աեաճ չայըրլարը
 չիմէնլերի չիյնէր կէզէր , կեաճ պիր իզսիզ
 օրման իչինտէ մէյուս վէ մահզուն տօլաշըր
 եաթըր , պիր եօլ իզի պուլամագ . կեաճ
 պիր թէփէտէն ուչար , տէրէտէն տէրէյէ
 թէքէրլէնիր գօրգար . պիր տէ քէնտիյի պիր
 կէօլտէ պուլուր , սույուն եիւզիւնտէ եիւզ-
 մէյէ պաշար , քէօփիւրմիւշ տալղալարըլլա
 կիւլէշիր տուրուր . հէլէ պիր սարպ գըլլա
 տիւշէր , տաղտան եուգարը թըրմանըր եա-
 թըր , չօգ տէՓ'ա համլատա ուչայօրում սա-
 նըր , էթրաՓընտա զարաիպ խայալէր կէօ-
 ըիւր : Աքին իսթէր կէօրտիւյիւ տիւշտէն
 խօշլանսըն , իսթէր կէօզիւնէ կէօրիւնէն
 խայալաթտէն գօրգսուն , եինէ քէնտի զա-
 թի՝ այաղըմ ալթընտան գալգան թօզտան
 ալա օլտուղունու՝ օ եալան գօրգուլարը , օ
 եալան սէվինճլէրի պիլէ խապէր վէրիը :
 Չալըզգանլըղընա գարար օլամագ . կէօզիւ
 տաիմա եիւքսէքլէրէ չըգմատա տըր , հէման
 վաթանընա տօղրու եիւքսէլմէյէ պագար ,
 վէ աղըրլըղըլլա քէնտիյի եէրէ եափըշտը-
 րան՝ էօլէճէք թէնտէ ուչուշուր տուրուր :
 Աէճէնին սուսլուղու տաիսի ճանըն էօլմէզ
 օլտուղունու խապէր վէրիը . գարանլըգ օլ-
 մասլլա , պիր էպէտի կիւն խապէրի վէրիը .
 հասսէլերիմի ույուշտուրան ույգու՝ ագլըմը
 թէրպիյէ էտէր , վէ պու պօշ ըույալէրին է-

Թրաֆրմտա տօլաշտրղը՝ նաֆիլէ տէյիլ տիր :
 Աճէնին ըույալէրի՝ պիղէ չօգ Ֆախտէլի
 տէրսլէր վէրէ պիլիր : Վնսանա մուղիրը օլան՝
 քէնտի գուրտուղու ըույալէր տիր : Վճապա
 գանջ տէֆ՝ ա ույգունուն ըապրթասըղ ըույա-
 լէրինտէն պէթէր խիւլէալէր գուրմուշում :
 Վիր պիրինէ ույմաղ շէյլէրի՝ պիր էէրէ կէ-
 Թիրիսի , օլմաղ շէյէ վիւճուտ վէրմէյէ չա-
 լըշմըշում : Հայ շաշգըն հայ . շու տիւնեա-
 նըն օյնագ հալինտէ , Թէմէլի սէֆալար ու-
 մանրտում . էօմրիւն Ֆրրթընալարընտա , լի-
 մանըղ կիւնլէր պէքլէրտիւմ . տիւնեա չալ-
 գանթըլարընտա , ըահաթ տէվլէթ արանր-
 տում . կէնճ էաշըմտա՝ Ֆիքրիմտէ նէ կիւ-
 ղէլ տիւնեա կէղէրտի . կէօրտիւյիւմ շէյլէ-
 րի՝ խայալիւմ նէ կիւղէլ կէօսթէրլիւրտի . հէփ
 շաղլըղ , տիւրլիւ սէվլինճլէր , պիրի պիրի ար-
 տըսըրա՝ կէրիսի կէլմէղ սէֆալար : Շու
 գուրտուղում պինաղիր տիւնեատէ՝ Ֆէրանհ
 իչինտէ կէղէր տուրուրտում : Վիէք պէօճէի
 կիպի , ագըլսըղլըղում ըլա էօրտիւյիւմ Թէ-
 վին իչինէ գափանրի , հագգը կէօրէճէք՝ ճա-
 նըմըն էօնիւնէ չէքտիյիւմ փէրտէյի գալըն-
 լատըր էաթըրտում . ճանըմըն ըշըղընը աղար
 աղար քէսիսի , կէօղլէրինսի էլիւմլէ քէօր էթ-
 տիւմ , վէ իրատէթ իսլէ գուրտուղում գա-
 րանըղա տիւշիւսի , իչինտէ տէօնտիւքճէ՝
 ղէնճիրիւմ այագլարըմա տօլանըրտը : Վթ-
 տիյիւմէ պէյէնլիւրտիւմ , կէօնլիւմ տիւնեայէ
 էափըշմըշ , իքիսի պիր Թէն օլմուշ , պիր պի-
 րինտէն այըրլմագ միւմքին տէյիլ իտի : Տէ-

վլէթի պուճնտա պուլուրում տէյի , տէլիճէ
 իւմիտ իլէ , գալպիմի ալուճնտուրուփ տու-
 ընյօրքէն , պիր տէ անիանարդ էճէլ չանը-
 նըն քէսքին սէտասը պէնի ույգուտանն ույան-
 տըրտը : Պու պիր չան տըր քի պիւթիւն
 կիւն չալընըր , վէ չալընտըղճա օ տօյմաղ է-
 ճէլին թէքքէսինէ պինլէրճէ ինսան գուր-
 պան կիտէր . գօրգուլա ույանըփ , պիր քէրրէ
 քէնտիմէ պագտըմ , նըսըֆ ճէնագէ օլմու-
 շում , քէնտիմտէն գօրգմաղա պաշլատըմ :
 Նանի օ իւմիւտ էթտիյիմ խայալէր , օ
 գուրտուղում տէվլէթլէր , նէրէտէ գալտը .
 օ ճանըմըն մալիք օլտուղու փատիշահլըգ-
 տանն , պու կիւն էլինտէ նէ գալտը : (Ս. օ.
 փրագտան եափըլմըշ պիր չիւրիւք պինա , օ
 տա տէօրթ եանը խարապ օլմուշ՝ երգըլմագ
 իւզրէ տիր : Պէլի . էօրիւմ ճէյին եափտը-
 ղը թէլ՝ ինսանը տիւնեայէ , վէ տիւնեա տէ-
 վլէթինէ պաղլայան թէլին եանընտա , գա-
 լըն հալաթ տըր , ղիրա ինսանըն էօմիւր թէ-
 լի պիր ըիւզկեար ըլա գըրըլըր :

Մ՛հ , ճէննէթ , ճէննէթ , էօլմէղ օլան-
 լար՝ սէֆայը սէնտէ կէօրիւր . սէնին սէֆա-
 լէրինին նէ վագթինէ գարար օլուր , նէ էօլ-
 չիւսիւնէ . տէվլէթ , իգպալ սէնտէն ղայրի
 եէրտէ պուլուճնամաղ : Սէնին տէվլէթինին
 սօնու օլսա , տէվլէթ սայըլմաղ . սօնու կէլ-
 մէք գօրգուսու՝ ճէննէթէ կիրէ պիլսէ , տէվ-
 լէթ ծնտան տա գաչար : Մ՛օգ , էօգ , տէվ-
 լէթ ծնտա էմին տիր , ղիրա պաշըմըղ իւզէ-
 ըինտէ տէօնէն չարիսի Ֆէլէյին հիւքմիւ՝ օ-

րալարա վարամազ . տէօնիւփ տէօնիւփ տէ
 աշաղաքի տիւնեալարը պիլէսինճէ չէվլիրիփ ,
 ալթ իւսթ էթտիյի կիպի , օրայը տա պէլա
 լէրէ ուղրատամազ : Չարխըն կեա՛հ ալթ ,
 կեա՛հ իւստ տէօնմէսի՝ պու տիւնեայէ մախ
 սուս տուր . պու Ֆանի տիւնեատէ , հէր
 սաաթ պիրէր տիւրլիւ թէպտիլաթ փէյտա
 էտէր . հատսըզ հիսապսըզ տիւրլիւ շէյլէր
 տէ , էյիսի րասթ կէլմէք փէք նատիր շէյ
 տիր . րասթ կէլսէ պիլէ , էն չափուք կէչէն
 լէր՝ օնլար օլուր : Չիւն վազթին էլինտէ
 պիր պիւյիւք թըրփան վար , տէվլէթլէրի
 պիլէ չայըր օթու պիլէր կիպի՝ քէօքիւնտէն
 պիլէյօր . հէր սաաթին տէ էլինտէ պիրէր
 պուտայըճը տահրասը վար : Օ էվգիմիզի
 պիլէր եաթըր , վէ էթրաֆըմըդտա իգպալ
 օլաճագ ֆիլիսլէրի , զալիմանէ գըրըփ քէօր
 լէմէյի՝ զէվգ ատտ էտէրլէր . պէն քէնտի
 իգպալիմի կէօրտիւմ , նէ չափուք թէնզիլ
 պուլտու , հիչ օլտու : Հայ հայ , Ֆէլէքտէն
 կէլէն իգպալ Ֆէլէք կիպի տէօնէք օլուր ,
 ինսանտան կէլէն իգպալ ինսան կիպի Ֆա
 նի օլուր (ա) . տիւնեա եիւղիւնտէ իգպալ
 մը . պագ շու քիպրէ . իգպալ նէրէտէ : Հէ
 լէ պէն , էլէ կէթիրտիմ սանտըմ , պիր տէ
 պագտըմ , կէօլկէ իմիշ : Աճօգ , եօգ , պու
 տիւնեատէ , Ֆազիլէթտէն ղայրի շէյտէ
 իգպալ եօգ . կիւնէշ՝ ըշըղը քէնտի քէն
 տիյէ վէրտիյի կիպի , իգպալ տէ Ֆազիլէթ
 քէնտի քէնտիյէ վէրիր . Ֆանի տիւնեանըն
 մալի ղայպ օլմաղլա , Ֆազիլէթին իգպալ

դայսպ օլմաղ : Մ՛Տ, քէշքի արզուլերիմէ կէօն-
իւլ վերմէտէն, արզու էթտիյիմ շէյլերի՝
պիր էյի վէզն էթմիշ օլայտում, շիմտի պու-
գատար աճը չէքմէզտիմ :

Այա էճէլ, հէր վիւճուտուն սահիպ մութ-
լագը սրն . այաղըն ալթընտա տէվլէթլերի
մահվ էտիի, երլտըզլարը սէօնտիւլմէք՝ սա-
նա վերիլմիշ, կիւնէշի պիլէ չէքէճէյին պիր
էյեամ տըր : Պիր կիւն օլաճագ քի, ծնու
տա թախթընտան էնտիրիի, գարանլըզլա-
րա պրագաճագսրն : Վէօյլէ աղիմ գուրպան-
լար ըլա, եինէ կէօղիւն տօյմնաղմը . պէնիմ
կիպի պիր զէրրէ մագուլէսինին՝ նէ փիշինէ
տիւշմիւշ, էօվքէնի պէնտէն ալըյօրսուն :

Այիւրէյիմի եարալամաղա՝ պիր օգուն էէ-
թիշմէզմի իտի քի, իւչիւնիւ պիրի պիրի
արտը սըրա Ֆըրլաթտըն : Մ՛Ֆիթապըն
տէվրի՝ իւչ պուրճու թէքմիլ էթմէտէն,
սէն պէնիմ էիւրէյիմի իւչ էէրտէն եար-
տըն : Վ աղըթլար կէչէր, պէլի, սաաթլար
տէօնէր . լաքին լութֆու նէ . օթուրուր
գալգարում, էէր աէյիշիրիմ, հէփ նաֆիլէ
տիր . շաղըզ պէնտէն էիւզ չէվիլմիշ . կէ-
լիփ հիչ պիր տիւշիւնճէմէ գաթըլմայօր .
հէր տիւշիւնճէմ էիւրէյիմէ չէօքիւփ, աճը
էօտլէր իչիրիյօր : Ֆիքրիմ տուրմաղ իշլէր,
ասլա րահաթ վերմէզ, զալիմ Ֆիքիր, կէ-

36966-66

1 Եունի ֆէյլէսօֆ՝ էհլինի, վէ էօղ էվլաար կիպի սէ-
վէր՝ իքի էօյէ էվլաարնը . իւչ այըն զարֆընտա թօփրա-
ղա գօմուշ տուր :

Ճէնին սուսըուղունա գարանըղընա պէքէր , սէնի թէսէլլա էտէրիմ տէյէրէք , կէչմիշէրի կէօզիւմ էօնիւնէ կէթիրիր : Աէն տէնէ շաշգըն ըմ քի , արտընա տիւշէր տէ , օ կէլմիշ կէչմիշ վագըթլարըն գարանըղ սօգագլարընը տօլաշըր եաթըրըմ . պէնի թէսէլլա էտէճէյի եէրտէ , խաին քէսիճի կիպի , պըչագլար վուրուր , պաղըրմը տէլէր : Իշի կիւճիւճ՝ պանա հէր եիւզտէն աճըլար պուլմագ տըր : Աէնի ալըր , պիր զանան զէվգ էթտիյիմ եէրլէրէ կէօթիւրիւր , վալըր օրասընը պիր գուրու չէօլ կէօրիւրիւմ . կէչէնլէրին խայալի կէօզիւմ էօնիւնէ կէլիր , տէրտիմ թէփրէշիր : Աէնճիլիքտէ օլան տէվլէթիմի իթիրտիյիմի աճըրըմ , իգպալիմտէն գալան՝ տաղընըգ փարչալարը կէօրիւր , ա՛հ էտէր աղլարըմ . խօշլանտըղըմ շէյլէրի , սէվէ սէվէ զէվգինի չըգարտըղըմ շէյլէրի՝ կէօրիւր թիթիրէրիմ . վէ էթտիյիմ զէվգլէրին հէր պիրի՝ պիրէր օգ օլուր , եիւրէյիմի տէլէր :

Աքին սալթ քէնտիմի աճըմանըն ասընէ . տիւնեանըն մէշ՝ ալէսի սալթ պէնիմ իչին մի եանայօր : Տիւնեատէ պէնտէն ղայրի տէրտլի եօգմու : Ա՛հ , ա՛հ , աղլայրի սըզատըղըմ՝ պէնիմ թալիլիմտէ օլան պինլէրճէ պին ինսանըն՝ գըսմէթի տիր . քիմինին պիր եիւզտէն , քիմինին օպիր եիւզտէն , հէր քէսին անա միրասը տըր . տէրտ տէտիյին՝ պիր սահիհ միրաս տըր քի , անա օլան էվլատըլլա պէրապէր տիւնեայէ կէթիրիր :

Մ՛հ ինսան էվլատրնրն պաշրնտա օլան
 տիւրլիւ տէրտլէր . սէֆէր, գըթլըգ, թաուէն,
 Ֆըրթընա, եանդըն, նիզա . զալիմ հիւքիւմ
 տարլէր, խալգը պիրի սօյար օպիրինէ վէ-
 ըիր . եէր ալթընտա պուէնճա ճանլար՝ մա-
 տէնլէրտէ իշլէր, ըշըգ կէօրտիւյիւ եօգ,
 տիւնեատէ կիւնէշ օլտուղուէն պիլէ ունութ-
 մուշ . տէնիզ իւզէրինտէ նիշէ էօլմէյէճէք
 ճանլար : Օ ալիմ փատիշահըն էմրի իլէ,
 շէքտիրի փրանկասընա պաղլանմըշ միւճըիմ
 լէր կիպի, էօմիւրլէրին քիւրէքտէ կէչի-
 ըիրլէր, հէր նէֆէս ալտըգճա՝ ըիւզկեար-
 տան ըսլըգ չալարլար, վէ գազանճլարը պիր
 իւմիտսիզլիք տիր : Միմի մէրհամէթսիզ
 սահիպ էլինտէ գալմըշ, ճէնք իչինտէ սա-
 գաթ օլմուշ, պու կիւն օ ճէնքտէն արթա
 գալան գօլուէնու ուզաթմըշ, տիւշմէն էլին-
 տէն գուրթարտըղը մէմլէքէթլէրի կէզիփ,
 պիր լօգմա գարա էքմէք տիլէնիր եաթըր :
 Պիր եանտան եօգսուլլուգ, պիր եանտան
 չարէսի պուլուէնմագ խասթէլիք, պիր սիւրիւ
 պի չարէ Ֆագըրը պասմըշ, մէզարտէն զայ-
 ըի սէլամէթլէրի եօգ : Ասասթախանէլէրէ
 պագ, նիշէ պին էօլմիւշլէրի գափուտան տի-
 շարը աթը աթը վէրիյօրլար . գափուսուէնու
 մուհասարա էթմիշ, էօլէնլէրին եէրինէ թա-
 լիպ օլան՝ էօլէճէքլէրին սիւրիւսիւնէ պագ :
 Աօմրիւնիւ զէվգտէ սէֆատէ կէչիրմիշ՝ պու
 կիւն նամէրտ էլինէ միւհթաճ՝ նիշէ եիւզ
 պին սէֆիլէ պագ . զանվալլըլար, պիր պա-
 գըպ աճըյան տա եօգ : Մ՛ զէվգէ մաիլ մալ-

տար ատամ, պարի զէվգտէն սէֆատէն ու
 սանրի, ճանրն սրգըլտրղը զաման, կէլ կէօն
 լիւնիւ պիր տէ պու տերտլի եկըլերտէ էյլէն
 տիր . էթ տիյին սէֆանրն զէվգինի անղլա
 մագ իչին, շու պիչարէլերին չէքտիյի ճէ
 Ֆայէ պագ տա մէրհամէթէ կէլ, պիր քեր
 ըէ էլինի աչ . լաքին սէնտէ ութանմագ եօգ,
 ութանսան ութանսան՝ խայր ամէլ իչլէ
 մէքտէն ութանրրսրն :

Պարի տերտէ տիւշէն՝ պէտ ամէլ օլա .
 խայր . քիչիյի տերտտէն նէ խայր ամէլ
 գուրթարա պիլիյօր, նէ պասիրէթ : Այաս
 թէլիք կէլիւր, փերհիգքեարը տա վուրուր,
 փերհիգսիղի տէ . վէ գասպահաթըմըղ օլ
 մայարագ՝ պէլասրն չէքերիղ : Տաղլարա տա
 գաչսան նաֆիլէ տիր, տերտին արտրն սրրա
 կէլիւր . չօգ տէֆ՝ա էթտիյիմիղ թէգայեիւտ
 պիլէ, տահա զիատէ պէլայէ ուղրատըր, է
 ճէլտէն գաչտըղըմըղ եկրտէ, վարըր գուճա
 ղընա տիւշերիղ : Ագպալին վերտիյի՝ շէօհ
 ըթի գատար շէյ տէյիլ . արատըղըմըղ իգ
 պալ իլէ, պուլտուղուամուղ շէյին Ֆարգընը՝
 կէօրիւր թաաճճիւպ էտերիղ : Արղուամուղ
 եկր պուլուր, գալպիմիղ եինէ գանմաղ, փէք
 իգպալի քիմնէլերին՝ եինէ տերտի վար :
 Անրահաթ էօմրիւմիւղ պիլէ՝ պիղի թաճիղ
 էտեր . էն աղիղ տօսթուամուղ՝ քէնտի իսթէ
 մէյերէք խաթըրըմըղը ինճիտիր . կէրչի գա
 պահաթլերի եօգ, լաքին լութֆոն նէ, պի
 զիմ րահաթիմիղ պօղուլուր : Աէ մաճարա
 սըղ մուսիպէթլեր, նէ տիւշմէնսիղ տիւշ

Մէնլիքլէր (Բ) . ա՛հ , տէրտլէրիմիղին հանկի պիրինի սէօյլէյիմ , հէր նէֆէսիմտէ պիրինի սայաճագ օլսամ , եինէ ալտրղըմ նէֆէս եէ թիշմէզ :

Վնսան էվլատրնրն եաշատրղը տիւնեանրն թարաֆը՝ պիր տարաճըգ եէր տիր . պագըսը եապանէ տաղիսթան , գուրու սէնկիսթան , մախուֆ չէօլիսթան , տօնմուշ տէրեալէր , ըսըճագ գում օլալէրի , երլանլար չըղանլար ինլէրի , զէհիր թարլալարը , էճէլ եուվասը տըր : Պիղիմ տէ էօմրիւմիւզ՝ տիւնեամըղըն պու մուսիպէթլի թասվիրինէ պէնզէր : Տիւնեանրն փատիշահըրզ տէյի պէպիւրլէնիյօրուզ . պագ շու փատիշահըղա , զէվգի էօլչիւլիւ , տէրտինին սայըսը եօգ , կէօնիւլ ազապը պիր եանտան , աղըր աճը պիր եանտան , նէֆսլէրիմիղ ըահաթ դօմագ . Ֆէլաքէթ երգար խարապ էտէր , էճէլ գույուսու՝ այաղըմըղ ալթընտա , եու թարըմ տէյի աղըրնը աչմըշ տուրուր : Վ՛յ մահիթապ էյ . պիղիմ պու տիւնեա սէնտէն չօգ տէօնէք տիր : Վիւզիւն սօլմուշ , մահզուն մահզուն տօլաշ ըյօրսուն , աճապա պէնի ատէմին հալինի մի աճըյօրսուն :

Պէն սալթ քէնտի իւզէրիմէ աղլամապ , նէօլմալլըտը . կիւճիւ եէթմէզ մաղսըմ , տէր տիմէնտ իսթիյար , էլ պէնի աճըր իւմիտի իլէ թէսէլլա օլուր : Սապիաթ՝ պիղէ օնունլա եիւրէք երմշագլըղը էօյրէտիր . եօգսա սալթ քէնտիյի աճըյան եիւրէք՝ հէր նէ չէքսէ մուսթահագ տըր . պիր զանի եիւրէք՝

ամմէնին տէրտինի կէօզիւնիւն եաշընա հիս
սէտար էտէրսէ, եիւրէյինին երմշագլըղը
Ֆազիլէթ օլուր : Ալլէրի աճրտըղմըզ եէր-
տէ, քէնտիմիզ թէսէլլա պուլուրուզ . էլին
տէրտինէ հէմտէրտ օլուրսագ, քէնտի տէր-
տիմիզ խաֆիֆլէնիը : Ալլին իմտի կէլին,
պէնիմ կիպի տէրտլի օլանլար, շու կէօզլէ-
րիմտէն ագըթ տըղըմ եաշտան՝ սիզ տէ հիս-
սէնիզի ալըն :

Ալլէճէք վագթի պիր սաաթճըզ պիլէ
կէօրէ պիլէճէք ատամա, պու տիւնեանըն
տէմի տէվլէթի նէ ֆազիր շէյ տիր : Ֆէ-
լէք սէնի զէվգլէնիյօր, Աօրե՛նցիոս՝ . Ֆէ-
լէյին եիւզէ կիւլիւճիւլիւյիւնէ գափըլըյօր-
սուն . քէրէմլէրին ալտըզճա՝ եիւրէյին թի-
թիրէսին, զիրա օ հիչ պիրինի մէճճանէն
վերմէզ, հէփ պահասլլլա սաթար : Աօր-
գու չէքմէյէ՝ Ֆըրթընա վագթինէ պէքլէ-
մէ, լիմանլըզ վագթի՝ տահա գօրգուլու
տուր : Ֆէլէյին վէրկիլէրի՝ իւճրէթ տէյիլ,
թէճրիւպէ տիր . շիմտի էլինտէ օլանը գուլ-
լան, լաքին կէլէճէքտէն գօրգ : Ալլէնիմ մէ-
րամըմ՝ սէնին զէվգլինի հարամ էթմէք տէյ-
իլ տիր, հաթթա գավիլլէմէք տիր . պէն սէ-
նին սէվլինճինէ գափըլլամամ . պիլիրիմ, քիպ-
րին իսթէր քի սանա ուղուր գատէմ օգու-
յայըմ . լաքին մանղուր օլսուն, պէն պիր տօսթ
ատամըմ, միւտահէնէ էտիփ՝ սէնի ալտատա-

1 Եունկ Ֆէյլէսօֆ՝ քէնտիյի տինլէյէնլէրէ պու իս-
մի վէրիը :

մամ: Հալա էլինտէ օլան զէվգ՝ չէքէճէյին
 մէշագգաթըն փէհի տիր . պէշիյին սալլան,
 տրգճա՝ թաթլը ույգու արասընտա, իգպալ-
 լի տիւշէր կէօրիւյօրսուն . լաքին խապէրին
 օլսուն, պէշիյին հէնտէք քէնարընտա տրր:
 Հիչ պիլմէզմիսին քի, իգպալլի ատամ՝ Ֆէ-
 լաքէթէ պօրճլու օլուր . պօրճուն կէրի գալ-
 տրգճա, մէրհամէթսիղ ալաճագլը կիպի,
 Ֆաիզինի իւսթէ վուրուր ալաճաղըն էօյլէ
 իսթէր . կէչէն իգպալլինի էլլինէ գամչը էտէր,
 սէնի գօվալատրգճա, աճըսըն տահա զիա-
 տէ տույուրուր: Աէլ իմտի կէլ, տիւնեա
 զէվգինէ քէնտինի ալտըրմա . սէվինճինի
 վէզն իլէ գուլլանըրսան, չէշնիսին տահա
 էյի ալըրսըն . քէնտիմիղի փէք ալտըրըրսագ,
 տէվլէթ էլիմիզտէ սէօնէր . վէ սէվինճիմի-
 զի արթըրտրգճա՝ տէրտիմիղ զիատէ պա-
 սար, տէվլէթի իթիրմէտէն պէթէր օլուր:
 Աէմէլսիղ սէֆալարըմըզ՝ սախթէ տօսթ-
 լարա պէնզէր, օլան մուհապպէթլէրի՝ տիւշ
 մէնլիյէ թէպտիլ օլուր . վէ օգշատրգլա-
 ըր արգայը թըրմալայա թըրմալայա ըահա-
 թընը զէհիրլէրլէր: Աօրենցիոս, սէն խալ-
 գըն տէվլէթ իգպալ տէտիյինտէն գօրգ (Գ):
 Աէնիմ իգպալլիմ սէնինլէ էօլտիւ, ա՛ սէվ-
 տիյիմ Ֆիլանտրոս՝, սէնին սօն նէֆէսին
 պէնիմ Ֆերահըմը սէօնտիւրտիւ, տիւնեա-
 նըն սիհիր փէրտէսին երրթտը, կիւզէլլիյին
 գարարթտը: Աէն օլտուղուն եէրտէ կէօր-

1 Եունկուն էօյէ օլուր:

տիւյիւմ խիւլեալէր , գուրտուղում կիւզէլ
 լիքէր նէրէտէ գալտր : Տիւնեա չէօլ օլմուշ .
 պիր գուրու թօիրադ գալմըշ . կէօղիւմիւն
 եաշը սէլ կիպի ադար . շու իխթիյար չաղում
 տա՝ ալէմին եիւզիւնտէն տիւշմիւշիւմ , եիւ
 զիւմէ պիր պագան եօդ : Մ՛Տ , տիւնեանրն
 սիհիրպազը էօլտիւ . խայալի սուրէթի տէ
 մահվ օլտու . ա՛Տ , տիւնեա նէ ափ անսըզ
 թէսպտիլ օլտու . տիւն նէ իտի , պու կիւն նէ
 օլտու : Մ՛Տ ազիզ Ֆիլանտրոսում . սէն շիմ
 տի իշէ եարամազ՝ պիր աուձ թօղ մու գալ
 տրն . մէզարրն չուգուրունու տօլտուրմաղա՝
 պիր գուրու թօիրա՛դ մը օլտուն : Պունձա
 զահմէթ , պունձա զայրէթ էթտիյին ար
 զույու՝ էլէ կէթիրմէք իւզրէ իտին . Ֆազի
 լէթէ նէ գատար աշգրն վարըտը՝ շու կէնձ
 եաշրնտա՝ նէ գատար էտինմիշ իտին . պիզ
 սէնին շէրէֆինէ հայրան օլտուղումուղ եէր
 տէ , մէյէր զալիմ էձէլ՝ դօյնունտա սազը ,
 իւսթիւնէ կիւլէր իմիշ . այաղըն ալթընա
 կիզլի գույուլար գազըլըփ , էօմրիւնէ գաստ
 էտէր իմիշ :

Մնասն էվլատը պիր շէյին սօնունու նէ
 գատար սայսա , եինէ էթտիյի միւլահազա՝
 պիր թախմին տիր . էթտիյի՝ պասիրէթմի
 համադաթմը , մատտէնին վուգու ինտէն պէլ
 լի օլուր : Ղօդ տէՓ՝ա փէք սէվինէձէք շէյ՝
 աղլայաձագ աձըյտ թէսպտիլ օլուր . ազլըմըզ
 նէ գատար գըսսա տըր , կէօղիւմիւզ էօնիւն
 տէ օլանտան էօթէյէ վարմազ . արտտան կէ
 լէն՝ պիր գալըն փէրտէ ալթընտա տըր . կէօ

ընկամ տէյի չալըշըրըզ , լաքին նաֆիլէ տիր :
 Աագթ տէտիյիմիզ՝ պիզէ փարչա փարչա վէ-
 ընկմիշ . թալիիմիզէ տաիր օլանը՝ սըրը էտիփ
 սէօյլէմէմէյէ , հէր ան՝ գազայէ եէմին էթ-
 միշ տիր , կէլիփ էօմրիւմիւզիւն միւտտէթի-
 նէ գաթըլմայընճա՝ սըր վէրմէզ . պու սըրըր
 սագլատըզլարը եէրտէ՝ հէր ան , հէր տա-
 գիգա , էպէտիլիյէ իպթիտա օլա պիլիր :

Սապիաթին հիւքմիւնէ կէօրէ , պաշըմը-
 զա հէր նէ կէլէ պիլիրսէ , հէր պուլունտու-
 ղումուզ անտէ զուհուր էտէ պիլիր : Սիր
 սաաթիմիզին հիւքմիւ՝ օպիրինէ կէլմէզ .
 ինսանըն գալպինտէ՝ իրթէյէ կիւվէնմէք կի-
 պի մաղրուրլուգ իտտիասը օլամագ : Հանի
 օ իրթէ կիւն , նէրէտէ : Հայ հայ , նիչէ ա-
 տամլար իրթէյի վարըր էօթէ տիւնեատէ
 պուլուր . պու տիւնեատէ քիմնէնին էլինտէ
 տէյիլ . սայըսըզ իւմիտլէրիմիզի՝ պիր գավի
 թէմէլ իւզէրինէ գուրար կիպի , տիլէրտէ
 էզպէր էթտիյիմիզ պէլքիյէ պինա էտէրիզ ,
 էօմիւր թէլինին եումաղը քէնտի էլիմիզտէ
 տիր , իսթէտիյիմիզ գատար ուզատա պիլի-
 ըիզ կիպի , սօնու կէլմէզ թէտպիրլէր գու-
 րարըզ . եարըն շունու եափաճաղըզ տէյի պէ-
 պիւրլէնիփ տուրուրքէն , պու կիւն տիւշէր
 էօլիւրիւզ . . . (Դ) ա՛հ ա՛հ , Ֆիլանտրոսուն
 չաղը՝ թապուտունու ըամարլայաճագ գատար
 մըրտը :

Սիզիմ էն պիւյիւք գասպահաթիմիզ՝ եա-
 շատըղըմըզը պիլմէտիյիմիզ տիր . կէչէն էօմ-
 ըիւ սայմագ , պունտան սօնղրա եաշայաճա-

զըզ տէյի տուրուրուզ . հէր քէս՝ պիր կիւն
 ագլըմ պաշըմա կէլիր տէր : Պու կիւնքի ա-
 տամ՝ պունտան սողրա օլաճագ ատամա պէ-
 յէնիր , վէ քիշինին քէնտի նէֆսինէ օլան
 մուհապպէթէ՝ պիր կիւն ագըլլանաճաղըմ
 տէյի՝ փիշինաճէ՝ պիր միգտար քիպիր զախրի-
 յէէ հտէր : () քեամիլ եաշայաճաղը նէ
 կիւզէլ հօմիւր օլաճագ , էյէր եաշայա պի-
 լիրսէ , լաքին եաշայաճաղը եօգ : Աշատը-
 զըմըզ հօմիւր էլիմիզտէ իքէն , ըապըթասըզ
 շէյլէրէ գուլլանըրըզ տա , գատէրին էլինտէ
 օլանը , քեամիլ եաշամաղա սագլարըզ (Ե) :
 Անճիլիքտէ գուլլէթիմիզ եէրինտէ իքէն ,
 օլտուղումուզ վագթէ կիւվէնիր , կէլէճէք
 վագթի հիչ տիւշիւնմէյիզ տէ , քէնտիմիզի
 պապալարըմըզտան ագըլլը սայարըզ : Վիշի
 օթուզ եաշընա վարընճա , ինսան թագսի-
 ըաթ հտէ պիլիր տէյի վէսվէսէ հտէր . գըր-
 գընտա իլգամ օլուր , թէրթիպինի թէպտիլ
 հտէր : Ալլիսինտէ իհմալ էթտիյինէ փիւշ-
 ման օլուր , վէ ագլընը պաշընա կէթիրմէք
 նիյէէթինէ՝ ագըպէթ գարար վէրիր . թէք-
 ըար թէքրար թէքրարլար , միւքէրրէր է-
 տէր . . . իճրասը՝ նէ զաման . եարըն . վէ եա-
 ըրն եարըն տէյէրէք , մէզարա կիտէր :
 Պէօյլէճէ սէնէ պէ սէնէ վագթիմիզի իհմա-
 լիմիզէ չալտըրա չալտըրա թիւքէտիր , էպէ-
 տի մասլահաթլարըմըզա կիւճ պէլա պիր ան
 պուլա պիլիրիզ :

Մնսան գըսմը ասլա էօլմէյէճէք կիպի եա-
 շար , թութտուգլարը եօլա պագարսան , էօ-

Ե՛ճԵՔԵՐԻՆԵ՛ ագըլարը եաթմըշ տէյիլ սա-
 նըրսըն : Վաքին է՛ճԵԼ պիր եագընլարընա
 կէլսէ , գօրգարլար եիւրէքլերի թիթիրէր :
 Պու ճիւմիէ իլէ թանրտըղըմըզ տօսթլար
 կէօզիւմիւզ էօնիւնտէն գալգայօր . օնլարըն
 էօլիւմիւ պիզի տէ եարալայօր . լաքին եա-
 րամըզ չափուք գափանըյօր . եըլտըրըմըն ա-
 թէշի սէօնտիւքլէյն , եըլտըրըմ տիւշտիւյ-
 իւնիւ ունուտույօրուզ : Նաւատա ուչան գու-
 շուն , տէրեատէ կիտէն թէքնէնին իզլերի՝
 տաճա չօգ զաման սիւրէր , նիթէքի ինսանըն
 Ֆիքրինտէ՝ է՛ճԵԼ տիւշիւնճէսի : Վիզօ Ֆիք-
 րի՝ կէօմտիւյիւմիւզ տօսալար ըլա պէրա-
 պէր մէզարա գօր գափարըզ , մէզարըն թօփ-
 րաղընը ըսլաթտըղըմըզ կէօզ եաշլարլըլա
 պէրապէր մաճվ օլուր կիտէր : Վիճէ . Ֆի-
 լանտրոսումու պէն ունուտուրմույում . . .
 եիւրէյիմ տօլղուն տուր . . . եինէ եիւրէյիմ
 գալգտը : Վ՛Յ , Տէր նէ գատար աճըսամ , էն
 ուզուն կէճէտէ՝ սապաճատէք կէօզ եաշը
 տէօքսէմ , աթէշիմ սէօնմէտէն գուշլար
 ույանըր , Ֆիղանըմը շաշըրտըր :

Վշթէ գուշլարըն սէսի կէլիյօր . նէ էրքէն
 տէ ույանըրլար : Վ՛ աշըգ պիւլպիւլ , պէն տէ
 սէնին կիպի կէճէյի արարըմ , պէնիմ տէ եիւ-
 րէյիմ՝ սէնին կիպի եարալը տըր , տէրտլի
 տէրտլի սէօյլէյերէք՝ աճըսըն պաստըրմաղա
 պագարըմ : Վքիմիզին ա՛ճ ու զարը պիրլիքտէ՝
 էֆլաքէ չըգայօր . լաքին եըլտըրզլարտան դայ-
 րի տիւլէյէնիմիզ եօգ : Վըլտըրզլար սէնի
 տինլէմէյէ տուրույօր կիպի տիզիլմիշլէր . պէ-

նիւմ Ֆիզանըմը՝ տիւնեատէ իշխտէն Էօզ .
 տիւնեայէ նէ իրլայան աշըզլար կէլմիշ քի ,
 Թաթլը սէտալարը՝ հէր ասիրտէ Ֆէրաս
 վէրմիշ : Ը ու կէճէնին սուսլուզունտա ,
 տիւնեանրն դարանլըղընտա , պէն տէ ծնլա-
 րըն աշգլլա Թէսէլլա օլմաղա պագարըմ ,
 ծնլարըն Թէրէննիւմիւլէ գալպիմի ավընտը-
 րըփ , տէրտէրիմի խաֆիֆլէԹմէյէ պագա-
 րըմ : Վ շգլարընա հիսսէտար օլուրում , լա-
 քին նէշալէրինէ վարամամ : Վ յ ազիզ շօ-
 մէրոս¹ , էյ ազիզ Մ իլթօն² , իքինիզ տէ կէօզ
 նուրունտան մահրում³ չար նաչար գարան-
 լըգտա սէօյլէր իտինիզ . պէն կիւնիւն այ-
 տրնլըղընտան ըսա՝ գարանլըգտա օլմայը , ի-
 րատէԹիմլէ իսԹէրիմ : Վ չ , պէնիմ տէ
 գալպիմին աշգը , սիզի Էագան աԹէշ գա-
 տար օլմալը տէյիլմի իտի : Բ ում շայրինի՝
 տիրիլտէն հէմշէհրիմին⁴ սէտասը՝ պէնտէ
 տէ օլմալը տէյիլմի իտի : Վ օփ շաիր⁵ ինսա-
 նը պէսԹէ էԹտի օգուտու . լաքին պէն էօլ-
 մէզ ինսանը օգուրում : Չօգ տէՓ՝ա պու-
 էօմիւրտէն էօԹէյէ կէչէրիմ . զիրա պէն
 պունտան պէօյլէ , էպէտիլլիքտէն զայրի՝ նէ-
 տէն իօշլանա պիլլիլիմ . պէն պունտա փէք
 սէֆիլիմ : Չայ հայ , էյէր Վ օփ շաիր պու

1 Բ ում շաիր :

2 Ինկիլիզ շաիր :

3 Եքիսինին տէ կէօզիւ կէօրմէզ իտի :

4 Հ ոմէրոս :

5 Մ իլթօն :

6 Պու տա պիր ինկիլիզ շաիր տիր :

Ֆանի վագթին տաիրէսինտէ տուրաճա-
ղընա, օլան աշգընըն գանատըլա՝ Եօլու-
նու ալմըշ օլայտը, Էպէտիլիք գափուսունա-
տէք վարըրտը. վէ պէնիմ տիւշտիւյիւմ
պալալէրտէ, Փօփ՝ աշգընըն գանատըլա հէ-
վալէրտէ տուրո՛ւրտու: Ինսանըն Էօլմէզ օլ-
տուղունու օղույուլի, պէնի տէ, ճիւմլէ
պէնի ատէմի տէ թէսէլլի Էտէրտի:

Հ Ա Շ Ի Յ Ե Է

(ա) Պու տիւնեատէ մութլուլուգ իտաիասը Էթմէք՝
Էարատանըն Էմրինէ գուտրէթինէ գարըզ գօմագ տըր:

(Բ) Տիւնեատէ քիշի նէ գատար Փաղիլէթ սահիպի
օլսա, տիւշմէնի Էքսիք օլմազ:

(Գ) Իգսպալինի Էօլմէզ թէմէլ իւղէրինէ պինա Էթ-
մէյէն ատամ՝ Էըգըլսըն տէյի գուրմուշ օլուր:

(Դ) Ինսանա մուսիպէթին Էն պիւյիւյիւ՝ ուղուն վէ
ղաֆիլ Էօլիւմ իւլէ Էօլմէք տիր: Էճէլի իլէրիսինտէն
Կէօրմէյէ պունճա վագթիմիզ վար իքէն, Կէլտիյի զա-
ման զաֆիլ պուլունմագ, չօգ մուսիպէթլի շէյ տիր:
Սէն պու կիւնտէն ագլընը պաշընա կէթիր, իրթէյէ
պրագմագ տէլիլիք տիր: Սէն պու կիւնիւնիւ Էարընա
պրագըր, ագըլլանմաղա օնունլա Էօղը Էտէրսէն, վարա
վարա ագլընը պաշընա կէթիրէճէք կիւնիւն գալմազ:

(Ե) Տէլինին պիրի օպիրինէ տէլի տիր տէր, լաքին
քէնտի՝ տէլիլիյինտէն վազ կէլմէզ: Ինսանըն ագըլլըսը
տա Էքսէրիյէա օ տէլիտէն գալմազ:

Ի Ք Ի Ն Ճ Ի Կ Է Ճ Է

Տ Օ Ս Թ Լ Ո Ի Գ

Գ ու լ ա ղ ը մ ա հ օ թ օ ղ ս է ս ի կ է լ տ ի : հ օ թ օ ղ
պ ի թ ու յ ա ն ը գ պ է ք ճ ի տ ի թ , կ է ճ է լ է թ տ է ի ն
ս ա ն ը ու յ ա ն տ ը ը ը ս ը ն , ե ա թ ա տ ա ն ը ն ը խ ա թ թ ը ը
ն ա կ է թ ի թ ս ի ն տ է յ ի , հ ա գ թ ա ա լ ա ի ն ս ա ն ը ն
ե ա ն ը ն ա գ օ մ ու շ : հ ա գ թ ա ա լ ա ն ը ն ն ա զ ա ը ը
պ ի լ թ ի լ ն ճ ի հ ա ն ը ն տ ա ի լ զ է ը ի ն տ է տ ի թ , պ է
ն ի մ տ է Վ այ հ ա լ ի մ է . ա ճ ա պ ա պ է ն
կ է օ ղ ի լ ն տ է ն է ս է Ֆ ի լ կ է օ թ ի լ ն ի լ յ օ թ ու մ : Վ շ
թ է կ է օ ղ լ է ը ի մ ե ի ն է ե ա շ ը լ ա տ օ լ տ ու . . .
ա գ ը թ ս ա մ մ ը ա ճ ա պ ա . . . ն ի չ ի ն . ք է ն տ ի մ ի
թ ու թ ա ճ ա գ գ ա տ ա ը ղ ա յ ը է թ ի մ ե օ գ մ ու .
ե ա պ ի թ ղ ա յ ը է թ ս ի ղ ա տ ա մ ա տ ա մ տ ա ն մ ը
ս ա յ ը լ ը ը : Վ ն ս ա ն է վ լ ա տ ը ն է շ ա ը թ ը լ ա տ ի լ
ն ե ա յ է կ է լ ի թ պ ի լ մ է զ մ ի յ ի մ . տ օ ղ տ ու ղ ու ս ա ա թ
մ ի հ ն է թ չ է ք մ է յ ի պ օ յ ն ու ն ա ա լ ը ը ա ն ճ ա գ ք ի
չ ի տ է ը տ լ է ը ի ն ի խ ա Ֆ ի Ֆ լ է թ մ է ն ի ն ե օ լ ու կ է
լ է ն ի գ ա ա լ ու լ է տ ի ի , ը ա հ ա թ ե ի լ ը է յ ի լ է չ է ք
մ է ք տ ի թ :

Վ պ է ն ի մ Ֆ ի լ ա ն տ ը ը ո ս ու մ , ս է ն ի ն ն ա զ ի ք
մ ի զ ա ճ ը ն թ է ը ս ի յ է խ ա զ ի ն է ս ի ի տ ի . օ ս է
ն ի ն պ ի լ լ ա ի լ տ ի լ ի ն ք է մ ա լ ի յ է է թ խ օ ճ ա ս ը ը
տ ը ս է ն ի ն լ է պ է ը ա պ է ը ն է պ է ճ ի տ ս է օ հ ա կ է թ
լ է ը , ն է գ ա յ ը ը լ մ ա տ տ է լ է ը ս է օ յ լ է շ ի թ ի .

տիք . զէմանէ քիթապլարընը տօլտուրան՝
 պօշ պիհուտէ թէֆէք.քիւրլէրի պիր Եանա
 աթարտըգ , էօյլէ մէալսիզ մատտէլէրի ա-
 րայան միւկլլիֆլէրէ պրագը՝ ըրտըգ : ()ն-
 լար նէֆսլէրի թահրիք էտիփ , շէհվէթէ
 էթպաա փէյտա էթտիքլէրինէ , վէ ազլէ
 միւհթաճ՝ օլմամանըն Եօլունու պուլտուզլա-
 րընա Ֆօտուլլանըրլար : Ֆիլանտրոս ուլա
 պէն , ազլըմըզը թէրպիյէ էթմէք գայտըն-
 տայըտըգ , Ֆազիլէթիմիզի արթըրալըմտէյի
 պիր պիրիմիզի սէվէրտիք : Նէ կիւզէլ Եազ
 կիւնլէրի կէչիրտիք , պիր սու քէնարընտա
 օթուրուր՝ հէր նէֆէս ալտըգճա , թաթլը
 պատի սապահ ըլա , տօսթլուգ մուհապպէ-
 թի ալըր վէրիւրտիք : Նիչէ գըշ կիւնլէրինի ,
 հարարէթլի մուպահէսէլէր իլէ , կիւնահսըզ
 կէչիրիւր իտիք :

Ն՛հ տօսթլուգ ահ . սէն պիր թաթլը
 մէյվէսին քի , ինսանլարըն Ֆէրահը իչին ,
 Եարատան՝ սէնի տիւնեայէ պրագմըշ , արը-
 նըն Եիւզ պին չիչէքտէն էմիփ , Եափտըղը
 մաճունտան չօգ լէզիզ սին : Տէվլէթ կէօք-
 տէն էնիփ , պէնի ատէմի զիյարէթէ կէլ-
 տիյի զաման , գօնաճագ պիր ըահաթ Եէր
 արար , տօսթ գալպիմտէն զայրի՝ սըղընաճագ
 Եէր պուլամազ : Պիր պիրինէ տայանմըշ ,
 ըահաթ ույգու ույուր՝ միւթթէֆիգ Եիւ-
 րէքլէրտէն խօշլանըր : Ն՛հ տօսթլուգ , սէ-
 նի՝ նէ վագըթլար իփրանտըրա պիլիւր , նէ
 էճէլ Եօլտիւրէ պիլիւր . պէնիմ տօսթում
 էօլտիւ կիթտի , սէն հալա գալպիմտէ Եա-

շարսրն . վերտիյին սէֆա՛ Ֆանի տէյիլ ,
պագի տիր . սէնի հէր պէյթ իմտէ մէթ հ է-
տէր օգուրում :

Ս օրէնցիոս , քիշի պիր տօսթ տա՛ նէ
տիւրլիւ խաղինէլէր էտինիր պիլլիւմիսին .
իգպալ իլէ քէմալիյէէթ էտինիր քի , թա-
պիաթ տէ իքիսի պիր պիրինէ մախլութ օլ-
մուշ Ֆաղիլէթ տիր , իքիսի տէ պօզուլուի
խարասպ օլմայրնճա , պիր պիրինտէն այրը-
մագ միւմքին տէյիլ : Ս իւճուտ՝ ըահաթին
լէզզէթինի ալմագ իչին , հարէքէթէ միւհ-
թաճ տրր . ագըլ տա էթտիյի միւլահագա-
լարտան մէյվէ չըգարմագ իչին , պիր պիրի
իլէ սէօյլէշմէյէ միւհթաճ տրր . սալթ թէ-
Ֆէքքիւրէ պաղլանըրոսագ , հէմ իհթիյաճ
տէ գալըր , հէմ թէքէպպիւր փէյտա էտէ-
րիզ : Սիր աճէմի Ֆիքիր եալընըզ գալըր-
սա , եօլունու շաշըրըր , ալարէ կէզէր ,
խիւլեալէրտէ եօրուլուր , պօշ շէյլէրտէ զայ
օլուր : Տօսթ ուլա գօնուշմատա՛ Ֆիքրին
աղղընըղը զապթ օլուր , ագըլ տայիրէսին-
տէն չըգամամանրն եօլունու էօյրէնիր , հէմ
աչըլըր հէմ գուվլէթ պուլուր : Վօնուշ-
տուղու տօսթա պէնղէմէք զայրէթի իւսթէ
կէլիւր , քիշիյի տիւրթէր , ագըլա եարտըմ
էտէր , լիսանէ էօյլէ թէսիր վէ նէզաքէթ
վերիր քի , իթիպարէ շայէսթէ օլուր :

Վքի քիշինին զըտ գըյասլէրի պիր պիրինէ
չաթըշըփ , չադմագտան աթէշ չըգար կիպի ,
հագ օլան՝ զահիրէ չըգար : Հագգը արայան
իքի տօսթ պիրլիքտէ օլուրսա , հէմ տահա

չափուք պուլունուր, հէմ տահա աշիքեար
կէօրիւնիւր : Այէր սէնին եիւրէք աչաճագ
պիր տօսթուն եօղ ուսա, քէնտին քէնտինէ
գուրտուղուն Ֆիքիրէր՝ հէմ թասլագ քա-
լըր, հէմ քէօրէնիւր : Ֆիքիր տէտիյին ա-
լընրփ վերիւմէյ իւէ՝ հէմ տիրիւր, հէմ հա-
րէքէթ էտէր. եօգսա տիւշիւնտիւյիւն շէյ՝
Ֆիքրինտէ մահպուս օլուի քալըրսա (Թ) զայ
օլուր, չօղա վարմագ ունուտուլուր :

Ինսանա սալթ տիւշիւնմէք քիֆայէթ
էտէյտի, եարատան պիզէ լիսան վերիւր մի
իտի : Ֆիքիրէրիմիզ տուտագտան կէչմէյլէ
իֆրագ օլուր . Ֆիքրի թէքմիլ էտէն՝ սէօզ
տիւր . Ֆիքրի մատէնտէն չըգարան՝ տիլ
տիր . ալթ ունու ճիւրիւ Ֆիւնտէն այլըրըր, կէ-
րէք զիյնէթ իչին, կէրէք գուլլանմագ իչին,
ալթ եափար մէյտանա չըգարըր : Ա իսա-
նըն սէօյլէյիշի պիր տամղա տըր, Ֆիքրէ՝
տէյէր տամղասընը պասար, էյէր այարը էյի
չըգարսա, սանտըղա գօնուր :

Ը էյ պիւմէք տէ՝ էյլիք էթմէք կիպի
տիր . վերմէյլէ գազանըրըզ . էօյրէթմէյլէ
էօյրէնիւրիզ . քիշի պիւտիյինի տաղըթմանղա
գազանըր սահիպ օլուր : Ա իչէ հագ մատտէ-
լէր՝ պազը խույսուզ օգուամուլլարըն Ֆիքրին-
տէ կէօմիւլիւ տուրուր, էյէր տօսթ ուլա
գօնուշուի, իֆրագէ գօսա, իւզէրինտէքի
մուզիր փաս չէօզիւլիւի, հագզըն փարլագ-
լըղը աշիքեար, վէ ալէմէ ֆայտէսի օլաճագ
տըր : Տուրղուն կէօլիւն սույու գօգու թու-
թար, լաքին չալգանթըրը տէնիզտէ, պիր

տալղանն քէօփիւյիւ՝ օպիրի իլէ տաղըլըր :
 Աօյլէ օլտուգտան սօնդրա չըգալըմ կեաճ-
 տէ՝ պիր տօսթուլա գօնուչալըմ քի, ագըլ-
 տան ագըլ էօյրէնէլիմ . եալընըղըղը պրա-
 գալըմ տա, տիւնեանն զէվզինի չըգար-
 մաղա՝ պիր տօսթ եանընա վարալըմ : Այա-
 զըգ, օ քիմնէ իլէ կէօրիւչմէք իսթէմէյէն՝
 խույսուս մէրագըլըլարա . Ֆիլ-Տագիգա պիւ-
 կիճլիք նէ տիր . քիչիյէ անձագ բաճաթ լըգ
 պուլմագ Տիւնէրինի էօյրէտէճէք թարիգ
 տիր . օնու եափամայան՝ տէլիտէն տէ տէլի
 տիր . նէ գօրգմագ պիլիւր, նէ սէվինմէք :
 Ալէլի, ագըլընը գուլընամայան ատամ՝ ապըլ
 տէլիտէն պէթէր տիր . ագըլըլը օլանլարըն՝
 տօսթլարը օլուր : Աապիաթ՝ ինսանլար
 պէյնինտէ տօսթլուգ իսթէր . օնուն իչին
 իգպալին սէֆասընը չըգարմագ իսթէյէնէ՝
 օլան իգպալինի թագսիմ էթտիրիւր : Աօգ-
 սա Տէփսինի քէնտիյէ սագլայրի, էմսալի-
 նի մաճրում էտէն նամքէօրիւն իգպալինի՝
 եա ալըր, եա թէնղիլ էտէր : Ագպալ տէ-
 տիքլէրի պիր թիճարէթ տիր, պիր սէֆա
 տէյիչի տիր . եէք պաչընա եալընըղ օլան ա-
 տամ՝ էտինէ պիլտիյի գատար իգպալ էտի-
 նէմէմիչ տիր : Աէնտի շէշնիմիղի ալըլի,
 քէնտիմիղտէն խօշանմաղա, պիր տօսթա
 միւճթաճըղ . գալպիմիղէ պիր Ֆէլուաճ կէ-
 լիփ, աչգսըղ, գուլէթսիղ գափանըր գալըր-
 սա, չափուճագ սէօնէր : Աքին թէքրար
 չըգար եայըլըր, պիր տօսթ գալպինտէն կէ-
 շէր, թէքրար պիղէ կէլիրսէ, աճ, օ զաման

նէ խօշ օլուր . գալալիմիցի ալէվլէնտիրի .
 պէլի , իգալալ տէտիքլէրի՝ իքի քիշիյէ միւհ-
 թաճ տրր :

Սագըն ալտանմայասըն . սահիհ տօսթ-
 լուգ՝ Ֆազիլէթտէն կէլէն տիր . ագըլտան
 կէլմէյէն տօսթլուգ՝ սէնտէն ուզագ օլսուն ,
 զիրա էօյլէ տօսթլուգ՝ պէտիուլ մախսուլու
 տուր : Միր մէքրուհ աշգ ըլա գալալ թու-
 թուշուր եանար , լաքին աթէշի չափուք
 սէօնէր , եինէ եիւրէք սօուր : Աշիւրէյի գըզ-
 տրրաճագ մուհապպէթի՝ եօմրիւնէ սիւրէ-
 ճէք Ֆազիլէթտէն զայրի շէյտէ արամա :
 Սքի ճան պիրլիքտէ էյլէք էթմէք՝ պիրլիքտէ
 Ֆազիլէթ իշլէթմէք , պիր կիւղէլ շէյ տիր .
 պու զայրէթ , պու մերտիք , տօսթլուղուն
 էն ալա փիշքէշի տիր . Ֆազիլէթտէ պիր պի-
 ըինի պաստրըմանըն պու թաթլը զայրէթի՝
 հէմ տօսթլուղու արթըրըր , հէմ իքի տօս-
 թու քէմալիյէէթին պալա տէրէճէլէրինէ
 գալտրըր . թանղըր քիշիյի էպէտէն մութ-
 լու էտէճէյի գափույա՝ իքիսի պերապեր
 կիրի :

Սաքին հանի օ տօսթլուգ պուլան ա-
 տամ . էլտէ տօսթլուգ պուլմաղա՝ քիշի
 տօսթլուղու քէնտի մէշգ էթմէլի : Միւյ-
 իւք քիմնէլէր՝ նիշէ Ֆասիտ գըյասլէրէ էսիր
 օլմուշ , էգ ճիւմլէ օ մուպարէք տօսթլուգ՝
 քէնտիլէրէ պիր գօլայ եէմլէմէ տիր զանն
 էտէրլէր , տօսթլուգ տէտիքլէրի ալթունուն
 փարըլթըսլըլա թութուլուր սանըրլար , պիր
 քիպարըն կիւլիւմնէր եանաղընտա՝ պիր նա-

զիք շիւղէ վար քի , տօսթլուգ տայանամազ
 գըյաս էտերլէր Ֆահիշէ գարը կիպի , էլլէ-
 ըին գալպինէ տուզագլար գուրարլար , քէնտի
 գալպլէրինի քիմնէյէ վերմէղլէր : Վաքին ալ-
 թուն կիպի պիր շիւրիւք շէյտէն դայրի կէօս-
 թերէճէք եէմլէրի եօղ ուսա , պիւտինլէր քի ,
 պիզ տէ գալպիմիզի քէնտիլէրէ վերմէյիզ :
 Վյ զիւյիւրտ մալտար , սէնին նէֆսինէ օլան
 տօսթլուղուամուզու , մալինին իրատրնա մահ-
 սուպ էտերսէն , հիսապըն եանդլըշ օլուր :
 Սէն տօսթլուղու՝ ալթունուլա սաթըն ալը-
 ըրմ իւմիտինտէ սին . պանգ շու շաշգընլըղա .
 մուհապպէթին պահասը մուհապպէթ տիր .
 էլլէրին գալպինի իսթերսէն , սէն տէ օ սէ-
 նի ազտըրան քիպրի էնտիր . տօսթ գալպի
 կէօսթեր : Վու մալի հէր քէս ալըր սաթար .
 լաքին տէյեր պահասընը վերէնլէր ազ տըր :
 Տօսթլուղու էտինմէք նէ գատար կիւճ
 իւսէ , սագլամասը տա օ գատար կիւճ տիւր .
 տօսթլուգ կիպի նազիք շէյ օլամազ . իֆրաթ
 չափուք ալընըր . պիր ճիզվի շէյտէն ինճի-
 նիր . կիւլ իւլէ տօգունսան , գափանամազ
 եարալար աչըլըր , շէքինսէն եարալանըր ,
 շիւպհէ էթսէն էօլիւր : Հէր շէյի տօսթուն-
 լա մէշվերէթ էյլէ . լաքին հէր շէյտէն էվ-
 վէլ , պիր սահիհ տօսթ պուլմաղա , քէնտին
 քէնտին իլէ մէշվերէթ էյլէ : Վանա տօսթ
 եիւզիւ կէօսթերէն ատամըն հէփսինտէ՝
 վերէճէք տօսթ եիւրէյի օլմազ . եիւզտէն
 կէօրիւնէնէ գափըլմա . գալպտէ սագլը շիւ-
 ըիւքիւքտէն գօրգ : Չօգ վագըրթ տիւշիւն .

վէզն էյլէ , աճէլէ էթմէ , ահէսթէ սէչ .
 պիր քէրրէ սէչտինմի . շիւպհէյի գալ-
 տրր , քէնտինի ինան : Ախլրէյինի պիր քէր-
 րէ վէրիւի , սօնդրա եինէ կէրի ալմագ , պիր
 քէրրէ գարար վէրիւի , թէքրար աճապայէ
 տիւշմէք՝ տէլիլիք տիր : Վարար վէրտիյին
 տօսթա՝ էօլիւնճէյէտէք պաղլան . պէօյլէ
 էմնիյէէթ էտէրսէն , սէնին շէրէֆին տօս-
 թունտան զիյատէ օլուր : Վիր թէհլիքէն
 պիլէ օլսա , տիւշիւն քի , գարշըլըղը՝ տիւ-
 նեանըն էն պիւյիւք էյլիյի տիր . հէր նէ
 պահայա ալսան , ուճուղ տուր :

Վիշիյէ պիր սատրգ տօսթ՝
 թախթ ու թաճտան էյի տիր .
 տօսթու օլմայան սուլթան՝
 խազինէսի թէհի տիր :
 Վէյէ էարար տէվլէթիմ՝
 էյէր տօսթում էօղ ուսա .
 պիր տօսթ էտինմէք իչին՝
 հէր նէ վէրսէմ էէրի տիր :

Ֆիլանտրոս պէնիմլէ օթուրուի գալգ-
 տրգճա , պու պէյթլէրի սէօյլէր իտի . պէնի
 կէօրտիւքճէ , աշգա կէլիր , նէշաթի ար-
 թար ըտր . ճէննէթ շէրպէթի իչմիշ կիպի
 գալպիմիղ Ֆէրահ ըլա տօլարտր : Տօսթլուգ
 գատէհի էլիմտէ՝ Ֆիլանտրոսուն Ֆազիլէ-
 թինէ իչէրտիմ . ահ , հազիգաթ , տօսթլուգ
 պիր ճէննէթ շէրպէթի տիր : Վաքին շէշի-

սի տէ թէքմիլ օլմաղա սէնէլէրէ միւհթաճ
տըր . եէնի պաղլաննան տօսթլուղուն՝ նէ
չէչնիսի օլուր , նէ գուվլէթի . պիղիմքի եիր
մի սէնէտէ փիշմիշ իտի . եիրմի սէնէ՝ տօսթ-
լուղուն զէվգինի էյի չըգարտըմ : Ա՛հ , Ֆի-
լանտրոսուն խօշ թապիաթինի նէրէտէ
պուլայըմ , օ երմչագ եիւրէյի , օ ալիճէնապ
մէչըէպի նէրէտէ պուլայըմ . օ սատըգ գալ-
պի՝ եալանճըլըգ պիլմէզ իտի : Ալիզիւն-
տէ տօսթլուգ կիւլիւշիւ , գալպինտէ Ֆազի-
լէթ խազինէսի , սատագաթ ըյլա տայիմա գալ-
պիմի շագ էտէրտի , Ա՛հ ճէննէթ սէֆասը ,
տիւնեատէ նատիր պուլունուր սէֆա . լէզ-
զէթինի ալտըմ , լաքին չափուք իթիրտիմ ...
ա՛հ , պունտան սօնղրա պանա պիր Ֆիլան-
տրոս տահա պուլունմանղմը :

Ալիզիմ Ֆիլանտրոս , սէնի նէ գատար
աղլասամ եէրի տիր , աճըմայըմմը . աղլա-
մայըմմը չօգ սէվտիմ , վէ իթիրէլ-
տէն պէրի տահա չօգ սէվէյօրում . իթիր-
տիյիմ նէ օլտուղունու՝ էօլտիւյիւն կէօրիւր-
քէն անղլատըմ : Ալիզ ճանը նէ մալ օլտու-
ղունու , նէ Ֆազիլէթէ մալիք օլտուղունու՝
կէօզիւմ էօնիւնտէն ուչարքէն կէօրտիւմ .
ճէննէթէ տօղրու չըգա՛րքէն անղլատըմ : Ալ-
րի նէչաթըն պանա պրագայտը տա , էճէլ
տէօչէյինտէ եաթտըղը հալի նագլ էտէ պի-
լէյտիմ . ինսան էվլատընըն օ աղիմ կէչիտին-
տէ կէօսթէրտիյի ղայրէթի անղլատայտըմ :
Ինսան էվլատը էճէլ գուճաղընա տիւշտիւք-
տէ , նէ աճըյաճագ հալ օլտուղունու , տահա

քիմսէ ըէսմ էտէմէմիշ . օ ըէսմի շիզմէք՝ քէ-
 րամէթէ մախսուս տուր ; մէլաիք գալէմինէ
 միւհթաճ տրր : Մէլէքլէր պուճու կէօր-
 տիւ . մէլէքլէր սէվինէրէք կէլիր , էյի էօ-
 վիւմէ էօլէն ատամըն էթրաֆընը ալըր , վէ
 պիրէր իզգէթլի փօսթ կիպի , էաթաղըն
 քէնարընա տիզլիլիր : Վաքին պէն պու ըէսմի
 շիզէճէք՝ աշգտան դայրի շէյիմ էօգ , պէն
 նիճէ անդլատա պիլիրիմ էօգ , էօգ ,
 պու ճիւմէ իլէ տօսթուճուճն շանընը ուճու-
 տուփ , շէրէֆինի պաթըրամամ : Մէսինի
 գալպիմտէ իշիտիյօրում . ալ էլինէ գալէմի ,
 տօսթլուգ սանա էօլ կէօսթէրիւր տէյօր . . .
 հայտէ պագալըմ իլաճի . էիւրէյիմ
 թիթիւրէյօր : Միր այտընըգ էէրտէն պիր
 գարանըգ օրմանամը կիրտիմ . էէր ալթըն-
 տա ուճու պուճաղը էօգ՝ պիր վիրան մաղա-
 րայամը տիւշտիւմ , էօգսա էօլիւլէրին մէ-
 քէանընա վարտըմ տա , պիր քէօր գանտիլ
 ըշըղլիլա՝ ուճուտուլմուշ մէզարլարըմը կէօ-
 ճիւյօրում . սէս սէտա էօգ . պուճտա վիատի-
 շաճլարա պիլէ միւտաճէնէ էթմէյօրլար . . .
 տուր պիր ազ . Ֆիքրիմի թօփլայըմ
 իշթէ Ֆիլանտրոսուն էաթտըղը մուպարէք
 էէրէ կէլտիմ . . . նէ տիր շու կէօրիւնէն .
 էճէլ տէօշէյիմի . հայա . թախթի զաֆէր
 տիր : Մէօր իմտի շէրէֆինի . պագ քիշի
 քէնտիյի նիճէ էօլմէզ էտէր :

Մէրի տուրուն տիւնէա ատամլարը , պու
 էէրլէրէ էագլաշման : Մալիհ ատամ՝ էօմ
 ըիւնիւ գատէրինի թէքմիլ էթմէք իշին , գա-

փանտորղը հիւճրէ՛ պիր մուպարէք եէր տիր
 քի , գափուսու ճէննէթէ աչըլըր : Հապ
 մէշ՝ալէսի օնտա եանար . միւրախնին եիւզիւ
 օնտա աչըլըր , գալպլէր աշիքեար կէօրիւնիւր .
 հէր կէօրիւնէն՝ զաթինտէ օլտուղու կիպի
 տիր : Ալլի . Ֆազիլէթ տէտիքլէրի՝ մէզարըն
 քէնարընտա պէյանն օլուր (Բ) . Թանղըր
 փէրտէյի եըրթար , տօսթու օլանլարըր կէօս
 Թէրիր : Տիւնեա միւթէքէպպիրլէրինի՝ Ֆօ
 տուլուգ հէր նէ վագարլը գըյաֆէթէ գօ
 սա , պիւյիւքլիւքլէրի էյրէթի օլտուղու օն
 տա աշիքեար օլուր . էճէլին էլինէ կէլտիք
 լէյն , պիւյիւքլիւք սալթ Ֆազիլէթ տէ գա
 լըր : Օ ալիմ էճէլին էլինտէ , Ֆազիլէթ սա
 հիպինին պիւյիւքլիւյիւ արթար : Ա՛հ Ֆի
 լանտրոս , օ զալիմ՝ սէնին պաշընա նէ ուզու
 պէթլէր կէթիրմէտի :

Ալլերի խապէր վէրմէտէն , կիւնիւնիւն էօյ
 լէսինտէ , իգպալին գուճաղընտա , անի ան
 սըզ պաստը , սէնի հէր սէվտիյլինտէն չէքտի
 այըրտը : Պիւթիւն վիւճուտին խասթա ,
 եաթագտա ուզանմըշ՝ էօմրիւնիւ սէօքէն
 աղըրլարըն աթէշի իլէ հիչ արա վէրմէյիւի ,
 սէնի գաուրտու : Անն թիւքէնմէտէ , զաիֆ
 Թապիաթին գօրգուտա , պիր պիլմէտիյին
 կիրտապա տիւշէյօրսուն , եիւրէյին օյնամա
 տա . կիւնէշ տիր գարարըյօր , մէզար տըր ա
 չըլըյօր , սէսին քէսիլիր . վէ սօն
 ա՛հ , նանսըլ սէօյլէյիմ , նանսըլ անղլատայըմ :
 Ա է սօն պիր տօսթուն սէսինին քէ
 սիլմէսի իլա՛հի , նէ սէօյլէյօրում : Պու

գօրգուլար , պու մուսիպէթլէր նէրէտէ , օ
 էօլէնին եիւրէք օյնաթմասը նէրէտէ
 պէն՝ էճէլէ միւպթէլա ատամ հագգընա
 սէօյլէյօրում սանտում օյուսա Ֆիլան
 տրոս՝ արթըգ օնլարտան տէյիլ իտի :

Ղան չէքիշտիյի զաման , թապիաթ է-
 ճէլ իլէ ճէնքլէշտիյի եէրտէ , ճանը թէն-
 տէն այրըլըրքէն , օ եիւզիւնտէ օլան շազ-
 լըգ , օ դալպինտէ օլան րահաթ , զաիֆ ին-
 տան պու մու տուր . էճէլէ միւպթէլա ատամ
 պէօյլէմի օլուր : Այնր . Ֆիլանտրոս ինսան-
 լըղըն օ տէրէճէսինի աշըրմըշ ըտը . օ արա-
 տա գատըր ալլահ էլինի ուզաթ մըշ՝ եարտում
 էտէր , իզզէթինի պախշ էտէրտի : Մազի-
 լէթի՝ տօսթլարընա քէնտի նասիհաթ է-
 տէրտի , պիզի թէսէլլի էտիփ , էօրնէյինի
 պիզէ միրաս պրագտը : Ա՛հ , եիւրէյիմիզին
 աթէշինի նասըլ անղլատայրմ . եաթաղընըն
 էթրաֆընտա՝ հայրան օլմուշ տուրուրուզ ,
 կէօզլէրիմիզի իւզէրինէ տիքմիշ հէմ աղլար ,
 հէմ թաաճճիւպ էտէրիզ . կէօզլէրիմիզտէն
 ագան եաշ՝ քիմի աճը փունարընտան կէլիր ,
 քիմի սէվինճտէն պիր տէ օ մուսի-
 պէթլի սաաթ կէլտի : Արգըլըրքէն պիլէ ,
 զաթինտէ եինէ աղամէթի վար ըտը . եէ-
 նիլմէտի . անճագ ուլու ճանընը թէսլիմ է-
 տիփ , գըսմէթի իլէ պերապէր քէնտի տէ
 թէմամ օլտու : Ա՛յ էճէլէ միւպթէլա ին-
 սան էվլատլարը , Ֆազիլէթէ իթիպար է-
 տին : Մազիլէթի միւշէրրէֆ էտիփ իւճրէ-
 թինի վէրէն՝ պիր ալլահ տըր , ինանըն :

Կիւն անասընա կիրիրքէն , եէրտէն գալ-
 քան պուղուլար , վէ հավատան էնէն գա-
 րանլըգ՝ տիւնեայր գապլայրի , տաղլարը չիհ
 նէմլէթտիյի զաման , պիր եիւքսէք գուլէ-
 տէն , պիր տաղըն թէփէսինտէն , պաթան
 կիւնէշին տահա սօն շաֆգը կէօրիւնտիւյիւ
 կիպի , ճիւհէլանըն կէօզիւնիւ գօրգուտան՝
 էճէլ գարանլըղընըն մուսիպէթինտէ , Ֆի-
 լանտրոսուն գալպի ըահաթ , վէ վագարը
 եէրինտէ , էճէլ գարանլըղընտա եինէ քէն-
 տիյի կէօսթէրիր իտի : Վալպինին ըահա-
 թի եիւզիւնտէն պէլլի իտի . ճէննէթ իւ-
 միտի չէհրէսինտէ փարլար ըտը . թէնինին
 խարապը՝ ճանընը տօնաթտը . պաշընա պիր
 նուր թաճ կիյտիրիւի , էօյլէ զիյնէթ իլէ եա-
 ըատանըն խաքի փայինէ թագտիւմ էթտի :

Հ Ա Շ Ի Յ Ե Է

(-) Քիշի Ֆիքրինի իչերիսինտէ փէք չօդ սագլարսա
 պօզուլուր . տիւշիւնճէ տէտիքլէրի տէնք պաղը էմ թիա
 կիպի ըիւզկեարլանըրի , կիւնէշէ եայրլմաղա միւհթաճ
 տըր :

(Բ) Սալիհ ատամըն եիւզիւ՝ էօլիւմ սաաթինտէ պիր
 աշըգ քիթապ տըր . էյլիք սահիպի Օնտա թէսէլլա պու-
 լուր . կիւնահքեար օլան սէսսիզ օդուր , քէնտի ըէզա-
 լէթինի կէօրիւր , վէ հիճապընտան պէնզի սարարըր :

Ի Ի Ձ Ի Ի Ն Ճ Ի Ի Կ Է Ճ Է

Վ Ա Պ Թ

Լօրենցիոս, Ֆիքրիմ սէնինլէ վագթ
 սէօհպէթի էթմէք տիր. սէնինլէ վագթի
 գուլլանմանրն եօլունու սէօյլէշմէք տիր :
 Վէրէմ ետիփ, գուլլաղընը պանա վէրիւրմի
 սին : Սէսիմ գալպինէ տէյիփ, պիր Ֆաի-
 տէսին կէօրիւրսէն, պէնի մէսրուր էտէր-
 սին, էթրաֆըմը գապլայան գարա պուլուտ
 երրթըլլի, պիր աղ ըլըգ կէօրիւրիւմ. վէ
 քէնտի շէրէֆիմի՝ գալպիմին աճըսընտան չը-
 գարմըշ օլուրում : Ֆիլանտրոսումուն մէզա-
 րընտան պիր աղ հագ մատտէլէր տէվշիրէյ-
 իմ, կէօզիւն էօնիւնէ գօյում, իւզէրլէրինէ
 սէն Ֆիքրինի իշլէթ : Տիւնեատէ պիր տօս-
 թուն մէզարը կիպի՝ էհլի քէլամ օլամաղ .
 օնոնլա սէօյլէշլիւմ : () գուրու թօիրաղըն՝
 կէրչի աղըլ տիլի եօգ, լաքին օնուն սուս
 տուրմասը, պիզի թէրպիյէ էտէր, չօգ գօր-
 գաճագ նասիհաթլէր վէրիր :

Սէն՝ Ֆիլանտրոսու աճըրըմ տէյի էօյ-
 իւնիւրսիւն . լաքին եաշաման տա, կէօզ
 եաշընլա պէրապէր էօյլէ սէօյլէրմի : Պիր
 էօլմիւշիւ եիւրէքտէն աճըմագ՝ էօլտիւյիւ
 սաաթտէ օլան մուրատը իւզրէ եաշամագ

տրր : Մեմէքէթտէ խըրսըզ վար ըմըշ ,
 էվէրէ կիրիյօրլար ըմըշ տէյի պիր հէվատիս
 չըգսա , խասիս ատամըն եիւրէյի օյնար ,
 խըրսըզ նագլինի իշիթտիքճէ , քէնտի մա-
 լի իչին թիթիւրէր , մալինէ տահա զիատէ
 աշգ վէրիր , ույգուսուսու սաթար , կէճէ
 կիւնտիւզ եանը պաշընը պէքլէր , մալինի
 կէօզիւ էօնիւնտէն այրըմազ : Այա սէնին
 էթրաֆընտա պու գատար ատամ զայ օլույ-
 օր , օ մուսիպէթի կէօրիւյօրսուն . էճէլ օն-
 լարտան չալըփ տա , սէնին էլինտէ հալա
 պրագտըղը վագթին իտարէսինէ՝ զիյատէ
 մուգայէէտ օլույօրմուսուն :

() վագթ տէտիքլէրի մուպարէք մալ ,
 ալթունտան գըյմէթլի իքէն , ինսան էվլա-
 տընա պիր եիւք օլմուշ , ալչագ գուրշունտան
 զիյատէ պասայօր , Միզէ վէրիլէն կիւնիւ՝
 գըյմէթսիզ ալըր , հիսասպա գօմայըղ . երլլարը-
 մըզը պիրի պիրի արտը սըրա թէլէֆ էտէր ,
 ֆազիլէթ պօրճունա հիչ զախրիյէ էթմէյ-
 իզ : Ա՛ ատամ , տիւնեատէ պիր տէմ նէ
 տէյէր պիլիրմիսին . վար էճէլ տէօշէյինտէ
 եաթանա սօր . . . տէլի գանլընըն վագթի՝
 ազլընա գօտուղու գատար չօգ տէյիլ : () է-
 ճէլ օ տէգպազ էճէլ գափունտա տուրուր .
 գարանլըգտա տուրմուշ՝ անի անսըզ պասա-
 ճագ վագթի կէօզէտիր . պիր քէրրէ եագան
 էլինէ կէչէրսէ , անթըզ սէլամէթին էօգ .
 զիրա էլինէ տիւշէն էսիրէ՝ գուրթուլուշ իւ-
 միտի էօգ տուր , նիհայէթսիզ էպէտիլիք լա-
 լէսի պօղազընա թագըլըր : Ա՛ է տօղարքէն

տէրիւհտէ էթտիյինն պօրձու՝ Էաշատրգձա
 իւսթէ գօտուղու մուրապահասըլա էտա
 էթմէլիսին : Շէր շէյի իսրաֆ էտէլիմ գաւր-
 տաշ, լաքին վագթիմիղէ խասիս օլալում :
 Տէյեր պահասընը ալմատրգձա, էօմրիւմիւ-
 զիւնն պիր տէմինի վէրմէյէլիմ : Շէր սաաթի-
 միղի մալիմիղտէն, գանըմըղտան վէրիը կի-
 պի, գըղգանարագ աճըյարագ սարֆ էտէլիմ,
 վէ մէյվէսինն ալմաղա չալըշալում. պաքալում
 քի էօմրիւմիւզիւնն հէր կիւնի՝ Ֆաղիլէթիմի-
 զինն խազինէսինի արթըրսըն :

Չօգ տէյիլ տիր, պէն տէ մէղարըն քէնա-
 ըրնտա սալլանրի տուրույօրտում, վէ կէչիւր
 տիյիմ էօմիւրտէն՝ օ իւմիտսիզլիք արասըն-
 տա, էօմրիւմիւ իթիւրէճէյիմ աճըսընտան
 զայրի շէյիմ Էօղ ուտու : Վ՛յ ալիմ մէատ՝
 պէրէքեաթ վէրսին սէնին զայրէթինէ քի
 պու վագթիմ հալա էլտէ տիր : Վագըրգ քի
 պանա պու ալըվէրտիին կիւնլէրէ պէտէլ,
 սէնին շանընա շէրիֆինէ էպէտիլիք վէրէ-
 մէմ : Վէշաթում մուրատրմա իթաաթ էթ-
 մէյօր. աշգըմ կիթտիքձէ կէվշէյօր, վէ պիր
 կիւնն էօլէճէք տիր. սէնին սէնաաթինինն իսէ
 Ֆիքրիմի կէնձէլտէճէք պիր իլաճը Էօգ :
 Վ՛նձագ նիյէէթիմի գապուլ էյլէ, սանա օ-
 լանն թէշէքքիւրիւմ՝ վիւճուտումունն գուվ-
 վէթի իլէ էքսիլէճէք տէյիլ տիր. հաթթա
 իիսթիյարլըգ պասըփ, խայալիմ գուվվէթ-
 տէն գալտրղը զամանն պիլէ, Էինէ խաթըրում
 տան չըգմայաձագ տըր :

1 Եունկունն հէքիմի տիր :

Ինսան էվլատրնը թէրպիյէ էթմէք իչին ,
 կէօզիւմիւզ էօնիւնտէ տիւնեանըն պիր մէտ-
 րէսէսի վար . պու մէտրէսէտէ հէր տէմ
 մէշգ օլունան՝ վագթի գուլանմագ տէրսի
 տիր : հէր ագշամ էօլիւրիւզ . հէր սապահ
 տօղարըզ . հէր կիւնիւմիւզ պիրէր թէքմիւ
 էօմիւր տիւր . վէ հէր պիրի պիրէր տիւրլիւ
 տիւր : Սիզ պու Ֆարգը կէօրմէզ , պու կիւն-
 իւմիւզիւ տիւնքինէ գաթարըզ . լաքին պիր
 ագար ըրմագտա իքի տէՖ՝ա եայգանմագ օ-
 լամատըղը կիպի , պիր էօմիւրտէ տէ իքի տէ-
 Ֆ՝ա տօղմագ օլամագ : Վգար ըրմաղ ըլա
 քիչինին էօմրիւ տուրմայրի ապար , տէյիչի-
 լիր , լաքին տէյիչիլտիյի պէլլի օլմագ , պիզ նէ
 օ ըրմաղըն վարրի էնկինլէրէ գարըշան տալ-
 ղալարընա տրգգաթ էտէրիզ , նէ կէչէն վա-
 գըթ լարա գաթ ըլան սայըսըզ կիւնլէրէ : Եօ-
 ճուզ օյունճագլարընա ագըլ վէրմիչիզ , պի-
 զի սիւրիւքլէյէն տալղալար ըլա կիւլիւփ
 օյնայարագ կիտէյօրուզ : Վէօզլէրիմիզի գա-
 փամըշ էճէլ գույուսունա եափճա եափճա
 էնէյօրուզ . պիր տէ անի անսըզ քէօփիւր-
 միւշ տալղալար տաղըլըր , սույուն ալթընտա
 գափալը օլան տէօքիւնթիւմէյտանա չրփտըզ-
 լայն , թիթիրէմէյէ պաշլարըզ . գօրգա գօր-
 գա էթրաֆրիւղա պապարըզ . ճանըմըզ այը-
 լըր , թիթիրէր տուրուր . . . չարէ նէ . նա-
 ըին գայըղըմըզ տէօքիւնթիւյէ չարփար , ա-
 չըլըր , փարալանըր , տարտաղըն օլուր :

Սու տիւնեա չօգ Ֆէյլէսօֆլար կէօր-
 միւշ , վագթին գըյմէթի իւզէրինէ սէօյլէ-

միշտ, էյի գուլանմայր թէնպի՛հ էթմիշտը :
 Վաքին վագթինին գըյմէթինի պիլիի, պա-
 հասընը չըգարան քեամիլ՝ փէք նատիր տիր :
 Պու ճիւմէ իլէ պիր փատիշահ կէլմիշ քի՛,
 փատիշահ իքէն՝ պիր կիւն զայպ էթտիւմ :
 տէյի աճըմը : Վէօյլէ պիր Ֆագիլէթ սահի-
 պի՛ փատիշահ պիլէ օլմասա, եինէ ալէմէ
 հիւքմ էթմէյէ լայըգ տըր :

Պու սէօյլէտիյի լագըրտը՝ ինսան գըսմը
 թարաֆընտան պիր իլչիլիյիտի . ագլըն՝ հէր
 ինսանա սէօյլէտիյի սէօզ իւտիւ : Վգըլ
 տուրմայրի չաղըրըր, պու ուչան վագթին
 տէյերի՛ պիր էպէտիլք տիր տէր, զիրա է-
 պէտիլիյի վէրէն՝ վագըթ տըր . վագըթ՝ է-
 լիմիզտէ պիր ալաթ տըր, չօգ հիքմէթլէր
 եափար, հէմ էյլիյին, հէմ քէմիլիյին փու-
 նարը տըր տէյի նասիհաթ էտէր : Պու Ֆա-
 նի տիւնէա էյլիլքլէրինտէ, քէնտի մալիմիզ
 օլարագ՝ վագըթտէն զայրի շէյիմիզ եօգ . պա-
 գըսը գազայէ պաղըր տըր տէր : Վաքին ճան՝
 հասսէլէրէ էսիր տիր, օ տա վագթէ՛ հաս-
 սէլէր գատար իթիպար էտէր, կէօրէմէյէն-
 լէրին կէօղիւնէ, թուլթամայանլարըն էլինէ,
 վագըթ հիչ կէօրիւնտիւյիւ կիպի, ճանա տա
 հիչ կէլիւ :

Օայ էթտիյիմիզ վագթի՛ թէքրար սա-
 թըն ալաճաղըմըրգ էէրտէ, պաղըսընը տա
 թէլէֆ էթմէյէ՛ տահա զիատէ մասրաֆ
 ըլա սէպէպլէր սաթըն ալըյօրուզ : Հաթթա

1 Բումա չատարը թիթոս վէսպասիանոս :

հիչ աճրմազ , օյունճազ շէյլէրէ սաթարըզ :
 Լօմրիւմիւզիւն միւտտէթինտէ , նիչէ նիչէ
 պօշ արալըզլար պրագըրըզ : Աայր , թապիա-
 թին պիզէ վերտիյի իպրէթ պու տէյիլ տիր :
 Թապիաթ՝ վագթին հէր տէմինի ամէլէ
 գօր , իշլէտիր : Վեամիլ ատամ տա թա-
 պիաթ կիպի չալըշղան համարաթ օլուր ,
 էօմրիւնիւն հէր տէմինի իշլէտիր , մահսու-
 լուն ալըր : Աերէք Ֆիքրի , կերէք ամէլի , հէր
 տաիմ Ֆազիլէթ իշլէմէտէ օլուր : Աէլիճի
 էօմրիւնիւն հէր տէմինի իշլէտիր , էպէտի
 էտէր . հէր տէմի պիրէր քեար պրագմայրն-
 ճա կէչմէզ : Վեամիլ ատամ քէնտի սա-
 աթլէրինին փատիշահը տըր , հէփսինտէն
 պաճ ալըր , վէ հէր սաաթ սէյիրտիփի կէչ-
 տիյի եէրտէ , պրագտըղը պաճտան՝ քէնտիյէ
 քիւլի իրատ հասըլ օլուր : Վիշի իսթէտիյի
 գատար էյլիք էթմէյէ՝ իհթիմալ քի գուտ-
 րէթի օլմայա , լաքին մանի տէյիլ . գալ-
 պինտէ վաճ մը . էթմիշ գատար օլուր : Վի-
 շինին մուրատը ամէլին եէրինի թուլթար ,
 զիրա գուտրէթ քէնտի էլինտէ տէյիլ տիր .
 պիր շէյ պաղըչլամատը տէյի , ճէօմէրտլիք-
 տէն կերի գալմազ : Վնսանըն Ֆազիլէթի նէ
 գատար չօգ օլսա , խայր ամէլլէրի եինէ էօլ-
 ջիւլիւ օլուր . լաքին մուրատընա էօլջիւ օլա-
 մազ . օ խուսուստա գուտրէթի ազատէ տիր ,
 վէ ճանը կիպի էօլջիւսիւզ տիր : Վնսանըն
 Ֆիքրինի քիմսէ թուլթամազ , քիմսէ կէօն-
 լիւնէ մանի օլամազ . էյ ատամ , սէնին Ֆիք-
 րին Ֆազիլէթտէ օլսուն տա , քերիմալլահ
 գապուլ էտէր :

Պու քերէմ սահիպի ալլահը պէն նէրէ-
տէ պուլուրում . եւ աղիզ մէլայիքէ , եէրի
նէրէսի տիր , սիզ պիլիրսինիզ , պանա սալըզ
վէրին . սիզ թախթընըն եանընտա սընըզ ,
սիզ գանաթլարընըզը եայմըշ՝ էթրաֆընը
գուշատրի տուրույօրսունուզ : Վ՛հ , օ նուր
ճէմալինի պէն տէ կէօրէճէքմիյիմ . պաստը-
ղը եէրտէ աչըլան շիշէքլէրտէն , էօլմէզ
այագլարընըն իղինի պուլա պիլէճէքմիյիմ :
Կէլէճէք կիւնլէրին սահիպ մուլթազը , կէ-
շէնլէրին հաքիմի , ուչուի կիտէն սաաթլեր՝
միւտտէթինէ վազըթ գաթամատըզլարը՝ է-
պէտի ալլահը , պանա կէօսթէրսէնիզ նէ :

Ը ու ինսան էվլատը , շու կէջիճի զաթ ,
էօմրիւնիւ նապէտիտ էտէն պիր գաչ սաա-
թին զարֆընտա , վազըթ խազլինէսինի սէ-
ֆիհանէ թէլէֆ էտէր : Վշսիզ օլտուղու-
մուզ զաման , օլ աղիզ վազըթ՝ պիղէ աղըր
ճէզիրէ կիպի մէքրուհ կէօրիւնիւր : Վլիմիզ
պօշ օլտուղու զաման , վազթին թէքէրլէք-
լէրի տուրմուշ՝ էօմրիւմիւզիւն աղըր էիւքիւ-
նիւ պիղէ զօր ուլա սիւրիւքլէտիյօր սանը-
րըզ : Պիր սաաթին էիւքիւ ալթընտա ինլէր
տուրուրուզ . օ ահէթէ կէշէն սաաթլերի
չափուք տէվը էտիտի , պիղի պիզտէն պիր ան
էվլէլ գուրթարմաղա էօլ արար , խայալի-
միղի իշքէնճէյէ գօրուզ . էլտէ օլան կիւնլէ-
րիմիղի պօշ էյլէնճէլէրէ սարֆ էթմէյէ՝ մա-
լիմիղի պիլէ թէլէֆ էտէրիզ : Ֆիքիր պիր
զալիմ շէյ տիր կիպի , էլինտէն գուրթուլա-
լըմ տէյի , տիւնեա էիւզիւնտէ ավարէ կէ-

զերիզ . տէլի կիպի սայրգլար , եարատանա
 պիւհթան էտերիզ . պիր եանտան էօմրիւ
 միւզիւ գրսսա էթմիշ տէյի շիքեայէթ էտէ
 ըիզ , պիր եանտան կիւնլէրիմիզ ուզուն տուր
 տէյի ճանրմրզ սրգըլըր : Վքիտէ պիրտէ է
 ճէլի չաղըրըրըզ . էճէլ կէլիփ , պիզի գուր
 թարաճագ օլտուգլայն , մէրհամէթսիզ զա
 լիմ տէյի կէրի գօվարըզ : Վճէլ կէլտիգ
 լէյն , կէչէն կիւնլէր հէփ պիր եէրէ սրգը
 շըր . պիր պիրինէ գարըշըր . կէչէն էօմրիւ
 միւզ պիզէ պիր տագիգա պիլէ կէօրիւնմէզ :
 Վ ագթ՝ պիզէ տօղրու կէլիըր քէն . սէնէլէր
 պասմըշ՝ պիր տիւշկիւն իխթիյար կիպի ,
 սիւրիւքլէնէ սիւրիւքլէնէ կէլիյօր սանըրըզ :
 Վանաթլարընը արտընա չէվիրմիշ՝ կէօզիւ
 միւզէ կէօրիւնմէզ : Վիզէ եէթիշտիքլէյն ,
 պագ պիր քէրրէ , գանատընը նասըլ չափուք
 եայար տա , ըիւզկեարտան թիզ ուչար : Հայ
 հայ . հանի օ վագթ . օ նէրէյէ կիթտի ,
 պիզ նէրէտէ գալտըզ : Վնսան շաշըրըր գա
 լըր , նէ չափուք կէչտի տէյի , արտը սըրա
 պէտտուա օգուամաղա պաշլար :

Վու նէ տէրտ տիր քի , հէմ շիմտիքի
 վագթտէն , հէմ կէչէնտէն թաճիզ օլուրուզ
 տա , պիզէ նէ էօմիւր եարար , նէ էօլիւմ :
 Շ ու պօշ կէչիրտիյիմիզ կիւնլէր՝ էլտէ իքէն
 նիչին տաթսըզ օլուր տա , կէչտիքտէն սօնը
 րա թէքրար տէօնէր , խայալէր իլէ պիզի
 թաճիզ էտէր : Վիշիյէ պիր ճան սրգընթը
 սը զընտանտա հապս օլմագտան պէթէր
 տիր : Վ ագթին եիւքիւ՝ Ֆիքրինի իշէթ

մէյէն պիր պօշ ատամա՝ պիր էսիրին զէնճի-
 ըինտէն աղըր տըր : Սունլարըն սէպէպի նէ
 տիր : Սէպէպի քէնտիմիզտէ արայալըմ, թա-
 պիաթտէ թագսիրաթ էօգ : Սապիաթ՝
 վագթի վերմէտէ խասիսլիք էթմէզ, իլա
 գուլանմատա՝ ինսան էվլատը սէֆիհլիք է-
 տէր . լաքին ճէզասընը տա շէքէր : Սլահըն
 էմրի տիր, վագթինի պօշա կէչիրիփ, էօմ-
 ըիւնիւ օյունճագ շէյլէրէ թէլէֆ էտէն ա-
 տամա՝ քէնտի էաշամասը քէնտիյէ ազապ
 օլուր :

Նագ թաալա տիւնեատէ սէֆայը՝ վագ-
 թի իշլէթմէյէ պաղլամըշ, ճէզայը տա վագ-
 թի զայ էթմէյէ : Ղանըմըզ սըգըլըրսա, իշէ
 սէյիրտէլիմ, չարէսի օ տուր : Սիսիղլիյի ըա-
 հաթլըգ տէյի ալտանմայալըմ, քիշիյէ սէֆա
 վէ թէսէլլա՝ լաղըմ օլան գայղըլար տըր :
 Սայղըսը օլմայան՝ պիր իշ պուլուփ, էարա-
 տըփ, պօյնունա ալմալը, էօգսա էօմրիւնիւ
 սէֆիլ կէչիրիր : Սիշինին ճանը՝ իշ իլէ ֆէ-
 ըահ պուլուր : Սիսիղ գալըրսա, կէօնիւլ ա-
 զապըլլա թէփէլէնիր . Ֆէրահ պիր մահ-
 սուլ տուր քի, իշլէնէն թարլատա պիթէր .
 էաշամագ՝ Ֆէրահլը օլմատըգճա, էաշայա-
 նա ազապ տըր :

Սպէտիլիյին թէտարիք էթտիյի հիք-
 մէթին՝ իճրասը սաաթինտէ, գատըր ալլահ
 էարաթմայը թէրթիպ էտիփ, հիշլէրէ գուվ
 վէթ վէրտիքտէ, վէ թապիաթի ըէսմ է-
 տիփ, քեաինաթի գուրտուգտա, վէ պին-
 լէրճէ պին տիւնեալէրէ քէնտի հիքմէթինի

վերիպ, մախլուգաթին միւտտէթինի պէյան
 էթմէք իչին, չարիսի Ֆէլէք սաաթինի տէվ-
 ըէ գօտուղու անտէ, վազթլէր տէ իպթի-
 տա էթտի. վէ գըմըլտանմազ էպէտիլիքտէն
 տէվրէ պաշայան վազթ՝ ճիհանէ տիւշիւփ
 գաչմաղա պաշատը: Վրթըգ էյլէնէճէյի
 էօգ, սաաթլարը, կիւնլէրի, այլարը, երլ-
 լարը պիլէսինճէ սիւրիւքլէյիփ կիտէյօր:
 Վօրուլմազ պիլմէզ, էպէտիլիյէ տօղրու երլ-
 տըրըմ կիպի սէյիրտիր, էպէտիլիյէ էէթիշ-
 մէյէ կիտէյօր: Վ է պու տիւնեալար՝ եարա-
 տանըն էմրի իլէ ալթ իւսթ օլուփ, երգը-
 լլի, քէնտի էմրի իլէ չըգտըգլարը հիլէրէ
 տէօքիւլմէյինճէ, վազթին տէ տուրուփ ըա-
 հաթլանաճաղը էօք: Վ է օ մուսիպէթլի
 սաաթ կէլինճէյէտէք, գայ ըիւզկեարլարըլ-
 լա, տէնիզ տալղալարըլլա պէրապէր ուչսուն,
 կէօքտէքի երլտըզլար ըլա տուրմայրի տէօն-
 սիւն, ինսան էվլատընա պէքլէմէսին տէյի,
 եարատան էմր էթմիշ տիր. պիլէսինճէ սէյ-
 իրթմէք՝ ինսանա տիւշէր: Վնսան էվլատը
 քէնտիյի էճէլէ տօղրու սիւրիւքլէյէն մէր-
 համէթսիզ վազթին աթըմընը ուֆալթմազ
 իսթէրմի. վէ էլտէ օլան վազթին սէֆատը-
 նը չըգարըփ, կէչտիքտէն սօնղրա աճըմամազ
 իսթէրմի. հէր վազթինի Ֆազիլէթէ գուր-
 պան էթսին: Վ ազթինի էյի գուլլանան ա-
 տամ՝ կէչտիյինի տուլմազ. քէնտի էօլունու
 թապիաթէ ույտուրուր, ըահաթ էիւրէյլէ
 կիտէր, նէ վազթտէն շիքեայէթի օլուր,
 նէ էօմիւրտէն, վէ նէ էճէլտէն:

Վաքին վագթինի պօշա կէջիրէն շաշգըն՝
 հէմ վագթ իլէ ճէնքլէշիր, հէմ ալլահա
 գարշը գօմանղլա, հէմ քէնտի զաթինի զօ-
 րա գօր, հէմ էթտիյի պիհուտէ զօրուն սը-
 գընթըսընը չէքէր: Վչերիսինտէ պիր իս-
 թիրապ օլուր, արզուլերի պիր պիրի իլէ
 ճէնքլէշիր. արզուլերին զըտտիյէթինտէ գաւ-
 պի էօրսէլէնիր: Վիզ իսէ հէմ երլարը
 պօլ պօլ սարֆ էտերիզ, հէմ էօմրիւմիւզիւ
 սէվերիզ, հէմ վագթ պիզտէն ուզագ կիթ-
 սին տէյի զօր էտերիզ. հէմ տէօնէր թէք-
 րար չաղըրըրըզ, էճէլի հէմ արար, հէմ
 գաչարըզ: Ղան ըլա թէն պիր էերտէ իքէն,
 ույղունսուզ գարը գօճա կիպի խըրլաշըր էա-
 թըր. այրըլմաղա կէլինճէ իքիսի տէ տերտ-
 լի օլուր, այրըլըզ աճըսը չէքէր:

Վարէ ատէմին հալի օ տուր. ճան սը-
 գընթըսընտան գաչար, ճան սըգընթըսըյսա
 այաղընա տօլանըր. պիւթիւն էօմրիւնտէ
 պիլէսինճէ սիւրիւքլէնիր էաթըր: Վագ շու
 էօսմա չէլէպիլէրէ, զէննէ կիպի կիյինիփ
 գուչանան միրասէէտիլէրէ. զարիֆ ըուպա-
 լար, մօտամըր գըյաֆէթլէր, թագըլի թա-
 գըշտըրըլի, քէնտիլէրին խալգա կէօսթէ-
 րէն թապիաթ սահիպի հաթ ունլարա. պիր
 ճիւզի զահմէթ՝ վիւճուտլէրին էօրար պիր
 իյ իյիրմէք՝ փարմաքլարըն ինճիտիր. էաշա-
 տըգլարըր էօմիւր պիլէ՝ քէնտիլէրէ աղըրըզ
 տըր: Վյլէնճէլէրի հէր տաիմ թէպտիլ
 օլուլի, ճանլարընը էյլէնտիրմէտիքճէ, ճան
 սըգընթըսընա տայանամաղլար: Վիւն տայ-

անտրդձա , պունլար մէյտանտա կէղէր , էվ
 վէլ պահար կիւնէշինին շաֆգրնտա , ուֆա-
 ճրգ սինէք կիպի ուչուշուրլար տուրուրլար :
 Վազըն կիւղէլ կիւնլէրինտէ կիւնէշ ըշըղը-
 նը ծնլար իչին վէրիւր . գըշ կիւնլէրի՝ չիչէյի
 պահարը ծնլար իչին աչմալը տըր : Վատի
 սապահ՝ հավայա պիր թաթը ըիւզկեար
 սաչմալը . եօգսա թաղիրէ մազհար օլուր :
 Վսքի վէ եէնի տիւնեա՝ տիւրլիւ պուհուր-
 լար , նազիք գօգուլու եաղլար , սուլար , սէ-
 ֆալի սէտալար , էլ վիլայէթինտէ տօգուն-
 մուշ տիւրլիւ գումաշլար թէտարիք էթմէյէ
 պօրձլու տուր : Վ է պու թիւքէնմէզ ուչան
 կիւնիւ կէչիրիւի , էօմիւրլէրինին եիւքիւնիւ
 շիքեայէթսիզ սիւրիւքլէմէյէ մէտար օլմագ
 իչին , տէլիլիքլէրի տուրմայրի թէպտիլ օլ-
 մալը , եէնիտէն եէնիյէ թէտպիրլէր իձատ
 օլմալը , վէ թաղէտէն թաղէյէ սէֆալէր
 կէօրմէլի : Վյ չօձուգ , սէն հիչ պէօյիւմէզ
 միսին , թագսիրաթլարըն սէնի պէշիյէ գօ-
 մուշ թաթը թաթը սալլայօր . հիչ տիւշիւ-
 նիւյօրմուսուն քի , պիր էօլմէզ ձանըն վար ,
 ծնունլա ուղրաշըյօրսուն , ձէնք մէյտանընտա
 տուրմուշ , չօձուք կիպի օյունձաղ ըլա օյնայ-
 օրսուն : Վանա եաշամագ՝ էյլէնձէ տիր . լա-
 քին էօլմէք տէ էյլէնձէ մի տիր . ձէվապ
 վէր : Վձէլ տէօշէյինէ եաթըրսան վագթի
 նի նաճըլ կէչիրէձէքսին : Վասթէլիյինէ
 չարէ օլմատըղը պէյան օլտուգտան սօնղրա ,
 ըուհլարըն հարէքէթտէն տուրուլի , տիւնեա
 սիհրինտէն գուրթուլաձագ օլուրսան , տէմի-

րին գօփարուրչ կէմի՝ քէնտիյի եութաճագ
 Ֆըրթընա տալղալարրնն էօնիւնէ տիւշմիչ,
 գօշուփ էնկինէ չըգտըգճա, գըլը քէնար, շէ-
 հիր մէմլէքէթ ուզագլանըր կիպի, սէնին
 տէ կէօզիւնտէն տիւնեա շէյլէրի ուզագլան-
 տըղը զաման, սէնին պօշ օյունճագլարրն,
 էյրէթի պիւյիւքլիքլէրին նէրէտէ գալըր .
 սէն քէնտին նէրէտէ գալըրսըն էօյլէ
 տէյիլ սէնին տաճա էթրաֆընտա գա-
 լապալըգ օլուր, սէնի աղըր ըուպալար ըլա
 կիյինտիրիլէր, սօնղրա իւզէրինէ պիր պիւյ-
 իւք մէրմէր թաշ պրագըրլար . . . Տայ Տայ .
 մէզարտա պիլէ պիւյիւքլիւքէթ տիքտէն սօնղ-
 րա, սաղըրգլարրնտա էթտիքլէրինէ՝ թաաճ-
 ճիււպ օլունոլում :

Վ՛յ լօրէնցիոս, էճէլ սէնտէն ուզագմը
 տըր սանըյօրսուն : Պաշըն իւսթիւնտէն կէ-
 չիպ, օգունու սանա տօղըրուլթտուղուն կէօր-
 մէտինմի : () սանա զէվգ էթտիրէճէք սէ-
 վինճլի սաաթլար նէրէտէ գալտը . Տէփ սէյ-
 իրտիփ, օ եութտուղունու չըգարմագ կիր-
 տապա սագլանտը : Վէչէրքէն սանա միրաս
 պրագտըրգլարր մանասըգ շէօհրէթ՝ նէնէ եա-
 րար քի, օ տա պրագանլար կիպի կէչիփ կի-
 տէճէք : () սաաթլարտան՝ Ֆիքրինի թա-
 ճիղ էտէճէք՝ ընքսիղ պօյասըղ թասլագ
 սուրէթլէրինտէն զայրի՝ խաթըրնտա նէ
 գալտը . վէ Տալա գատէրին սանա պրագտը-
 ղը սաաթլար տա վագթին արապասընա պի-
 նէյօր . էվլէլէքի կէչէնլէրին արտը սըրա
 սէյիրտիփ կիտէճէք : Վ՛րապանըն գօշմասը

նա պագ . գուշ կիպի ուչայօր . թէքէրլէքլէրին զարպընտան՝ տինկիլինտէն աթէշ ջըգայօր : Աիր ազ տահա , պիր ազ տահա . . . իշթէ կիւնէշ գարարտը , տիւնեա սանա կէօրիւնմէզ օլտու ,

Աազըգ , եազըգ . պիղէ գօրգու վէրմէյէ , էճէլ այաղըմըղ ալթընտա կիւրիւլտէմէք մի լազըմ . կէօղիւմիւզ էօնիւնտէ իքի եիւրէք պիր պիրինտէն այրըմնագ մը լազըմ . պիր տօսթ օպիրինին մէզարընը կէօղ եաշըլա ըսլաթտըղընը կէօրմէք մի լազըմ : Հէր սաաթին թախթասը՝ տիւլար եիւզիւնտէ եազըլը գըսմէթիմիղի կէօսթէրիր . սէօյլէմէզ տիւլի իլէ պիղէ խապէր վէրիւի , ա՛տամ , տէվլէթին թամամ օլույօր . հէր նէ գատար սիւրսէ , կէօլկէ գատար եօգ տուր տէր : Անսան էվլատը գօրգուի թիթրէյէրէք Փօտուլնաբուգոդոնոսոր կիպի , տէվլէթիմի էլիմտէն ալաճանգ քիմ տէյի հայգըրըր : Աճէլին թօխումու պիղտէ տէյիլմի . պիղի էօլտիւրէճէք երլանը իչէրիմիղտէ պէսլէմէյօրմույուզ . նա Փագասըն պիղտէն էմէյօր . գուվլէթի կէլմէյէ պէքլէր քի պիղի փարալայա :

Աիւնէշին կէօլկէսի էօմրիւմիւզիւն հէմ էօլչիւսիւ տիւր , հէմ էօրնէյի . իքիսի տէ գըմըլտանմաղ կիպի կէօրիւնիւր , օյուսա տուրմայրի վապթին պիր ուճունտան պիր ուճունա սէյիրթմէտէ տիրլէր . թէն կէօղիւյլէ արտլարընտան եէթիշիլմէզ . լաքին ազըլ կէօղիւ՝ օ տուրուր կիպի կէօրիւնէն հալլէրինտէ , տուրմազ հարէքէթլէրին սէ .

չէր, վէ կէօլկէնին նէ չափուք կիթտիյինի
կէօրիւր: Աօմրիւմիւզին սաաթի՝ անի վա-
հիտտէ տէվը օլուր, պիղ տէ օ սաաթ իլէ
պերապէր կէչէր կիտէրիզ:

Աքին էքսիքլիյիմիզ պիղի էօյլէ զապթը
նա ալմըչ քի, վէ խօշլանտըղըմըզ խույլարա
էօյլէ քէօրլէնմիշիզ քի, վագթին ուչտու-
ղունու՝ ճան կէօզիւմիւզ տէ թէնտէն զիա-
տէ կէօրմէյօր: Աէչէն երլլարըն սայըսընը՝
եաշատըղըմըզ էօմիւրտէն հիսապ էթմէյիզ,
իլլա սայըսընը սայարըզ. օնուն իչին եաշը-
մըզը ալտըղըմըզա ազլըմըզ եաթմազ: Վըչ
իչինտէ պիր աշըճագ կիւն կէօրսէք տահա
պահար այլարընտայըզ սանըրըզ: Վիթիյար-
լըզ պուրուչուզլարընա՝ սէվինէ սէվինէ կէնճ
լիք իւմիտլէրի էքէրիզ: Աօյլէ էօյլէ վագթ
տէտիյիմիզ պաշըմըզ իւզէրինտէն խաֆիֆ-
ճէ գայար, պիղի տալտըղըմըզ բույալէրտէն
ույանտըրմատան կէչէր: Տիւնեատէ կիւ-
նիւնէ գափըլմազ ատամ եօզ. փէք քեամիլ
ատամըն պիլէ սաաթի կէրի գալըր: Այ տօւ
թում, սէն տէ կիւնէչտէն կէրի գալըյօր-
սուն, սէն քէնտի եօլունտա՝ կիւնէչ իլէ
պերապէր կիթմէյօրսուն. տիւնեայէ հէր
կիւնէչ տօղտուգճա, սէնին տէ գալպինէ եա-
շամագ իւմիտի տօղայօր: Պու թագսիրա-
թըմըզ տըր՝ պիղի հէփսինտէն սօնդրա թէրք
էտէր, վէ էօմրիւմիւզիւն հէր թագսիրա-
թընա թագվիյեէթ վէրիը:

Վեամիլ ատամ կէչէն սաաթլէրի իլէ
սէօյլէչիը. ատիլ ալլահա՝ քէնտի հագզըն-

տա նէ հիսապ վերտիքլէրինի սօրար : (Յն-
լարըն ճէվապընտան՝ պիղիմ թէճրիւպէ
տէտիյիմիզ չըգար : Այ իխթիյար , օ թէճ
րիւպէ սանա նէ սէօյլէյօր . պու Ֆանի տիւն
եանըն հէր շէյի պօշ տուր . սէֆասընը տաթ-
տրգճա , պօշ օլտուղու անղլաշըլըր . տիւն-
եանըն զէվգինէ մէսթ օլտուղումուզ պիլէ՝
տիւնեա տէվլէթի իսիւլեա օլտուղունու անղ-
լատըր տէյի չաղըրըյօր : Պու նասիհաթլէր-
տէն տէրս ալ , պաշընտաքի ազ սաչընտան
խապէր տինլէ տէ , ալ թէքնէնին տէմիրի-
նի , վար տահա գութլու պիր եէր արա .
պու տիւնեատէն Ֆիքրինի այըր տա , էպէ-
տիլիյէ տօղրու եէլքէնլէ :

Պու՝ սէֆասընա քէնտիմիզի տէլիճէ ալ-
տըրտըղըմըզ տիւնեա նէ տիր . պիր պիւյիւք
եաս մէքեանը տըր , տէօշէմէսի մէզարիս-
թան , տիվար զարլարը՝ էճէլին կէճէ կիւն-
տիւզ տօգուտուղու մաթէմ նագըշլարը .
միվթիմիզի կէթիրէն պուլուտ՝ կիւնիւն էօյ-
լէսինտէ էնէր , քէնտիմիզի տէ , թէտպիր-
լէրիմիզի տէ , մէզարըն կէճէսինէ կէօմէր :
Պու օյնաշտըղըմըզ Ֆանի էօմրիւն մէյտա-
նընտան , եէյիփ իչտիյիմիզ եէրտէ , կիւլիւփ
օյնատըղըմըզ եէրտէ , աի անսըզ վուրուփ ,
պիղի ինսան էվլատընը եութան կիրտապա
աթը վէրիր : (Ըօփրադտան պիր նէֆէս ա-
լըր , պիր էյեամ պու եաշատըղըմըզ հալա-
տա սալլանըրըզ . օնտան թէքրար վարըր ,
այաղըմըզ ալթընտա ջիյնէտիյիմիզ՝ աթա-
լարըմըզըն եաթտըղը թօփրաղա կիրիրիզ :

Արիզիմ տէ կվլատլարրմըզ կէլիւր , պիզի չիյ-
 նէր , վէ թա եարատան ալլահ տիւնեայր
 երգլի , թօզուսու թօիրաղընը սաուրուփ ,
 պիզ տէ պիր էպէտի կիւնիւն ըշըղլիլա , քէն-
 տիմիզի շաշըրմը՝ մէզարըն երգընթըսըն-
 տան գաչընճայա գատար , թօիրաղըն ալ-
 թընտա ույուր եաթըրըզ : Ենսան տօղար ,
 եաշատրղընա թաաճճիւպ էտէր . կէօզիւ-
 նիւ էթրաՓա կէզտիրիւր , քէնտիտէն էվլէլ
 կէլիւփ կէչէնլէրին պիրի պիրի իւսթիւնէ մէ-
 զար թաշլարընը կէօրիւր , եաղըլարընը օ-
 գուր , եիւրէքտէն պիր աճ էտէր , քէնտիյի
 ալտըրըր , ագըպէթ էլի աճըտըղը հալէ՝
 քէնտի տէ կիրիՓտար օլուր : Հայ հայ ,
 պիզիմ գըսմէթիմիզ՝ պիր ազ վագըթ պիզ
 էլի աղլամագ , պիր ազ տա էլ պիզի աղլամագ
 տըր :

Ենսան գըսմը նէ շաշգըն տըր : Ա ագըթ
 գաչար , էճէլ գօշար , էօլիւմ չանլարը հա-
 վայր էօթտիւրիւր՝ , էպէտիլիք գօրգուտուր ,
 տիւնեա հարէքէթտէ , հէփ գօրգուտա ,
 հէփ գօր էթմէտէ տիր . ճիւմէ մախլուգաթ
 աճէլէ էտէր , ախըրընա տօղրու սէյիրտիր .
 ինսան տա ախըրընա տօղրու տօղրուլսուն
 տէյի , հէփ խապէր վէրիլէր , գօր էտէր-

1 Գրիսթիյան մէմլէքէթլէրինտէ պիր քրիսթիյան
 ճան չէքիւմէյէ սպաշատըղը զաման , մահալէլիյէ խապէր
 վէրիւփ , տուա էթտիրմէք իչին , մահալէ քիլիսէսինին
 չանը՝ էօլէնին սօն նէփէսինէտէք՝ պիր մագամտա չալը-
 նըր . վէ ճանընը թէսլիմ էթտիքլէյն , մագամը թէպտիլ
 օլուամաղա , էօլտիւյիւ խապէր վէրիլիւ :

լեր, պունլարրն արասրնտա Ֆազաթ ինսան
 էվլատր ույուշուր տուրուր: Աօմրիւ միւշէվ
 վէշ, տուրմայրի թէպտիլ օլուր, մուգատ-
 տերի կերի տէօնմէզ, կիրտապրն աղզրնտա՝
 պիր ինճէ թէլ իլէ ասըլը, պիր միգտար
 սալլանտրգտան սօնդրա տիւշէճէք իքէն, ա-
 լէմին պու արպէտէսի արասրնտա, եինէ րա-
 հաթ եիւրէյ իլէ ույուզլար եաթըր: Աւյան
 էյ զանվալը ույան: Աախթլարը թաճլարը
 պրագ տա, երլլարրնը սագլա. երլլարրնը ի-
 տարէլի թութ: Վաչան վագթի սըգը
 թութ: Ապէտիլիք պիր սաաթին գանատը-
 նա պաղը տըր: Աագթի էյլէնտիր, գա-
 փրի գաչտըղը մուգատտերինի էլինտէն չէք
 ալ: Աալլար եագար, անտ վեր քի, օ էօ-
 տիւնճ էթտիյի կիւնլերի սանա թէքրար
 վերսին: Վու քերամէթ՝ Ֆազիլէթ պա-
 պրնտա օլմազ շէյ տէյիլ տիր: Վուգատտէմ
 զայ էթտիյիմիզ կիւնլերի՝ պու կիւն թէք-
 րար Ֆազիլէթ տիրիլտէ պիլիւր. պիր պիւ-
 թիւն էօմրիւն պէտէլինի՝ պիր տէմին տար
 վագթինէ սըղտըրա պիլիւր:

Այ ատամ, օյունճագլարա զայ էթտիյին
 սաաթլերի թէքրար էլէ կէթիրմէք իլին,
 Ֆազիլէթէ տիւշ. պէտ խույլարրնլա զայ
 էթտիյին վագըթլարը՝ Ֆազիլէթ իլէ թէք-
 րար տիրիլթ (*): Տիւշիւն քի վագթինի զայ
 էթմէք՝ գանրնը զայ էթմէքտէն զիյատէ
 տիր, քէնտի քէնտիյի թէփէլէմէք տիր,
 քէնտի նէֆսինի էօլտիւրմէք տիր:

Հ Ա Շ Ի Յ Ե Է

(*) Տիւնեա տալղալարընտա չալգանան սաման չէօփիւնիւ՝ ճահիլէր փիշինէ տիւշիւփ, էլէ կէթիրէլիմ տէյի սիր պիրինէ չէքիշիրէր: Ագըլարընն նասիհաթինէ նիշին գուլագ վերմէզէր. եիւրէքէրինի Ֆիսիւտէյէն թանղըրընն սէսինի նիշին տինէմէզէր: Քէնտի էլիմիզտէ օլան իգսլալի՝ տիւնեատէն իսթէմինին տսլընէ:

Աագթին էլինտէ չօգ գուտրէթ վար. վէ ասլա նէ մուհայէր տուրուր, նէ սիգայտ: Աագթ տէտիյիմիզ թէքմիլ վէ հիքմէթլի էպէտիլիք տայրէսինտէն այրըլի, կէօյլէրտէն աշաղա ինսան էվստընա իւլիլիլէ կէօնտէրիլտիյի՝ սալթ վագթ օլմագ իշին տէյիլ տիր: Սաաթլար, կիւնլէր, այլար, երլար, հէփ վագթին սայրսըզ էվստըլարը տըր. քէնտի ուչուփ կիթտիյի եէրտէ՝ օնլար էթրաֆընտա սիրէր գանաթ կիպի, եախօտ հէր պիրի գանատընն սիրէր տիւրլիւ գալէմի կիպի աիզիլ տուրուրլար:

Աագթին ուչուչու ասլը աճէլէ, պիզ տահա զիյատէ էվտիրմէնին ասլընէ տիր: Աիւնլէրիմիզ գաչարղը եէրտէ, պիզ հէվաի զուրուրլարըմըլ ըլա տահա զիյատէ գօվմանըն սէպէպի՝ նէ տիր: Ագըպէթ նէ օլուր պիլիթմիսին: Ինսան վագթընտան գաչար, վագթը ինսանտան, սիրի սիր թարաֆա, օպիրի օպիր թարաֆա գաչմատան, չօգ սիւրմէզ սիր պիրիմտէն էպէտ-էլ-ասլատ այրըլմագ իգթիզա էտէր:

Ինսան ույգուտան օյանըրքէն, օ կէչէն կիւնլէր տահա կէլէճէք օլսա տէյի ահ էտէր: Պէլի, ալլահ պիզէ պու միւճիզաթը տա էտէր, տիւնքի կիւն՝ պու կիւնքինտէ եինէ կէլտի. իշթէ, կէչէն թագսիրաթլարըմըղը էօտէյէճէք, տիւշտիւլիւմիւզ եէրտէն պիզի գալտըրաճագ տըր, պիզէ լութ Ֆ ալը վէրի ի, եիւրէյիմիզի րահաթլատաճագ տըր: Սագըն պու տա տիւնքինէ պէնզէմէյէ. թիւթիւն կիպի հավայա ուչուփ տա, կէչէրքէն ճանըմըղը գարարթմայա: Եաղըգ, եաղըգ. թանղըրընն ճէօմէրտ ճէօմէրտ վէրտիյի պոււնճա կիւնլէր, պիզի

սէֆիլ էթմէք իշին մի տիր : Այլահ ճէօմերալիքտէն վազ կէլմէզ տէյի , ինսան տա կիւնահտան վազ կէլմէ-
մէլի մի :

Սաաթլար պիղի գաչարքէն եարալար , տիւնեա տէլի-
լիքլէրի՝ կէօզիւմիւզէ էճէլտէն էօթէյէ շէյ կէօսթէր-
մէյիփ , կէլէճէք վագթի պիղէ ունութաուրուրաա , է-
պէտի էյլիք սէվաասընը եիւրէյիմիզտէն գալարըրըր , ճէն-
նէթ իլէ միւնասիպէթի քէսէր , ճանըմըզըն սէրպէս-
թիյէէթինի էսիր էտէր . հէր արզուամուզու թէնէ պաղ-
լար , ճանըմըզըն էպէտիլիյէ ուչմագ իշին օլան գանաս-
լարընը գըրար , վէ պիղի էէր եիւզիւնտէ սիւրթիւն-
մէյէ մէճպուր էտէր : Օ դաման ինսան՝ վարաճաղը մէն-
զիլին աշիքեար էօլուու շաշըրըր գալըր : Գուարէթլէ-
րիմիզ հէփ հայլանի օլուր , տիւնեանըն չամուրունա կէօ-
միւլիւրիւզ : Ճէննէթտէ հէր պիլի պիլէր թախթտա օ-
թուրուփ էպէտէն երլարզ կիպի փարլայաճագ էօլմէզ
ճանլար՝ տիւնեա պաթաղընա պաթար գալըր : Ինսան
կէրչի թօփրաղըն էօզիւնտէն եափըլմըշ արըր , լաքին տիւ-
շէրսէ , կէօյտէն տիւշէր :

Ինսան չօգ միւ՛թէպէր դաթ արըր , քէնտի գըյմէթինի
պիլէն՝ տիւնեայէ իթիպար էթմէզ :

Հէր կէչէն կիւնիւն խիւլէասը՝ թէքրար կէլիւր էթրա-
ֆըմըզը տօլաշըր . վէ կէչիւրտիյիմիզ թարզա կէօրէ՛ եա
մէլէք կիպի եիւզիւմիւզէ թաթլը թաթլը կիւլիւմսէր ,
եա շէյթան կիպի կէօզլէրին տէվիլիփ պաշընը սալլար :

Մահշէր կիւնիւ տիւնեա հիչ օլտուղու դաման , այա-
ղըմըզըն էուվալարընը պօզտուղումուզ գարընճա սիւ-
րիւսիւ կիպի , հէր պիլիմիզ չըգըփ , քէնտի իրատէի
ճիւզլիյէէմիզ իլէ իխթիյար էթտիյիմիզ՝ խայըրը վէ
խայըրսըզ գըսմէթիմիզի վարըփ ալաճաղըզ :

Կիւնէշ պաթարդլայն իրթիֆա թախթասը նաֆիլէ
օլուր : Էճէլին վէրտիյի խապէրլէր տէ , ագըլ կիւնէ-
չինտէն նուր ալան ատամա նաֆիլէ օլուր :

Վագթի նաֆիլէյէ կէչիւրմէք՝ պիլ մէլէք տօղաճագ
թօփուամու էզմէք տիր :

Տ Է Օ Ր Տ Ի Ի Ն Ճ Ի Ի Կ Է Ճ Է

Ն Է Ր Կ Ի Զ Է ¹

Ի շ թ է էինէ ույանտում, Գարըըըգ տիւշ-
ւեր իւէ Ֆիքրիմի շաշըրտան ույգուտան գալգ-
տում: Տիւնէայը գարանըըգլար գապլամըշ-
ճանըմըն էօնիւնտէ՝ ագըլ մէշ՝ ալէսինտէն
ղայրի ըըըգ էօգ: Մ՛Տ ա՛Տ, էինէ էաշ տէօք-
մէք իշին տիր քի, կէօգլէրիմ պու գարան-
ըըգտա աշըլըյօր: Մ՛ըըգ օլանըն գալպինտէ
պիր արգու օլուր, սէվտիյինի պուլմագ իւմի-
տի իւէ՝ օլտուղու էէրէ սէյիրտիր. պէն տէ
օնուն կիպի, տէրտիմին պէքլէտիյի էէրէ՝
կէրի գալմագ վարըրըմ: Ի շ թ է սէօգ վեր-
տիյիմ սաաթ պու տուր. հէր կէճէ պու վա-
գըթ, տէրտիմ իւէ պէն՝ ույանըր պիր էէրէ
կէլիր սէօյլէշիրիզ:

Մ՛ճըգլը ճանըլարըն թէսէլլասը, ա՛ կիւզէլ
մահիթապ. կէճէլէրին սուս վագթինտէ՝
երլտըղլարըն սիւրիւսիւնէ էալընըզ սէն
հիւքմ էտէրսին. օ կիւմիւշ թախթընտան
էն, հավալարտան աշաղա՛ կէլ, կէլ պէնիմ
գալպիմէ՝ ճէննէթէ լայըգ կիւֆթէլէր իւ-
համ էյլէ: Մ՛Ֆիթապըն տիլպէր գըզ գա-

¹ Երուհուն էօյէ գըզը ալը:

ըրնտաչը , կիւնէշ օլմատրղը զաման , չարիսի
Ֆէլէյին կէճէքի տէվրինի սէն չէվիրիրսին ,
ասէնքլէրին սէն տինլէրսին . օնլարըն ասէն .
կի ինսան գուլաղընա էրմէք մուհալ գապի-
լինտէն տիր : Ալլ իմտի կէլ , պիր խայըրը
ըույամտէ սէմավի տիւզէնլէրինի ճանըմա
էօթտիր . օնլարըն նաղիք ասէնկի՝ պէնիմ
Ֆիղանի նաղմէլէրիմէ թէսիր էթսին :

Մ՛հ , տույայօրում , սէնին սէվտակէր թէ-
սիրին՝ տէրտլի ճանըմա տէյէյօր . սէօյլէյէ-
ճէյիմ մատտէտէն խօշլանըրսըն , սանա տա
տօգանըր . սէնին կիպի պիր մահճուպ տիլ-
պէրի իթիրտիյիմի աղլայաճաղըմ . . . ա՛ սէվ-
կիւլիւ նէրկիզէմ , եիւզիւն սօլմուշ , քէնտին
մահզուն , կէօղիւմ էօնիւնտէ կէօրիւյօրում
սանըրըմ . սէսին ճանըմա տէյէյօր “ պանա
” կէճէ օլտու , պէնիմ կէնճլիյիմ , թաթը
” իւմիտլէրիմ՝ պիր էպէտի կէճէյէ կէօ-
” միւլտիւ ” տէյօրսուն սանըրըմ . . . խայր ,
Ֆիլանտրոսուն մէզարընտան չըգան կէճէ՝
պէօյլէ գարանըգ տէյիլ իտի . էթրաֆըմը
պունուն գատար տէրտ պուղուսու գապլա-
մատր : Վագ շու տէրտ զինճիրինէ , ասլա եա-
լընը կէլմէզ . պիրի պիրի արտը սըրա՝ սիւ-
րիւյլէ կէզէրլէր . պուլտուզլարը տէրտլիյի
գալապալըղ ըլա ջիյնէրլէր : Ֆիլանտրոսուն
մէզարը տահա գափանմատան , նէրկիզէմ
արտը սըրա կիթտի : Տօսթումուն մէզարըն-
տա աղլայրի Ֆիղան էտէր իքէն , պիր տէ
գըզըմըն իւզէրինէ աղլամագ իգթիզա էթ-
տի : Ֆիլանտրոսուն եէրինէ գըզըմ կէչտի ,

օնուն իչին տէօքտիւյիւմ եաշը՝ գըզըմ իս-
թէյօր :

() ալիւմ էճէլ պիրի պիրի իւսթ իւնէ վու-
րուփ , ա՛հ ու զարիւմի շաշըրըր . տէրտլէրիւմի
պիր պիրինէ կէչիրիր : Ա՛ճըմ նէրտէ գարար
էթսին , էվլէլ Տանկիսին աղլայըմ . պէն տէ
պիլմէմ : Ա՛ տօսթ ում . գըզըմ . իքինիզին ա-
րասընտա , եիւրէյիւմ տօղրանըյօր : Ա՛ զլիզ
Ֆիլանտրոս , էվլատըմը իթիրէճէյիւմին մու-
սիպէթ խապէրինի՝ սէնի իթիրտիյիւմտէնմի
ալաճաղ ըմըշըմ . գըսմէթ պէօյլէ մի իմիշ :
Ա՛նի վուրան էլ՝ պիր օգ տա պանա հազըր-
լամըշ . պաշըմ իւսթ իւնտէ հարմանլայրփ
տօլաշըր . րահաթիւմի պօզաճագ պիր ուղուր-
սուզ գուշ կիպի , էճէլ սէնի կէօզիւմ էօ-
նիւնտէ փարալամաղլա , պիր թուլթսագ տա-
հա գուրպան էտէճէյինի խապէր վէրիր ի-
միշ : () ալիւմ էճէլ , նէրկիզէմի թուլթտու ,
չաղընըն պահարընտա եաշայրփ կիւն կէօր-
մէյէ պաշլայաճաղը զամանտա , մէզարըն տի-
պինէ աթտը : Ա՛իւն կէօրմէք մի . հիչ պու
տիւնեատէ օլուր շէյ մի տիր : Րահաթլըզ
տէտիքլէրի պիր մէյվէ տիր քի աճլըղընը շէ-
քէն ատամա՝ եէմէօի եասագ տըր :

Ա՛հ նէ կիւզէլ իտի , նէ թաթլը թա-
պիաթի վար ըտը . սատէ տիլ մէշրէպի՝
չէհրէսինին կիւզէլլիյինի արթըրմըշ ըտը :
() նէ շէրէմէթ , օ նէ շէն թապիաթ . իգ-
պալինտէ գուսուր եօղ ուտու : Տէվլէթտէ
Ֆազիլէթտէ օլան էյլիքլէր՝ իւզէրինէ զանի
զանի եաղարտը . Ֆագաթ իճրասընա կիւն

խթէրտի : Նաղըգ , եաղըգ . պու գատար
 էյլիքէր՝ մէյեր էճէլին կէօզիւնէ տաճա չա-
 փուք կէօրիւնմէք իչին իմիշ (*) . ա՛հ իգ-
 պալին տամրնտան՝ ա՛փ սնսրզ նա՛սրլ թէ-
 քէրլէնտի : Տաղլարը էօթտիւրէն նաղիք
 սէտալը պիւլպիւլ թաթլը շազըրթըսըլա
 կիւլիսթանը շէնլէթտիյի եէրտէ , զալիմ
 ավճընըն խըշմընա պէօյլէ ուղըար , տէրտ-
 լի Ֆիղանը աղղընտա գալըր . . . օ էօթէն
 տաղլարտա՝ սէս սէտա գալմատը . օ նաղիք
 աճէնկի իլէ շէնլէթտիյի օրմանճըղը՝ պիր
 գարա եաս գապլատը : Վ՛հ , գըղըմ գըղըմ .
 պապանը նա՛սրլ եալընըղ պրագտըն : () գալ
 պիմէ տօգուճան սէսինի՝ արթըգ իշիթմէյ-
 էճէքմիյիմ . տաճա սօն սէօզլէրին գուլա-
 ղըմտա իշլէյօր : Վ՛ճըմըն արասընտա եիւրէյ-
 իմին թիթիւրէմէսինի հալա տույայօրում ,
 հալա գալպիմտէ սէվինճ իլէ գարըշըգ պիր
 մահզուճուլուգ վար . . . լաքին մահզուճու-
 ղում չօգ ղիյատէ տիր . . . ա՛հ , գըղըմ . . .
 սէնի քէշքի ունուտա՛ պիլսէմ :

Վէնճիլիք , կիւզէլլիք , թաթլը սէտա , շէն
 թապիաթ , սէվէճէք եիւրէք , վէ Ֆաղի-
 լէթ . . . Ֆէլէյին ինսանա վէրէճէք պուճն-
 տան ղիյատէ նէսի վար : Վուճլարըն հէփ-
 սինի գըղըմա վէրմիշ իտի . գըղըմ պէնիմ
 իաղինէմ իտի . պէն տէ . . . վայ հալիմէ .
 մութլուլարըն մութլուսու պապայըտըմ . . .
 պա՛գ շու տտըն կիւզէլլիյինէ . նէ՛ ալտատըճը
 շէյ իմիշ քի , պէնի աթաճաղը տէրտ գույ-
 ուսուճա գափագ օլմուշ ումուշ : Վ՛ճէլ պէ-

նիմ տէվլէթ իմի գրսգանրի , գուրտունա
 իշարէթ էթմիշ , օ տա պիր տանէ կիւլիւմէ
 եաիրըտը . զօնչէ իքէն տալատը , աչլ' լմատան
 գուրութ տու : Մ՛Տ , անի վահիտտէ գուր-
 պան օլտու կիթտի :

Մ՛Տ , տիւնեանըն էյլիյի նասըլ ալտատը-
 ճը տըր . պիր ան բահաթ վերիրսէ , արտը
 սըրա ճէզասըն չէքտիրիր . պարտագ պար-
 տագ էօտլերինի իչիրիր : Մ՛Տ , այրըլըգ աճը-
 սը՝ սէֆասընտան չօգ աղըր տըր . պապալըգ
 ատը՝ տույտուղում աճը գատար սէվինճ վեր-
 միշ տէյիլ իտի : Մ՛Տ , գըղըմը նէ հալտէ կէօր-
 տիւմ . հէնուզ տիւյմէլէնմիշ չիչէյի տահա
 զօնչէ իքէն , պիր գայ ըիւզկեարլըլա տէվրիւ
 միշ Ֆիտան կիպի , ներկիզէմի էճէլին գու-
 ճաղընտա՝ տահա ըէնկի իւսթ իւնտէ սերիլի
 կէօրտիւմ : Սօն նէֆէսինի վերիրքէն , աղ-
 լայրի ըզըրմատան նէֆէսիմ քէսիլտի . էօլ-
 տիւյիւ սաաթտա սէվտիյիմ կիպի՝ հիչ սէվ-
 միշ տէյիլ իտիմ : Պէնիմ ան ու զարիմի
 հանկի սերթ մէշրէպ քեամիլ՝ էօզը էթմէզ
 տէ այրալար : Տօսթլար , աղլամաղա ութա-
 նան Փօտուլու այրալայրն . ինսանա կէօզ
 եաշը տէօքմէք այրպ տէյիլ տիր : Մ՛Ճըսընը
 տույան տերտլիյէ՝ ազըլ տա աղլամաղա իզին
 վերիր . Ֆադաթ հատտէն թէճաուզ էթ-
 մէյէ իզնի էօգ : Պէօյլէ պիր քեամիլ էվլատ
 իթիրէն՝ հէր քիմ իսէն , պէնի սէն աճը :

Վէօզիւնիւն նուրու սէօնիւփ , պայղըն
 պայղըն պագմաղա պաշլատըղըն կէօրտիւյ-
 իւմ զաման , կիւլ եանագլարը սօլուփ , եիւ-

զիւնիւ էօյլիւ պէնզի սարրփ, կէօրէնլէր իւ-
միտի գաթ էթտիյի զաման, ա՛հ, եիւզիւնէ
պագմատան տօյուլըւմույուտու: Վ՛յ էվլատ
սէվէն պապալար, էճէլ սօուղու կիպի գարա
եէլ էսէն վաթանըմտան, նէ աճէլէ իլէ
գաչըրրփ, կիւնէշին ըսըճաղընա եագըն կէօ-
թիւրտիւյիւմիւ՝ սիղ խայալ էտին: Վիւ-
նէշին ըսըճագլըղը՝ պէլքի տէվա վէրիւր տէյի
ումարտըմ: Վաքին կիւնէշին եիւրէի էօյլէ
փէք իմիշ քի, պիւր կիւզէլին էօլմէսինի՝ պիւր
չիչէյին գուրումասը գատար աճըյօր • պաղ-
չէլէրիմիգտէ պիւր զամպագ չիչէյի պաչընը
էյիփ, տէօքիւլտիւյիւնիւ սէյիւր էթտիյի կի-
պի, նէրկիզէմ տէ պաչընը կէօքսիւմէ տայ-
այրփ, գուճաղըմտա ճան վէրտիյինի՝ էօյլէ
պի գայտ սէյր էթտի:

Վիւզէլ զամպագ, վէ տաղլարըմըղը շէն-
լէտէն չիչէքլէր սիւրիւսիւ, սիղին եէտիյի-
նիզ ճէննէթ թաամը տըր, իչտիյինիզ՝ սի-
զէ ըէնք վէրէն կիւնէշին շաֆգը տըր, վէ
սապահըն ագչամըն չիհի իլէ թագէլէնիւրսի-
նիզ • իսթէրիտինիզ քի սիղի գըղըմ տէվչիւր-
սին, գըղըմըն էլինտէ կիւզէլլէյինիզ արթար,
վէ կէնզինէ՝ ճանը կիպի նագիք վէ սէֆալի
գօգուլար սաչարտընըղ: Վնսան էվլատընըն
մէքեանընը տօնաթմագ իչին տօղար, ինսան
արասընտա եաչարսընըղ • կէչիճի կիւզէլլէք-
լէր, սէվիլիւր վիւճուտլար • ա՛հ, սիղին թալիի-

1. Ինկիլթերրատան գալարըմըղ, Փրանչատա մօնփէ-
լէէ թարաֆընա կէօթիւրմիւշ:

նիզ՝ ինսանընթինտէն նէ՛ գատար գուԹլու
տուր : Աերչէք սիզ տէ ինսան էվլատը կիպի ,
պիր անտէ կէչէր կիտէրսինիզ . լաքին սայը-
ւրզ աճըլարընը պարի չէքմէ՛զսինիզ ա :

Պիզիմ աննըմըզըն եազըսը պու տուր .
տիւնեատէ զէվզ էԹմէյէ՛ քէնտիմիզի սէվ-
տալարու ալտըրմալըրզ : Աէվտալարըմըզ ը-
սա՛ կէչիճի շէյլէրէ մայիլ տիր քի , երտէ
կէճտէ հէփ զայ օլուր , եէրինէ ճէՖա կէ-
լիր : Աքին պիր սէՖատան սօնդրա , ճէՖա
նէ՛ աճը օլուր : Ա՛յ տիւնեա եիւզինտէ իգ-
պալ իտտիասը էտէն Ֆօտուլ , պու գուրու
Թօիրադտա , պու միհնէԹ Թարլասընտա ,
իգպալ հասըլա կէլմէտիյինի տահա պիլմէյ-
օրմուսուն : Ա՛րէնցիոս , արզուլէրին սէնի
տուրմայրփ տավէԹ էտէյօր , պէնիմ տէրտ-
լէրիմ սանա իպրէԹ օլտուն : ՏօսԹունուն
մուսիպէԹ ինտէն սէն քեամիլլիք էօյրէն .
տիւնեայէ տայանմա . զիրա կիւվէնէճէք էյ-
լիքլէրի՛ գամըշտան երմշագ տըր , վէ էԹրա-
Ֆընտա սիվրի տիքէնլէրի վար , գաչա՛րքէն
եիւրէյի տէլէր երըԹար , վէ գանը ադա-
րագ՝ իւմիտսիզ պրագըր կէչէր :

Օ՛ պլիմ Ֆիքիր , պրագ պէնի քէնտի հա-
լիմէ . տէրտիմէ տէրման եօղուսա , պարի գալ
պիմէ էզլիյեէԹ էԹմէ . . . հէր նէ էԹսէմ
պօշ տուր . գըզըմ խաԹըրմտան չըգմազ .
ճանըմտան այրրամայօրում . . . կէրի աԹմա-
ղա չալըշտըլըմըզ Ֆիքիր՝ տահա գըզար ,
տէրտլէրիմիզի Թահրիք էտէր , պիզի զէվզէ
ալըր . տէրտլէրիմիզի Թէքրար Թէքրար Թա-

զէլէր . պիղի երգար խարապ էտէր : Ա՛հ
 էվլատրմ, եաշընըն թագէլիյինտէ սէնի կէ-
 լին էթմէյէ հազըրլըգ կէօրիւյօրքէն, պախ-
 թըն իշլէյիփ՝ պիր կիւվէյի սէվինտիրիյօր-
 քէն, տիւնեանըն զէվգինի կէօրիւփ, եա-
 շամագ տէվլէթինի տատմաղա պաշլամըշ
 իքէն, տիւնեանըն քէօր ինսանը՝ սէնին
 պախթընը մէտհ էթտիյի եէրտէ, սէնի ու-
 չուրտում . . . քէմիքլէրինի էլ վլլայէթին-
 տէ պրաղտրմ : Ա՛րիպ եէրլէրին թաշ եիւ-
 ըէքլի էհալիսի պիլէ՝ կէօզ եաշընը զապթ
 էտէմէտի՝ : Ա՛ն ալլահա քէնտի թարիգլէ-
 ըինտէ թափմազսըն տէյի, սէնի աճըտրպլա-
 ըրնա թաաճճիւս էթտիլէր : Ա՛իւրիւվլէթ-
 սիզ ատամլար, կէօզ եաշը տէօքտիւլէր ամ-
 մա, մէրհամէթ կէօսթէրմէտիլէր : Ա՛երկի-
 զէնին էօլիւսիւնէ՝ թապիսթլէրի զօր ուլա
 կէօզ եաշը տէօքտիւրտիւ, լաքին մէզհէպլէ-
 ըինին Ֆասիտ իթիգատը՝ կէօմմէյէ մէզար
 վէրմէտի :

Ա՛յ քէրէմ սահիպի ալլահըն՝ իքրահ էթ-
 տիյի մէրհամէթսիզ տին զայրէթի . պիր
 աուճ թօփրաղըն իւզէրինէ, պիր քիւրէք
 թօփրագ աթմաղա իմթինա էթտիլէր .
 պու պիր հիզմէթ իտի քի, էն ալլագ հայ-
 վանա պիլէ էօզ տէնմէզ : () արատա պէն
 նէ եափա պիլիւրտիմ . քիմէ՞ եալվարայտրմ :
 Ա՛արէմ թիւքէնտի, տինճէ պիր խըրսըզ-

1 Պուշլար լթրան տըր տէյի, լաթինլէր էօլիւյիւ
 կէօմմէք իսթէմէմիշ օլալար . օ սէպէպ իչին ճան աճը-
 սիլլա պուշտա պիր աղ հատէս էտէր :

լըգ էթտիմ գըղըմա պիր կիզլի մէզար չալ-
տրմ... լաքին էօլիւսիւնիւ խօրլատրմ: Պօր-
ճոււմտա գուսուր էթտիմ: () աճըմըն արա-
սընտա պիլէ, եիւրէյիմտէ էօյլէ գօրգու վար-
ըտը քի, հէման աճէլէ մէզարա գօտոււմ:
Վէճէ եարըսընտա, կէօզ կէօրմէղ քարան-
լըգտա, էլիմ այաղըմ թիթըլէյէրէք, սէ-
սիմ չըգմասըն տէյի՝ ըղգըրըղըմը թութա-
րագ, գանլըսը պէն իմ կիպի, սօն վէտամը
սէսսիզճէ գուլաղընա մըրըլտանըփ, խըր-
սըզ կիպի եանընտան գաչտրմ... ա՛ թաշ
եիւրէքլի պապա, ա՛ ղայրէթսիզ ատամ. ա-
տընը օլսուն՝ մէզարըն իւզէրինէ եաղմալը
տէյիլմի իտի: Շ իմտի պիլէն էօգ. օ մէր-
համէթսիզ էճնէպիլէրին այաղը ալթըն-
տա՝ էվլատըն չիյնէնիփ, ունուտուլուփ կի-
տէճէք տիր: Վազըգ, ճէսարէթսիզ պու-
լունտոււմ, գապահաթ իլլէտիմ: Վէն թա-
պիաթին էն աղիմ էմըինէ իթաաթ էտէյ-
օրտոււմ, հանկի տիւշմէնտէն գօրգա՛ր տրմ:
Վ՛հ էվլատըմ, հալալ էյլէ. էօյլէ էթմէյէ
մէճպուր ուտոււմ: Վազապ ըլա աճը՝ եիւ-
րէյիմտէ ճէնքլէչիր տուրո՛ւրտու. տուամա
պէտ տուա գաթա՛րտրմ. եարատանա սէճտէ
էթտիյիմ եէրտէ՝ եարաթտըղը գուլա էօլ-
քէլէնիրտիմ. սէնին աղիզ թէնինի եապա-
նի եէրլէրտէ պրագտըղըմա, ղազապըմտան
քէնտիմի եէր իտիմ: () մէրհամէթսիզ
թօփրագլարը էօլքէ իլէ չիյնէտիմ, լաքին
պու ճիւմլէ իլէ էհալիսինտէն միւրիւվլէթ-
լի չըգտրմ. ղիրա օ աճըմըն արասընտա,

սէնտէն գըսգանտըզլարը մէզար՝ քէնտիլէրէ
գըսմէթ օլսուն տէյի տուա օգուտում :

Գապահաճաթիմ վար մը : Գապահաթ
էօլիւլէրի խըրիալամագ տըր . էօլիւլէր ազիզ
տիր , օնլարա իքրամսըզլըզ հարամ տըր :
Թափրաղը թիզկեահա գօյուփ , իշէյիփ ,
մախլուգաթըն էն ալասը՝ ինսան էվլատընը
եափան էլ , գուպպէի ասումանի կէօք ըէնկէ
պօյայըփ , աֆիթապը ալթուն ուլա եալտըզ
լայան էլ տէյիլմի : Թէմամ պէտ խուլար
տուրուփ , ինսանիյեէթ ույանաճաղը զա-
ման , զարաղլար ունուտուլուփ , տիւշմէնլէր
պարըշաճաղը զաման , Ֆասիտ իթ իգատ պիր
էօլմիւշ թէնէ գաստ էտիփ , պի կիւնահ
թօփրաղը խօրլայըփ խըրիալամաղա՝ օ զա-
ման մը պաշ գալտըրըյօր :

Ինսան կիպի պաշը թալիսիզ՝ պիր ճինս
արասընտա , պու թարզ մուամէլէ՝ նէ գա-
տար իքրահ էտէճէք շէյ տիր : Վիր ճինս
քի մուհապպէթ իլէ տօղար , մուհապպէթ
իլէ եաշար , պիւթիւն տէվլէթի պիր պիրի-
նի սէվմէքտէ տիր , վէ պիր պիրինի սէվ-
մէյէ պիր ճիւզի վազթի վար , օնտան
սօղրա մուգատտէրի կէօթիւրիւր՝ էպէտի
կէճէլէրէ աթար : Վէօյլէ պիր ճինս՝ պիր
պիրինէ պու շէքիլ մուամէլէ էթմէք , իքրահ
էտէճէք շէյ տէյիլմի : Աօգ եօգ , տիւնեա-
տէ տէրտլի ատամը աճըմայան ատամ կիպի՝
թաշ եիւրէքլի ճանավար օլամագ : Ինսան
օղլու՝ չօգ տէֆ՝ա գարտաշընըն արգասընը
օգշատըղը եէրտէ պիլէ խըյանէթ էտէր .

գարտաշընա պիր եարտըմը տօգանսա , քիպ-
 ըինին իգթիզասը տըր՝ էյլիք էթտիյի եեր-
 տէ ըրզընա քէտէր էտէր : Մէրհամէթ
 էթմէյէ էլինի ուզաթտըղը եերտէ , էտէ-
 ճէյի Փագըրըն ըրզընը երգար . եա ինթի-
 գամ ալաճաղը զաման նէ էթմէզ : Մէրհա-
 զիմ մահիթապ , եիւզիւնիւ էօրթ , ա՛քէվ-
 քէպին նազիք երլտըղարը , գանըն , գանըն ,
 կէճէնին գարանլըղընտա սագլանըն քի , սէսի-
 մի իշիտիւի եիւրէյինիզ տէօնմէյէ : Մէլի , ին-
 սանըն պաշընա՝ ինսան կիպի զազապ օլամագ .
 վէ պիր զազապ տըր քի սագընմագ միւմքին
 տէյիլ : Ֆըրթընա պաշլամատան՝ պիր գա-
 սըրղա չըգար , հավայը գարարտըր : Միր
 գուլէ երգըլմատան՝ տիվարլէրի աչըլըր :
 Աերտէն աթէշ չըգաճագ օլտա , եեր փաթ-
 լամատան՝ ալթընտա պիր կիւրիւլթիւ փէյ-
 տա օլուր : Օ էլզէլէ պիր եերի պաթըրմա-
 տան՝ իպթիտա սարսար խասպէր վէրիըր : ()-
 լաճագ եանղընը՝ կէօրիւնէն գարա թիւ-
 թիւն փիշին տույուրուր : Աքին ինսան է-
 լինտէն Փըրլայան երլտըրըմ նէ փարլար ,
 նէ կիւրիւլտէր . ա՛փ անսըզ՝ Փըրլայըփ վուր-
 մասը պիր օլուր : Հաթթա էլինտէքի պը-
 չաղը վուրաճաղը գուրպանըն պէօյրիւնէ
 տայայընճայա գատար , տօսթլուղուն էթէյի
 ալթընտա սագլար : Մուպալազա՛ մը էտէյ-
 օրում : Վէշքի էօյլէ օլայտըր : Մնսանըն
 գալպինի չըպլագ կէօրէն ալլահ , պու գօր-
 գունձ հալինի ինսան կէօզիւնտէն քէթմ
 էթմիշ տիր :

Վ՛ճապա ճանրմբն աճրսրնա՝ քէնտիմի չօգ
 մու ալտրրտրմ: Վ՛Տ, պիր տօսթ ունուէն հագ-
 գրնտա ճանր աճրյան ատամ՝ հարարէթլէն
 մէյիփ, պի դայտ օլա պիլիւրմի, եազըգ ին-
 սանլըգ ատրնա, եազըգ: Վ՛եամիլ Ֆիլան-
 տրոսուէն տա տիւշմէնլէրի վար ըտը. օ տա
 տիւշմէն աճրլարը չէքտի իտի տույա՛րտրմ.
 լաքին էյ հա՛գ, էյ հա՛գ, շիմտի նէ օ տույայ-
 օր, նէ պէն: Վ՛Տ նէրկիզէ՛մ, նէրկիզէ՛մ, եիւ-
 ըէյիմին թազէ եարասը. սէնին աճրն հէփ-
 սինի ունութտուրտու: Վէնի իթիրտիյիմ՝
 եիւրէյիմէ նէ՛ եարալար աչտը քի, դայրի շէյ
 տիւշիւնէճէք հալիմ եօգ. սէնին չէքտիյին
 տէրալէրին հէր պիրի՛ գալպիմէ պիրէր օգ
 օլտու: Վանրրմ մուգատտէր սէնին պաշը-
 նա պոււնճա տէրտ պիրիքտիրտիյի՛ սէնին մէ-
 զարընը չուգուրլատրի, պէնիմ աճրմը ար-
 թըրմագ իչին իտի: Վ՛Տ էվլատրմ, էյէր
 պապանրն սէսի տահա գուլաղընա կէլիյօր-
 սա, սէնին էօլմէնտէ՛ ատէթա էօլիւմլէր-
 տէն այրը օլան հալլէրի, պապան ըլա պէ-
 րապէր Ֆիքրինտէ կէզտիր: Չէքտիքլէրին
 պէնիմ հէփ կէօզիւմ էօնիւնտէ տիր, հէր
 պիրի պիրէր եէտի պաշըլը աթտէր կիպի,
 եիւրէյիմի պին եէրտէն պիրտէն սօգարլար.
 պոււնա թագաթ մը կէլիր: Վոււնճա աճրյա
 պէն նիճէ տայանայրմ: Վու սօլմուշ եիւ-
 ղիւմտէն աշաղա՛ կէօզ եաշըմ սէլ օլմուշ ա-
 գար. այնիմէ Ֆիքրիմէ կէլէնլէր՝ հէփ կէօզ
 եաշըմը արթըրաճագ շէյլէր տիր: Վէն պու
 կէօզ եաշընը հէր նէ գատար տէօքսէմ, փու-

նարը գուրու մագ . գալպիմէ թէսէլլա օլաճա
 դընա՝ աճըլարըն արթըրըր : Այօգ , եօգ ,
 պէօյլէ պիր աթէշի սէօնտիւրմէյէ՝ նէ պէ-
 նիմ կէօզ եաշըմ եէթիշիր , նէ տօսթլարը-
 մընքի : Այվկիւլիւ նէրկիզէմ , աճըմը ալէ-
 մին գալպինէ թէսիր էթտիրէյիմ . սանա
 պիւթիւն տիւնեանըն կէօզ եաշընը ալը վէ-
 ըէյիմ : Անին ատըն անըլտըղը եէրտէ , վէ
 պէնիմ պու Ֆիղանլէրիմ սէօյլէնտիյի եէր-
 տէ , աճը տույան երմշագ եիւրէքլէրին ահը՝
 սանա տօղրուլտուն : Տէլի գանլըլար՝ կէնճիլք
 հարարէթինտէ , զէվգինին արասընտա , սէ-
 վինճինէ արա վէրսին , սէնին հալինի աճը-
 սըն . մէյուս վէ մահզուն՝ վարսըն մէզարլար
 արասընտա սէնի տիւշիւնսիւն :

Հ Ա Շ Ի Յ Ե Է

(*) Ծանլը վիւճուտ էօլտիւգլէյն աղըրըղը արթար .
 քէզալք պիր շէյ էլտէն չըգտըգլայն , աճըսը՝ էէ կէլէն
 շէյին սէվինճինտէն զիյատէ օլուր :

Պ Է Շ Ի Ն Ճ Ի Կ Է Ճ Է

ԷՃԷԼ ԳՕՐԳՈՒՍՈՒՆԱ ՓԱՐՇԸ ԻԼԱՃ

Է՛յ Եօրգ շահազատեմ՝, նէշաթըմ՝ սէ-
նին խաթի փայինէտէք չըգաճագ տըր . ճէ-
սարէթ իմի աֆվ էյլէ, զիրա սէպէպի՝ սանա
օլան զիմմէթ իմ տիր : Աէրչի սէն Եաշտա
կէնճ սին, պախթըն քիւշատէ տիր, անճագ
պու սէօյլէյէճէյիմ՝ պէճիտ մատտէլէր տիր,
կիւճիւնէ կէլմէսին :

Վճէլ գօրգուսու ինսանըն գալպինտէ
փէք՝ տէրին չիզիլի տիր . պունուն չարէսին
օգույաճաղըմ, պէյթլէրիմէ գուլագ վէր :

Սութլու օ ատամա քի, պու չալգանթը-
լը տիւնէանըն սախթէ սէֆալէրինտէն ու-
սանըփ, հագգը կէօրմէյէ՝ ճան կէօզիւմիւզէ
փէրտէ օլան օյունճագ շէյլէրտէն իպա է-
տիփ, իրատէթի իլէ վարըր, սէվիլէրին
գույթու կէօլկէսի ալթընտա, էճէլ մէշալէ-
սինին ըշըղըլա, մէզար թաշլարընը օգուր,
թօփրագլարընը թարթար, մէզարլար ըլա
էյլէնիր : Վճէլ օ Երգընթըլար արասընտա
օթուրմուշ, օ գույթու տէվլէթտէ՝ քիշինին

1 Ննկիլթէրրա գըրալընըն իքինճի օղունա Եօրգ պէյլի
տէրլէր :

Ճանրնա պիր րահաթ եկր կէօսթէրիր: Վի-
 շի սրգճա սրգճա օ եկրէ վարրի, Ֆիքրինի
 կէզտիրմէլի: () եկրլէրին՝ հագգա Ֆախտէ-
 լի, վէ քիպրի պաստրրուճագ հավասը վար:
 Մ՝ ճանրմ, գօրգմա, կէլ շու եկրէ կիրէլիմ:
 Մնսանրն պու գատար միւհթաճ օլտուղու
 թէսէլլայը՝ օնտա արայալում: Մօմր իւլէ է-
 ճէլի վէզն էտէլիմ. գօրգմայրի, էճէլին էիւ-
 զիւնէ պագալում, վէ վէրտիյի գօրգուլարը
 սայմայրի, մէզարլարըն իւզէրինտէն՝ պէ-
 հատրըրդ չէլէնքլէրի ալըի թագրնալում:
 Պուլայքի տէրտլէրիմին՝ ազլումա Ֆախտէսի
 օլա տա շու տէօքտիւլիւմ կէօզ եաշլարըն
 պահասընը չըգարա պիլէմ (Թ):

Պիլէմ ճէ կէլ, լօրենցիոս, կէլ, նէրկիզէ-
 նին իւսթիւնիւ էօրթէն թաշըն իւզէրինի
 օգույալում. . . նէ կիւզէլ ատապ տէրտլէրի
 վար եազըլը: () սէօյլէմէզ տիլի՝ նէ գա-
 տար թէսիրլի տիր. հանկի էհլի քէլամ տըր
 օ քի, պիր նագիք ճանա՝ պոււնտան զիյատէ
 տօգոււնա պիլսին: Մ իսանըն սէօյլէյիշի՝ պի-
 զի թահրիք էտէ պիլիւր. լաքին շու թաշը
 կէօրիւի, թէսիրի գալպիմիզէ տէյտիքտէն
 սօնղրա, լիսանըն էսէրինտէ գուվլէթ մի
 գալըր. լիսանըն կէօսթէրտիյի սուրէթլէր՝
 հէի ճանսըզ էօլիւ կիպի տիր: Պու կէօրիւ-
 նէն թաշըն սէօյլէտիյի՝ սալթ ճանա տէյեր.
 իւզէրինտէքի թարիխտէ, նէ սայըսըզ տէրս-
 լէր վար. . . սօր, պիր քէրրէ սօր, տիւնեա-
 տէ կէնճիլիք, կիւզէլլիք, վէ հէր սիվիլէ-
 ճէք շէյ չօգ սիւրէր մի. էյ ատամ, տահա

էօմբիւնէ կիւմէնիւրմիսին : Շու գատար մէզարտա եաթանլարըն իչինտէ , պէնտէն կէնճ օլմայան պիր քիչի վարմը . օ տա կէլ տէյի պէնի չաղըրըյօր . . . պունա նիսպէթ , պիւթիւն տիւնեատէ , պէնի չաղըրըփ տիւնեայէ պաղլայաճագ նէ պուլույօրում :

Վճ , պիր եէնի շէյ տահա կէօրիւյօրում . նէրկիզէնին մէզարը՝ էօնիւմէ աչըլտը : Վզիմ հագ փարըլտայրի , շէֆագըն սալարագ՝ մուպարէք մէշրիզինտէն չըգայօր : Վշթէ իլէրի կէլիյօր , ճանրմա տօգանըյօր տույայօրում . խիւլեալէր տէֆ օլույօր , ագլըմը քէօրլէյէն հէվաի նէֆս պուլութլարը՝ փարալանըյօր . պու հագ նուրույլա կէօլկէ կէչտի , կէօղիւմ աչըլտը , վիւճուտիմ եէնիտէն գուարէթլէր էտինիյօր : Վէօղէ կէօրիւնմէզ շէյլէր կէօրիւյօրում , փէք ուզագ շէյլէրի՝ էլիմլէ տօգանըփ տույայօրում . կէլէճէք վագըթ կէօղիւմ էօնիւնտէ հաղըր տուրույօր : Տիւնեա , տիւնեանըն եալանճը սէֆալարը , պունտան սօնղրա պէնի ալտատամագ : (Տիւնեա սէֆալարընըն գըյմէթինի՝ քիչի տէրտլի վագթիւնտէ պիլիը) : Վէտ խույուն չիչէքլէր ալթընտա գուրտուղու տուզագլար մէյտանա չըգտը . Փաղիլէթին փէրտէսի եըրթըլտը , կիւզէլլիին կէօրիւյօրում : Վճ , էօմբիւր՝ կէօղիւմ էօնիւնտէն նէ չափուք կէչէյօր : Այալգ՝ ղաղէլ եափրաղը կիպի , պիրի պիրի արտը սըրա տէօքիւլիւյօր . արղու էթտիքլէրի շէյլէր , այագլարը ալթընտան գալգան թօզ կիպի խաֆիֆ , չիյնէտիքլէրի թօփրագ

կիպի խօր շէյլեր տիր : Տիւնեա էօմբիւնիւ
տիւշիւնտիւքձէ՛ կէօզիւմէ պօշ կէօրիւ
նիւյօր :

Մ՛Տ, կէօզիւմ շիմտի աչըլըյօր . էձէլին
պունձա զաման գուլաղըմա էօթ տիւրիւփ տէ,
պէն գուլագ արտընա պրագտըղըմ խայըր-
ը նասիհաթլերի՛ շիմտի անղլայօրում : ()
նասիհաթլերէ միւթէնէպալիհ օլաձաղըմա,
պի գայտ, պի փերվա տուրուրտում : Տօսթ-
լարըմա վուրտուղու օզլար՝ պանա տէյտիյ-
ինի շիմտի տույայօրում : Այայտան չըգան օգ՝
նէ գատար կէձ՝ տիւշերսէ, աչտըղը եարա օ
գատար պիւյիւք, օ գատար տէրին օլուր :
Մ՛լլահ, էօյլէ օգուն սիվրիսի նէ գատար
քէսքին օլուր : Մ՛ձրսը ազալարըմա վուրտու,
պիւթիւն վիւձիւտիմի եադայօր . աղըրսընը
քիմ թէսքին էթսին : Պու զէհիլըլի Ֆիքիւր
օգունու եիւրէյիմտէն չըգարըլի, եարալարը-
մա թէսէլլի մէհլէմի սիւրէձէք՝ պիր խայըրը
էլ եօգմու : Այա պէն եիւրէյիմի գալտը՛րմա-
տան՝ մէզարա պագամայաձագմըյըմ :

Վիշին . էձէլ տիւշիւնձէսինէ՛ եիւրէյիմի
նիշին գալտըրայըմ : () կէչիտ՝ վէսվէսէ էթ-
տիյիմիզ գատար գօրգունձ՝ տէյիլ : Վէնտի-
միզէ գօրգու վէրմէյէ հիւնէրիմիզ չօգ օլ-
տուղունտան, գուրտուղումուզ խիւլեալէր ի-
լէ քէնտի քէնտիմիզի էօրսէլլերիզ . իպթիտա
կէօզիւմիւզ էօնիւնէ պիր խայալի սուրէթ
կէթիլիփ, պիր գօրգունձ՝ շէյ տիր տէյի՛
խայալիմիզտէ գուրարըզ . ծնտան սօնղրա
քէնտի գուրունթումուզ օլտուղունու ունու

տուր , էօնիւնտէ թիթիրէրիզ , կէօզիւմիւ-
զիւ գալտրրրի , եիւզիւնէ պագմաղա ճէսա-
րէթիմիզ գալմազ :

Պու քէնտի թախմինիմիզ իլէ գուրտու-
ղումուզ սուրէթին՝ պէլքի ասըլ զաթիսինէ
հիչպէնզէր եէրի եօզ , սալթ քէնտի գուրուն-
թումուզ օլա պիլիր : Վ ագըա էճէլին սահիհ
րէսմինի հանկի թասվիրճի չիզէ պիլմիշ . օ
զալիմ էճէլին պիր եէրտէ պիր ան տուրտու-
ղու եօզ . գօրգուտան՝ գալէմ էլիմիզտէ թի-
թիրէր . գուրունթումուզ՝ գօրգույու պիւյ-
իւտիւր . աճէմիլիլիմիզ՝ սուրէթի գարա
կէօսթէրիր , ագլըմըզը տա գօրգու ալըր :

Վ ճէլ նէրէտէ տիր . եա կէչմիշտէ տիր ,
եա կէլէճէքտէ . հաղըրտա օլտուգլայն՝ եօզ
տուր . զիրա իւմիտիմիզ քէսիլմէտէն՝ հասսէ-
լէրիմիզ էօլիւր : Վ օյլէ օլտուգտան սօնղրա ,
գօրգունճ շէյլէր իլէ Ֆիքրիմիզի փիշին տօլ-
տուրմանըն ասլը՝ նէ : Վ ուրտուղու զաման՝
վուրուլուրուզ , լաքին աղըրսըն տույմայըզ .
օ էօլիւ չանը , թապութ , գազմա , քիւրէք ,
մէզար չուգուրու , եաշ թօփրագ , գարան-
լըզլար , գուրտլար , վէ էօմրիւն աղչամընտա՝
իսթիյարըն Ֆիքրինի պասան գօրգունճ շէյ-
լէրին հէփիսի՝ էօլիւլէրէ տէյիլ , սաղլարա
գօրգու վէրիր շէյլէր տիր : Վ նասան քէնտիլի՝
քէնտի ըսպըթասըզ խիւլեասընա գուրպան
էթմիշ , շաշգընլըղըլա մուսիպէթինի արթը-
րըյօր . պիր էճէլ իճատ էտէյօր քի , թապիա-
թին եափտըղը տէյիլ . վէ պիր էճէլին գօր-
գուսունտան՝ պինինէ միւպթէլա օլույօր . շու

ալտատրճը սուրէթլերի՝ Ֆիքրիմիգտէն չը
գարալըմ. մէզարըն աղզը սըգը գափալը
տըր, տիւնեատէ օլանլար սըրըրընը անղլա-
մագ միւմքին տէյիլ տիր :

Վճէլ՝ ըէսմ էթտիյիմիզ գատար չիւքին
վէ գօրգուճ օլսա պիլէ, իսթիյարըն նէ
գօրգաճագ շէյի վար. էյեր եաշընը ալտըգ-
ճա՝ քեամիլէնմիշ իսէ, էճէլէ գարշը սէյիր-
տիւի, գարանլըգ մէքեանլարընտա, պիր ըա-
հաթ էտէճէք եեր իսթէմէլի : Վօմրիւն՝
քիշիյի պու գատար ճէլպ էտէճէք շէյի մի
վար : Վալպիմիգտէ տայիւմա եաշամագ ար-
ղուսու պուլըյօրմույուզ : () գուտուղումուզ
պէսթէլեր՝ հէփ շաղըրգ նաղմէլերիմի տիր :
Վճ, աճ. ինսան էվլատը պիր քերրէ էթրա-
Ֆընը գուշատան մուսիպէթլերի տիւշիւնէ-
ճէք օլսա, տիւնեանըն պօշ վէ Ֆանի օլմա-
սընը, ինսանլարըն պէտխույունու, Ֆաղիլէ-
թին զա՛ֆինի, քեամիլ ատամլարըն պիլէ
թագսիրաթինի, տիւշիւնէճէք օլսա, վէ պի-
րի պիրի արտը սըրա զուհուր էտէն պէլալէ-
րի, գուսուր վէ քէսիր էյլիքլերի, վէ էյլիյի
պաշլարքէն պիթմէսինի, վէ արտը սըրա
պրագտըղը պիթմէզ էօլմէզ ազապլերինի,
կէօզիւ էօնիւնէ կէթիրէճէք օլսա, հէր նէ
գատար ճէսուր ատամ օլուրսա օլսուն, էլ-
պէթտէ մէյուս օլուր :

Վէօյլէ պիր գուրու թաշլըղա, էյլիքտէ
պիր էյլիյի եօգ, հէր թարաֆը տերտ իլէ
պէլա, թէփիլէլերի տաիմա գասըրղալը, աշաղ-
լարը՝ ինսան էվլատընըն իւմիտլերինի պա-

Թըրմանդլա մէշուր օլմուշ՝ գօրգունճ կիր-
տապլար , պէօյլէ պիր թէհլիքէլի եհրէ , նի-
ճէ սարըլտըգճա սարըլա պիլիյօրուզ :

Մնասանըն պի էյեի հալին միւպթէլա օլ-
տուղու պէլալէրտէն մանտա , թէշէքքիսիզ
պիր կիւն կէչիրտիյիմիզ վան մը . պիր կիւն
օլմուրմու քի , պիր քեամիլ ատամ՝ պիր եհնի
սըր պուլմասըն , պիր պիլինմէտիք պէլա կէօր-
մէսին , վէ պիրինի տահա կէօրմէյիմ տէյի՝
տիւնեատէն իպա էթմէսին : Հիլէքեար
սաաթլար պիզի տէքքէ կէթիրիր . էլիմիզէ
կէլմէտէն՝ իւմիտլէրիմիզի օգշար . տիւրլիւ
էյլիքլէր վատ էտէր : Մնասանըն ագլը վան
մը . հէփ պիրի պիրի արտը սըրա պիզի ալ-
տատըր կէչէր . էյլիք վէրէճէքլէրի եհրտէ ,
հէր պիրի պիրէր տէրտ պրագըր տա , գաչան
երլա գաթըլըր կիտէր : Պու ճիւմլէ իլէ ին-
սան եինէ իւմիտինի գաթ էթմէզ . ալտան-
տըգճա ինանըր , պիր ալտանտըղընը՝ օպիրի-
նէ տէյիշ էտէր . թէճրիւպէսի նասիհաթ
օլմագ . եինէ կէլէճէք վագթի կէօզէտիր :
Պէօյլէ պէօյլէ սօն կիւնիւմիւզէտէք՝ էօմ-
րիւմիւզ տէ պիլէմիզճէ իղմագ էտէր տու-
րուր : Պէլի , էօմրիւմիւզիւն չէքտիյի պիր
սըր տըր քի , Փագաթ ճան չէքիշէն ատա-
մա իգրար էտէր :

(Բ) Տաիմա պուրատա եաշամագ մը . նի-
չին . կէօրտիւյիւմիւզիւ թէքրար կէօրմէք ,
իշիթտիյիմիզի թէքրար իշիթմէք իչին մի .
պիր կէչտիյիմիզ եհրտէն՝ ճանըմըզ սըգըլա-
րագ՝ թէքրար թէքրար կէչիփ տէօնմէք ,

պիր չէմպէրին իչինտէ տօլաշըփ, զարազտան
 մուհապպէթէ, մուհապպէթտէն զարազա
 տէօնմէք իչին մի. տիւնքի արզումուզտան պու
 կիւն իպա էտիփ, պիր պիրինէ պէնզէր սէֆա
 լարըմըզըն իւսթիւնէ էսնէյիփ տուրմանգ իչին
 մի. Եօգսա պիր գարարտա օլտուղումուզա ու
 սանըփ, պարի հալիմիզի թէպտիլ էթմէք
 մուսիպէթի իլէ ճանըմըզըն սըզընթըսընը
 տէֆ էտէլիմ տէյի, պէլալէր արամաղա մէճ
 պուր օլմանգ իչին մի: Աէֆալարըմըզըն էննէ
 շէլի վագթիւնտէ պիլէ, հէփսի պու գատար մը,
 պունտան զայրի շէյ Եօգ մու տէյի, սօրտու
 ղումուզ անգ մը տըր: Պու տիւնէսանըն սէֆա
 սընէ սագիլ շէյ տիր, նէ գատար ազ տըր:
 Մըլ էօմրիւմիւզ գըսսա, սէֆամըզ ըսա
 էօմրիւմիւզտէն էվիլէլ էօլիւր, ծնուն էօմրիւ
 նէ գատար օլուր: Աօմրիւմիւզիւն Եարըսը
 նա վարտըզլայն, հասսէլէրիմիզտէ սէֆա
 գալմազ. հասսէլէրիմիզտէ պիր Եէնի շէյ
 տույաճագ գուվիլէթ գալմազ: Պիր գարար
 տա Եաշամագ սըզընթըսըլա, կէօրտիւքլէ
 ըիմիզի թէքրարլայա թէքրարլայա՝ կիւնլէ
 ըիմիզի կէչիրմէյէ մէճպուրուզ: Շիմտիքի
 զամանտա կէչէնքինին տատսըզ շէշնիսինի ա
 լըրըզ. հասսէլէրիմիզ իմթիլա օլմուշ, թիթ
 սինիրիզ: Ալք սէնէլէրիմիզ՝ միւսրիֆ պա
 պալար կիպի, վարիսլէրինի մահրում էտէր,
 արտտան կէլէնլէրէ միրաս օլաճագ զէվգի
 սէֆայը՝ փիչին քէնտիլէր թէլէֆ էտէր:

Պիր տէ գօճամագ պէլասը կէլիր, հէր
 տէրտի պաստըրըր. օ զաման օլան կիւնլէր

տէ սո՛ւ գալմամբը , պիղ էօղ չըգարմաղա չա-
լըլըրըղ : Վէղղէթ աշընմը , հասսէլէր էօլ-
միւշ , զէմպէրէքլէր կէվշէմիշ , մէսամաթլար
թըգանմը , չարխար պօղուլմուշ , կեահ պի-
րի տուրուր , կեահ օպիրի : Վէտիյիմիղ նա-
Ֆազա՝ վիւճուտու պէսլէյէճէյինէ՝ էօլտիւ-
րիւր . քիշի նէ գատար փէրհիղքեար օլսա ,
փէրհիղ էթմէյէնին չէքտիյի սըգընթըլարը
չէքէր , սէվինճի պիլէ թէհլիքէլի օլուր . է-
լինէ պիր գատէհ պլսա , աճապա էճէլ՝ շու-
նու նէ զաման էլիմտէն գափաճագ տըր
տէյի , հէր սաաթ թիթիրէր : Վօմիւր պիր
գուրու թարլա օլուր . ա՛րթըգ մահսուլ վէր-
մէղ : Վէօյլէ միւրիւվլէթսիղ կիւնլէրի շէն-
լէթմէյէ , կէչմիշլէրի խաթըրա կէթիրիփ ,
պիր վագըթ պուլունտուգլարը իշլէրին գուր-
տուգլարը պի մանա թէտպիրլէրին նագլինէ
միւհթաճ օլուրլար : Վէօյլէ պէօյլէ զէվգ սէ-
Ֆա ինսանը թէրք էտիփ , պիրի պիրի արտը
սըրա գաչար . վէ գարնը տօյմամբը սէՖիլի
պիր գուրու չէօլտէ , վէ տիւնեանըն կէճէլէ-
րինտէն գարանլըգ պիր կէճէտէ , եափ եալը-
նըղ պրագըր կիտէր : Վութլու օնա քի , օ-
վագթ ինտէ քէնտիյի ալէմին հաքիմինէ պէյ-
էնտիրմէյէ իւմիտ էտէ պիլիր . վէ ճանը թէն-
տէն այրըլմաղա մէճպուր , պախսթըն էյրէթի
զիյնէթլէրինի կէրի վէրիփ , արգասընտաքի
էթի սօյունուր , տիւնեանըն օյուն մէյտա-
նընտան չըգար կիտէր :

Վշթէ պէնիմ օ վագթիմ կէլտի . եաչա-
տըղըմ տիւնեա մահվ օլտու . եէրինէ պիր

եկնիսի կելտի, օնտա գուլանըլան ատկթլեր
տէ հէփի եկնի տիր : Մէյտանա պիր սիւրիւ
խաֆիֆ ճանը եապանճը օյունճուլար չըգ-
տը , պէնի գօվաճագլա՛ր մը , եօգսա պիլէմ-
ճէ էյլէնէճէքլէրմի : Պինի կէօրտիւլէր շա-
շայօրլար , պէն տէ օնլարա շաշայօրում , եա-
նրմտաքի քիմ օլտուղուն պիլմէմ : Մ՛հ , ա՛հ ,
պունտան զիյատէ կիւճիւմէ կէլէն՝ տիւնեա-
տէ չօգ եաշատրղըմ տըր . պունճա զաման
էճէլտէն մահրում օլտուղում տուր : Փատի-
շահրմ պանա պիր զաման հիմմէթ էտէր-
տի , շիմտի պէնի թանըմայօր՝ . պէ հայտէ
շու տիւնեատէն չէքիլէլիմ . տիւնեատէն իպա
էթ մէյէ՛ պունտան զիյատէ նէյէ՛ պէքլէրիմ :

Միճէ . պու սալթ պանա՛ մը օլմուշ . շիմտի
ա՛րթըգ ունուտուլտո՛ւմմու : Պէ տէ իմտի . օ
գատար խաթըրա կէլմիշիմ քի , էլ վերիւր .
պիր շէյ փէք եագըն օլուրսա՛ կէօգիւ ալըր :
Մէնտիյի կէօսթէրմէք սէվտասը կէօրիւն-
մէմէյէ սէպէպ օլուր : Տէրտլէրիմի վարըփ
րիճալէ նագլ էթ տիյիմ զաման՝ գուլագ վէ-
րիւլէր , տինլէյիփ խօշանըրլար , վէ էլիմի
սըգըփ , եարըն եինէ կէլ տէյի ըէճա էտէր-
լէր : Մթիւնա տէտիքլէրի շէյ՝ պունտան
զիյատէ ալտատըճը գըյաֆէթէ կիրէ պի-
լիրմի :

Շ ա՛հզատէմ , պունլարը սէօյլէմէմ իլէ ,
պաշլատրղըմ մատտէտէն այրըլտըմ սանմա .

1 Եունկ՝ իխթիյեարլըղընտա եիւզտէն տիւշմիւշ
իւտիւ :

պու սէօյլէտիքլէրիմ՝ էօմրիւն գըյմէթինի
թէնգիլ էթմէք իչին տիր, էճէլին գօրգու-
սունու ազալթմագ իչին տիր: Վիչի տիւն-
եայէ նէ գատար պիգայտ օլուրսա, սէֆա-
սընը օ գատար զիյատէ չըգարըր:

Մում միլէթի՝ էսքի ըսթամպօլու զապթ
էթմէյէ պէզլ էթտիյի զամանըն իքիսի գա-
տար, պէն տէվլէթին քէրէմ գափուսունու
մուհասարա էթտիմ, նաֆիլէ եէրտէ տայ-
անտըմ տուրտում: Վաքին եազլիգ . մալ
քէսպ էթմէնին եօլու՝ կէօզիլ պէօյիւքտէ
օլմագ տէյիլ իմիչ . հաթթա էլիմտէ օլան-
տան պիլէ մահրում օլտում, զիրա զէվգինի
չըգարամատըմ: Վըզույէ տիւշմէնին ասլը-
նէ . տիւնեատէ արզու կիպի էզիյեէթլի մէշ
ղուլիյեէթ օլամագ: Սէն պանա կիւճիւ
գուվլէթի եէրինտէ տիր ատամ պուլ, վիւ-
ճուտի խասթէլիք կէօրմիւշ օլմասըն . պիր
թամաա տիւշսիւն տէ, պագ նէ չափուք սօ-
լար սարարըր, էթինի տէօքէր, պէնիմ կի-
պի մէզար գաչգընընա տէօնէր: Վէնի տիւն-
եանըն մալի՝ պիւթիւն սէնին օլսա, արզուն
թամարն օլտուգտան սօնղրա, եինէ ֆագըր
սըն: Վյ քէօյիւք եէրին սէֆալարը, թէ-
միգ հավա, խաֆիֆ թաամ, պէնի տէվլէթ
գափուլարընըն պուլաշըգ իլլէթլէրինտէն՝
սիգ գուրթարտընըգ:

Հայ մուպարէք օլսուն, պէնի պու ֆա-
գըր գուլիպէյէ կէթիրէն՝ ըսպպինին քէ-
րէմի . ճանըմըն ըահաթինի պէն պունտա
պուլտում: Տիւնեա պիր վագարըլ սէֆինէ

տիր, մուխաթարալը տէրեալէրտէ չալգանըր
 եաթըր . ուղագտան սէյրի սէֆալի տիր, լա
 քին իւսթիւնէ վարմատա թէ՛ Տլիքէսիղ օլա
 մազ : Պոււնտա էմին իմ, պիր գուրու թախ
 թա իւզէրինէ պրագըրը, խալգըն կիւրիւ
 թիւսիւնիւ, ուղագտան տէնիղ ինիլթիսի կի
 պի, եախօտ կէջմիշ Ֆըրթընանըն սօլուղան
 շամաթասը կիպի տինլէրիմ. վէ ըաճաթ եիւ
 ըէյ իլէ քէնտի պէճիտ մասլաճաթըմը տիւ
 շիւնիւփ, էճէլ գօրգուսունա՝ գարշը գօմա
 նըն եօլունու էօյրէնիրիմ : Պոււնտա սօփա
 սընա տայանմը՝ գալալըն իւֆիւրիւր չօպան
 կիպի, գուլիպէսինին պուճաղընտան սաճրա
 լարը սէյր էտէր կիպի, մէրճամէթսիղ թա
 մարն էթտիյի ավլարը սէյիր էտէրիմ : Պա
 գարըմ զաղար սիւրիւսիւ կիպի պիր ալայ
 ատամ՝ իւրիւփ ըրլայարագ ճագ գափուլա
 ըն գըրըփ, ատալէթ սինօրլարըն պասըփ,
 գափմատա գուրտ, ալտաթմատա թիլքի,
 կեաճ գաչարլար, կեաճ գօլարլար, վէ թա
 օ եօրուլմազ ավճը՝ էճէլ կէլիփ, Տէփսինի
 քէնտի չուգուրունա աթընճայա գատար,
 Տէփ պիր պիրլէրինի եէմէտէ տիրլէր :

Պէօլէ պիր գըսսա զաֆէր իչին, պու գա
 տար զաճմէթէ նէ մուճիպ : () էնկինին
 տէվլէթի, գաճրամանըն շէօճրէթի, փա
 տիշաճըն ազամէթի, Տէփ “ պոււնտա եա
 թըր ”, այս է պապան հանգստէան տա պիթէր :
 Տիւնեա տէֆթէրինին պիր եիւզիւ չէքիլէ
 ճէք տէրտլէր, պիր եիւզիւ պրագըրլաճագ
 էյլիքլէր, վէ տիւնեա պիւյիւքլիւքլէրինին եէ

քիւնիւ՝ թօփրաղա թօփրագ ճէմ օլուր :
 Վյէր պու պէյթլէրիմ՝ պիղտէն սօնդրա կէ-
 լէնլէրին էլինէ կէչէճէք օլուրսա , անդլար-
 լար քի տէվլէթ խատէմէսի պէյնինտէ եա-
 շամըշ՝ պէօյլէ պիր ատամ զուհուր էթմիշ ,
 վէ անըլ տօղուշու ինկիլթէրրալը իքէն , քի-
 շիյէ տէվլէթ՝ վագթինտէն պիր կիւն կէրի
 գալմագ իհթիմալինի մուլահաղա էթմիշ ,
 էճէլ տէօշէյինտէ՝ տիւնեա վէ տիւնեա մա-
 լի թէրթիպլէրինէ վագթ կէչիրմէմիշ . վէ
 տիւնեատէն կէօչմէք իգթիզասը՝ տիւնեա
 մալինտէն էիւզ չէվիրմէք սըգընթըսընը
 տէյէր օլտուղունու անդլամըշ տէյէլէր :

Վէնճիլիքտէ թէճրիւպէ եօգ , տիւնեանըն
 ալտատըճը հալլէրինէ պագար , քիշի պին
 գատար պէլայէ տալար : Սօնդրա եաշը քէն-
 տիյի թէրպիյէ էտէր . գօճատըգճա կէօզիւ
 աչըլըր . եաշամանըն եօլունու էօյրէնիր .
 էօյրէնիր ամմա էճէլ գափուլարը տա էօնիւ-
 նէ աչըլըր :

Վէօզիւ տօյմաղ իխթիյարըգ տահա չա-
 դըրըջօր ասհա կիւն իսիւրիմ , ասհա մալ իսիւ-
 րիմ , ասհա սէֆա իսիւրիմ . էյ զալալը , հաս-
 սէլէր գուվլէթտէն գալտըգտան սօնդրա ,
 սէֆա օլմաղ : Վէֆա՝ պիր շէյէ մալիգ օլ-
 մատա տէյիլ , քիշիտէ հասսէ օլմալը քի սէ-
 ֆայը տույտուն : Սապիաթին՝ կէվլէտիփ
 թէլլէրինի պիրէր պիրէր գըրտըղը եայը՝
 թէքրար կէրիփ գուրմաղա նաֆիլէ եօրու-
 լուրուզ . նէ տէլիլիք տիր պու : Վիւնէշ պա-
 թըյա տօղրու էնտիքճէ՝ կէօլկէնին ուզան .

տրղը կիպի, պիզիմ տէ կիւնիւմիզ ագշամլա-
տրգճա՝ արգուլէրիմիզ արթայօր :

() Էնկին էօլմէյէ թամա՛ էտէնլէր, պու-
սիզինքի նէ՛ խըրս տըր : Վ՛ պէնիմ էաշ-
տաշլարլմ . ա՛ քէնտինիզտէն արթա գալան
փարչալար . ա՛ մէզար քէնարընտա սալլանան՝
ինսան գըրընթըլարը . էաշըմըղը ալտրգճա,
գօճամըշ աղաճլար կիպի, շու գուրու միհ-
նէթ թօփրաղընա՝ տահա տէրին քէօք սա-
լլի, տահա սըգըմը սարըլալմ : Վաչան
խայալլէրի էլէ կէթիրմէք իչին, շու պու-
րուշմուշ էլլէրիմիզի՝ հէմ խըրստան, հէմ
իխթիյարլըգտան թիթիրէյէ թիթիրէյէ,
պօշ հավալարա տօղրու՝ տահա ուզատալլմ-
մը : Մնսանա լազըմ օլան չօգ շէյ տէյիլ, օ
տա ազ վագըթ իչին տիր . չօղա վարմազ,
թապիաթին պիր սաաթ իչին՝ էյրէթի վէր-
տիյի թօփրաղը կէրի վէրերիզ :

Պու Ֆըրթընալար իչինտէ էաշատըղըն
էօմիւր էլ վէրիր, ա՛ սէֆիլ իխթիյար .
վար պարի լիմանտա էօլ : Վէն շիմտի գալա-
պալըգտան գալմալլըտըն, սէնին հալինի կէօ-
րէն օլմամալլըտը . էվինին պուճաղընտա գա-
փանրի, ազլընըն կէվշէմէսինի, մուրատընըն
զա՛ֆինի, վիւճուտուենուն խարապընը խալգ-
տան սագլամալլըտըն : Վէլէճէք վագթինի
քէնտին քէնտինէ փիշին խապէր վէրիփ,
էօլմէյի թալիմ էթմէլի իտին : Վարրի
քէնտին քէնտինէ՝ սէսսիզճէ միւլահազայէ
տուրսանա . օ թանըմատըղըն տէրեալէրէ
տօղրու՝ պիր ազտան կէմիյէ պինիփ, էօլճու

օլաճաղըն գրյըլարտա կէզինսէնէ : Ճանընը
տօնաթ . պինէճէյին կէմիյէ Փաղիլէթ զա-
խիրէսի տօլտուր տա , ըահաթ եիւրէյ իլէ ,
սէնի պիր էսմէտէ օ ուզագ տիւնեալարա ա-
թաճագ ըիւզկեարա պէքլէ : Վ՛Տ օ վիլայէթ-
լէր ա՛Տ . Փիքրի իլէ ուզագտան թասհիՏ
էթմիշ օլմայան քիմնէլէրէ՝ նէ աճաիպ կէօ-
րիւնէճէքլէր :

Պու կէվշէմիշ էլիմիզտէն տիւնեա օյուն-
ճաղը՝ պիր քէրրէ գայրի տիւշտիւքտէն սօնդ-
րա , ա՛րթըգ հասսէլէրտէն իւմիտ եօգ . օն-
տան սօնդրա ճանընը թէֆթիշ էթմէլի ,
տահա ալա սէֆալար՝ ճանընտա արայրի ,
ճանընըն գուտրէթինի էօլմէզ շէյլէրէ
պէզլ էթմէլի : () Նտան սօնդրա , իգպալի՝
էլտէ օլան վագըթտա արամալը տէյիլ , իւ-
լա մէզարտան էօթէյէ պագմալը : () զա-
ման տիւնեատէ Փաղաթ իթիպար ըլա ըա-
հաթըգ արամալը , զիրա էլտէ պու իքիտէն
զայրի շէյ գալմազ : Վ՛թիպար՝ քեամիլլէք շէօհ-
րէթինէ վէրիլիր , ըահաթը՝ քեամիլ օլան
էտինէ պիլիր : Վ՛յէր ճահիլլէքլէրիմիզ՝ իքի-
սինի տէ էլիմիզտէն ալմաղա պրագըրսագ ,
ախըր վագթիմիզտէ նէ՞ թէսէլլամըզ գա-
լըր : () կիւնլէրտէ պիզլի սէվինտիրիի , ըա-
հաթ եաշատաճագ՝ Փաղիլէթտէն զայրի
շէյ եօգ . Փաղիլէթ իլէ տիրքի , եաշընը ալ-
մըշ ատամ՝ մէզարա սէվինէրէք կիտէր :
Պիր շէյտէն գօրգմատրղընտան մա՛տա , էօլ-
մէյի արզուլէր պիլէ : Վ՛օլիւմ՝ կիւնահքեա-
րա՛ գօրգուճ տուր . էճէլ գօրգուլու գրյա-

Ֆէթիսի՝ կիւնաստան էյրէթի ալըր . էճէլին գըլըճընը պիլէյէն՝ կիւնաս տըր :

Վալատըմ ներկիզէ , կէլ պանա եարտըմ էյլէ , էճէլ իլէ պարըշայըմ . վէ շու արտըմ սըրա կէլմէյէճէք շէյլէրտէն կէօնլիւմիւ այըրայըմ : Վճէլ պէնի թօփրագլարը արթըրմաղա կէօնտէրմէտէն , պէնի տիւնեայէ պէնտ էտէն պաղլարը՝ պէն քէնտի էլիմլէ գըրմըշ պուլունայըմ , վէ էճէլին գըլըճը՝ կիւնլէրիմին թէլինտէն զայրի քէսէճէք շէյ պուլամասըն : Վճըմ ույուշմաղա փէք միւլթէլա տըր . վէ էյէր հէնտէյին քէնարընտա ույգույա տալարսամ , սէնին կէօլկէն էօնլիւմէ կէլսին , աճընլա պէնի ույանտըրսըն , վէ կէօզլէրիմի եուլմտուրմայըլի , կէլէն էճէլէ տօղըու տիքիլի թուլթտուրսուլն : Վունտան սօնղըրա պէնիմ մասլ օլմամա՝ նէ զօր իսթէր նէ գաղա . եօլ էմրիմի թապիաթ քէնտի պույուրմուշ , էճէլին էլինէ վէրմիշ , օ տա պանա կէօսթէրմէյէ՝ պէլքի պիր ան տասա պէքլէյէ :

Տէօնիւլի արտտա պրագտըղըմ կէլէն սէնէլէրէ պագարըմ , կէօրտիւլիւմ՝ նիչէ պէնտէն կէնճ , պէնտէն գուլվլէթլի , վէ պէն գատար ճասիլ տէյիլ , վէ չօգ սէնէլէր եաշամագ իւմիտինտէ օլան քիմսէլէրի կէօրմէտիգճէ , պէն օնլարըն իւսթիւնէ նանըլ եաշայա պիլմիշիմ տէյի թաաճճիւպ էտէրիմ . . . նիճէ . պէն եաշայօրմուլում . հաշա . էօլմէմի թէքմիլ էտէյօրում : Վճյ ալիմ մէատ , պու եաշատըղըմ սագաթ էօմրիւ՝ պանա սէն ալը վէր-

տին . հալա ալտրղըմ նէֆէս սէնին սէնաա .
 թինին հիւնէրի տիր . անճագ պէն էօմրիւ .
 միւ չօգտան պէրի՝ սինիրլէրիմին գուվլէթի
 իլէ , Ֆիքրիմին գուարէթի իլէ , հէփ պէրա .
 պէր մէզարա կէօմմիւշիւմ . իխթիյարլըգ
 խասթէլիք եիւքիւ ալթրնտա՝ վիւճուտիմ
 էրիյիփ ագայօր . կիւնլէրիմին թօրթուսու
 նու տա թիւքէտիյօրում : Հասսէլէրիմ՝ ճա
 նրմնն գափուլարրնր գափատր . վէ ագլըմ
 թութուլտուղու եէրտէ , պանա՝ թապու
 տունու հազրըլա , քէնտինի թօիրաղա վէր
 տէյօր :

Վօմրիւմիւն հէր տէմինտէ կէօրտիւյիւմ
 հալի՝ պիր սօն տէֆ՝ա տա կէօրմէյէ գօր
 գայլմ մր : Վճէլ պանա պիր եէնի շէյ մի
 տիր . ինսան՝ տօղա՛րքէն էօլմէյէ պաշար .
 եաշր արթարգճա՝ էօմրիւ ազալըր . պիր մում
 տուր քի եանտրգճա թիւքէնիր : Ղիւնքի է
 ճէլ կէնճլիյիմի եէտի , գուվլէթիմի իփրան
 տրրար , գալանը տա քէնտինին օլսուն , նէ օ
 նու աճրըրմ , նէ ուղուրսուզ սէսինտէն իւր
 քէրիմ :

Վուլաղըմա տօղանան՝ սէնին սէսին տիր ,
 էյ էօմրիւն վէ էճէլին սահիպ մու թլագը ,
 վէ թապիաթին էպէտի կիւնէշի . պէն պիր
 պէօճէքտէն պէթէր , վէ շլյնէտիյիմ թօփ
 րագտան ալչագ իքէն , սէն պէնի քէնտի քէ
 րէմլինլէ՝ օլտուղում գարանլըգլարտան չըգա
 րրի , նուր իչինտէ աննրմ աչըգ կէզմէյէ ի
 զին վէրտին . պէնի լու թֆո՛ւնլա միւշէրրէֆ
 էթտին , վէ պանա պու վարլըղը վէրտիյին՝

պէնսի մուծլու էթմէք իչին տիր : Սէն պէնսի պիր պիլմէտիյիմ եէրէ տավէթ էտէյօրսուն . սէվլինէ սէվլինէ իթաաթ էտէր , քէնտիմի սանա թէսլիմ էտէրիմ : Վիւվէնտիյիմ քիմ օլտուղուն պիլիրիմ . մուրատրմ սէնտէ եաշամագ տրր : Վ'սըլ զաթիլիք սէնտէ տիր . տիւնեատէ օլանլար հէփ կէօլկէ տիր . քէզալիք՝ էօմիւր տէ պօշ շէյ տիր , էօլիւմ տէ :

Վօմրիւն հագգընա չօգ էյի սէօյլէնիւր , (4) էճէլէ չօգ իֆթիրա օլունուր . քէամիլատամ՝ պիրինի գուլանմանըն ուսուլինի պիլիւր , օպիրինտէն գօրգմամանըն էօլունու . պիր պիրինէ ըուպար էտիփ , իքիսինին տէ հագգընը հագգ էտէր :

Ղան թէնտէ մահպուս՝ սյու տիւնեատէ մէզարտա եաշար : Օ էնճիրպէնտ էսիր կիպի , գարսնլըգտա էզիյեէթ չէքէր , հասսէլերին գալըն փէրտէսի արտընտան՝ կիւճ իւլէ պիր ճիւղի հագ ըշըղընը սէչէր : Վճէլ՝ թէնսի մէզարա գօր , լաքին ճանը հափսինտէն գուրթարըր , էօնիւնտէքի սյուլուտլարըր տաղըտըր , այտընլըղա չըգարըր , վէ էպէտիլիյէ ուչմաղա գանատ վէրիւր : Վճէլին հագգընա սէօյլէնէն մուսիպէթլէր՝ իսայալի տիր , թապիաթ հիչ պիրինի տույմաղ . լաքին էօմրիւն սահիհ պէլալէրի վար քի , տիւնեանըն ազլը՝ սագընմանըն էօլունու սյուլամագ :

Վմմա նիճէ՝ տէյէճէքսին . ինսան էվլատընըն էճէլէ հիչ սէօյլէյէճէյի էօգմու . էճէլին կէչտիյի էօլտա նէ՝ երգընթըլար վար : Հիչ պիր շէյէ միւրիւվլէթի էօգ . տէվլէթ ,

պիւսիւքլիւք, հէփ եօլու իւղէրինտէ երգար
պրագըր . նէ իլիւմ պագար, նէ մարիֆէթ .
տիւնեայէ նուր օլաճագ՝ օ էպէտի գալմաղա
լայրգ ագըլլարը զուլումքեար էլի իլէ սէօն
տիւրիւր, տիւնեանըն խալգընը թէքրար ճէ
հալէթ գարանլըղընա պըրագըր տէյէճէք
սին :

Վէրչէք, էճէլ ալիւմէրի տէ, գահրաման
ատամլարը տա, փատիշահլարը տա խօրլար
թահգիր էտէր, ինքեար էթմէմ . լաքին ա
լիւմլիք, էիյիտլիք, փատիշահլըգ իւնվանլա
րը, պօշ լաղըրտըլար տըր . չամուրտան էափ
մա թէնիմիղէ էափըլըփ, թէնիմիղ իլէ չիւ
րիւյէճէք շէյլէր տիր : Վաքին շու էպէտի
ճանըմըղը, ալլահըն սուրէթինէ էարատըլ
մըշ ճանըմըղը խօրլայան՝ պու տիւնեանըն
էօմրիւ տիւր . մէղարըն գարանլըգ կէչիտին
աշըփ, նուրուն մէքեանընա վարընճայա գա
տար, ճանըմըղը թահգիր էտէն՝ պու էօմիւր
տէյիլ մի :

Վէյ էճէլ, սէն էօմիւրտէն ալա սըն . զու
տումուն մուպարէք օլսուն . պանա պու էա
ղընլարտա կէլէճէյինէ մէմնունում : Վէնին
ղըլաղուղլարըն՝ իսթիյարլըգ, խասթէլիք,
սէնին էաղըն օլտուղունու խասպէր վէրիյօր
լար . պէնի էօմիւրէ պաղլայան տիւյիւմլէրի
չէօղէյօրլար տույարըմ : Վիր գաչ կիւնէ
տէք ծնլարըն հիղմէթի թամամ օլուր . չա
նըն տիլի գըմըլտանըյօր, գալան պիր գաչ
տօսթուում՝ չօգ կէչմէղ՝ ճէնաղէմէ տալէթ
էտէճէք : Վիւրէյի երմշագ օլան՝ պէլքի պիր

դաչ տամլա եաշ ագըտա . լաքին ագլը քեա-
միլ օլանն՝ էօլէնին պաշընտա դաղա չէլէնկի
կէօրիւր , էօլտիւյիւնէ մութլու վէրիւր :

Մ՛Տ , շու սիւրիւքլէտիյիմ թօիրաղը՝ նէ
սէվինճ իլէ թիւղկեարլարա վէրէճէյիմ : Ս է
պիր կիւն էնասիրին իչինտէն , թասպիաթին
կիրտապընտան , եինէ չէքիփ չըգարըփ , նուր
ուլա ալուտէ թէնի թէքրար թագընըփ ,
թէքմիլ վիւճուտումլա եէնիտէն եաշամա-
ղա պաշլայընճայա դատար , թէնիմի թօի-
րաղա էմանէթ էտէրիմ : () վաղըթ հէր
տէրտի , հէր մէղաղգաթի եէնամիշ օլուրում .
աճըլարըմ աղըրլարըմ պիթմիշ օլուր : Մ՛յ
էճէլ էճէլ , սէն օլմասան՝ հիչ պիրինին սօ-
նու օլմաղ . սէն օլմասան՝ հէր Փաղիլէթի-
միղ նաֆիլէ օլուր , հէր չէքտիյիմիղ պօշա
կիտէր : Չէքտիքլէրիմին իւճրէթինի սէնտէն
ալաճաղըմ : Տօղաբէն պիր հայգըրտըմ , պու
սէֆիլ էօմրիւ իսթ էտիմ . պիր տահա պու էօ-
միւրտէն գուրթուլուփ , պիր էօմիւր տահա
էտինմէյէ նէ վաղըթ հայգըրաճաղըմ :
Այայր . էօմիւր՝ մէղարըն պէրիսինտէ տէյիլ ,
էօթ էսինտէ տիր : Մ՛ճէլ վուրուր եարա-
լարսա , պիղի սագլամաղ իչին տիր . էճէլին
վուրտուղու քիշի՝ տիւշէր եինէ գալգար .
ղէնճիրլէրի գըրըլըր , աղատ օլուր , տէվլէթ
սահիպի օլուր , ճէննէթի էտինիր (Դ) :

Հ Ա Շ Ի Յ Ե Է

(*) Տօսթլարըն էօլիւմիւնտէն պիղ նէ մէյվէ չըգարա պիլիբիղ : Օնլարըն էօլիւմիւ պիղի ույուշուգլուգտան ույանտըրմալը . գօրգույու եիւրէյիմիղտէն չըգարմալը . քիպրիմիղի եէնմէլի . վէ պէտ ամէլտէն պիղի սագընտըրմալը : Էճէլի չօգճա տիւշիւն լօրէնցիոս , պրագ քի Ֆայտէսի ճանընա թէսիր էթսին : Սէնին րապրթասըղ սէվինճլէրինի քէօրլէյիփ , սանա սահիհ տէվլէթ թէտարիք էտէճէք՝ եալընըղ օ տուր , պրագ քի հիւքմիւնիւ իճրա էթսին : Սէն օնուն հիւքմիւ ալթընտա օլուրսան , օ սէնին հէմ եիւրէյինին չալգանթըսընը պաստըրըր , հէմ սէնի էպէտի իղլէթէ նաիլ էտէր , հէմ սէն շիմտիտէն րահաթ կիւնլէր կէօրմէյէ պաշարսըն : Էօլիւմ տիւշիւնճէսի՝ քիշինին Ֆիքրինի աչար , վէ խայր ամէլ իշլէմէյէ նասիհաթ էտէր :

(Բ) Շու նագիք միղաճ չէլէպիլէրիմիղին մեղագը նէ տիր : Պու տիւնեատէ տաիմա եաշամագ : Նիշին , ասըլ էօմիւն գափուսունու պէքլէյիփ , ասլա իչէրի կիրէմէմէք իչին մի . պու տիւնեանըն գարանըղընտա հասս օլուփ , էպէտի ըշըղը ասլա կէօրմէմէք իչին մի . սասթլարըն էսքիմիշ չարխըլլա հէր կիւն էնիփ չըգըփ , պիր եէնի շէյ կէօրմէմէք իչին մի . մէրամլարը պոլ մու տուր : Էյէր պույուսա , վարսընլար հայվանլար ըլա իւնաիյէէթ էթսինլէր . էյէր հայվանլար քէնտիլէրտէն թէրպիյէլի տէյիլ իսէ : Ֆաղիլէթլէրի օլմատըղընտան , եանի , միւլահաղա էթմէտիքլէրիմտէն , կէրչի քէնտիլէրէ սօրսան , հէր քէստէն զիյատէ միւլահաղալըրըղ տէրլէր , լաքին օթասլատըրգլարը միւլահաղայլա նէյէ միւնճէր օլուրլար : Պու Ֆանի տիւնեայը պիր սէվիփ պիր իքրահ էտէրլէր . էօմիւրլէրինի պիր խըրփալայըփ , պիր օգշարլար . օ գըղըլճալը Ֆահիշէյէ պէնղէր էօմիւր՝ կիւնիւն հէր սասթիմտէ պունլարը շաշքըն կիպի գուլլանըփ , պունլար տապէթէրէ տիւշմէյէլիմ տէյի՝ Ֆէնայը մէտհ էտէրլէր : Աէօր իմաի սէվինտիքլէրի շէյի : Հայ հայ . իշթէ օյունուն Ֆասընը թէստիլ էտէճէք վագըթ տըր , վագըթի կէլաի կէչէյօր պիլէ : Ղաքին պունլարը նասըլ գանտըրըփ տա ,

պու խօշնանարդարը չիրքին հալտէն իբրահ էթաիրմէլի .
 օնա Ֆաղիլէթաէն զայրի չարէ եօգ : Ֆաղիլէթ պիր քե-
 րամէթէ մալիք տիր քի , տիւնեանըն գուրու գայալարը-
 նը չիչէքէր իլէ տօնաարը . ինսանը տիւնեայլա պարըչ-
 արըրը . վէ ալ-էլ-խուսուս կիւնէրին պիր պիրինէ պէն .
 զէտիյի՝ ճան սրգաճագ հալինէ՝ տիւրլիւ սէֆալար վէ-
 րիր , վէ թապիաթին ուսանարըրճը չէմպէրինի՝ պիր ու-
 զուն եօլ եափար քի , քիչի կէզտիքճէ խօշնանըր :

(Գ) Հասսէլէրին սէֆասընտան զայրի շէյ տույմայըփ ,
 օնլարըն արգուսուստա եաշայան սատամ՝ սէֆիլ էօմրիւ-
 նիւն հէր կիւնիւնիւ ճան սրգընթըսընտա կէչիրիր , տալի-
 մա պիր մագամտա էօթէն գուշար կիպի , մէվսիմլէրին
 թէպաիլաթինտէն հիչ խապէրի օլմաղ : Լաքին տիւնեա
 եիւզիւնտէ կիւնէչին պիշիրտիյի մէյվէլէրէ իրթիքեապ
 էթմէյէն ալա ճանլար՝ կիւնէրինին հէր տէմինէ կիւեր-
 ճինին պօյնուստաքի եալապուք թիւլէր կիպի , տիւրլիւ
 րէնքէր փէյտա էտէր : Եիւրէքէրինտէքի կիւնահարը
 լըգ սէվինճի՝ հէր շէյի խօշ կէօսթէրիր , վէ օլան Ֆա-
 զիլէթլէրի՝ Ֆիքիլլէրինէ կիւնէչ կիպի նուր վէրիր : Ու-
 սանմագ նէ օլտուղուն պիլմէզլէր . վէ արգու էթաիքլէ-
 րի շէյ՝ էսքիմէք պիլմէզ : Ճէննէթ իւմիտի իլէ պալալէր-
 տէ ուչուփ , հէր կիւնէչ տօղտուգ ճա , տէվլէթի քէմա-
 լիյէթի տահա եագըն կէօրիւփ , հէր կիւն պիրէր եէնի
 իզզէթ հիսս էտէրլէր քի , Ֆաղիլէթէ օլան զայրէթլէրի-
 նի արթըրըր : Թապիաթին չարիսը՝ արապա թէքէրի կի-
 պի տէօնտիւքճէ , քէնտի չըգարդարը եէրտէն աշաղա
 պագարլար , սասթտէն սասթէ պիրէր կիւզէլլիք կէօ-
 րիւրլէր : Քէնտի Ֆաղիլէթլէրինին էօլու՝ իգպալէ տօղ-
 րու տուր : Աէ էօյլէ ճանլարըն Ֆաղիլէթի՝ տինին կէօս-
 թէրտիյի տիր : Աէ իգպալէրի Ֆագաթ տինին իճրա-
 սըլա էտինիլէն տիր : Պիզ Ֆաղիլէթ գաչգընլըղը էտիփ
 տէ , գըսմէթիմիզ օլան իգպալի թէփէլիմ մի :

Աէրչի ալէմին իգրար էթաիյի շէյ տիր քի , ախրէթին
 իգպալինէ պիգայտ օլանըն՝ տիւնեատէ տէ սէֆասը աղ
 օլուր . Լաքին տիլտէ սէօյլէնիր , ամէլէ կէթիրէն փէք աղ
 տըր : Աագըա պու էօմր նէ տիր . փէք աշըգ օլանլար
 պիլէ նէ օլտուղուն պիլմէզ . աշգըլա քէօրլէնմիշիզ , չօգ
 զիատէ սէվտիյիմիզտէն՝ սէվլիմէզ էթմիշիզ . սարըլըփ տէ-
 լի կիպի գուճագլատըղըմըղտան , գուճաղըմըղտա պօ-
 զայօրուղ . վի կէչիտ էօլումուզու՝ լիման տըր սանրյօ-
 րուղ : Էյէր պու էօմիւրտէն զայրի շէյ էօլ ուսա , հիչ

սիր շէյ տէյիլ տիր . եօգ , էյէր սու էօմիւր սիր դայրի էօմրէ սէսէսլ իսէ , սահասըղ շէյ տիր : Պիւթիւնիւ զասլթ էտէլիմ տէրսէք , հիշ տիր , վէ հիշտէն պէթէր տիր . տէրտ իլէ մէշագգաթտան իսպրէթ տիր . սի գայտ օլուր , շէյ եէրինէ գօմաղասգ , սահասը հատտէն աշար . զիրա օ զաման թէսէլլա վէ բահատլըգ մէքեանը օլուր . էսէտի իգսլալէ չըգար՝ սիր միւֆէրրիհ էօլ օլուր : Օ զաման էօմրիւն աօրնը վէլմէտէ , իքրամ ըլա անըփ , սէնա էթմէլի . վէ խաթըրա կէլալիքճէ , էիւրէքտէ սէ . վինճ փէյտա օլուր : Օ զաման նէ կիւնլէրիմիզտէն ուսանըրըղ , նէ տիւնեանըն էիւղիւ՝ գուրու չէօլիսթան կէօրիւնիւր . վէ էօմրիւմիւղիւն նէ էիւղիւնտէ գըղըլճասը գալըր , նէ մէշրէսլինտէ թիթիղլիք : Պու տիւնեա սօշտուր ամմա , սօշ օլան ատամա : Պու էօմրիւն տէօնէք օյունլարընը նէյէ սէնղէտէյիմքի , տէյէրի մալում տէյիլկեահ սահա էէթիշմէղ օլուր , կեահ հիշ սահասը օլմաղ : Ե՛յ աղիղ կէճէ , սէն տաիմասղանա էար սըն , էինէ սէն էարտըմ էյլէ : Էօմրիւն օյունուհու՝ այա թէշսլիհ էտէյիմ . զաթիւնտէ սիր գարանլըգ թասլագ քիւրէ , քէնտիտէն էիւքսէք սիր դայրի քիւրէնին ըլըղլլա փարլար : Տիւնեանըն քիւրէսի՝ իքիսինին արասընա կիրտիյի սիրլէ , այ կէօլկէտէ գալըր . ըլըղը թութուլուր . լաքին ըլըղընըն փէք փարլագ վագթիմտէ սիլէ , ըլըղընը ալարըլը աթէշ չըգան միւշէրրէֆ քիւրէյէ նիսպէթէն , քէնտի նուրու սօլուգ տուր : Պի այնիհի , այ , տիւնեա , վէ կիւնէշ նասըլ ըսա , էօմր , կիւնահ , վէ էսէտիլիք տէ սէյնլէրինտէ էօյլէ տիր :

(Դ) Էսէտի իղղէթ ուղագ տէյիլ տիր . էյլիք սահիւսի ատամը՝ մէլալիք մէսնէտինտէն այըրան փէրտէ՝ փէք ինճէ տիր : Գըսմէթլէրի սիր օլմաղա՝ սէլքի սիր տէմէ սլագար , սէլքի սիր էըլա սլագար . էիւղ էըլ սիլէ օլսա , էսէտիլիյի տիւշիւնէնէ՝ օ էիւղ էըլ տա սիր տէմ տիր : Էվէթլէ աօսթում , էվէթլէ , սէն տէ հալա ճէննէթտէ օլանլարըն սիր զաման տիւնեատէ օլտուղլարընա սէնղէմէյէ սլագ : Գօրգագ թասլիաթին՝ կէչիտտէն իւրքէյօրմու : Իւրքիւթմէքէնտինի . օ կէչիտ սէնի էսէտի տէվլէթէ չըգարաճաղընը ֆիքրինէ կէթիր տէ շաղ օլ : Օ կէչիտտէն չօգ ատամլար կէչմիշ գօրգամամըշ , սէն նիչին գօրգայօրսուն : Տին , դայրէթ , քեամիլլիք , սանա իւմիտ էյլէ տէյօրլար . սու իւմիտ քիշինին գալսլինտէ կէրէյի կիսի էէրլէշտիքտէն սօնղրա , վասլինտէ տուրուր :

Կօմբ իւլէ էճէլի պիր քէրրէ բուպար էյլէ : Աճաիպ .
 թէշպիհ տէյլի մի . պու ճիւմլէ իլէ , պիր սահիհ վէզնէ .
 տէ թարթըլսա , էճէլ՝ էօմիւրտէն էյի տիր . չէլէնկի
 էօմբէ վէրմէլի տէյլի , էճէլէ վէրմէլի : Կօլիւմ գօրգու .
 սուսու՝ էօմբիւն զաիֆլիյի փէյտա էտէր : Կօմբիւն սէ .
 վինճէրինտէ՝ էճէլին թէքմիլ էթաիյինտէն զայրի՝ սա .
 հիհ սէվինճ եօգ . էօմիւր տէտիքէրի՝ մէզարըն պիր պօրճ .
 լուսու տուր :

Ութան լօրենցիոս , ութան . էօմբիւ պու գատար սէվ
 տիյինէ սր էյլէ . էօմիւր՝ ճէննէթլիք ճանլարը ալչագ
 հիզմէթլէրէ գուլանըր , հասսէլէրէ գուլ էտէր , էօյլէ
 սօֆրալարա հիզմէթ էթաիրիքի , հայվանլար , սէօճէք .
 լէր պիլէ քէնտի իւսթ թարաֆընա թուրուրլար , եա .
 զըգ , եազըգ . ութանաճագ մէճլիսլէր : Պիր էօլմէզ
 ճան՝ քէնտիյի հայվանլարըն ալչագ հասսէսինէ ալարը .
 սըն . ութան , էճէլտէն գօրգատուղուս ութան : Ճանը .
 նը գանարրաճագ ճէննէթ շէրպէթինի՝ սանա մէլաիքէ .
 նին էլինտէն իչիրէճէք՝ էճէլ տիր , սանա մէլէքլէր իլէ
 պէրապէր էպէտի տէվլէթ , էպէտի սէֆա էթաիրէճէք՝
 էճէլ տիր :

Էճէլ սիր զաղիլիք տիր . էօմբիւն ազըն պէլալէրինի
 էսիր էտէր . թամա , շէհվէթ , ինթիգամ , խասիպիք ,
 հէփ զէնճիրպէնտ օլուփ , գուտրէթինի իգրար էտէր .
 լէր : Էօյլէ իսէ , օ կիւնէ էօլտիւյիւմիզ կիւն տէմէյլիմ ,
 մահսուլ ալարըմըզ կիւն տէյլիմ . զիրա մահսուլումուզ
 օ կիւն փիշէր : Էյէր պիշէրքէն , թահրա պիր եէրիմիզի
 շիզէրսէ , պիր թէսիրլի մէլհէմ եարայը չափուք գափար :

Էյ էճէլ էյ . սէնի տիւշիւնտիւքճէ սէֆա տույարըմ .
 քիշնին Ֆիքրինէ ալա տիւշիւնճէլէր կէթիրիփ , ֆազի .
 լէթի նասիհաթ էտէն սէն սին : Ինսանըն զէնճիրլէրինի
 դըրըփ ազատ էտէն , վէ իւճրէթինի ալը վէրիփ շիրազ
 էտէն սէն սին . հէր մէշագգաթ սէնտէ պիթէր . ճան .
 լարը սէն սէվինտիրիսին . վէրտիյին սէվինճին սէֆասը
 էպէտի տիր . վէ օ սէֆանըն փոււնարը՝ եարատան քէնտի
 տիր : Էճէլ՝ էօմբիւն քէմալիյէթի տիր . պիզիմ էճէլ .
 տէն գազանարըմըզ՝ հազրէթի առէմին իթիրտիյինտէն
 զիյատէ տիր : Էճէլ կէլիքքէն՝ պիր գօրգուճ էօրֆ սա .
 հիպինէ պէնզէր . լաֆին եազընտան պագարսագ , պիր
 միւլաիմ սուլթան տըր : Ա՛հ ահ , շու տիւնեա քիպրին .
 տէն , տիւնեա տէրաինտէն էօլիւմինտէն նէ զաման գուր .
 թուլաճաղըմ : Նէ զաման էօլիւփ տէ . . . էպէտէն եա .
 շայաճաղըմ :

Շ Է Յ Թ Ա Ն Ը Ն Է Լ Ի Ն Տ Է Ն

Գ Ո Ի Ր Թ Ո Ի Լ Մ Ա Մ Ը Զ

Ինսանըն կիւնասը նէտէն հասըլ օլուր :
| Ը Է լի ունութմատան : Հէյ վահ , պէն
փէք չօգ զաման ունութտում . շիմտի էճէլի
տիւշիւնտիւքճէ , աճըսը եիւրէյիմի եարա-
լայօր : | Ն , շու եարամա մէլհէմ սիւրէճէք՝
պիր մէրհամէթլի էլ եօգմու : | Ը ար տըր վար ,
կէօրիւյօրում , ամմա գալպիմի սէվինտիր-
տիյի եէրտէ , պանա նիչէ թագլիւր էտէյօր :
| Ը հիքմէթլի թանդըր էլի , սէնին մէքեա-
նըն կէօյլէրտէ տիր . . . նէ սէօյլէյօրում .
էթտիյիմքիւֆիւր տիւր : Անիմ խաթըրմ
իչին , օ պինա էթտիյի կէօյլէրտէն նէ գա-
տար աշաղա էնտի . պէնիմ իչին հալա գան-
լարը ագայօր . եարալարընտան պիր փէլէսէն
ագայօր քի , պէնիմ տէրտիմէ , անճագ օ տէ-
վա օլա պիլիւր : | Ը գատըր ալլահ , էվլատը-
նըն պէօյրիւնտէն շու զալիմ տէմիւրի կէրի
լէք . . . ան զավալը . նէ տուա էտէյօրում :
| Ը օյլէ աճըյաճագ շէյէ պագա պիլիւրմիյիմ . . .
լաքին պագմագտան տա կէօղիւմիւ զապթ
էտէ պիլիւրմիյիմ : | Ը սանըն հէր իւմիտի օնա
պաղը տըր : | Ը միւշէվլէշ տիւնեայը թու-
թան՝ օ մուպարէք էնքսէր տիր . օ օլմասա՝
պիղ կիրտասպա տիւշէրտիք . օ օլմասա՝ հէր
իւմիտիմիղ քէսիլիփ , տիւնեա տօղանքէն
մահվ օլայտը տէյի , պէտ տուա օգնըտուգ :

Վէ թէ պտիլաթ տըր պու : Վէօք եիւզիւն տէ փարլայան երլտըղլարը՝ այաղը ալթընտա՝ չալգանըր թօղ կիպի կէօրէն՝ շիմտի գարան լըգ փերտէ ալթընտա տըր . վէ եաթտըղը եաթազ՝ տիւնեանըն թօփրաղը տըր . եարատան պիզի պոււնտան զիյատէ սէվէ պիլիրմի իտի : Վ՛Տ , օ հայաթ աղաճընտան նէ ինիլթի սէսլերի չըգտը : Սայր . ալլահըն էվ լատը ինլէտի իսէ , օ աղաճըն իւզերինիտէ տէյիլ , իլլա կիւնասլարըմըղըն եիւքիւ ալթընտա ինլէտի : Վասպահաթ լը տիւնեա՝ քէնտի եիւքիւ ալթընտա էզիլմէսին տէյի , քէնտի իրատէթի իլէ եարտըմա կէլիփ , եիւքիւնիւ գալտըրտըղը եէրտէ ինլէտի : Պու պահայա պինլերճէ պին տիւնեալար սաթըն ալընա պիլիրտի : Ղէննէթ ին մէլաիքէսի կէօրմէտիյի շէյի կէօրիւփ , ահէնքլերին քէստիլեր , վէ օլան սէֆալարընը թէխիլ էթտիլեր :

Վ՛Տ , օնլարըն սէտասը պէնտէ տէ օլմա լը տէյիլմի քի , պու մատտէյի լայըղը իւզրէ մէտ՛ էտէյիմ : Վ՛ կէճէ , շու ահէնքլի չարխլարընըն մագամընը գալպիմէ իլլէթ . փութփերէսթ շաիրլերին թէլիֆ էթտիյի պէյթլերտէ աշգ աթէշի թութուշմուշ տուր տերլեր տէ , պէն քրիսթիյանըն պիւյիւքլիւյնիւ պայղըն սէս իլէ մի մէտ՛ էտէյիմ : Չայ հայ , էքսիքլիք աշգտա տէյիլ , գալպլերին փէքլիյինտէ տիր : Սյան էյ գալպիմ ույան : Սարատան ալլահ գուտրէթ ինի ինսանըն տէվլէթի ուզրոււնա սարֆ էթտիյինի , սէն

տիւշիւնմէ՞ զ ույուշուր տուրուրսան, սէնի քիմ
ույանտըրսըն : Վու թիկերէս թլիք գարանլը-
ղընը տէ՞Ք էտիփ, էպէտի նուր ուլա տիւն-
էպէ ըշըգ վէրէն հագ՝ ճանընա թէսիր էթ-
սին : Սէսիրինի տույարսան, աշգըն թու-
թուշմամագ գապիլ տէյիլ . անձագ օնուն
թէսիրի՝ սէնին ինանման ըլա օլուր :

Ա՛ա քերիմ, վէ էօրՔ սահիպի թանղըրմ .
սէնին պիղէ օլան մուհապպէթին էօրՔիւ-
նիւ տահա զիյատէ արթըրըր : Մէն պիղի նէ
գատար չօգ սէվսէն, էմրին օ գատար թէ-
քիտլի օլույօր, վէ պիղիմ իսեանըմըղ օ գա-
տար գապահաթլը օլույօր : Մէնին մուհապ-
պէթին խաթըրմա կէլտիքձէ, էիւրէյիմ
թիթիւրէր . մատամ քի մէրհամէթինին էօլ-
ջիւսիւ էօգ, ատալէթինին տէ շիտտէթինէ
գարար օլմաղ : Հաչ աղաճընը էվլատընըն
գանըլա պօյատըղըն՝ ատալէթինին ինթի-
գամընը իճրա էթմէք իչին իտի . վէ հիք-
մէթլերինին էն պիւյիւյիւ՝ էվլատընըն էօլէ
պիլտիյի իտի : Ախաթըրմա պիր զարիպ շէյ
կէլիյօր ամմա, սէօյլէյիմ մի, սէօյլէմէյիմ
մի . պէօյլէ պիր ինթիգամ ըլա պերապեր,
պէօյլէ պիր մուհապպէթէ սէպէպ օլան կիւ-
նահա՛ պէնի ատէմ էօյիւնսիւնմիւ, իքրահ
մը էթսին : Շ էտիտ ատալէթ, վէ թաթլը
մուհապպէթ իթթիՔագ էտիփ, էլ էլէ
վերիփ, կիւնահալարըմըղըն գօձա էրղընընը
գուշաթտըլար : Աքիսի պիրլիքտէ էպէ-
տի ալահըն թախթընը՝ ազամէթինտէ միւ-
նէզզէհ թութմուշլար . պու իքիսինին իթ-

Թիֆազը օլմասա, եա ալլահըն ազամէթին տէ Թագսիրաթ օլուրտու, եախօտ ինսան գրամը քիւլլիյէն զայ օլմագ իգթիզա էտեր տի: Պու իքի նէթիճէ պիր պիրինէ ույմագ միւմքին տէյիլ իքէն, իքիսինտէն պէօյլէ պիր հիքմէթլի քերէմ փէյտա օլուփ, հէմ ալլահըն ատալէթինի, հէմ պէնի ատէմին տէվլէթինի միւնէզզէ՛ սագլամագ՝ պիր է պէտի հիքմէթ սահիպինէ մախսուս տուր: Այ ալլահըն հիքմէթլի Ֆիիլի, սանա նէ ի սիմ վերէյիմ. սէն պիր հիքմէթ սին քի, նէ ինսան ազլընա սրղարսըն, նէ մէլաիք ազլընա. վէ պու հիքմէթ է օլան Թաաճճիւպիւ, սէնին՝ հիքմէթի եարատան գուտրէթին պիլէ տէֆ էտէմէզ:

Ալլահըն հէր գուտրէթի պիրեր էօլլիւ սիւզ քէմալլիյէէթ տիր: Հէփիսի պիրլիքտէ պիր տէվրի քեամիլէ օլուր քի, հէր փերթէ վի պիր գարարտա տըր. օ քէմալլիյէէթլէրին պիրի զիյատէ, պիրի էքսիք տէմէք, մերհամէթի ատալէթինտէն զիյատէ տիր տէմէք, ալլահըն քէմալլիյէթինտէ նօգսան պուլուփ, ալլահընգտան չըգարմագ տըր: Սալթ մերհամէթ սահիպի ալլահ՝ ատալէթ սիզ ալլահ օլուր: Ալլահը պու պաթըլ սիֆաթլերտէ կէօսթերէն ատամլար, պու զիւ՝ միւնիւզիւ նէյէ պինա էտերսինիզ: Մնսանըն փէնճիք պահասը էօտէնմիշ օլտուղու նու ունուտոյօրմուսունուզ: Մնսանը սաթըն ալմագ իչին, ճէնէթին սերմայէսի սարֆ օլունտու, վէ մալի՝ ալլահա հիսապսըզ պա-

հայա օլտուղունու՝ խաթրընըզա կեթ իրմէյ-
օրմուսունուզ : Ղէննէթ ին մէլաիքի վէ եա-
րատըլմըշ բուհլար հէփ պիր եերէ կելսէ ,
օլան պահասընա գըյմէթ պիշէմէզ . օ պիր
սըր տըր քի սահիպինին գալպինտէ՝ էպէտ-
էլապատ սագըլը գալաճագ :

Պու պահա՝ քիմին իչին վերիլմիշ : Վ՛յ տէ-
րէճէսիզ մու հապպէթ . ինսան իչին վերիլմիշ ,
ինսան իչին : Վիւնէշ պագամատը , օ ումուլ-
մագ հալի կէօրիւնճէ , գօրգուսունտան կերի
չէքիլտի , եիւզիւնիւ կէճէնին փերտէսի իլէ
էօրթտիւ : Պիր կէճէ օլտու օ քի , թա-
պիաթին պու եափտըղը կէճէյէ պէնզէմէզ .
հաթթա թապիաթին գօրգուփ թիթիրէ-
տիյի կէճէ օլտու : Պիր կիւն թութուլմա-
սը քի , այըն կիւնէչին պիր պիրինէ դարշը
կէլմէսիյլէ օլմատը , իլա եարատանըն տար-
ղըն պագըշլըլա օլտու : Վ՛յ աֆիթապ , սէ-
նին գաչտըղըն՝ եարատանընըն չէքտիյինի
կէօրմէմէք իչին մի իտի , եօգսա հաչըն ա-
ղըրըղընտան՝ օլ միւպարէք պաշը էյտիրէն՝
ինսան կիւնահլարընըն չօղլուղունա պագմա-
մագ իչին մի իտի : Տիւնեանըն թէմէլի սար-
սըլըփ ինիլտէր , թօփրագլար եարըլըր , եեր-
լէր աչըլըր , կէօմիւլիւ էօլիւլէրի տիշարը
տէօքէր : Ղէհէննէմ ինլէր , կէօքտէն եաշ
տէօքիւլիւր : Պէլի , ինսանըն եիւզիւ կիւլ-
սիւն տէյի , ճէննէթ աղլատը : Վնսան էվլա-
տը էօլմէզ օլտուն տէյի պիր ալլահ էվլատը
էօլտիւ :

Պունտան սօղրա տահա՝ իպատէթ սէ-

վանայ մը օլտուն . մէճպուրիյէթ օլմասըն մը :
 () նէ թաշ եիւրէք օլմալը քի , պու շէյ
 խաթրընա կէլաիքձէ , երմշայրի աշգ աթէ
 շի իլէ թութուշմայա : Վիշի պունլարը տիւ
 շիւնտիւքձէ , Ֆէրասը արթար . խաթրընա
 կէլաիգլէյն քէնտիտէն չըգար , նէ շէքիլ
 թէշէքքիւր էտէճէյին պիլմէզ : Պէն պու
 Տիքմէթլէրի տիւշիւնտիւքձէ , զիճնիւմ շա
 շայօր : Ղանըմ՝ հաչըն քէնտիյէ էթտիյի
 էյլիքլէրէ հայրան օլմուշ , թաւաճճիւպիւն
 տէն՝ էսիր կիպի պաղլը տուրույօր : Վլլահ
 էվլատընըն էօմրիւ՝ պանա թութաճաղըմ
 եօլու կէօսթէրիյօր . վէ օ եօլտա կիտէր
 սէմ , էօլիւմիւ՝ պանա նէ գազանաճաղըմը
 պիլտիրիյօր . վէ կէօյէ չըգմասը՝ ճանըմըն
 էօլմէզ օլտուղունու թաստիգ էտէյօր . կէօյէ
 չըգտըղը սահիճ մի : Վյ , հալա սանղ միւ
 լէթլէր , վէ սիզ էօլիւլէր , իշիտին . սահիճ
 տիր . պէլի . սահիճ տիր կէօյէ չըքտը . էճէլ
 գափուլարընը գըրտը : Վչըլըն էպէտի գա
 փուլար , աչըլըն փատիշահի ճէլալէթ իչէրի
 կիրսին : Պու փատիշահի ճէլալէթ քիմտիր .
 թախթի իզգէթինտէն էնիփ , էօլմէյէ կէ
 լէն տիր . ինսան ճինսինի փարալայան՝ մեր
 համէթսիզ էճէլին էլլէրինի պաղլայան տըր .
 ինսանա օլան մուհապպէթի իլէ՝ ճէննէթի
 միւթէհայէիր էտէն տիր . վէ պու մուհապ
 պէթին անղլաշըլմագ սըրըրընա՝ մէլաիքէ պի
 լէ քէնտիլէրին շաշըրրի , հայրան օլտուգլա
 րընա խօշլանան տըր :

Վճէլին գափուլարը տէվրիլտի , էլինտէն

սիլահճը ալընտը , թախթը՝ ալթը իւսթիւնէ տէօնտիւ , վէ քէնտի՝ սօն նէֆէսին վէրտի : Պէօյլէ սէվինճէ քիմ տայանա պիլիր : Նէրլէր , կէօյլէր , մէտճ էտին , սէնալէր օգույուն . ինսանըն պաշընա եաղան քէրէմլէրէ՝ շիւքիւրլէր էտին : Նշթէ օ սաաթտա ինսան էվլատը դանաթլանտը , վէ մէղարտան ուչուփ , էօլմէղլիյէ վասըլ օլտու : Պունտան սօնդրա էօլէճէք՝ ինսան տէյիլ տիր , էճէլ քէնտի տիր : Նճէլ երգըլտը , պիր տահա գալգաճաղը էօգ : Նսանըն անընա էպէտիլիք տամղասը պասըլտը : Պէրէքէթին արթսըն էյ ճէօմէրտ ճէննէթ . պունճա քէրէմլէրին շանը շէրէֆի՝ սէնին տիր . վէ ինսան էվլատը սէնտէ էպէտի տէվլէթ էտինիյօր :

Նճ , սէվինճիմ պէնի նէրէլէրէ կէօթիւրիւյօր : Պէնիմ էօլմէղ օլտուղում՝ մէշագ գաթ շէքմէք իչին իսէ , էօլմէղլիյիմին նէսինէ էօյիւնէյիմ : Պէլի էօյիւնիւրիւմ . էօմրիւմ սալթ կիւնաստան իպարէթ օլսա տախի , եինէ էօյիւնիւրիւմ . զիրա ալլահ էվլատընըն էօլմէսի՝ կիւնաս իչին տիր , կիւնաս սըղըղ իչին տէյիլ . ծնուն էօլիւմիւնէ կիւնաստան զայրի հագ էօղը էօգ տուր . լաքին կէրէք քի , էօլիւմիւ տէ , մէրհամէթի հուղուրունտա՝ կիւնասա էօղը էտէ : Նյէր կիւնաստան իքրահ էտիփ , սահիհ նէտամէթ իլէ քէֆարէթին էօտէրսէմ , հագ թաալա պէնիմ իսմիմի ճէննէթ տէֆթէրինէ , պէօյրիւնիւ տէվիփ , դանընա պուլանան խըշթ ը

լա գայտ էտէր : Պէլի . ինսան էվլատը կիւ-
նասա գարշը ճէնքլէշմէյէ գուվլէթ ալա-
ճագ փունարը աչան հարպա իլէ իշարէթ է-
տէր : Ինսանըն եիւրէյինտէն էճէլ գորգու-
սունու տէֆ էտէճէք՝ պու Ֆիքիրտէն զայ-
րի եօգ :

Իլա՛հի , պու նէ հիքմէթ տիր : Թանդըը-
նըն քէրէմ միւճիզաթլարընը պիր պիր
տիւշիւնէլիմ , հէլէ պէն հէր տիւշիւնտիւք-
ճէ թաաճճիւպիւմ արթայօր . կիւնասըն
պիւյիւքլիւյիւնէ գարար եօղ իքէն , հագ
թաալա աֆվ էտէյօր . վէ աֆվ էթմէյէ
պիր թարիգ գուլլանըյօր քի , աֆվըն պասա
եէթ իշմէզ գըյմէթինի պէյան էտէյօր . աֆ-
վըն պասասը՝ պիր ալլահ գանը տըր : Ըլլահ
պէնիմ թապիաթիմէ թէնէզզիւլ էթմիշ ,
թապիաթիմի ալա էթմիշ իքէն , պէն անը
քէնտիմէ տիւշմէն էթմիշիմ . օ պանա տէվ-
լէթ վերմիշ , վերտիյի տէվլէթի էյի սագ-
լայրմ տէյի , էքսիքլիյիմի փէտէրանէ մու-
հապպէթլէ թէտիպ էտէր , պէն օնուն
տուրմայրի խաթըրընը երգարրմ . զազապլա-
րընըն օրթասընտա պէն պիր ասի զօրպայրմ .
վէ եալընըզ պէն տէյիլ իմ , պիւթիւն տիւն-
եա քէնտիյէ ասի տիր : Ինսան ճինսի հէֆ
սիլահլը՝ քէնտիյէ գարշը ճէնքլէշիր . կիւ-
նասսըզ պիր ատամ եօք : Պու ճիւմիլէ իլէ ,
էն քէօթիւ կիւնասքեարըն ուղրունա գուր-
պան օլույօր . վէ կէօյա մախուլուգաթըն էն
ալասը ինսան տըր , վէ ալլահըն ազամէթի՝
ինսանա էթտիյի քէրէմ գատար արթար կի-

պի, քէնտինին էն պիւյիւք սէվինճի՝ կիւ-
նահքեարըն էն քէօթիւսիւնիւ սաթըն ալ-
մազ տըր :

Երեքէր սէվինսին, մուհապպէթ ա-
թէշի իլէ թութուշուն : Պու նէ միւճի-
զաթ զէնճիրի տիր քի, պիր ուճու ճէննէթ-
տէ, օպիր ուճու՝ ինսանլարընտա, մէլաի-
քին տէ ազլընտան Ֆիքրինտէն էօթէյէ
տիր : Մ՛հ, օ զէնճիրին պիր ուճունու թու-
թա պիլսէմ տէ, հէր պիր հալգասընտա եա-
րատանը պաշգա պաշգա մէտհ էթսէմ :
Եւաաճճիւպիւմ արա վէրիփ, ա՛ զապուն
տիլիմ, սէօյլէյէ պիլիրսէն, գալպիմին հա-
րարէթլի մէտհինի՝ տուրմայլի սէօյլէ-
թաթլը պուհուրուն կէօյլէրէ չըգսըն, վէ
արապիսթան պուհուրլարը հէփ պիրտէն եա-
նար կիպի, թաթլը գօգուլարըն ասումանի
գապլասըն :

Տէօն, տէօն, սէն եինէ կվկէլքի աշգընա՛
տէօն, մուհապպէթէ լայրգ՝ եալընըզ օ տուր :
Սէն պիր զաման օ մուհապպէթէ րապիպ գա-
պուլ էթմէզ իտին . շիմտի եինէ տէօն, օ
ճէննէթ ին մէլաիքէսի՝ էօնիւնտէ եէրէ գա-
փանըփ, պիր գարար մէտհինի էթտիքլէրի՝

1 Մէտհ՝ ճէննէթէ մախսուս պիր գըլմէթլի շէյլքէն,
էճէլէ միւպթէլա ինսան կվլատընըն գուլալըն օգշամա-
ղա թէնէղղիւլ էտէր . պիւյիւքլէրին ճէպինէ էնէր, ի-
չինտէ շիքեար արար : Ալթունա եափըշան՝ ճէհէննէմ
գարասը կիպի սիյահ էլի օգշար : Պէտ սէվտալարըն էն
ալգաղը՝ ալթուն աշգը, պիր փարշա շամուրլու էքմէք
էտինմէք իչին, հասէլինին եիւղիւնիւ աղարտըփ, գա-
րասընը լէքէսինի կէօրիւնմէզ էթմէյէ չալըշըր :

էզէլի Կուտրէթէ տէօն : Ինսան ինսանա
 իքրամտէ իֆրաթ էթմէք՝ ալլահը նէ գա-
 տար սայմամագ տըր . նէ գօրգուսուս Ֆօ-
 տուլուգ տուր : Վլլահ, պիւթիւն ճէննէ-
 թին սանա իզզէթ էթմէքտէն զայրի իշի եօղ
 իքէն , իպատէթինի սէնտէն գըզգանան՝ եա-
 լընըզ ինսանմը օլսուն : Վ՛հ , սէնին մէտհին
 տիլլամտէն քէսիլտիյի անտէ , էօմրիւմ տէ
 տիւնեատէն քէսիլսին : Վա՛ փատիշահար
 փատիշահը , սէնին հիքմէթին աղամէթին
 վէ մէրհամէթին ադըլլարա սըղմագ : Վէր
 ալթընտա սագըլը սլթուն , ճէվահիր , կէօք
 եւզիւնտէ փարլայան երլտըզլար , սէնին էօ-
 նիւնտէ հէփ գարանըզ խօր շէյլէր տիր :
 Վախթընըն էթրաֆընը տօնատրի , սէնին
 նուրոնըլա պէսլէնէն երլտըզլարտան՝ չարխ-
 լարընըն ահէնկինի իսթէմէք նաֆիլէ տիր .
 զիրա ծնլարըն՝ պէյթլէրիմէ վէրէճէյի աչգ՝
 սէնի մէտհ էթմէյէ իգթիզա էտէն ահէնկէ
 լայըգ օլամագ :

Հանա . սէնի մէտհ էթմէք եալընըզ ին-
 սանա մախսուս տուր . սէնին տիւնեայէ էթ-
 տիյին քէրէմին միսլինի՝ ճէննէթտէ մէլէք-
 լէր կէօրմիւշ տէյիլ : Վո՛ւր էվլատլարը , ճէն-
 նէթ էհայլիսի , ալլահընըլըն ճէլալէնիէնի կէօր-
 մէ + իալէրմիսիէնիլ , ինսանա պաֆըն : Վյէր մէ-
 լէքլէրտէ գըզգանըլըզ օլա պիլսէ , էլպէթտէ
 ինսանը գըզգանըլլարտը . նիճէ քի գըզգա-
 նանլար զուհուր էթմիլ : Վէլաիքէնին հէր
 պիրի պիրէր թանղըր տըր , լաքին շէյթանըն
 էսիրլիյինտէն սաթըն ալընմըշ տէյիլէր :

Ինսանըն զաֆէրի պուհտա տըր , վէ թօփ-
 րաղը ճէննէթ իլէ վէղն օլա պիլիր : Ղէն-
 նէթ՝ Եարաթ մագ հիքմէթ ինի օգուտու , օ-
 նա ինսան տա իլհագ տըր . լաքին շէյթանըն
 էլինտէն գուրթ ուլմագ մասլահաթը Եալընըղ
 ինսանըն տըր : Ինսանը շէյթանըն էլինտէն
 գուրթարմագ , Եարաթ մագ տան զիյատէ պիր
 ինայէթ տիր . օնու մէտհ էթ մէք՝ Եալընըղ
 ինսանա մախսուս տուր : Պու մատտէնին
 հագգընա մէլաիք Եալընըղ պիր թագսիմ
 էթ տի , ինսան էվլատը էպէտ-էլ-ասպատ Ֆաս-
 լընը օգումալը : Պու մատտէ ինսանը ին-
 սան տէրէճէսինտէն ալա էտէր , վէ Եէր
 Եիւզիւնտէ մէլէք մէսնէտինէ գօր : Վաիր-
 լիքտէն գուրթ ուլմամըղ՝ Եարատըլըլըմըղ տան
 պիւյիւք մատտէ տիր . օնու իճատ էթ մէյէ
 պիւթիւն ճէննէթ չալըլմըլ : Վէ սէօյլէյօ-
 րում . պու մասլահաթ ճէննէթէ էօլիւմ
 սօգտու : Վէօյլէ պիր ազլա սըղմագ հագ
 մատտէյէ իման կէթիրմէք՝ տէլիլիք օլուր-
 տու , էյէր շիւպհէ էթ մէք՝ տահա պիւյիւք
 տէլիլիք օլմասա :

Շ ունտա պիր ազ էյլէնիփ , շու հիքմէթ ի
 վէղն էտէլիմ : Վյէր էօլիւմ ճէննէթ տէ ի-
 տի իսէ , տիւնեատէ օլան նէ իտի : Տիւն-
 Եատէ պու ագապէ նէտէն օլտու : Հայ հայ ,
 ինսանը պու Եիւզտէն պագարսագ , ինսան
 նէ պիւյիւք շէյ իմիլ : Վպթիտասլիլա սօնու՝
 պիր պիրինէ նէ շէքիլ մութապըղ կէլմիլ :
 Ղէննէթ իլէ ինսանըն արասընտա օլան ու-
 զագլըղ պագ նէ գատար գըսալըր . ինսան

մէլաիքէ նէ գատար պէնդէր օլուր : Վքիսինի պիր պիրինտէն Ֆարգ էյլէ խմտի՝ կէօրէյիմ : Թէնտէն եափըլմըշ, կիւնաս ըլա գարարմըշ իքէն, օ իքի տէֆ'ա տօղան ճէննէթ էվլատը՝ պագ էինէ նէ կիւզէլ փարլայօր : () ճէննէթ միրասընը՝ իքի գաթ հագ էտինամիշ իքէն, հիչ հագգընը տիւնեա տէլիլիյինէ Ֆիտա էտէրմի, պիր տահա էլինտէն չըգարըր մը : () գանլը հաչ՝ ինսանա հեր շէյի վատ էթմիշ . տիւնեա տուրտուգճա քէրէմինի իգրար էթմիշ : Վ է ինսանըն ուղուրունա էօմրիւնիւ վէրէն՝ տահա նէսինի տիրիղ էտէր :

Վյ ատամ, քէնտի պիւյիւքլիւյիւնիւ թանը : Վէն սալթ քէնտինէ խօր կէօրիւնիւյօրսուն . սէնին շէյ էէրինէ գօմատըղըն պիւյիւքլիւյէ՝ մէլէքէր հայրան տըր : Վյ գատրինի պիլմէզ ատամ, թապիաթ քիթապը տայմա կէօզիւն էօնիւնտէ աչըգ տուրուփտա, սէն ասլա օգումաղա իրթ իքեապ էտէճէք տէյիլմիսին : Շ ու զաիֆ ագլընլա պիր քէրրէ տիւշիւնսէն, օ քիթապտա նէ հիքմէթլըր պուլմագսըն . պիւթիւն թապիաթ՝ սէնին պիւյիւքլիւյիւնիւ թաֆսիլ էտէր պիր քիթապ տըր . իսպաթլարը ճէննէթ տէ եազըլմըշ . հաչըն իւզէրինտէ օգունմուշ տուր : Վէնտի քէնտիյի թէֆտիշ էտէ պիլէն ատամ՝ էէր էիւզիւնտէ թանղըր գուտրէթիւնէ պէնդէր՝ պիր գուտրէթ սահիպի օլտուղունու, վէ օնուն կիպի էօլմէզ էօմրէ մալիք օլտուղունու կէօրմէմէք միւմքին տէյիլ : Վիր

ալլահ է վլատը էօլիւյօրսա . տէօքտիւյիւ գան՝
 պիր գուրտ , պիր պէօճէք ուղուրունա տէյիլ
 տիր : Վպէտիլիք խաթրումա կէլտիքճէ , ճա-
 նրմտա՝ պիր պիլմէտիյիմ աշգ աթէշի տույ-
 արում , տիւնեայր ունուտուրում , հաթթա
 տիւնեատէն տահա զիատէ խօշլանըրում ,
 տիւնեա կէօղիւմէ պաշգա կէօրիւնիւր , քէն
 տիմի ճէննէթտէ սանըրում : Վէն օ տէվլէ-
 թէ կէօջէրքէն , կիւնէշին նէ կէօրմէտիյի
 մէմլէքէթլէրի տէվը էտէճէյիմ :

Վիր հագ սէօղ վար սէօյլէյէճէք , պէլ-
 քի չօգ ճէսարէթ տիր տէյի , սէօյլէմէք խ-
 թէմէմիշլէր . պէն նէտէն գօրգուփ տա
 սէօյլէմէյէճէյիմ : Վէլաիք տէ ինսան տըր ,
 լաքին ճինսի տահա ալա տըր . թապիաթի
 տահա խաֆիֆ տիր , վէ կէօյլէրտէ կէզմէյէ՝
 գանատլարը վար : Վնսանլար տա մէլաիք
 տիր , լաքին իւզէրլէրինտէ թէն եիւքիւ վար .
 պու պալչըզը տէրէյի կէջինճէյէ գատար ,
 պիր գաչ սաաթ պիլէլէրինճէ սիւրիւքլէյիփ ,
 եարատըլըշըն սօն տէրէճէսինէ տօղրու՝ այ-
 ազլարը գայարագ թըրմանըփ կիթմէլի տիր-
 լէր : Վէլաիքին թադսիրաթը վար , ինսան-
 լարըն սէվապը վար : Վնսանլար եազըլը աս-
 քէր տիր , չօգ կէչմէզ՝ հագ թաալա չաղը-
 րըփ , ճէննէթտէքի նուրանի պայրաղըն ալ-
 թընա ճէմ էտէճէք : Վիղիմ կէօյլիւ եօլ-
 տաշլարըմըզ՝ միւթթէֆիքլէրի օլան ինսանը
 ասլա խաթրուման չըգարմաղլար , կէրջի եան-
 լարընտա տէյիլ , կէօղլէրինտէն ուզաղըզ ,
 լաքին կէօնիւլլէրինտէն ուզագ տէյիլը :

Հազրէթի միխաիլ պիզիմ իչին ճէնքլէշտի .
 Հազրէթի ըաֆաիլ պիզիմ զազամըզը օգու-
 տու . վէ Հազրէթի ճէպրաիլ պիզէ Էարա-
 տանըն Էմրինի կէթիրտի : Վ՛յ ատամ, պէօյլէ
 պիր մուպարէք ճինս իլէ պիր օլմուշտուն, ա-
 գըլըրզ Հայվան տէրէճէսինէ Էնիփ, Հայվան-
 լարա գաթըշտըղընա ութան :

Վ՛յ մուպարէք տին, սէն իգպալին ճանը
 սըն, վէ օլ ինլէյէն գաղուլթա՝ տաղը՝ տի-
 նին ճանը տըր . Հագ օլանլար օ տաղըն պա-
 շընտա կէօրիւնիւր . օնտա ճանա գօր Էօգ,
 քէնտի մէճպուր օլուր . պիզի գօրգուտան
 մուհապպէթտէն զիյատէ նէ շէյ մէճպուր
 էտէ պիլիւր : () տաղըն թէփէսինտէ ալլա-
 հըմ կէօզ Էաշը տէօքտիւ . կէօզիւնիւն Էա-
 շը՝ կիւնէշի սէօնտիւրտիւ . . . պիր ա՛հ էթ-
 տի . . . պու ա՛հ՝ տիւնէանըն թէմէլինի սարս-
 տը : Չիւն մուհապպէթի պու գատար կօրֆ-
 լիւյիւսէ, Էա զազապը՝ նիճէ օլուր : Վ՛հ գա-
 տըր ալլահ, գարանլըգտա ըշըղըմ, Էօլիւմտէ
 Էօմրիւմ, Էօմիւրտէ իֆթիխարըմ, Էպէտի-
 վիքտէ թաճըմ տէվլէթիւմ, պիւթիւն ճիհա-
 նըմ, վէ հէր շէյիւմ . աճապա ինճիթտիյիւմ
 իսաթըրընըն ինթիգամընը՝ տուամ ըլա գար-
 շըլայա պիլիրմիյիւմ . . . ինսանլարա, վէ ին-
 սանլարըն Էն Էտնասընա օլան մուհապպէ-
 թինի տիւշիւնիւփ, սանա սէնա էթմէյէ՝ Է-
 պէտիլիք փէք գըսսա տըր . . . հէլէ պէն .
 ա՛ պէնիւմ գուրպանըմ ալլահ : Պու նէ թա-

1. Գողգոթա :

պիր տիր : Այա սէն քիմ սին . իսմինէ նէ
սէօյլէյիմ . մէլէքլէրին սանա վերտիյի իսմի
պիլէ էօյրէնսէմ , օնու տա պրագըր , տաճա
ալասըն արարըմ : Վարի գալպիմտէ տույ-
տուղում իսմի վերէյիմ . սէն մէլաիքին փէ-
տէրի սին . լաքին ինսանըն տօսթու սուն .
Եագուպ կիպի՝ էվլատընըն էն քիւչիւյիւնիւ
հէփսինտէն զիյատէ սէվերսին :

Եյթանըն էլինտէն ինսանը սէն գուր-
թարտըն , նէֆսլէրին աթէշինտէն տէ սէն
խէլաս էյլէ . օ Եագըրի էրիտէն աթէշի՝ քէն-
տի գանընլա սէօնտիւր : Վիզի քէրէմինտէ
զարգ էտիփ , միննէթին ալթընտա ինլէթ-
մէք՝ խօշլանտըղըն շէյ տիր . հէմ քէրէմ է-
տէրսին , հէմ հիճապ ալթընա գօրսուն .
իւմիտ էթտիյիմիզ շէյլէրի՝ հէմ Եագլաշտը-
րըր , հէմ ուզագլանտըրըրսըն . կեահ աշ-
գընլա պիզի Եիւքսէլտիրսին , կեահ պօշ
պրագըր , քէնտի զաիֆլիյիմիզէ տիւշիւրիւր-
սիւն : Վէրէմլէրին օլ գատար չօգ տուր քի ,
պիզի զօր ուլա նամքէօր էտէր . . . պիզիմ էն
ալա մէտհիմիզ պիլէ՝ սէնին խաթըրընը Եըգ-
մագ օլուր : Վնճագ չիւնքի պիզիմ զայրէթի-
միզ , վէ սատէ պիր մուրատըմըզ՝ սանա մագ-
պուլ օլույօր , էօյլէ իսէ գալպիմտէքի էճէլ
գօրգուսունու , պու սէնին մէտհինէ իհտա
էթտիյիմ՝ զայիֆնէշա պէյթլէրիմ ալթընա
կէօմէյիմ : Վլլահա փէք մագպուլ օլան՝ կէ-
լէճէք էօմրիւն մէտհի տիր :

Վլլահա իպատէթ էթմէյէ , ճանըն հա-
րէքէթինէ հաճէթ տէյիլ տէյէն մէզհէպ-

սիզ, սէն իպատէթ էթտիյին եէրտէ Տիչ
 գարարընը պօզմաղսըն . պէնիմ պու աշգըմը
 զէվզլէնիրսին : Ինսանըն տէվլէթինի մէտՏ
 էտիփ, մէլաիքէնին աշգըլա կիւլէշմէյէ,
 քէնտինէ զօր էթմէյէ սէն գօրգարսըն . պէն
 իսէ տահա փէք սօուգ, փէք զայիՖ իմ
 տէյի աճըյօրում : Կիւնահ ըլա իիսթիյար-
 լըգ նէշաթիմի տօնտուրմուշ տէյի քէնտիմի
 աճըյօրում : Մ՛Տ, շու պէյթլէրիմին զաՖի
 իլէ՝ խաթրընը ինճիթտիյիմ ալլահ, սէֆիլ
 գուտսու շէրիՖի աճըյան մէրհամէթլի կէօզ-
 լէրինի պանա չէվիր . վէ աշգըմըն սօուգըու-
 ղունու աՖիվ էյլէ :

Իպատէթին սօուղու իպատէթսիզլիք տիր-
 ինսանըն իպատէթի աշգ ըլա օլուրսա, մէ-
 լէքլէր տէ քէնտի ահէնքլէրի իլէ՝ աշգընա
 ճէվապ վէրիլլէր . . . ա՛հ, պէն օնլարա նէ
 զաման իլհագ օլաճաղըմ : Մ՛Տ, ալլահըմըն
 էօլիւմիւ, պէնի ճէննէթէ մալիք էտէն սէն
 սին : Մ՛յ ազիմ կէլէճէք վագթ, հէմ կէչ
 միշ վագթին, հէմ շիմտիքինին սուլթանը,
 նէ զաման օլաճագ քի սէնին գափունտան ի-
 չէրի կիրիփ, եարատանըմա սէճտէ սունամ :
 Կարտաշլարըմ ճէննէթ ճանլարը՝ ազիզ
 ըուհլար ըլա պէրապէր, փէտէրիմիզին թախ-
 թը էթրաֆրնտա նէ զաման պուլուշաճա-
 ղըմ : Փէտէրիմ տիր, պէլի, փէտէրիմ տիր .
 պէնիմ իչին ըէճա էտէն էվլատընը տինլէր,
 վէ օնուն եարալարընա պագըփ, ինսանը
 կէօրիւնճէ, քէնտիյէ փէտէր չաղըրմամը-
 զա իզին վէրիլ : Վրիսթիյան օլանա՝ սէ-

վինձ՝ պու եիւզտէն պօրձ՝ օլուր . պիր սա-
լի՛հ ատամ մահզուն օլմագ , տինսիզ օլմագ
կիպի տիր :

Աէօրտիւնմիւ լօրէնցիոս , իւմիտիմիզ պի-
զի նէրէյէ չըգարըր : Տաչա եափըշմանդլա
էօմը էտինիրիզ . պու պիր ինայէթ տիր քի ,
մէլաիքին հիսսէսի եօգ : Պու պիր միւճի-
զէթ տիր քի , հիւլէրէ սուրէլ Վերմէստէն զիյ-
ստէ քի . Գարանլըլը ըլըթ էլմէստէն զիյստէ
քի : Պու՝ ինսանա մախսուս պիր ինայէթ
տիր , վէ եալընըզ ինսանա սագլըլըմըլ :
Սիւճիզաթլար զէնճիրինտէ , էն պէօյիւք
հիքմէթ պու տուր : Սա տիւնեանըն եա-
րատըլըլընտան , թապիաթին հիքմէթլի եէ-
քիւնինին պինասը , վէ եարատանըն իզզէ-
թինի աշիքեար էտէն հէքմէթլէրին թէր-
թիպի , հէփ պու գավի թէմէլէ պաղը տըր :
() Տաչտա պիր ըապպանի գուվլէթ վար
քի , ճանըմըզա տօգունտուգլայն , հէր իլլէ-
թինի տէֆ էտէր , կիւնասըն ազապընը՝
կիւնաստան այրըրըր , էճէլ գարանըլըլընտան՝
էպէտիլիք մէշ՝ ալէսինի եագար , վէ տիւն-
եայը ճէննէթ էտէր :

Պիզիմ իչին էօլիւմիւ իրթիգեապ էտէն՝
հէմ ալլահ հէմ ինսան . օպիր կէլիլին-
տէ նէ գատար թէպտիլ օլաճագ : Տանի օ
տէրտլէրի եիւքլէնէն ատամ : Վ՛զզ իւ ազա-
մէթի քէմալինտէ՝ պիր հիյպէթլի ալլահ
տըր , արտը սըրա թագըմ թագըմ սայը-
սըզ մէլէքլէր սալթանաթլա ալայ կէօսթէ-
րէճէքլէր :

Մէնին խայալին պու Ֆիքիրէ եաթամայ-
 օր . ալլահըն վատի իլէ օլաճագ շէյլերին ա-
 րասընա պազը գարանլըգ շիւպհէլէր կիրեյօր-
 սա , շիւպհէնի հալլ էթմէյէ վար իլիմ քի-
 թապլարը տէվը էյլէ տէմէմ , Ֆագաթ թա-
 պիաթի օգու , օ տօղրու սէօյլէր . ինսանլա-
 րա քրիսթիյանլըղը վազ էտիփ , իթիգատը-
 մըղա եարտըմ էթմէյէ՝ վիւճուտլարըն ճիւմ-
 լէսինէ թապիաթ էմը էտէր . Գոյրոգլու-
 երլուլըն ուլուոդոանո հեշ կէօրտիյի-ն էօգ-
 հո . պիլէ եագըն կէշէրէն , օ նոբանի գոյ-
 րոդոանոն ուլոանլուոդոանա գօրգոյուլա պա-
 գանլարը իՔրաթ իրքիտի : Տեվրիտի էթիտի
 էերտէ , սայըսըլ կէնէշլէր թարլապարագ՝ վարըր
 էօլլիտիւլ հալլալարուս ղայոյ օլուր . Վէ պիւր գաշ
 էիւլ սէնէ կէշտիտէն սօնըրա Ռէքրար րէօնէր
 րիտիւլայէ կէլէր : Վէշալիտ օ երլուլըն թարլա-
 րան րա , րէվրիտի վագթի կէլտիտէ րէօնի-թ
 րիտիւլայէ կէլէճէտ րիւր . Վէ օ կէլիշիտի , պիլ
 րէ ղեշարուան հոպաթթէր շըգաճաղըլ :

Սյէր պու հագ մատտէտէ թապիաթին
 տիլի եօղուսա , վէ պիլգէ պիր գօրգագ սէս
 իլէ՝ թախմինէն պիր մէշքեուք իւմիտ վերիր-
 սէ , տինիմիզ պիւլէնտ ալագ ըլա չաղըրըրի ,
 վիք աշիքեար սէօյլէր քի , տինի զէհերլէյէն
 երլանլար իշիտէ պիլիր . լաքին իշիթմէյէլիմ
 տէյի , պաշլարըն չէքիփ , գարանլըգ ինլէրէ
 սօգուլուրլար . րիտ՝ էճէլ գոյրոսոանոն աղը-
 նա պիւր թէօրիտ աթըլ , րիտիւլայը աթրէթէ պի-
 Ռիշտիթիշ , պիլի էօթէ եագայա Ռէհլիտիտի կէ-
 շիթի . էճէլ գօրգուսու ինսանըն րահաթը-

նա սէտտ օլուր, լաքին տին օ սէտտի երգար :
 Պիզի հիչ օլմագտան խէլաս էտէր . վէ պիւհ
 թան էթտիյիմիզ մէզարը՝ գապահաթարզ
 չըգարըր :

Սօրէնցիոս, սէնին ինանմազլըղընըն ասլը
 նէ տիր . ազլըն մը շիւպհէ էթտիրիյօր : Վէն
 տէ սէնին կիպի օ մուպարէք ազլըն թարաֆ
 լըսըլմ, պէնիմ տէ գալպիմ օնուն չըրաղը
 տըր : Վէն ազլը տինտէն ազիզ թութա
 ըրմ՝, զիրա տինին թէմէլի ազըլ տըր : Վէ
 նի տինլէ . պէնիմ տինիմ եալընըզ պիր
 մատտէյէ մէպնի տիր . վէ պանգ նէ տիր : Վ
 գըլ կիտէ պիլտիյի գատար կիտէրսէ, տին
 տիր . եօգ, եարը եօլտա էյլէնիւ, իլէրի կիթ
 մէյէ իսպաթլարը վար իքէն, կիթմէզ տու
 ըուրսա, ազըլլըգտան չըգար : Պիզիմ իս
 պաթլարըմըզ ըսա, էօյլէ աշիքեար տըր քի,
 իթիգատտա գուսուր էթմէյէ՝ ազլըմըզտա
 գուսուր օլմալը, վէ թանղըր օնու ազըլ տէյի
 գապուլ էթմէզ . էօյլէ ազլէ հագ վէրիփ,
 տօղըու տուր տէմէք, քիւֆըր էթմէք տիր :

Վերջի տինի սէվմէլիյիզ, լաքին ազլը տին
 տէն էվվէլ սայըփ, տինտէն զիյատէ իքրամ
 էթմէլիյիզ . էյէր գըզընը սէվէրսէք, տօղու
 ըան անասընա իքրամ էտէլիմ : Վգըլ քէօք
 տիւր, Ֆիտան տըր, տին օնուն չիչէյի տիր .

1 Պու պասպտէ Եունկուն Տիւ տէտիյի՝ ինճիլ շէրի
 Ֆին էօյրէթտիյի տինին հագգընտա տէյիլ, իլա թա
 պիաթին ազլէն կէօսթէրտիյի տին իչին տիր : Հաթթա
 իւչիւնճիւ ճիլտին 77 էիւղիւնտէ Պանա Բանըրըն Գու
 Գուրաճաֆ՝ իւիմ Գէյիլ, Գինիմ Գիւր տէր :

չիչէյի սօլար, էօլիւր, լաքին ագըլ՝ եարատան
 կէօյլիւ փէտէրի կիպի էպէտէն եաշար՝: Տին՝
 Ֆազիլէթ օլույօրսա, ագըն գուվլէթի իլէ
 տիր: Վրիսթիանլըղա պիւհ՝թան էթմէ.
 ագըլ սալթ սէն սէվէրսին սանմա: Վլահըն
 տա հէր շէյտէն զիատէ սէվտիյի ագըլ տըր.
 կիւնահըն տա ինթիգամընը ագըլտան ալըր.
 սէվապը տա վէրիւսէ, ագլա իթաաթ էտէ.
 նէ վէրիւր: Սէն տէ ինան տա, ինսան ագըլ
 կէօսթէր: Սնան տա, ալլահըն քէրէմլէրինի
 տատ. ինան տա, եիւրէյինի օյնաթմայարագ՝
 ճէսարէթլի կէօզ իւլէ մէզարա պագ: Տի.
 նին էօլիւրսէ, սալթ ագընըն եարալարըն.
 տան էօլիւր. լաքին ագըն էօլիւրսէ, էճէ.
 լին մուսիպէթլէրի տահա շէտիտ օլուր, օգ.
 լարը զէյիլի օլուր, քիշիյի գաթ վէ գաթ
 էօլտիւրիւր:

Ս ար իմտի պուճտան անղլա, օ պիզլուա.
 գըլտան եատ էտէնլէր՝ նէ շէրէֆլէրէ, նէ
 թէշէքքիւրլէրէ լայըգ տըրլար: Վգըլ տա,
 ագըլ օլանըտա սէվէրիգ տէյի էօյիւնիւրլէր.
 պիզի սէվտիքլէրի՝ տէվլէթիմիզի եօղ էթմէք
 իչին տիր, վէ պիզի եուլթաճագ էճէլ կիրտա.
 պընը՝ հէր կիւն, հէր սաաթ կէօզիւմիզ էօ.
 նիւնէ գօմագ իչին տիր: Սու քէնտիլէրինէ
 պէյէնմիշ Ֆէյլէսօֆլար՝ ագըլ խօրլամագ ի.
 չին, փուլթ կիպի թափընըրլար, փուլթ մէս.
 նէտինէ գօմագ իչին էօլտիւրիւրլէր: Սի

1 Չիւնքի քիշի ախրէթէ կէօչտիւքտէն սօնղրա, հէր
 շէյի աշիքեար կէօրիւր, տինէ հաճէթ գալմագ. լաքին
 ագըլ՝ ճան ըլա պէրապէր էպէտէն եաշար:

այնիհի պիր զամաննն փատիշահարնա էօյլէ
 էտերլէր իմիշ, սաղ իքէն թէփէլէրլէր, սօնդ
 րա փու թ տէյի թ ափրնըրլար ըմրշ: Աշթէ օն
 լարն հիւնէրի պու տուր: Տիւ իլէ հագգը
 վազ էտերլէր, քիպիրլէրի իլէ կիւն կիպի
 կէօրիւնէն հագգըն էօնիւնէ գալըն փերտէ
 չէքէրլէր: Արսսաճըգ ագըլլարըլա Ֆէյլէ-
 սօֆլուգ թասլարլար, վէ ագըլլարընն քեօր
 գանտիլինէ ֆօտուլանըփ, խալգա տա կիւ-
 նէշ պու տուր, պուենա թ ափրնըն տերլէր:

Այ մուհապայէթի իլէ գանլարա պուլա-
 նան քէրէմ սահիպի. պուենլար ութանմա-
 տան՝ էտէպ եօլ էրքեան սէօհպէթի էտեր-
 լէր. ինսանլարա եօլ էրքեան՝ սէնին էէնի
 գուրտուղուն տուր: Աիւթիւն իլմի էտէպ
 սէնի սէվմէքտէն իպարէթ տիր. սէնի սէվ-
 մէք օլմատըգճա, օ քիպիրլէրինտէն նաշի՝
 ազիզ տէտիքլէրի սօկրատ գատար ալիմ օլ-
 սալար, եինէ զէմանէնին էն մէշհուր տէլի-
 լէրի տիր:

Անսան էվլատընա՝ իսիմլէրտէ էն ազիմ
 իսիմ, քրիսթիւեան իամի տիր. պու ճիւմլէ
 իլէ ատամ վար քի, աննընտաքի մուպարէք
 հաչ նիշանընը պիր մէքրուհ ըէզալէթ տամ
 զասը տըր կիպի, սիլէր չըգարըր: Աէլէքլէ-
 րի թիթիրէմէք թութարսա պէօյլէլէրի
 կէօրտիւքտէ տիր: Անսան էվլատը պու տէ-
 րէճէտէ էտէպսիղլիյէ տիւշերսէ, մէլէքլէր
 եանընտան գաչար, հիզմէթինտէն իպա է-
 տեր. վէ պէօյլէ պէտ պախթատամը՝ շաշ-
 գըն վէ մահգուն՝ իւմիտի քէսիք՝ եիւզիւ
 իւսթիւնէ պրաօգըրլար:

Ա Լ Թ Ը Ն Ճ Ը Կ Է Ճ Է

Է Ճ Է Լ Ի Ո Ի Ն Ո Ի Թ Մ Ա Գ

Ա պէնիմ թագէ ներկիդէմ. սէն սա-
պահ չիհի կիպի փարլաղ ըտրն, չիհ կիպի
պիր սապահ կէօրիւնտիւն, վէ գուշուգ օլ-
մատան՝ չիհ կիպի կէօյլէրէ ուչտուն: Այ
էվլատ, ագ սաչըմլա սանա շայրրտ օլմու-
շում, սէնին կէնճիլին, վագըթսըգ էօլիւ-
միւն, պանա տէրս վէրիյօր: Անէլէր սաչը-
մը աղարթմըշ, պէն տահա պաշըմը եիւք-
սէք թութայօրում. տահա քէնտիմէ կիւ-
վէնիյօրում: Ալլէրին էօլմէսինէ պագըփ,
քէնտիմէ գաղըլան մէզարը կէօրմէյօրում:

Աագրա էվլատլար պապալարընըն իւս-
թիւնտէ նէ այրփլը էքսիքլէքլէր կէօրիւր:
«Պիր իսթիյար ատամ՝ ալթմըշ երլըգ թագ-
սիրաթը վէ պէտ խույլարլըլա՝ տէլի գանլըլա-
րըն էքսիքլէլինի պուլմագ, կիւլէճէք շէյ
տէյիլ մի: Աօմրիւմիւզիւ թէքմիլ էտէն՝ ի-
քինճի չօճուգլուղումուգ, էվլէլէքինտէն չօգ
ագըլսըգ տըր: Ատ ամէլ իշլէմէյէ գուտ-
րէթիմիգ գալմայընճա, խայրը ամէլ վագ
էթմէյէ պաշլարըգ: Վէնտիմիզի սէվտիը-
մէք սէվտասընտան վագ կէչմէյէ մէճպուր
օլուփ, քէնտիմիզի սայտըրմագ սէվտա-

սընա տիւշէր, նասիհաթ էթմէյէ պաշլա-
րըզ . կէօքսիւմիւզիւ կէրէ կէրէ էլէ նասի-
հաթ էտէրիզ : \ աքին պիզ կէնճլէրին թագ-
սիրաթընը եիւզիւնէ վերտիյիմիզ եէրտէ,
օնլար պիզտէ՝ քէնտիլէրտէն զիյատէ գապա-
հաթլար կէօրիւր քի, իսթիյարլըղըմըզը
տահա չիրքին կէօսթէրիը (*) :

\ ճապա եաշընը ալմըշ ատամ ըլա, գա-
փուսուսու պէքլէյէն էճէլին արասընա,
տիւրլիւ խիւլէալէր նէ սիհը իլէ կէլիը կի-
րիը : \ ճէլ՝ գափուսուն չալար, քէնտի իշի-
տիր գօրգար . պու ճիւմլէ իլէ եինէ չափու-
ճագ գալպինի ըահաթ էտէր, ույգույա եա-
թըր : \ ու տիւնեատէ տուրմուշուզ, պիր
ճէնք մէյտանը կիպի, պինլէրճէ էօլիւլէրին
իւսթիւնէ, պինլէրի տահա կէօղիւմիւզ էօն-
իւնտէ տէվրիլիը . էճէլին՝ էթրաֆըմըզա
աթտըղը օգլարտան, հէր պար սագընըր
տուրուրուզ . չօգ տէֆ՝ա պիզէ ըասթ կէլիը
եարալանըրըզ . պու ճիւմլէ իլէ եարալը փա-
րալը գանլարըմըզ ագըփ տուրտուղու եէր-
տէ, եինէ քէնտիմիզի էօլմէզ սանըրըզ :
Վուրումուշ քիւթիւքլէրիմիզին իւզէրին-
տէ՝ հէր կիւն իւմիտ ֆիլիսլէրի չիլէնիը .
տօղտուղումուզ տէվը՝ էօմրիւմիւզիւ էօլ-
միւշ իքէն, պիզ օ տէվիրտէն սօնղրա տահա
եաշայրի, պիր տէվրին տահա պաշլատըղըն
կէօրմէյէ իւմիտ էտէրիզ : \ էօյլէ քի ագըէ-
պի չալարընա ույմաղ՝ պօղուգ սաաթ կիպի,
ինսան ըլա թապիաթին հիւքմիւ՝ ասլա պիր
պիրինէ ույղուն կիթմէզ : \ նսան՝ սաաթ

տահա ալթրտա տրր սանրր, օյուսա օն ի-
քիյէ վարմը:

Եւաշտաշլարրմը՝ աննրնրն պուրուշուղու-
նու պիղէ նաֆիլէ կէօսթէրիր. սէնէլէր
վիւճուտումուզու իիրանտրրմը օլտուղու-
նու՝ օ սահիհ այնալար նաֆիլէ խապէր վէ-
րիր. իչինէ պագար, քէնտիմիղի կէօրմէյիղ:
Վճէլ՝ գօմշուլուգտա մէյտան ալտրղընա պի-
գայտ պագարրը: Վօմշումուզուն եարր թէ-
նինի զապթ էթմիշ, օպիր եարրսրնր տա
գափմաղա պիր զալէպէյէ տահա հաղըրլա-
նըյօր. պիղ՝ շու իխթիյարրն եաշայաճագ
հալի գալմամը, էօլէճէյի եագլաշմը տէ-
րիղ. պիղիմ տէ եաշըմը իլէթիմիղ օնտան
էքսիք տէյիլ իքէն, քէնտիմիղտէն հիչ վէս-
վէսէ էթմէյիղ: Վճէլ իւսթիւմիւզէ կէլ-
տիքճէ, պիղ կէօրմէզ օլուրուզ. կէօյա էօմ-
րիւ չօգ գուլանմաղա՝ էօմիւր քէնտի մալի-
միղ օլուր. վէ սէնէլէրին չօգլուղոյլա՝ էճէ-
լին իւզէրինէ պիր հիւքիւմ քէսպ էտէրիղ
կիպի:

Վնճագ պիր էօլիւմ տէօշէյինին եանրնտա
պուլուլուրսագ, ճան չէքիշէն տօսթուն իւ-
զէրինէ պագարրը. եիւրէյիմիղ աճրր, եա
սօուզ սօուզ տէօքտիւյիւ էճէլ թէրինի սի-
լէրիղ, եա պաշընր թութմաղա եարտրմ է-
տէրիղ. էօմրիւն գանտիլի արատա պիր՝ զաիֆ
ըղըն կէօսթէրտիքճէ, եիւրէյիմիղ թիթ-
րէյէրէք՝ տահա ալաճաղը նէֆէսլէրի հի-
սապլարրը, վէ սաաթլար վուրտուգճա, է-
ճէլին սէսինի իշիտէճէյիղ սանրրը: () զա-

ման սէվինճ՝ գալգար, եիւրէյիմիզի պիր գա-
 րա եաս գապլար. կէօզիւմիւզէ խօշ կէօրիւ-
 նէն շէյլէր՝ հէփ կէօզիւմիւզտէն չըգար,
 հէվաի նէֆսլէրիմիզ տօնար, արզուլէրիմիզ
 հէվալէրտէ կէզէրքէն, հէփ եէրէ էնէր:
 Տօսթումուզու աղլար, քէնտիմիզտէն գօր-
 գարըզ: Տիւշիւնիւրիւզ քի, չօղա վարմազ՝
 պիզ տէ պու օյունա չըգըփ, պու կէօրտիւյ-
 իւմիւզ մուսիպէթլի սէյրի՝ պիզ տէ ախէրէ
 էթտիրէճէյիզ: Աիհայէթ էօլէնին կէօ-
 ղիւ պիզի արար, օ նուրու ագմըշ կէօզիւ՝
 կէօզիւմիւզէ իլիշիր, սօն վէտայը ալըրըզ.
 օ աճըլլա գալպիմիզ երմշամըշ, ըսըճագ պալ
 մումու կիպի, էճէլին գօրգունճ՝ թասվիրին
 ալըր. վէ կէօզլէրիմիզ՝ պիզէ նիսպէթ՝ եա-
 թաճաղըմըզ եէրէ սլագար: Անճագ պիր ճիւ-
 ղի վագըթ մէզարը տիւշիւնիւրսէք, եինէ
 տէր ագապ Ֆիքրիմիզտէն չըգարմաղա պա-
 գարըզ: Ֆիքրիմիզէ օ աճըլլա պասըլան
 թասվիր՝ եալը քէնարընտաքի դումուն իւ-
 ղէրինէ չիզիլմիշ կիպի, տէնիզին պիր տալ-
 դասըլլա պօզուլուր: Աէօզիւմիւզիւն եաշը
 տահա եանաղըմըզըն իւզէրինտէ իքէն, եիւ-
 ղիւմիւզ կիւլիւմսէմէյէ պաշլար. վէ եիւրէյի-
 միզին աճըսը եինէ էվլէլքի տէլիլքլէրէ
 թէպտիլ օլուր. չօգ սիւրմէզ, էն ազիզ տօս-
 թումուզա՝ իւզէրինտէքի մէրմէրտէն սօուզ
 օլուրուզ, վէ էօլմէսինին հէյ՝էթինի եէրի
 իլէ խաթըրըմըզտան չըգարըր, մէզարը իւզէ-
 րինտէ օթլանըփ, թօփրաղընը էշէլէյէն
 գօյուն կիպի պի գայտ օլուրուզ (Բ) :

Մ' ալիւ իխթիյարլար , ա' սկնիմ աթա-
 հրմա շաշգրնլըղմա հիսսէտար ատամլար ,
 տօսթլարրնրն մէզարրնտան չըգան սէսէ
 գուլագ վերմէյէն ատամլար , չիւնքի էլին սլա-
 շընա փաթլայան էճէլ թօփու սիզին գու-
 լաղընըղա կիրմէյօր , պարի քէնտինիզի սիւ-
 զիւն . ա' այագլը մէզարլար , էճէլէն էլտի
 խապէրինի քէնտի իւզէրինիզտէ օգույուն :
 Ա'ա սէն , լօրէնցիոս , կէնճլիյինէ կիւվէնմէ :
 Ա'ճէլ' նիշան անմատան վուրուր : ()լտու-
 ղուն եէրտէ գավի տուր , հէմ կէօզիւնլէ
 հէմ գուլաղընլա մուգայէէտ օլ : Այանըգ
 տուր , սիլահընը գուշան , կէնճլիք մըզրաղը-
 նա տայանմա քի , ույգուն կէօթիւրիւփ տէ օ
 զալիմ տիւշմէն կէլիփ սէնի ույգուտա ղաֆիլ
 պասմայա (4) :

Ա'իչէ ատամլար շիմտի թօփրաղըն ալթըն
 տա եաթըյօր քի , կէչէն սէնէ ճէսիմ մաս-
 լահաթլարտայարլար , վէ հալա շէօհրէթլէ-
 ըի խալգըն տիլինտէ սէօյլէնիյօր : Ա'էն նէ-
 տէն էմին օլույօրսուն . էճէլ' պէնի ատէմ
 իլէ միւթարէքէ մի էթտի : Ա'նսան գանըն-
 տան տօյմուշ , գըլըճընը տիվարէ մի աստը :
 Հ'անա . հալա էլինտէ սալլայրի տուրույօր :
 Պու սէնէ նէ եափրագլար' աղաճլարրնտա
 կէչէն սէնէտէն զիյատէ գավի օլաճագ , նէ
 ինսանլար' օլան էօմիւրլէրինտէ :

Ա'օլէճէք օլտուղումուզու' պիզ նիճէ ու-
 նուտա պիլիյօրուզ . վարրի մէզարլարտա
 թիւրպէլէրտէ օգումաղա նէ հաճէթ . կէօ-
 զիւմիզ էօնիւնտէ օլան' էն սէվինճլի շէյլէր

պիլէ խապէր վերմէյօրմու : Հէր աթըմըմըգ տա էճէլին տիւրլի սուրէթլէրինի կէօրմէյօրմույուգ : Սէնաաթքեարրն էլի՝ էթրաֆըմըգը օ սուրէթլէրլէ տօնատըր : Սասվիրճինին ֆըրչատը , օյմաճընըն գալէմի՝ պէգէ մէրմէրէ ճան վէրիը , տիվարլէրիմիզին էիւզիւնիւ օնլար ըլա էօրթէր :

Վճտատընտան քիպար օլան ատամ՝ աթալարընըն սըրայլա տիզիլի թասվիրլէրինէ պագար խօշլանըր . դուրուրունա գաուգ սալլար միւտասէնէճիլէր կիպի , օ թասվիրլէրի էթրաֆընա տիզէր . պագտըգճա պէպիւրլէնիը : Սէնքլէրինին կիւզէլլիյինէ պագար , գօնաղըմը տօնաթտըմ շէնլէթտիմ սանըր : Շաշգըն ատամ . տէմէգ քի , էվիմի եաս թագըմըլլա տէօշէտիմ , պիր սիւրիւ էօլիւլէրին արասընտա եաշայօրում . օնու հիչ տիւշիւնմէգ :

Սու եաշատըղըմըգ տիւնեա՝ նէ տիր . պիր պիւյիւք մէզար տէյիլ մի . թօփրաղը եավան վէ պէրէքէթսիզ , գուվլէթի էօլէնլէրտէն ալըր : Սիզ հէր գուլլանտըղըմըգ շէյի էօլմիւշլէրտէն ալըրըգ . նաֆագամըգը պիլէ , գուրտլար կիպի , էօլէնլէրտէն պէքլէրիզ : Հանկի թօփրագ տըր քի գուվլէթինի էօլմիւշլէրտէն ալմայա . գազմամըգ սափանըմըգ կէչմիշլէրիմիզին քիւլիւնիւ գազըր իշլէր , պիզ մահսուլ վագթի օնու տէվշիրիը , էքմէք եափար գարնըմըգը տօյուրուրուգ : Սարլալարըմըղըն էիւզիւ՝ մէմլէքէթին էհալիսինին թօփրաղըլլա էօրթիւլիւ տիւր : Տիւն-

Եամրդըն Եիւզիւնիւ գապլայան՝ հէփ պիր
 վագրթ Եաշայանլարըն թօիրաղը տըր . պիզ
 պէնի ատէմ Երգընթըսը իւզէրինտէ օյնա-
 շըփ տուրույօրուզ , հիչ աճը տույմայըզ :
 () յունպաղլարըմըզըն օյնատըղը՝ Եէր ալթը-
 նա կէօմիւլմիւշ մէմլէքէթլէրին իւսթիւ
 տիւր : Ղանըմըզըն պաղլարը չէօղիւլիւփ ,
 հավլարա տօղրու ուչմաղա պաշլայընճա ,
 պրագտըղըմըզ թէնի՝ էնասիր պէօլիւշմէյէ
 պաշլար . կիւնէշ թէնիմիղին նէմինի չէքէր ,
 թօփրագ վէրտիյի թօփրաղը ալըր ըիւզկեար
 տա պագըսընը հավլարա սաուրուր : Տիւն-
 Եանըն հէր թարաֆընտա ինսան Երգընթը-
 սը վար . Էճէլ հէր Եէրտէ տիր . Փագաթ
 ինսանըն Ֆիքրինտէ տէյիլ :

Վօլէն՝ սալթ ինսան տէյիլ , Եափտըղը
 շէյլէր տէ կօլիւր . սաղլըղընըն խայալինի
 կէօսթէրէն թասվիր զայ օլտուգտա՝ քիշի
 պիր տահա կօլիւր . մէզարը դայպ օլուր :
 Տէվլէթլէր պսթար . հանի ըօմա տէվլէթի-
 հանի Եունանի տէվլէթի . ատլարը դալտը .
 վէ օգուտուղումուզ իլիմլէրին Եարըսը՝ օնլա-
 րըն աճընաճագ մէզարընըն թարիխլէրի տիր :
 Վ՛յ Էճէլ , Էճէլ , տալտըղըմ տիւշիւնճէ՝ սէ-
 նին գարա տէվլէթինին գափուլարընը կօ-
 նիւմէ աչայօր . ըշըգ վէրէճէք պիր Եըլտըզ
 Եօգ . սէնին գանլը գույուլարընա տօղրու պա-
 գարըմ . վայ , նէ սայըսըզ թաճլար թախթ-
 լար . նէ քիւմէ քիւմէ Երգընթը Եըղընլա-
 րը . նէ կօլմէզ գըյաս օլունմուշ փատիշահ-
 լար՝ Երգընթըլար ալթընա կէօմիւլմիւշ . նէ

մէմտուհ մարիֆէթէր՝ շէօհրէթի պաթմըշ, շէրէֆի ունուտուլմուշ. նէ մէշհուր տէվիրլէր՝ տէնիզ տալղասը կիպի, պօշ կէօլկէլէրի կէօզիւմ էօնիւնտէ պիր պիրին պաստըրարագ եուվարլանրի կէչէյօր. պիլէլէրինձէ սիւրիւքլէտիքլէրի սիլսիլէլէր՝ իչլէրինտէ չալգանրի տուրույօրլար : Աօլմիւշ մէշհուր աւտամլարըն կէօլկէլէրի՝ էօնիւմտէն կէչէյօր. վէ էտինտիյիմիզ շէօհրէթ նէ պօշ շէյ իմիշ տէյի, պիր պիրի իլէ տէրտլէշիյօրլար սանըրսըն : Շէր կէչէն՝ տիւնեա ալիմլէրինէ, տիւնեա պիւյիւքլէրինէ, աճըզլը կէօզ իւլէ պիր քէրրէ պագըրի կէչէյօր :

Ալահի, շու ահէսթէ ահէսթէ կէլէն՝ նէ աճաիպ կէօլկէ տիր. պու հէփսինի պաստըրտը : Աիթտիքձէ պիւյիւյօր եայըլըյօր. օ նէ աճաիպ պիչիմ տիր, օ նէ պիւյիւքլիւքլիւք տիւր, պօշ եէրլէրի պիւթիւն թուլթտու : Վօրգուլմտան զիհնիմ շաշտը, գանըմ տօնտու, տամարլարըմ թուլթուլտու : Ահ, թանըտըմ, թանըտըմ, էօլմիւշ տիւնեանըն գօճա կէօլկէսի տիր. չէվրէսինէ չամուրլու չալը տօլանմըշ, կէօնլիւ գըրըզ, գալպի մահգուլն, չուգուրուլնա տօղըու էյիլմիշ պագար, պաթան տէվլէթլէրինի աճըր, սուտա պօղուլան սիլսիլէլէրինի աղլար : () սուտա պօղուլանըն եէրինէ կէլէն տիւնեայէ, եագըն վագըթտա աթէշէ եանաճաղընը՝ աղլայարագ խապէր վէրիւր : Աքին վէրտիյի խապէր՝ նաֆիլէ տիր. գուլաղընա կիրմէյօր :

Վատըր ալլահ ինթիգսամընա գուլլանտը.

ղը կնասիր՝ սույ ուլա աթէշ տիր : Վքիսինի տէ այրը վարթալարտա գափամըշ , իքիսի տէ օլտուգլարը եէրտէ պիր պիրինէ տիշ պիլէր , մէյտան օգուր : Սէֆէր , գըթլըդ , վէպա , տիւնեայր կիւնաստան չիվիրէմէյինճէ , հագ թաալա պիրէր պիրէր սյու իքիսինի կէօնտէրիր : Վքիսի տէ թանդըրնըն փայի թախ թինտէն երլտըրըմ կիպի Ֆըրլայրի , եագըրի եըգըրի զարգ էթմէյէ սէյիրտիրլէր (Դ) :

Վօրգունճ հագ պէնի չաղըրըյօր , սէսինի իշիտիյօրում . գուվվէթի պէնի ճէլպ էտէյօր . մատտէ Ֆիքրիմի աչայօր . մատտէնին պիւյիւքլիւյիւ պանա գլաղուղ օլտու :

(Ե) Վէճէնին եարրսընտա՝ ինսան էվլատը թաթլը ույգույա տալմըշ , սէֆալի ըիւյալէր կէօրիւի , խօշ խայալաթ իլէ մէգէլէնիի տուրուրքէն , սյու աճաիպ սէյրան՝ չագ մագ չէլիյինտէն աթէշ Ֆըրլար կիպի , եախօտ կիւէրչիլէ թութուշուր կիպի , ափ անսըգ գարանլըգլարտան տիշարը ուղրայաճագ : Վարատան պիր իշարէթ էթտիքլէյն՝ աթէշին եագըճը գըվըլճըմլարը եուվալարընտան տիշարը ուչար : Վըյամէթ մաղարալարը աչըլըփ , շիմէքլէր , երլտըրըմլար փիւսքիւրմէ չըգար , գույրուգլու երլտըղլար հավալարա աթէշ վէրիր : Վ. թէշտէն պիր ըրմագ տըր՝ եուգարտան աչաղա ագար : Տաղլարըն թէփէսի թութուշուր , պիւթիւն տիւնեա աթէշ փիւսքիւրմէյէ պաչլար : Տիւնեանըն եարատըլըշընտան պէրի՝ էֆլաքէ սէր չէքմիշ գայալար էրիր , աթէշտէն պիր սէլ օլուր ա-

գար : Աէօքտէն երլտրզլար տէօքիւլիւր .
 տիւնեանըն տէօրտ թարաֆընը աթէշ գապ-
 լար : Տիւնեայր երգմաղա թայեին օլան
 մէլաիք՝ տիւնեանըն իւզերինտէ կէզինիւր ,
 հէր թարաֆա աթէշ սալար եաթըր :
 Խնսան էվլատը գօրգուսունտան՝ ույանըր
 պագար քի պիր էպէտի կիւն պաշլամըշ ,
 տիւնեայր վահշէթ ալմըշ , գօրգու վէ ճէ-
 լալէթ քէմալէ էրմիշ , պիր պիրինի սէչկին
 կէօսթէրիյօր : Տէրին կիրտապլար կիւրիւ-
 տէյէրէք փաթլար աչըլըր , իչլէրինտէն թու-
 թուշմուշ՝ մատէն քիւքիւրտ՝ աթէշ փիւս-
 քիւրիւր . հէփ եագըրի գաուրմաղա պագար .
 ինիլտէյէ ինիլտէյէ եայըլըր , եագաճագ շէյ
 արար : Աթէ եանտա կէօք գուպպէնին պիր
 ուճունտան պիր փարլագ հաւլա աչըլըր ,
 սահիպ գուտրէթին կէլէճէյի եէրի կէօս-
 թէրիւր : Աու թութուշան տիւնեանըն իւ-
 ղէրինտէ՝ պիւթիւն աղամէթի իլէ քէնտի
 կէօրիւնիւր : Աէլաիքէնին պիրի էօնիւնէ
 տիւշմիւշ , տաղըլան կիւնէշին փարչալարընը
 սիւփիւրիւր : () ճան ալամէթինտէ օլան
 թապիաթ՝ էճէլ կէշիտինտէ տահա ճէնքլէ-
 շիւր տուրուր : Շ ու սօն ինիլթիլէրի տինլէ
 լօրէնցիոս . ա՛հ , նէրէտէյիղ պիղ : Շ ու իւ-
 ղէրինտէ կէզտիյիմիղ տիւնեա՝ պու աթէշ
 թուֆանընտա էրիյիփ պաթայօր : Աիղնէ-
 րէյէ գաչալըմ , թանղըրընըն հուղուրունտան
 նէրէյէ սագլանալըմ :

Աէչէն կիւնլէրին կէլիփ կէչմէսի , թօփ-
 րաղըն հիչլէրտէն չըղմասը , ինսանըն թօփ-

րագտան եափըլմասը , հէփ պու կիւն իչին
 իմիշ : Մըգուէրիմիզ պու կիւնիւ տիւշիւն
 տիւքճէ , նասըլ կէվշեր , էլինի տիւնեատէն
 չէքեր կէօյլերէ ուզատըր : Մըթըգ ղայրի
 շէյ տիւշիւնէմէյօրում . քէնտիմի օ կիւնտէ
 սանըյօրում . էթրաֆրմտա տիւնեա սալլա-
 նըյօր . տիւնեա սարսըլտըգճա , ճանըմ տա
 պէրապէր սարսըլըյօր սանըրում : Մէլէքլեր
 սիւրիւ սիւրիւ կէօքտէն աշաղա էնէյօր ,
 եուգարտա եերլերի պօշ գալըեօր : Մշթէ
 հաքիմ՝ պիր նուրանի թախթ իւզերինտէ
 օթուրմուշ կէլիյօր . էպէտիլիյին թիւքէն-
 մէզ միւտտէթի սէչիլիյօր . եիւրէքլեր չըր
 չըպլագ օլմուշ աշիքեար կէօրիւնիւյօր : Պիր
 նուր շաֆգը վուրտու , Ֆիքիւրլեր հէփ աչըլ-
 տը աշիքեար օլտու :

Մայ , շու չիրքին հէյպէթլի մէլէք քիմ
 տիր . պիր տերին գույուտան չըգտը , քիւֆր
 իւ լանէթ օգույարագ , զէնճիրլերին սիւ-
 թիւքլէյօր . մուրտար պաշընը տիքմիշ , երլ-
 տըրում չալըգլարիլլա պուրուշմուշ սուրաթը
 երլտըրըմըն աթէչինտէն գարարմըշ : Մլլա-
 հըն տիւշմէնի տիր , ինսանըն խասմի տիր ,
 ղազապընըն իլամընը ալմաղա կէլիյօր . պիր
 պօրա պուլուտու իչինտէ թու թուշմուշալէվ
 կիպի , ղալիմ կէօզլերինի տէվիւրիփ , էթ-
 րաֆա գըվըլճըմ սաչարագ իլամընը տինլէ-
 յօր : Վօրգուսուն չէքտիյի թանղըրյա պէտ
 տուա օգույօր . կէօյա ճէհէննէմէ սիֆթահ
 տիւշէյօր , տահա ազապը եէնի պաշլայօր կի-
 պի տուրույօր :

Սէֆիւ վագթ, էօնիւնտէն կիտէն մէ-
 շա՛լէ սէօնմիւշ. տիւնեայր եագան եանդընըն
 ըշըղըլա իլերի կէլիյօր : Սիւրիւ սիւրիւ էվ
 լատլարընը չաղըրըր . սէսինի իշիտինճէ՛ եեր-
 լերին իշի սարսըլըր, կէլիփ կէչէն սիւսիլէլերի
 հէփ տիշարը վերիօր : Սիւսիլէլեր գօրգուփ
 թիթրէյերէք չուգուրլարըն պրագըրի չըգար :
 Սագըթ հէփսինի թօփլայրի, սիւրիւյլէ
 կէօթիւրիւր, պէնզլերի սօլուփ, էլլերի այ-
 ագլարը թիթիւրէյերէք էպէտիլիյէ թէսլիմ
 էտէր : Սշթէ օ զաման տիւնեայէ հիւքմ է-
 տէն վագթ՝ թախթտան էնէր, հիւքիւմ
 ասասընը գըրար, տիւնեայլա պաշլատըղը
 տէվլէթի՝ տիւնեայլա թէմամ էտէր :

Տէվլէթ էպէտիլիյէ գալըր : Մնսանա պիր
 զաման էպէտիլիք ըիւյայրտը, շիմտի էպէտի-
 լիքտէն զայրիսի՝ հէփ ըիւյա օլտու : Սէր-
 համէթ վագթի կէչտի, պոււնտան սօնդրա
 հէփ պիթմիշ տիր, անթըգ տէօնմէք եօգ :
 Սպէտիլիյին պայրագլարը՝ պօշ եերլերտէ՝
 գույրուզլու երլտըղլար կիպի սալլանլի տու-
 ըուր : Սպէտի նէֆէս իլէ էօթէն պօրուլա-
 ընըն սէտասը՝ տիշ տէնիղին Ֆըրթընասըն-
 տան զիյատէ էօթէր : Մնսան էվլատլարը,
 կէչէն օյոււնլարըն սօն Ֆասլը թէմամ օլաճագ
 եերէ, սիւրիւ սիւրիւ ճէմ օլուր : () նէ
 մէյտան տըր, օ նէ ասքէր տիր մէյտանը
 տօլտուրույօր : Տէր տէվրին սէյիրճիսի՝ պու-
 սըր օյոււնոււն սօնոււնու պու մէյտանտա սէյր
 էտէճէք : Տէփ սուս օլմուշլար, սօնոււնա
 պագայօրլար . . . էպէտի հաքիւմ այաղա գալ-

գար , էմբրիոնի հիւքմ էտեր , հէմքէնտի իզ
ղէթինին ինթիգամընը ալըր , հէմ ֆազի-
լէթին :

Հաքիմ հիւքմիւնիւ նութք էթտիքլէյն ,
թիւքէնմէզ էպէտիլիք նէ աման պիլիը , նէ
զաման վերիը , պիր կէօղ եուամատա՝ տիւն-
եանըն ասքերինի իքիյէ պէօլէր . իքիսինէ
տէ եէր կէօսթէրիը , գափուլարըն աչար :
() պիւքիւլմէզ գօլույլա՝ կիւնահքեարլարը
գանլը գույույա աթար , իւզերլէրինէ չաթըր
չաթըր պիր պիւյիւք քիլիտ վուրուր : () սէ
ֆիլ տերտիմէնտլէր պիրի պիրի իւսթիւնէ
թէքերլէնէ թէքերլէնէ , տերինտէն տերի-
նէ տէօքիւլիւփ կիտերլէր :

Աքին կէօքտէ իշիտիլէն սէսլէր՝ ծնլար
կիպի տէյիլ տիր : Աէօլէրի տօլտուրան՝ մէ-
զարտան չըգմըչ պիր սիւրիւ մէլաիք տիր .
հէփիսինին սէսի պիրլիքտէ գուպպէի ասու-
մանի էօթտիւրիւր : Տիւնեա գուրուլտուղու
զաման՝ էօլէ լաթիֆ սէտալար իշիտիլմիշ
տէյիլ : Աարատան ալլահ աշիքեար կէօրիւ-
նիւր , էօնիւնտէ նէ փերտէ վար , նէ պու-
լուտ : () ազիզ ըուհլար պիրտէն պիրէ փար-
լամաղա պաշլայրի , եարատան ալլահ պաշ-
լատըրը մասլահաթը թէքմիլ էթտիյինէ
թէշէքքիւրլէր էտերլէր : Աէօրիւնէն տիւն-
եա նուր ուլա տօլու . ճէննէթին իզղէթի՝
էպէտի ահէնկինի պաշլար օ զաման
պէն նէ եափարըմ : () գութլու ըուհլար ը-
լա , ճէննէթ իլահիսին օգուսագ՝ անապա
պանա տա գըսմէթ օլաճագ մը :

Հ Ա Շ Ի Յ Ե Է

(*) Նխթիյարլարըն էն պիւյիւք գապոհաթի՝ էճէլի խաթըրտան չըգարմագ տըր : Եաշայա եաշայա՝ էօլմէզ օլտոււմ զանն էտէրլէր : Պու թագսիրասթ պէնտէն ուզագ օլտուն : Պու զիւիւմաէ օլանլար էօլմիւշ տիւր , եիւրէքլէրի կէօմիւլիւ տիւր . վէ մէզարլարը տիւնեա տըր : Նխթիյարլըղըն շէրէֆի՝ էճէլի արզուլէմէք տիր . պու արզու հէմ կէչէն էօմրիւնիւն էյլիյինի կէօսթէրիւր , հէմ կէլէճէք տէվլէթիւնէ քէֆալէթ էտէր : Կէլէճէք գըսմէթիմիզի քէնտիմիզէ քէնտիմիզ խասպէր վէրմէլիյիլ : Էճէլին աճըսը՝ պունո՛ւնլա տէֆ օլա պիլիւր : Էճէլտէն գօրգմամագ իչին , սըգճա սըգճա խաթըրմըզա կէթիւրմէլիյիլ : Պու մուպարէք ֆիքիրտէն թիթսինէն ատամ՝ կէճէնին գարանլըղընտան պէթէր գարանլըգտա օլուր : Ղաֆլէթ էօգուշու պաշընտա՝ ույգույա տալան ատամը՝ պիր ըիւզ կէար էստիքլէյն , թէքէրլէր չուգուրա աթար , պիր տահա չըգամագ օլուր :

Լօրէնցիոս , սէն շիմաի սօրարսըն քի պու էճէլ լաֆղլլա՝ նիչին տուրմայրփ գուլաղըմը թաճիզ էտէյօրտուն : Տինլէ պէնի . էճէլ թէֆէքքիւրիւ՝ ինսանը եէրտէն գալտըրրփ , տօղրու տուրատուրաճագ պիր տէսթէք տիր . ճէհէննէմին գօրգուճ կիրտասլընա գափագ տըր . վէ պիզի մէզար չուգուրունա զահմէթսիզ էնտիրիւր՝ պիր մէրտէվէն տիր : Օ հէյպէթլի էպէտիլիյի մասդարալըզա չէվլիւրիւփ , պիր զար աթըմլլա օյնաշըփ , թէհլէքէյէ գօյան ատամ , վէ էպէտ-էլ-ապատ թէպտիլ օլմագ լքի տիւրլիւ նէթիճէյէ պիգայտ օլան եիւրէք , նասըլ էթտէն եափըլմըշ տըր : Պիւթիւն զաթիւնի պիր տագիգանըն թէհլէքէսինէ գօյուփ , էպէտիլիյի գումար օյնամագ նէ ճէսարէթ տիր : Էօմրիւմիւզիւն հէր կէլէն տէմի՝ կէչէնին աչտըղը մէզարը գափար : Էճէլ գօրգուսուճու պիզ պաստըրտըղըմըլա , իղվալէր զալէսէ էտէր : Փազիլէթի հըֆզ էտէն՝ անճագ կիւնահըն արտը սըրա կէլէն պէլայը տիւշիւնմէք տիր :

Տիւնեատէ տէլիլէք եօք քի , էճէլ տիւշիւնճէսինտէ սախթէ շէքլի թէպտիլ օլմայա : Տիւնեա պիլկիճլիյի քէնտիյի շաշըրըր , գալպլէրի ճէլպ էտէն գուլվէթի քէսի-

լիր, օ հեվախի պիլկիմիճիյին վատի չօդ տուր. կէլէճէք վագթէ տուրմայրսի թէրթիպլէր գուրար. լաքին հեվի դազէլ ետիրաղը կիպի թէմէլսիղ շէյլէր տիր, պիր ըւզ կեար էստիքլէյն, հավայա տաղըլըր թարումար օլուր: Սահի՛ պիլկիմիճիք սլաշգա շէյ տիր: Տիւնեա պիլկիմիճի՛ այրն էսքիսինէ պէնզէր, կիւնտէն կիւնէ քիւչիւլիւր, ը չըղը ազար ազար քէսիլիւր. սահի՛ պիլկիմիճիք՝ եէնի տօղան այ կիպի, կիթտիքճէ պիւյիւր վէ ըչըղը արթար: Տիւնեա պիլկիմիճի կէճ հասըլա կէլիւր, չափուք թէքմիլ օլուր. վէ մասգարա օյոււլարը չափուճագ պիթէր. զիւրա մէզարա կիրտիքտէն սօնղրա, սէն տէ պիլիւրսին քի, իւլէմա՝ ճէմիյեէթ էտիսի, իմթիհանէ տուրմաղ: Էճէլ՝ օ պիլկիմիճիյին եիւզիւնիւ աջար, վէ բասըրթասըղըղընըր թանղըրնըն էօնիւնէ գօր: Լաքին սահի՛ պիլկիմիճիք՝ պիզի մուզաֆֆէր ճէննէթէ կէօթիւրիւր:

(Բ) Տօսթլարըմըղըն էօլիւմիւ պուլուտ կիպի իւզէրիմիզէ էնէր, նէմիյի իլէ սէվտալարըմըղըն աթէշինի սէօնտիւրիւր, վէ քեամիլէրին պիլէ կէօղիւնիւ քէօրլէյէն պիւյիւքլիւք թիւթիւնիւնիւ պաստըրըր: Էօնիւմիւզտէ էօլէն տօսթլար՝ օրտու լաղըմ ճըսը կիպի, պիզէ էճէլ էօլոււնու տիւղէրլէր, թասիաթին ըէտտ էթտիյի՛ գօրգու իքրահ էնկէլէրինի գալտըրըմ, էօլու աջարլար, վէ էօլիւմ կէչիտինի՛ պիզէ ֆըրթընատան գաշըմի սըղընաճագ լիման էտէրլէր: Տօսթլարըմըղըն հէր պիրինին էօլմէսի՛ քիպրիմիզին պիրէր գալէմի տիր տիւշէր. օնլար տիւշտիւքճէ, պիզ աշաղտան ուչարըղ. օնլարըն տարօսու պիր կիւն տէ պիզէ գըսմէթ օլաճագ տէյի, պիւյիւքլիւք խըրսըմըղը՝ ուչտուղու հավալարտան աշաղա էնտիրիւր. տիւնեատէն հիչ օլուի, թօիրաղըն ալթընա կիրմէտէն, եիւզիւնիւ եալամաղա մէճպուր օլուրուղ: Էօլէն տօսթլարըմըղ՝ պիզէ խայըրը խասպէր կէթիլիւր սայըլար տըր: Խասթէլիւք զաիֆլիյինէ տիւշտիւքլէրի՛ պիզիմ ֆայտէմիզ իչին տիր. տիւնեատէն կէօչտիւքլէրի՛ պիզիմ իչին տիր: Օնլարըն չէքտիյի աղըրը, էօլիւմիւ, պիզ նաֆիլէյէ կէչիւրէլիմ մի: Էթրաֆըմըղը տօլաշըմի. գալպիմիզէ ֆազիլէթէ տօսթանէ տավէթ էտէն ճանլարընը՝ պիզ նամքէօրլիւյիւմիւզ իւլէ մահգոնմու էտէլիմ: Մէզարլարընըն սէսսիզ, լաքին մանէվի ըէճալէրինի ըէտ մի էտէլիմ:

Ալահ տօսթլարըմըղը էլիմիզտէն նի՛չին ալըր. պիզտէն ինթիգամ ալմագ իչին մի. հաշա, պիզի աճըտըղը իչին:

Ագլումըգ եւա հաճեթսիզ տիր, եւա աղղըն տըր, էճէլի
 Ֆիքրինտէ թութմաղա գայա էթմէզ, հագ թաաղա տա՝
 խաթրըմըգտան չըգմասըն տէյի, տութլուգ գալէմի իլէ
 գալալիմիզէ եազար: Լաքին տիւնեա սիհրինտէն պիզի
 նէ ագլումըգ այըրա պիլիյօր, նէ տութլուգ մուհասպէ-
 թի: Օ աման պիլմէզ զամանա պագ, սանա շու գատար
 եագըն կէլիյօրքէն, էինէ սէնին Ֆիքրինտէն ուղագ տըր:
 Պիւթիւն էօմրիւմիւզիւ, պու էլզէմ մասղահաթա սարֆ
 էտէճէյ իքէն, պիզ սալթ Ֆիքրիմիզտէն չըգարմաղա
 գուլանըյօրուզ: Էճէլտուրմայըփ գափուամուզու չալար,
 էճէլ կիպի սահիհ շէյ եօգ, վէ ինսանա հէր շէյտէն էլ-
 զէմ իքէն, նէ զաման իսթէրսէ կէլսին տէյիփ, պիգայա
 օլաճագ միսաֆիրմի տիր: Պէլի - քէնտի քէօր միւլահա-
 զասըզլըմըգ էճէլի հէր կիւն իւզէրիմիզէ տավէթ է-
 տիփ, զօր ուլա, չաղըրըյօրքէն, սիւրիւ սիւրիւ գլաղուզ
 լարը կէլիփ, կէլիյօր տէյի խասպէր վէրիյօրքէն, էինէ
 պիզի զաֆիլ պասայօր, պու տճափպ զաֆլէթին սէպէ-
 ալի նէ տիր: Մէլէքէր ինսանըն էթտիյինէ պագարլար,
 թաաճճիւպ էտէրլէր: Տիւնեանըն սէֆալարը պու գա-
 տար չօգմու տուր քի, գօրգու տիւշիւնէճէք պիր տէմ,
 պիր տագիգա պուլունմայօր: Եօգսա ինսանըն տէրափ
 գայղըսը օլ գատար չօգ տուր քի, էճէլ գայղըսը ճա-
 նընա թէտիր էթմէյօր: Էճէլ գայղըսը խաթրըմըգտա
 գալմատըղը՝ աճապա վագթին կէչտիյի տույնլմատը-
 ղընտան մը տըր: Պահատըր սամսօնուն կէօզլէրինի օյ-
 ան՝ սէվտիյի խային տալիլա կիպի, պիզլիմ տէ ագլումըգը
 քէօրլէյէն՝ աչըգ օլտուղուամուզ սէվտալար մը տըր:

Էյ շաշգըն իսթիյարլար, օթուրտուղունուզ էէրտէ
 տէօրթ էանընըզա երղըն ըլա քիթասպլար տիզմիշ, քէն-
 տինիզի պիր պօշ իլիմէ ալարըմըչսընըզ քի, թէմէլի-
 նի արարսան, պիր թանթանալը ճահիլլիքտէն զայրի շէյ
 տէյիլ տիր: Սիզ ալիմլիք թասղայանլարտան ղիատէ ա-
 լիմ օլմագ իսթէրմիսինիզ: Սիզէ պիլմէսի ֆարզ օլանը
 էօյրէնին: Ալէմին էօմրիւ՝ սիզէ պիր աղիմ մէտրէսէ տիր-
 սիզէ լաղըմ օլան իլմի օնտա էօյրէնիրսինիզ, օ մէտրէսէյէ
 կիրմէսի փէք գօլայ տըր. եօլու իւսթիւնտէ այաղընըզա
 տօլաշաճագ չալը եօգ: Թասպիսթին, թէճրիւպէնին հէր
 պար կէօզիւնիւզ էօնիւնէ գօտուղու հագ տէրալէրի գու-
 լագ արտընա աթման: Օ տէրալէրտէն ալա պիլէճէյինիզ
 մէյլէլէր էպէտի տիր: Ֆիքրտէն խարըճ պօշ իլիմլէրէ
 տալմագտան վազ կէլին: Ատընըզ սէօլէթմէք սէվտա-

սընտա , քէնտինիղի սիր քիսր իլէ պէսլէյօրսուսուսուզ քի .
 ասընըզ շէրէՖ պուլաճաղընա՝ խօրլանըյօր . շանընըզ
 արթարդա , Ֆաղիլէթինիղ էքսիլիյօր : Ելմինիղին նու-
 րու՝ մահիթասպըն ըշըղընա պէնղէր , հէմ սօլուդ տուր ,
 հէմ սօուդ տուր : Օ սօուդ միւլահաղալարընըղտա՝ գալ-
 պինիղ սուզ կիպի տօնա գալըր : Քէնտինիղէ լաղըմ օ-
 լանտան զայրի՝ հէր շէյի պիլմէք , հէր շէյի էօյրէնմէք
 սէվտասընտա օլան զէքի ատամլար , ույանըն , կէլին պէ-
 նիմլէ պէրապէր , սիր աէ էճէլին զարիպ հալինի միւլա-
 հաղա էտէլիմ :

(Գ) Կէչէն սէնէ տիւնէա մէյտանընտա օյուսնա պաշլայ-
 ան մէշհուր ատամլար՝ պու կիւն նէրէտէ տիր . օէթտիքլէ-
 ըի թաՖրալար նէրէտէ գալար . արգալարընտաքի քիւրք-
 լէր քէփէնէքլէր նի՛ճէ օլտու : Տիւնէանըն էն աղիմ պիւյ-
 իւքլիւքլէրի , պիղէ էճէլի տահա Ֆասիհ լիսան իլէ սէօյլէր :
 Օ ատամլարըն արգասընտաքի գաՖթան՝ քէֆին պէզլինին
 էօրնէյի տիր : Օլան զիյնէթլէրիմիզ մէզար իւզէրինէ սա-
 ջըլմըշ ջիչէք կիպի , էճէլի խասպէր վէրիւր : Եէր ալթըն-
 տան աէֆինէ ջըգարմաղա ջալըշան գօրգուսուզ խըր-
 սըզար կիպի , պիղ աէ մէզարլարըն իչինտէ զէվգ էտէ-
 ճէք շէյ արարըզ : Էօմրիւմիւզտէ էթտիյիմիզ սալթա-
 նաթ՝ էօլէնլէրին արագարըր մէրասըն մէյվէսի տէյիլ
 մի ագըլսըզ պէօճէք կիպի , տահա մէզարլարըն իւ-
 զէրինտէ սիւրթիւնիւփ , քէնտի զաՖիմիղի , էագլաշան
 գըսմէթիմիղի հիչ տիւշիւնմէյէլիմ մի :

(Դ) Էյէր սույուլա աթէշ պաշգա պաշգա մաղարա-
 լարտա մահպուս օլմասա , սիր սիրի իլէ էօյլէ զալիմանէ
 ճէնքլէշէճէքլէրաի քի , իքիսինին սիրի մահվ օլմայընճա
 պիթմէզ իտի . լաքին հագ թասալա օնլարըն խըշմընը գուվ
 վէթինի պաշգա նիյէէթէ սագլամըշ տըր :

(Ե) Շու ինսանա օլաճագ գըսմէթէ պագաճըսըն լօ-
 ընիցիոս : Թապիաթ մահվ օլաճագ , ինսան էվլասար թէք-
 րար աօղաճագ : Տիւնէատէ օյուսնա ջըգան ատամլար՝ օյ-
 ունլարընը պիգարար տիւնէայլա պէրապէր թէպտիլ է-
 տիպի , իշէտիքլէրի կիւնտահըն ալթընտա ալէմի ինլէտիր-
 լէր . ա՛հ , ահ , սիր էէնի թուՖանա տահա պօղուլուր-
 սա , տիւնէա նասըլ ինլէյէճէք . լաքին օ թուՖան՝ սու
 թուՖանը օլաճագ տէյիլ :

Տիւնէանըն իւզէրինէ սիր էէնի կէօք գուրուլաճագ
 քի , ինսանըն կէօրտիւյիւ տիւշիւնտիւյիւ շէյ տէյիլ : Իւ-
 զէրինէ շիմաիքի ճանսըզ էըլտըզլարը իտարէ էտէն ճանը

Երլտըզլար տիղիլէ ճէք . պամպաշգա սիր կիւնէշի օլա-
 ճագ : Պու կիւնէշ՝ սէյթ-իւլ-լահմ¹ շէհրինտէ տօղան
 էվլատա պէնզէրմի : Հայ հայ , օ թէն ալան ալլահ նէ գա-
 տար թէպաիլ օլմուշ : Օ գաղուլթա² տաղընտա ինլէյէ-
 նէ պէնզէրմի . լաքին օ տուր , օ սղըրլար շէքէն տիր :
 Նամըլ տէյիշիլմիշ . հէյսէթլի աղամէթինին էօնիւնտէն
 կէլէն ալայընա պագ . պիւթիւն ճէննէթ ըիքեասղընտա ,
 մէլաիքէ էթրաֆընը գուշաթմըշ սալթանաթլա կէլիյօր :
 Լօրէնցիոս , տիւնեանըն միւստէթինտէ կէօրիւլէ ճէք
 շէյլէրին՝ կէրչի պու սօնու տուր , լաքին քեամիլ առա-
 մըն ֆիքրինտէ իլքի օլմալը : Քեամիլ առամըն գալաիինի
 թահրիք էտէճէք սիր շէյ վար ըսա , պու տուր . պիր ա-
 տամ նէ գատար ույուշուգ օլսա , պունու տիւշիւնտիւք-
 տէ այըլըր , տալտըղը էճէլ ույգուսունտան ույանըր :
 Շիմաի վագթին վար իքէն , տիւնեատէն գամի՝ տայա-
 նաճագ սիր շէյ արա , եօգսա էսլէտ-էլ-ապատ պաթար
 կիտէրսին : Սալիհ առամըն էիւղիւ գօրգուսունտան սա-
 բարըրսա , գապահաթլը օլան նէյէ կիւլէնիր : Պու գըլ-
 ամէթ կիւնիւ իշին տիր , գըլամէթլէրէ գարար վէրիլէ-
 ճէք , վէ իւմիտլէր գաթ օլաճագ՝ ազլմ կիւն իշին տիր
 քի , էսլէտիլիք ֆագաթ թանղըրըն սէնէլէրինի սայմա-
 դա թայեին իքէն , թօղտան թօփրագտան եափըլմըշ էտ-
 նա ինսանըն իւղէրինէ էնտի : Պու մահշէր կիւնիւ տահա
 ուզմգմը . խայր . իշթէ սէնտէ պաշլատը : Ալլահ թարա-
 ֆընտան սէնին շէրիաթինի ֆասլ էթմէյէ կէլէն քէնտի
 զիւմէթին՝ փօսթուտա օթուրմուշ , քէնտի իլամընը սա-
 նա փիշին վէրիր : Գըսմէթլէրի գաթ էտիփ , ֆասլ էտէ-
 ճէք սէյլէ սիր ազլմ կիւնէ՝ եալընըղ ինսան մը պի-
 գայտ տըր . ինսանըն ագլը վար ըսա , հէր տիւշիւնճէսի
 պունա պինա օլմալը : Մէլէքլէրին վէ մէլէքլէր փատիշա-
 հընըն սէյլէ տըգգաթլա պագտըղը շէյէ՝ ինսան էվլատը
 կէօղիւնիւ ե ումար մը : Օ շէրիաթ մէճլիսինին էթրաֆըն-
 տա , մէլաիքէ սաֆ սաֆ նուրանի շէմսէր կիպի , ճինսլէ-
 րինէ կէօրէ՝ սիրի սիրի իւսթիւնէ տիղիլմի , կէօղլէրի ին-
 սանըն իւղէրինտէ , թագտիր օլաճագ գըսմէ թինէ սէքլէյ-
 էճէքլէր : Եարատան քէնտի շանընըն ինթիգամընը ալ-
 մաղա , պու կէօրտիւլիւ թէտարիք՝ ինսան իշին տիր : Ին-

1 Բեննէշէհէ՛ :
 2 Գուղուլթա :

սանճն հաւինի ինսանլարա պէյան էյլէ , Բապիաի Բեճթի Է-
 րիթ , սլէմէ ալի+էար էյլէ տէյի , ճէմիի մախլուգաթ րէ-
 ճա էտէճէք : Ինսանըն էպէտի գըամէթի օ սաաթա սլա-
 գաւրքէն , էյլէ պիր կիւնիւ խաթրընտան չըգարմագ՝
 սալթ ինսանա՞ մը մախսուսա տուր :

Օ կիւն՝ պէնիմ հէր սլար խաթրըմտա տըր . լաքին նէ
 զաման կէլէճէք : Մէլէքլէր պիլէ խասպէր վէրէմէզ . օ
 մուսիսլէթլի սաաթի օնլար պիլէ պիլէմէզ , զիրա պիր
 գարանլըգ սլուլուտ արտընտա տըր . մախլուգաթտա
 կէօրէն էօգ . անճագ էագլաշտըղը սահի՛ տիր : Աագ-
 թինի պիլմէք օլամաղ , լաքին էէրինի պիլմէք կիւճ տէյիլ :
 Է՛յ աղիմ կիւն , ինսանըն հէմ իւմիտինի , հէմ գօրգու-
 սուսու թամամ էտէճէք կիւն , էիւրէքլէրին հէփսինի
 աչըփ , գըամէթլէրէ գարար վէրէճէք կիւն , հէր շէյի սէն
 պիթիրիփ , հէր շէյի սէն պաշլայաճագսըն : Է՛յ աղիմ
 կիւն , նէրէտէ սին , նէրէտէ . սէնի՛ նէ վագըթտա պու-
 լա պիլիյօրուս , նէ էպէտիլիքտէ : Պու իքի տէվլէթ սա-
 հիպի՛ պիրի կէչէնէ հիւքմ էտէր , պիրի կէլէճէյէ .
 կէօյա իքի տէվլէթի պիր էթմէյէ գարար վէրմէք իչին ,
 վէ թաճլարընը վէրէն թանլըրընըն աղամէթինի արթը-
 րըփ , զազապընը իճրա էթմէք իչին կէլիր կիպի , իքիսի
 տէ հուտուտլարընըն պաշընա կէլիրլէր . օրատա կէչիճի
 վագթ՝ թախթտան էնմիշ փատիշահ՛ կիպի , արթըգ էա-
 շամաղա իրթիքէապ էթմէզ . քէնտի գըլըճընըն իւզէրի-
 նէ տիւշէր , լաքին քէնտի էալընըղ էօլմէզ . օ հէր մահ-
 սուլուսու էօլտիւրէն՝ պաշ տիւշմէնի էճէլ տէ պիլէսին .
 ճէ ճան վէրիր :

Օ զաման էպէտի իյին տէվլէթի պաշլար . օ խաթրընը
 էըգարըղմըզ վագարը սուլթանըն օ կիւնքի զազապը հագ
 տըր : Պէնի իչէրի ալըն տէյի՛ գալպիմիզին գափուսուսու
 ա՞ղ մը չալմըշ : Իչէրի տլմըշ օլսայտըգ , իքրամըմըզն ալ
 թընտա՞ մը գալըրար . էճրինի էօտէյէճէք մալի՛ մի էօղ
 ուտու : Ալլահ էօլըւյլա պիզի ա՞ղ մը չաղըրմըշ տըր .
 պիզ իսէ՛ պիր Ֆէնա տիւշ կիպի օնու կէրի աթար ,
 տիւշմէնլէրինին էն էտնասընա իքրամ էտէրտիք : Շիմտի
 օնուն կիւլէր էիւզիւնտէն զայրիսի՛ հէփ տիւշ օլտու :
 Շիմտի իշթէ գափուսու աչըլտը . պիր գափու քի , տիւն-
 էատէն էիւզ պին գաթ պիւյիւք : Հաքիմին աղընտան
 հիւքիւմ չըգարգլայն՝ էպէտիլիք կէլիր , քէօթիւլէրի
 պիր քիւքիւրտ գույուսուսա աթար , վէ էյիլէրի պիր
 միւֆէրրի՛ պաղչէյէ գօր : Օնտան սօնղրա նէ օլուր . քն-

տան սօնորա օլաճագ եօգ . օ սօն ֆասըլ տըր . Ճէննէթի
 Ճէննէթ էտէր . Ճէհէննէթի Ճէհէննէմ : Աէ էլինտէքի
 հիքմէթի անախթարը վուրուփ , էպէտի քիլիտինի պօյ-
 լու պօյունճա չէվերիփ , կերէք գութլուլարը , կերէք
 գութսուզարը , եերլի եերինի գափար : Աէ գափան-
 տըգլարը եերտէն , նէ սիլըլէրին , նէ օսիլըլէրին էպէտ-
 էլ-ասպատ չըգաճաղը գալմաղ :

Ե Է Տ Ի Ն Ճ Ի Կ Է Ճ Է

Է Ճ Է Լ Ի Ն Հ Ա Լ Ի

ԷճԷԼ նէ օյնագ տըր , նէ զալիմ տիր .
(Թ) պարի տերտլիլերի , իխթիյարլարը ալսա
կէօթիւրսէ . . . Թապիաթին իլերիսին ալա-
ճաղընա , հիւքովիւնիւն իգթիզասընա պաու-
լանսա . սէնէլերին տէվրինէ պէքլէսէ տէ ,
վիւճուտուճուզ իփրանրփ , քէնտիլիյինտէն
Թօփրագ քէսիլտիքտէն սօնդրա , կէլսէ սիւ-
փիւրսէ մէզարա աթսա , Ֆէպիհա : Այնր .
օ մէրհամէթսիզ՝ կիւճիւմիւզ դուվլէթի-
միզ փէք եէրինտէ իքէն ալըր կէօթիւրիւր :
Աօմիւր՝ պաշըմըզա պէլայրսա , պիզէ պրա-
գըր . եօգ էյէր էյլիյիսէ , շէքէր ալըր : Մա-
գըրը պրագըրփ՝ զէնկինի ալմագ , տերտիմէն-
տի պրագըրփ՝ տէվլէթլիյի ալմագ , օ զալիմին
զէվգի տիր : Աիչէ գուվլէթի եէրինտէ ատ-
ամլարըն քէֆինինի՝ պիւթիւն էօմիւրլերի
էօլիւմտէն իպարէթ ալիլ ատամլար՝ սագաթ
էլլէլիլէ տիքմիշ տիր : Ալի իքի գաթ օլ-
մուշ՝ նիչէ իխթիյար պապալար , Թագէ էվ-
լատլարընըն մէզարը իւսթիւնէ կէօզ եաշը
տէօքէր : Աշթէ պէն , իշթէ պէն : Ա՛ նէր-
կիզէմ , սէնին մէզարընը պէն գագըմատըմ-
մը . կիւնլերինին պահարընտա՝ էլիմլէ սէնի

մէզարա պէն գօմատրամը . . . ա՛հ, սէնին եա-
 շընը հիսապ էթ մէնին ապը՛ նէ . ազ կիւնիւն
 զարֆընտա չօգ եաշատըն, զիրա Փաղիլէ-
 թին չօղ ուտու : Վիշինին եաշը՛ կիւնէշին
 տէվրինտէն հիսապ օլմազ, իլլա քէնտի Փա-
 ղիլէթինտէն : Վիշինին Փաղիլէթի օլմա-
 տրգճա, եիւզ եաշընտա տա էօլսէ, եինէ
 կէնճ էօլիւր : Վիշինին պօշ կէջիրտիյի սէ-
 նէլէրի, մէզարը թարիխինտէն իխրաճ էյլէ,
 օլ գատար էքսիք եաշամըշ տըր :

Վիշինին գալպինտէ Փաղիլէթ գալմազ-
 սա, ալթուն կէօղիւնէ տահա փարլազ կէօ-
 թիւնիւր : Վիշի ալթունտան իմթիլա օլուր
 ամմա, գարնը տօյմազ : Աազըգ քի կէօղիւ-
 միւզ քէօթ տիւր . իգպալ նէ՛ օլտուղուն թա-
 նըմայօրուզ : () եիւզիւ կիւլէր գալպի խաին
 Փահիշէնին ղէվգի, շաշգըն աշըգլարընը
 ղէվգլէնիփ, էղիյեէթ էթմէք տիր : Աօյլէ
 ատամլարըն չէքտիյի՛ պիր աճաիպ հալ տըր .
 էթտիքլէրի սէֆալար աճընաճագ շէյլէր
 տիր :

Պախթ տէտիյին պիր գուշ միսալի, եալ
 տըղլը գանատլարըն աչար հալատա տու-
 ըուր, վէ չըրփընտըգճա սաչտըղը քէրէմլէ-
 ըի, սէն թագսիմ էյլէ տէյի, գաղայէ պը-
 րագըր : Պիր սիւրիւ ինսան էվլատը՛ գա-
 փայլմ, թուլթայլմ, էլէ կէթիրէյիմ տէյի,
 հալայա տօղրու կէօղիւնիւ տիքմիշ, դօլլա-
 ըրն ուղաթմըշ, աուճլարըն աչմըշ պէքլէր :
 Պախթըն քէրէմլէրի տէօքիւլտիւքճէ, պապ
 խալգ նէ՛ իըրս ըլա պիր պիրինի չիյնէր :

Պագ, դօճա՝ դարրսրնը նասըլ ունուտուր .
 տօսթ՝ տօսթ ունու նասըլ չիյնէր, էվլատ՝
 պապասրնը նասըլ էզէր : Պուլուփ, էլ ու-
 զաթ մաղա նէ՛ գատար զէքի օլուրլար . էլէ
 կէթիրմէյէ նէ՛ գատար ճէսարէթլի օլուր-
 լար . էլէրինէ Ֆրրսաթ կէչտիքլէյն, հիչ
 պիր շէյէ իլիշմէզլէր . հագգը ատալէթի պի-
 լէ պասարլար, հիչ ինսաֆ էթ մէզլէր : Տիւ-
 շէրլէր քեարրն փիշինէ, մանսըպ, պիւյիւք-
 լիւք արամատա պէզլի վիւճուտ էտիփ, թափ
 ու թուվանլարը քէսիլիփ երզըլըրլար :

Հիփսինին խըրսը պիր տիր, լաքին գըս-
 մէթլէրի պաշգա տըր . պիրի թիզ միզաճ
 տըր, արզուսուն էլէ կէթիրմէյէ աճէլէ էթ-
 տիյինտէն, մուրատընա վասըլ օլամաղ . պի-
 ըրի էլէ կէթիրիյօրքէն տիւշէր, էլինտէն գա-
 չըրըր . օ պիրի թութար, էլէ կէթիրտիմ
 տէյի սէվլինիր, սէֆասընը չըգարլյօրքէն
 աքսինէ տէօնէր, զա՛ֆիլ պիր գայ չըգար,
 մալինի գալտըրըր էօյլէ պիր ատամա վէրիը
 քի, նէրէտէն կէլտիյին օ տա պիլմէզ : Այ
 հալինէ օ ատամըն քի եիւրէյի մալինէ եափը-
 շըգ օլուփ, այրըլըրքէն եիւրէյինին փար-
 չասը տա պէրապէր դօփար : Տէրտիմէնտ
 խասիս, իշինէ եարամաղ մալինին պաշը ու-
 ճունտա չիւրիւր եաթըր տա, պիր լօգմա
 էքմէյէ ահ էտէր : Պիր պիրինին գանընը ի-
 շէն ըագըպլար, նէրէյէ սիյիրտիյօրսունուզ,
 ըահաթընըղը պօզման, էտինտիյինիզ մալին
 սէֆասըն սիւրմէյէ պագըն տինլէյէն
 քիմ : Արըսլարը՝ կէօզլէրինի քէօր էթ միշ,

գալալէրինտէքի խուսումէթ, զօր ուլա էվ
 լէր երգըմը տավալարա տիւշիւրիւր: Այու
 սոււմէթ գարդասը պէօյլէլէրի կէօրտիւքլէյն,
 սէվինճինտէն գանատլարըն չըրփընըի, կրահ,
 կրահ տէյէրէք՝ լէշին պաշընա գօնար, քէ-
 միքլէրինի սօյար: () շաշգընլար պու հալ
 իլէ սարայլարտան չըգար, տիլէնէ տիլէնէ
 վարըր պիր տամ ալթընա գափանըր: Պա-
 զըլարընը տա պախթ՝ տէօքտիւյիւ քէրէմ
 լէրին ալթընտա էզէր: Ալթիճէի քէլամ
 իգպալի գուլլանա պիլէն փէք աղ տըր: Ա
 քին էճէլ կէլիփ պու Փարգլարը գալտըրտըգ-
 լայն, հէփիսինի պիր Փագըրըղա գօր: Հէ-
 փիսինին իսմինի պիր կէօզլիւ թօրպասընա
 տօլտուրուր. եաշլարը, փայէլէրի, լիյագաթ-
 լարը, հէփ պիր պիրինէ գաթար էլի իլէ
 գարըշտըրըր, վէ հիչ այըրմաղ, ըասթ կէ-
 լէնի չէքէր չըգարըր: Աօգ, էյէր պիրինի
 այըրաճագ օլուրսա, վայ հալինէ ծնուն: Ալթ
 այըրտըղը՝ էճէլի քէնտիտէն փէք ուզագ
 գըյաս էտէն տիր:

Սանդըրընն էճէլէ պույուրտուղու, զա-
 Ֆիլ օլանլարը վուր, սաղլարը զիյատէ իւր-
 քիւտէճէքլէրի վուր տէյի, թէմպիհ էթ-
 միշ օլմագ կէրէք: Պագ շու գօրգունճ թէն-
 պիհէ՝ էճէլին էթտիյի իթասաթը: Պագ,
 ինսան էվլատընը նասըլ ալտատըր, էմնիյէէ-
 թինի նասըլ զէվգլէնիը: Սախամինլէրիմի-
 զի տախմա եալան չըգարըր, սայընթըլարը-
 մըղը շաշըրըր: Ալիէ ատամլարըն էօլտիւյիւ-
 նէ թասաճճիւպ էտէրիղ: Աճըտըղըմըղտան
 զիյատէ շաշար պագարըղ:

(Բ) Պատխաթ աչըդըդը պիր մուսիպէթ
 կէօսթէրիր : Պիր տէվլէթ՝ պիր նէքպէթէ
 պէշարէթ տիր : Պատխաթ ըլա էճէլ պիր զու-
 լումքեարըդ շիրքէթի էթմիշ սանըրսըն :
 Պատխաթ էճէլէ թէտարիք էթտիյի գուր-
 պանլարը նէֆիս թաամ ըլա պէսլէր , վէ կէ-
 ըյի կիպի սէմիրթ տիքտէն սօնդրա , չիչէքլէր
 իլէ տօնատըր , գուրպան եէրինէ կէօնտէ-
 ըիր : Պաչ տէֆ՝ա պատխաթը կէօրտիւմ , գա-
 ըանըդ տամ ալթընտա , ատը պէլլիսիզ ա-
 տամլար արայրի պուլուի , պիր համլէտէ
 մալ իչինէ սօգար , տիւնեանըն մալինի տէվ-
 լէթինի էլինէ վէրիր , նազարընը իւսթիւն-
 տէն այրըմազ , պալալէրէ գալտըրըր , կէօզ
 էօնիւնէ գօր , վէ խալգ պոււնոււն իգպալինէ
 պագըրի , հասէտ էթտիյի եէրտէ , օ տա պու-
 եէնի տէվլէթինէ քէնտիյի ալտըրմըշ՝ սէվի-
 նիի տուրտուղու եէրտէ , պատխաթ պոււնու
 պիրտէն պիրէ իգպալին տամընտան թէքեր-
 լէյիի , էճէլին գըլըճը ալթընա աթար :
 Պէօյլէ պէօյլէ նիչէլէր օլմուշ տուրքի , սա-
 պահքի իգպալինէ հասէտ էթտիյիմիզ ատա-
 մըն ագչամ էօլիւսիւնիւ աղլամըշըդ :

Վֆլաքէ սէր չէքմիշ պիր մէշէ աղաճը ,
 պաշընը սալլար տուրուր . օլտուղու օլմանըն
 պիր եանընա կէօլկէ էտիի , կիւնէշի քէսէր .
 կիւնէշին ըսըճաղընտան գաչան գօյոււն սիւ-
 ըիւսիւ կէլիի կէօլկէսինէ սըղընըր . գայլա-
 ըա , պօրալարա չօգ սէնէ գարըր գօմուշ :
 Վաքին պիր քէրրէ պալթանըն կէօզիւնէ ի-
 վիշտի , պիւյիւքլիւյիւնիւ կէօրտիւքլէյն քէօք-

իւնէ սաթաշտը : Առաւ ւուրա աղբակթ
տէվիրտի : () օվայը կէօլկէսի իլէ էօրթէն
աղաճ, ինլէյէ ինլէյէ երգըլըր . կէօլկէսինին
էէրլէրինէ տալարընը եաթըրըր . կիւրիւլ
թիւսիւնտէն եանընտաքի օրման էօթէր ,
շամաթասը էթրաֆ տաղլարա աքս էտէր :
Պի այնիճի էճէլ տէ խալգըն կէօղիւնիւ
գօրգութմագ իչին , եիւքսէք պաշլարը ,
պիւյիւք քիմսէլէրի գուրպան էտէր . վէ գը-
լըճընը գընընտան չըգարան՝ օ կիւվէնտիյի-
միզ իգպալ տըր :

Վիչինին էօմրիւ նէ գատար կէօղէ կէօ-
րիւնիւր օլուրսա, միւտտէթի օ գատար դըսսա
օլուր : Վըղըմ նէ կիւզէլ իտի . օ նէ կէօղէ-
րէ մալիք իտի . եաշայաճագ էվլատ տէյիլ ի-
տի . իւսթիւնէ պաղտըղճա սէվինիր իտիմ . . .
ան , սէվինճիմ չօգ սիւրմէտի : Վէօյլէ պիր
կիւզէլ էվլատը՝ պէօյլէ չափուք իթիլէճէյիմի
ճիչ ինանմագ ըտըմ : () եիւզիւմէ կիւլիւմ-
սէյէն եանապլար պէօյլէ չափուք սօլաճաղընա
աղըմ եաթմագ ըտը : () պիւլպիւլ տիլի
սէօյլէմէզ օլաճաղընա՝ քէնտիմի ինանտըրա՝
մայօրտում : Վճէլ պէօյլէ տիր . էն կիւզէլ
էօմրիւն արտընտա սագլանըր : Վն թէնտիւ-
րիւսթ վիւճուտուն ալթընտա կիղլէնիր՝ պի-
ղի էօյլէ ալտատըր : Շաշգըն ատամ, ճան
աճըսլիլա տէօքէճէյի կէօղ եաշընը՝ էյի վադ-
թիւտէ խաթըրընա պիլէ կէթիւրմէզ :

Պէն կէօղ եաշը տէօքէյօրում տա՝ թէ-
սէլլի պուլնյօրմույում ան , ղայրէթիմ
նաֆիլէ տիր , կէօմիլում ալտանմայօր : Տէր-

տիմտէն ուզագ գաչմաղա՝ հէր նէ եօլ թու
 թայօրսամ, եինէ տօլաշրփ օրայա չըգայօ
 րում: Աշթէ եինէ պու էթտիյիմ միւլահա
 զալար՝ գաչընտըղըմ Ֆիքիրլէրէ վարտը . . .
 մութլու պիր պիրինին աճըսընը կէօրմէյէն
 լէրէ . . . ա՛հ, տիւնեատէ եա պիր օլմագ օլ
 մասա, եա այրըլմագ օլմասա: Ա՛ նէրկիզէմ,
 կէրչէք, սէնի տիւշիւնտիւքճէ եիւրէյիմտէն
 գան կիտէր: Ահրչի սէն պէնիմ էվլատըմ
 ըտըն, անճագ վիւճուտուն պէնտէն այրըլ
 տը: Աքին օնուլա՝ պէն, իքիմիզ պիր
 վիւճուտ ուտուգ . . . պէլի . օ եաշամըշ օլ
 սայրար, պէն պու տէրտլէրի տույմագ ըտըմ:
 Ահրկիզէմի անասընտա պուլուրտում, Ֆի
 լանտրոու ունուտուրտում: Ա՛հ, ազիղ եօլ
 տաշըմ, օ սէնի պանա, պէնի սանա պաղլայ
 ան պաղնիճէ օլտու: Պու պաստէ իքի եիւ
 րէք պիր օլմագ տէյիլ, պիր պիրինէ գարըշ
 մագ տըր քի, պիւթիւն այրըմանըն գապիլի
 եօգ: Աճէլ գըլըճը վուրտուղու զաման,
 պիր եիւրէք տիր՝ իքիյէ պէօլիւնիւր . տիւն
 եանըն խայրը ուղուրու՝ օ եարատան ագար
 կիտէր . օ իքի փարչանըն էն գութուզու՝
 էօլէնին իւսթիւնէ եաշայան տըր . օ գանը
 ագան փարչա եիւրէք տիր քի, չըրիընտըգ
 ճա աճը տույար . օ փարչա տըր քի, էօլիւ
 միւնիւ՝ էզիյէէթլէր իչինտէ թամամ է
 տէր . . . ա՛հ եիւրէյիմ, տուր, տուր . . .
 օ եարայա տօգանմա:

1 Եունկուն էնի լուսեա:

Հ Ա Շ Ի Յ Ե Է

(Խ) Սէն տէրսին քի հիջ օլմաղսա, պարի ինսան էօլմէք իչինն սօլմուշ ուսա, եաշամագ իչինն տէ սօլմուշ օլաու. դոււնու էճէլ թանըլլի, վուրաուդոււնու հագ իւզրէ, ա. տալէթ իլէ վուրսուն տէրսին: Սէնին իսթէտիյինն պօշ տուր. էճէլ կէնճ ասամը կէօթիւրիւր. իգալալի քէմալ. տէ օլանը կէօթիւրիւր: Էճէլ զուլուսքեար զասլիթ կի պի, էօրֆ գուլանըր, վէ քիպրինին իֆթիսարը, կէօ. զէ կէօրիւնիւր նուֆուսլար գուրսյան էթմէք տիր:

(Բ) Թապիաթտէ էնասիրինն սիր սիրիննէ զըստ օ. լուփ, աախա ճէնքլէշտիյի կիպի, էճէլ տէ էօմիւրէ զըս տիւշմէն տիր: Պիր իգալալի ասամա բաաթ կէլիւր փար. լագ, աինճ, շաղ օլտուդուն կէօրիւրսէ, նէֆսիննէ եէ. տիրէմէզ, քէնտի տէվլէթիննէ գանոււնու՝ թուլթուգ. լուգ, ուշուգլուգ տուր, զէվգ սէֆ, սիւյիւքլիւք սէվտասը օնասա եասագ տըր. էօյլէ ասամլարը կէօրիւր. սէ, քէնտի տէվլէթիննէ սիր խըյանէթ աստ էտէր: Է. ճէլ՝ էօմիւրտէն իքրահ էթտիյինտէն, սիր էօմը նէ գա. տար շաղ օլուրսա, օլ գատար զիյատէ սիւշմէն օլուր, էօյլէ էօմրիւ եէնիփ, քէնտի հիւքմիւնիւ արթըրմայը՝ քէնտիյէ շան սայար: Տէքք էթմէքտէն խօշլանըր, զա. Ֆիլ ալլամագ իսթէր, ֆօտուլանաճագ սիր շիքեար արար. նէ գատար ումուլմաղ վագթտա պասարսա, էիյիթլիյի օլ գատար զիյատէ օլուր: Գօրգույու ֆիքրի. միզտէն չըգարմաղա՝ նէ տէքլիւր գուլանըր: Էլ մէմլէքէ. թինտէ թէսպիլ կէզէր փատիշահլար կիպի, էօմիւր շէք. լինէ կիրիր, ասընա էօմիւր տէտիրիր:

Թէտապիրլէրիննէ եարայաճագ գըյաֆէթլէրինն հէփի. սիննէ կիրիր: Տէվլէթինն հուտուտու՝ բօմա գարթալը. նըն՝ ուշուփ կէզտիյի եէրլէրտէն սիւյիւք իքէն գանաս. թի եօգ, տահա սիւյիւթմէք իսթէր: Ներօն շասար՝ կիպի, կեահ քէօշէք գըյաֆէթինտէ կէզէր, կեահ արասլաճը օլուր արասլա սիւրէր: Գաստ էտիփ եէրէ վուրաուդոււ ասամը փարալամայընճա, օնու թանըմագ

1 Գարթալ գուլան՝ բօմա քէվլէթինն տէնի իփ:

2 Բօմա լուսարը քէր:

ժիւմքին տէյիլ . քէնաինին զաթի գուրու քէմիք շէրլինէ
 պէնդէմէյէճէք գըյաֆէթէրէ կիրմէյէ սլագար : Եքսէ-
 ըիյէա միւլահհիմ վէ սէմիզ գըյաֆէթէ կիրիւր : Մութ-
 լու օ կէօրիւնէն քըյաֆէթինէ դափըլմայանլարա : Պիր
 կէօղիւ էճէլտէ , սիր կէօղիւ կէօյլէրտէ օլան ատամ
 հէմ էօլիւր ատամ աըր , հէմ էօլմէզ տիր : Չիւնքի պէն
 չօգտան պէրի էճէլլին տէքլէրինի տիգգաթլէ կէօղլէյիփ
 տուրուրում , կէօրտիւմիւ , էօգսա տիւշիւմտէմի կէօր-
 տիւմքի , շիրին վէ կիւլէր էիւզլիւ կէօրիւնմէք իչին , օ
 հէյսլէթլի շէքլինի սլրագըփ , այնանըն էօնիւնտէ քէն
 տիյէ տիւզէն վէրիւր իտի : Հայ հայ . շու դարիւ սէյրա-
 նը խաթըրմտան չըգարմայըմ : Տիւշ սիլէ օլսա , էինէ է-
 ճէլլին հալինի անղլաթմաղա էարար :

Պիր տէլի գանլը ճէմիյէթինտէ պուշունաոււմ , էճէլ
 մէճլիտէ կէլմէք իսթէտի , թապիաթ դափուլու աչմատը ,
 լաքին էօնիւնէ սիր հէքիմ տիւշմիւշ , էլլինտէն թութ-
 մուշ իչէրի սօգտու : Իչէրի կիրտիքլէյն , քիմ օլտու-
 դում սէլլի օլմասըն տէյի , հէքիմէ էօլ վէրտի : Աէ սիր
 շէրէմէթլի իսթիյար մուամէլէճիյէ վարըփ , քէնտի իչին
 սիր սէֆիհ տէլիգանլը գուրպան սէմիլթմիշ իմիշ , օնա
 պէտէլ քէնաինին գուրու քէմիք գաֆասընը վիւճու-
 տունու թէսլիմ էթտի . վէ օնուէ էէրինէ սու միրաս
 էէտինին խաֆիֆ թափընը , զարիֆ գըյաֆէթինի .
 գուրղուէն սլագըշըն թագընըփ , արգասընա սիր աղըր
 քիւրք ալար , իւզէրինտէքի քէֆին սէզլինի էօրթտիւ :
 էլլինտէքի կէրիլի էայ՝ տօղրուլուր , սիր կիւզէլ չըպըգ
 օլտու , վէ զէհիւրի օգլարընը շիվէքէար մահպուպէնին
 կէօղիւնտէ սագլասը : Պու գըյաֆէթլէ օ զալիմ թէսլ-
 տիլ՝ շիքէար արամաղա չըգտը : Նէրէյէ կիտէր տէյի սօ-
 րաճագսըն . հէյ , նէրէյէ կիթմէզ , չօգ կիթտիյի էէրի
 իսթէրսէն , սէֆանըն օլտուղու էէր տիր . էյէր սէֆա-
 նըն թութաուղու էօլ՝ ագըն խիլաֆըյսա , կէճէլէր
 կիւնտիւզիւ գօլալատըլընտան զիյատէ , էճէլ սէֆայը
 գօվալար :

Չէվգ սէֆա ագլը քէօրլէյիփ , վէ ըսպըթասըզ շագ-
 լըգ՝ քէամիլլիյին էէրինէ կէչտիյի զաման , էճէլ տէ էէ-
 ըինէ կէօրէ՝ սօֆրա պաշընա կէչէր , հօրա պաշը օլուր ,
 զարլարը էուվարլար . վէ մուսիպէթլի գատէհին սիլմէ
 սիլմէ տօլտուրուր , օ ճիւմպիւշլիւ էարանլարըն աշգը-
 նա՝ ալ գատէհ վէր գատէհ իչտիյի էէրտէ , վէ էճէլ օն-
 տա տէյիլ , քէնաինիւրտէն ուզագ աըր կիտի , օնլար է-

Ճէլի զէվգլէնախիբլէրի եէրատէ , էճէլ տէ օնլարը զէվգլէնի
 նիւր : Աէ գաՖալար տուամանլանրի , գօրգուլար տէՖ ալու
 լուփ , էիւրէքլէր շէնլէնախիյի սիւրլէ , տիւնեանըն սէՖալարընը
 մէճլիսէ տալէթ էտէրլէր , Ֆիբիւր տէ օ աշգ ըլա , էճէլին
 իւզէրինէ սիւր սիւրիւք քիլիտ վուրուր . օ զաման էճէլ
 օ էյրէթի գըյաՖէթիմի գասալ զաՖիլ սրագըփ , գաշարընը
 չաթար . . . զավալըլար , գօրգուլարընաան կէրի կէրի
 գաշարլար , վէ սիւրի սիւրի իւսթիւնէ տէվիլիփ , գաթի
 իւմիտ ճանլարընը թէսլիմ էտէրլէր :

ՂաՖիլ սուլոււնատուգլարը , վէ չէքաիբլէրի գօրգու , հէման
 կիւէրչիլէյէ տթէշ տօգանարգատա թու թուշուփ , փաթլայրփ ,
 փարլայրփ , կիւրիւլտէյիփ , վուրատուլու գատար սիւրմէզ :

Էյ լօրէնցիտտ , էճէլ նէ զաման կէլէճէյինի սիլմէզսիմ
 տէյի , ճանընը թաթլը էմնիյէթաէ ույուտմուսուսուսն . օնուսն
 թէհլիքէլի օլմասը՝ վագթի սէլլի օլմասըլը տըր : Աատէսի
 մալուսմ տէյիլ տէյի , սիւթիւն էօմիւրլէրինի Ֆէնա կէչի
 րէն ատամլար կիպի օլմա :

Նէրկիզէնին էօլմէսի՝ կէրչի վագթլթարը ըտը , լաքին
 սիլինմէզ շէյ տէյիլ իտի : Աէնճլիք շէնլիյի արասընատա՝
 էօլէճէյի իսաթըրնատան չըգմաղ ըտը . կէօղիւ տէ , Ֆիբրի
 տէ , կէլէճէք թագատիրինտէ իտի : Պախսթ՝ էճէլ իլէ իթթի
 Ֆագ էտիփ , գըղըմըն կէօղիւնիւ պաղլայրի ալ տաթմագ
 իչին , էօնիւնէ փարըլթըլը աիւրլիւ օյուսնճագլար տէօքէր ,
 ալթուսն կիւմիւշ կէօսթէրիւ իտի . լաքին էվլասարմ
 էինէ կէօղիւնիւ ինսան էվլատընըն սօն տէմիւտէն ալըրմաղ
 ըտը : Աէ էյէր տիւնեա էիւզիւնտէ իգալ տէտիբլէրի շէյ
 սուլուսնա սիլիւրտէ , պախսթ սիլ էանտան թագէլիք շաղըդ ,
 սիլ էանտան գըղըմըն իգալսինի քէմալ մէրթէսլէյէ
 վարտըրըյօրլար ըտը : Էճէլին օգու՝ սէօյլէ սիլ
 փարլագ գալգանը վուրուփ տէլէ սիլ տի մի . հայ հայ .
 հաթթա օ զալիմին օգուսուս մըխնա տըղ կիպի չէքէն՝
 օ փարլագլըդ տըր : Աէօյա սիւրիւքլիւք թէտսիւրլէրի
 միզի ալթ իւսթ էտիփ , ինսան էվլատընըն միգտարընը
 սիլտիրի կիպի , ճէսարէթիմիզի զապթ էթմէք իչին ,
 սէօյլէ միւէք քէտ ալլագ կէօնիւլլիւլիւք տէրուլէրի
 վէրի :

Տիւնեա սիւրիւքլիւլիւնիւն վագարընա՝ լօրէնցիտտ տա
 հա հայրան օլուր մու . տահա օ էիւքսէք հավալարտա ,
 սիլ նիմ իւզիւտար ըլա գըրըլըփ տէվիլէճէք՝ ինճէճիք
 սիլ կէվէք տալըն թէփէսինտէ , եուվասըն էտիմաղա

հէվէս էտէր մի : Տէյէլիմ քի էճէլ եիւքսէքտէ օլանլարա աշաղաքիլէր գատար եագըն օլմայա . լաքին տիւնեատէ ըասաթըգ՝ թամարն պիթտիլի եէրտէ պաշլատըլը եալան մը արը : Ինսանը սէֆիլ էտէն՝ եօգըուգ տէյիլ տիլ , իլլա օլանտան պըգգընըգ արը :

Էյ թամաթեար տէլի գանլը . էյ իգպալէ աշըգ ա տամ . կէլէճէք գըսմէթինէ պիգայա ճասիլ , գալպինէ Ֆախտէլի գօրգու վէրմէք իչին , իշթէ պէն էճէլին գօրգունձ հէյէթինի կէօզիւն էօնիւնէ գօտում . շիմտի սէնին թէմէլսիղ իւթիտէրինի գաթ էթմէք իչին , իգպալին կիւլէր եիւզիւնիւ՝ գարշըսընա ըէսմ էտէյիմ :

Էյէր շու . պէյթլէրիմ հագգ ըսա , Ֆէլէք քիշիլի օգչատըգձա՝ էճէլինի եագլաշարըրը : Սէն ալթունա տասա թամա էտէրմիսին , քէնաի թէլէֆինէ գարշը վարմաղա տասա կէօնիւն չէքէրմի : Էճէլին զէվգի՝ նիշանըն փարլաղընը վուրմագ արը , վէ աթարըը կիւրիւլթիւլիւ օլմալը , հէժ գօրգուսու՝ վուրոլքէն աույուլմալը : Էճէլին սալթ պայաղը խալգտան եուգարը օլան պաշլարա աթարըը օգլարը թօիլասամ , թէրքէշիմի տօլտուրուրում . օնտան սօնղրա օ թէրքէշի՝ կէօքտէ օգ աթան պուրձուն եանընա ասսամ քի , ինսան էվլասընըն կէօզիւնէ կէօրիւնսէ :

Կէրչի պու պիլր գօրգունձ եըլտըղ կէօրիւնիւրաիւ , լաքին չօգ խայըրը օլոլրտու . Ֆէլէյին թէհլիքէլի վէրկիւլէրի իլէ իլէրի կէլմիշ ատամը , պու տիւնեա Ֆըրթընասընտան սէլամէթէ չըգարմաղա եարարար . օնուն ըշըղլըլա՝ էքսէրիյեա օթուրթտուգլարը տէօրիւնթիւլէրի կէօրիւրլէր իտի . եանի , թէհլիքէլէրի արթարգձա , քէնտիլէր էմնիյէթլէրին արթըրմագտան , վէ հալա օլան իգպալէրի իլէ քէօրլէնիլի , կէլէճէք գըսմէթլէրինի խաթըրտան չըգարմագտան , կէրի տուրուրլար ըտը :

Ս Է Ք Ի Զ Ի Ն Ճ Ի Կ Է Ճ Է

Է Օ Լ Մ Է Զ Լ Ի Ք

Կերչէք, ներկիզէ գատար կէնճ' էօլմէ-
տի' . Ֆիլանտրոս կիպի անի անսըզ էօլմէտի :
Հայ հայ, թէսէլլամ պոլ մու տուր : Մ՛հ,
հաթթա տերտիմին էն պիւյիւյիւ պու տէյ-
իլմի : () արատա կէչէն վազըթըար տերտի-
մի կիթտիքճէ աղըրլաթտը : Մէ գատար
կէճ իթիրտիմ իսէ, իթիրտիյիմին աճըսը
օ գատար պիւյիւք օլտու : Մաշատըգճա եիւ-
րէքլէրիմիզին պաղը սըքըշլի, իքի եիւրէք
պիր պիրինէ տահա գալլի պաղլանտը : ()
պաղլար գըրըլմաղա պաշլայընճա, եիւրէյիմ
տէ եարալանմաղա պաշլատը, այրըլըդ աճը-
սը սարտը պէնի, վէ էօյլէ պիր աճը քի, սէ-
նէլէր սիւրէյօր : () Նուն խասթէլլիյի աղըր-
լաշտըգճա՝ պէն տէ պիլէսինճէ տերէճէ տէ-
րէճէ էօլիւրտիւմ : Միր ճէ Ֆաքեար զապիթ
էլլինտէ՝ սաաթտան սաաթա էզլիյէէթի ար-
թար միւճըիմ կիպի օլտում . գուլվլէթի ա-
ղար աղար քէսիլիլի, սօն նէ Ֆէսին վէրիլքէն,
աման տէյի հայգըրարագ՝ աճըսընը պէլլի
էթտիյինէ պէնզէտիմ :

1) Եունկուն էհլի լուսեա :

Վիշի կիւնլերինն սօնունա պէօյլէ ա-
թըմ' աթըմ' էղլյեէթ չէքերէք կիթմէք՝
պիր զալում շէյ տիր . պաշընա կէլէճէքտէն
պի խապէր , էօմրիւնիւն սօն կիւնլերինի վէս-
վէսէ վէ գօրգու արասընտա , սէնի մէզարու
կէօթիւրէճէք՝ պիր ուզուն գույթու եօլտա
սիւրիւքլէնիի կիթմէք՝ չօգ մուսիպէթ վի շէյ
տիր . իւմիտ թէսէլլասը ազար ազար քէսի-
լիի , իւմիտ գաթ օլտուգճա , վէ իւմիտ էթ-
տիյի շէյլէր հէփ կէօլկէ օլտուղուն վարա վա-
րա անղլատըգճա , քիշլինն գալպի նէ գարա
էասա կիրիյօր . պէլի , էօմրիւմիւն սօն կիւնլէ-
րինտէ , գութ սուզ թալիիմ պէնի պու հալէ
գօտու . պէնիմ պու մէյուս վէ մահզուն փիր-
լիյիմտէ , տէրտլի կիւնլերիմի պէօյլէ սիւ-
րիւքլէտիմ : Վ՛հ , օ քէնտի նէ Ֆսիմէ օլան
մուհապպէթին , օ ինսանըն վիւճուտունա
էափրըզգ արսըզ միւտահէնէճի պէնի ալտա-
տամատը , տէրտլերիմի պանա իղմազ էթտի-
րէմէտի :

Չօգ տէֆ'ա կէօղլումիւ իւզերինէ տիքեր
պագարտըմ , Ֆիքրիմտէն կէչէն մուսիպէթ-
լէր՝ պագըզըմտան անղլաշըլըրտը : Վաչ տէ-
ֆ'ա էօլմիւշ գըլաս էթտիյիմ եէրտէ՝ պա-
գարտըմ քի , օ սօլմուշ աղարմըշ տուտազլա-
րըլա եիւզիւմէ կիւլիւմսէյօր :

Վիւրէյիմին աճըսընը թէսէլլա էթմէք
իլին , քէնտիյէ զօր էտէր , եիւզիւմէ կիւլէր
եիւզ կէօսթէրիր , քէնտի աճըսըն պասթը-
րըր , պանա պէլլի էթմէզ իտի : Վ՛հ , պէ-
նիմ աճըմ ըսա , օ պէնի թէսէլլա էթտիյի

զաման՝ տաճա զիյատէ արթար ըտը : Աճէլ
 իչէրիսինտէ կիզէնմիշ , էօմրիւնիւն թէմէ-
 լինի՝ կիզլի կիզլի տուրմայրի գազըր ըտը :
 Պիր մամուր վիլայէթի տիւշմէն ասքերի մու-
 Տասարա էթմիշ կիսլի , զալիմ էճէլ տուր-
 մայրի՝ խասիմանէ լաղըմլար գազըր , օ զաիֆ
 վիւճուտուն խարապընա գաստ էտէր , թըպ
 իլմինին էտէ պիլէճէյի իմտատը զէվզէնիը
 տուրուրտու : Ա՛Տ , կէճէ երլտըզլարը , սիզ
 պէնի Ֆէլէքզէտէ կէօրմէյէ ալըշըգ սընըզ ,
 Ֆէրեատ ու Ֆիղանիմի տաիմա իշիտիրսի-
 նիզ , տէրտիմին խայալէրի՝ եաթըրի ույուզ-
 լատըղըմ եէրտէ , գաչ տէֆ՝ա եիւզ եաու-
 թըղըմը սարսըրի , պէնի թաթըր ույգուլմտան
 ույանտըրմըշլար պիլիրսինիզ : Աէօղիւմիւ
 աչտըգլայն , ճան ալամէթինտէ էՏլիմ՝ կէօ-
 զիւմ էօնիւնէ կէլիը : () ուզուն կէճէլէր-
 տէ , պանա պու գալան էօմրիւմտէն ազիզ
 ճանըն՝ սաաթտէն սաաթէ սէօքիւլտիւյիւնէ
 պագտըգճա , իչիմտէն գանլար կիտէրտի :
 Ա՛Տ ալլաՏ , օ եանընը պէքլէտիյիմ կէճէ-
 լէրտէ՝ էօմրիւ թիւքէնտիյինի կէօրտիւքճէ ,
 նէ աճըլար չէքմէմիշիմ : Սաաթտէն սաաթէ
 ըէնկի սօլուրի , էօլիւ պէնզի պաղլարտը :
 Աէզարըմըն պաշընա քէնտիմ վարըրի , գօր-
 գունճ էպէտիլիյի կէօրտիւյիւմ կիւն , օ գա-
 տար եիւրէք աճըսը չէքմէտիմ : Աագտիրին
 զարը՝ պէնիմ Տագգըմա՝ էճէլտէմի , էօմիւր-
 տէմի տաճա գարար էթմէտէն , կէօղիւմ
 էօնիւնտէ եուվարլանտըղըն կէօրտիւյիւմ
 զաման , օ գատար կէօնիւլ ազապը չէքմէ-

տիւմ: () արքամ էօմիւրտէ տուրտու, լաքին
 եազըզ էլիմէ նէ կիրտի. աղըր աճը չէքմէյէ
 պիր ուզուն վագըթ գաղանտըմ:

Մնձագ աճըտըղըմըգ ատամլար զայ օլմուշ
 տէյիլ, էօմրիւմիւզիւ կէօզ եաշըյլա կէչիւր-
 մէնին ասլը նէ: Ֆիքրիմիզի մէզարլարընըն
 էթրաֆընտա կէզտիրիփ, քէնտիմիզի պի-
 հուտէ աճըլարա ալտըրմաղա նէ մուճիպ:
 Նիչ քիշինին ճանը, օ ճէննէթ նուրունուն
 փարչասը, մէզարտա սէօնէրմի: Աօզ, եօզ.
 օնուն (ճէննէթ տէ ատը նէ օլտուղուն պիւ-
 մէմքի ատընը վէրէմ) օնուն էօլէճէք փար-
 չասընտան զայրի շէյի էօլմիւշ տէյիլ. էօլէն՝
 Ֆագաթ եաշամասընա մանի օլան՝ իւզէրին-
 տէքի գապա փօսթ տուր. օնուն հագզընա
 տէրտտէն պէլատէն զայրի շէյի էօլմէտի:
 Աաշայան քէնտի տիր. էօլիւ սըրասընա պէն
 քէնտիմի գօմալըյըմ: Սանղըրընըն մէրհա-
 մէթինէ պէն միւհթաճըմ: Նայ հայ, մէ-
 զարլարտա նէ չօզ ատամ վար: Մէզարիս-
 թան նէ պէրէքէթլի եէր տիր: Մնսան եա-
 շամաղա օրատա տօղար: Պու եաշատըղըմ
 եէր՝ պիր թէնհա չէօլիսթան տըր. կէօզ
 եաշըյլա սուլանըր՝ պիր սագիլ սէլվիլէք տիր.
 պէն կէօք գուպպէնին ալթընտա, աղլայրփ
 սըզլամաղա մախսուս՝ պիր գարանլըգ զըն-
 տանտա մահպիւսում: Ահլիմին օլտուղու
 եէրտէ հէի վարլըգ տըր. հէր շէյ սահիհ
 տիր, հէր շէյ պագի տիր: ()րատա հիչ պիր
 շէյ թէպտիլ օլմագ. հէի պէր գարար, վէ
 պէր տէվամ տըր (*):

Այլևս օլտուգտան սօնդրա, մէզարը իւզէ
 ըինէ պիր էպէտի փերտէ չէքելիմ. օ ան.
 Թըգ մէզարտա տէյիլ: () կէչիտ հէր նէ
 գատար գօրգուլույուսա, կէչտի, գօրգույու
 սաուշտուրտու: Արտը սըրա պագայէ տօղ
 ըու պագայըմ: Ահօղիւմէ եէնի նիզամլար
 կէօրիւնիւյօր, օնլար ըլա Թէսէլլա օլայըմ:
 Ա՛ աղիզ կէճէ, սէ՛ն Ֆիքրիմի աչ. ինսանա՛
 ինսան լիյագաթընը կէօսթէրէյիմ. պուլայ
 քի նէշամըն զա՛ֆի ինսանըն լիյագաթընը
 կէօսթէրէյիմ տէր իքէն, պիւլիւքլիւլիւն
 Թէնգիլ էթմէյէ: Այան էիւրէյիմ, ույան,
 հագ աշղըլլա ԹուԹուշտա եան: Աուլայքի
 պու պէյթլէրիմ ճան կիպի ալա օլա, ճան
 կիպի էօլմէզ օլա: Ալանհի, նէ սէօյլէյօրում:
 Ահօյլէ Ֆանի մէտհէրի՛ հիչ ճան իրթի
 քեապ էտէրմի: Աայր. պէնիմ իւմիտիմ
 տահա ալա շէյտէ տիր. պէյթլէրիմին իւճ
 ըթիւնի էպէտիլլիքտէն իսթէրիմ:

Ալանմ, եա էօլմէզ ինսան. սանա էօլիւր
 տէմէք՝ քիւֆր էթմէք տիր: Վնսան նուրա
 նի գափուլարտան՝ կէչիտի էպէտի կէնճիլիլէ
 վասըլ օլաճաք: Վնսան կիպի պիր զաիֆ
 մախուլուգու, վէ պէօյլէ խապէրսիզ զուհուր
 էտէն միսաֆիրի, ճէննէթ կէօրիւնճէ, Թա
 աճճիւպ էտէճէք: Աին շիւքիւր սանա եա՛
 գատըր ալլահ, եա՛ սահիպ քէրէմ, շիւքիւր
 լէր օլտուն սանա քի, Թիւքէնմէզ էպէտիլլիլի՛
 Թօփրաղըն Ֆանի էվլատընա վէրմիշսին:
 Աէնին քէրէմինի հիքմէթինի կէօրմէքտէն
 Ֆիքրիմ էօրուլաճագ օլուրսա, էօրղունլու

Այ ատամ, սէն գուրտ տէյիլ սին, պէօ-
 ճէք տէյիլ սին. քէնտինի թանը, պիւյիւք
 լիւյիւնէ պագ, քէնտի գըյմէթինի պիւ:
 Վեամիլլի յին գափուսու օ տուր: Աէն Ֆիք-
 րիմի թօփլայրի, քէնտի զաթիմէ պագտըգ-
 ճա, պիր եապանճը քիպար զատէ կէօրիւ-
 րիւմ, թանդըրտան այրըլմը՝ եէր եիւզիւն-
 տէ կէզէր պիր զաթ սանըրըմ: Վէնտիմէ
 պագտըգճա կէօնլիւմ պիւյիւր, աշգըմ ար-
 թար. տիւնեատէն իքրահ էտէր, եիւզիւ-
 միւ տէօնէր, Ֆիքրիմի էպէտիլլիյէ դալտըրը-
 րըմ: Պու Ֆիքր իլէ թապիաթ թէպտիլ օ-
 լուր, կէօզիւմէ տահա թէքմիլ կէօրիւնիւր:
 Տիւնեա պիր գարըշըգ գարանլըգ եէր կէօ-
 րիւնիւր. տիւնեա թիւքէնմիշ, եէրինտէ ը-
 շըգլար եանայօր սանըրըմ: Աէօզիւմէ հէր
 շէյ պիւյիւք, հէր շէյ ալա կէօրիւնիւր: Պա-
 գարըմ, պէն քէնտիմ իմ, լաքին պիր պաշգա
 զաթ իմ. զաթիմ տիւրլիւ հալլէրտէն կէզէր,
 կիթտիքճէ կիւզէլլէնիւր, կիթտիքճէ ալա օ-
 լուր: Աէլէճէք զաման կէօզիւմ էօնիւնէ
 պիր ալ գըսմէթլէր գօր քի. վաճթի հալտէ
 գալըն փէրտէ ալթընտա տըր, թախմին իլէ
 պուլունմազ: Վանըրըմ քի թապիաթ գօլլա-
 րըն աշմը՝ ճանըմը գուճագլար, պէնի պիլմէ-
 տիյիմ եէրլէրէ կէօթիւրիւր: Վ՛հ, պիր կիւն
 պէնիմ էմսալիմ օլան՝ օլ մութլու զաթլէրէ
 րասթ կէլէճէք օլուրսամ, նէ՛ աշգ ըլա սա-
 րըլըփ, նէ՛ սէվինճ իլէ գուճագլայաճազըմ:
 Պաշգա նիզամտէ, պաշգա թապիաթտէ,
 սիւրիւ սիւրիւ ճանլար կէօրէճէյիմ քի, պա-

նա կիւնէշի ունու թտուրաճաղար : Պու
կիւնքի կէօրտիւյիւմ տիւնեատէն ալա՝ պիր
տիւնեա կէօրէճէյիւմ քի , էլալէթտէ պունու
էէրի իլէ խաթրըմտան չըգարտաճագ :

Վ՛յ կօլմէզլիք , սէնին նէ օլտուղունու
քիւմ թարիֆ էտիի , խաղինէլէրինի նազլ
էտէ պիլիր : Մէնի շու գատար պիլիրիւմ քի ,
սէն պիր թիւքէնմէզ էօմիւր սիւն , վագըթ-
լար կէչտիքճէ՝ սէնին թէլին ուզանըր , վէ
եուամաղըն ասլա պօշանմագ : Մէնին թէլին՝
պու էօմրիւն միհնէթ արղաճընըն չիւրիւք
թէլինէ պէնզէմէզ : Շու կիւնէշին ըշըղը-
նը կէօրտիւյիւմիւզ փէք ազ զաման տըր :
Պիր տէրտ չէմայէրի իչինտէ՝ կեահ պօղու-
լուր , կեահ եափըլըր , տէօնէր եաթըրըզ :
Պու եաշատըղըմըզ էօմր՝ իլաճ գուվիլէթի
իլէ պասըլըր պիր ուզուն խասթէլիք տիր :
Ղանըմըզ տա թէնիմիզ կիւպի ալիլ վէ զա-
պուն տուր : Վն ալա Ֆաղիլէթիմիզտէ՝ տաիւ
մա սէվապընը թէնզիլ էտէճէք թագսիրաթ
վար . էն պիւյիւք սէվինճիմիզ՝ թէքմիլ օլ-
մագ միւմքին տէյիլ . Ֆաղաթ տէրտ չէք-
մէյէ գուվիլէթ վէրէճէք թէսէլլալար տըր :
Օաթիմիզ հէնուզ պաշլամըշ պիր թասլագ
վիւճուտ տուր : Վէ պիզ կիւնիւմիւզիւն տա-
հա չէֆազընտայըզ , տահա չին սապահըն-
տայըզ : Տողաճագ էվլատ պու քէմալսիզ
էօմրէ նէ գատար եազըն ըսա , պիզ տէ սա-
հիհ էօմրէ օ գատար եազընըզ . վէ օ էօմրիւն
գափուլարընը աչաճագ՝ եալընըզ էճէլ տիր
քի , պիզի պունտա մահպուս թու թան զէն-

Ճիրտի գրրար : Ինսան էվլատը էճէլին էլին-
 տէն գուրթուլուփ , օ էպէտիլիք մէյտանընա
 չըգաճագ օլուրսա , շու նի մէթլեր հէփ պէ-
 նիմ տիր տէյի , աճապանէ սէվինճ էտէճէք :
 Ղան թօփրագտան այրըլըփ , գարանըգտան
 չըգըփ , պէօյլէ պիր եէնի կիւն կէօրէճէք
 օլուրսա , ափ անսըղ թէպտիլ օլուփ , նէ սէ-
 վինճ տույաճագ տըր : Աէճէնին իւրքիւն-
 թիւսիւ , էճէլին գօրգուսու , վէ շէքտիյի
 տէրսլէրին աճըսը , տահա իւղէրինտէ իքէն ,
 ափ անսըղ օ տէվլէթի կէօրտիւքլէյն , սէ-
 վինճի նէ գատար թէսիրլի օլաճագ : () նէ
 սէվինճ թիթիրէմէսի տիր , օ նէ թաթըլը
 սարսըլմա տըր : Աճէլէ նէ գատար տուա
 էտէճէյիղ . . . էյլէն եա քէրիմ ալլահ , էյ-
 լէն . սէն փէք ճէօմէրտ սին . ինսան էվլատը
 պու գատարա տայանամաղ . . . պու ազիմ
 տէվլէթի պէն սալթ տիւշիւնմէյլէ քէնտիմի
 շաշըրլըօրում . եիւրէյիմի գօրգու կիպի պիր
 թիթիրէմի ալըյօր . կէօրէճէյիմ տէվլէթ-
 տէն շիմտիտէն գօրգայօրում : Աէօղիւմիւզ
 էօնիւնտէ նէ սայըսըղ հիքմէթլեր տէօնէ-
 ճէք . նէ պիլմէտիյիմիղ շէյլերի կէօրէճէյ-
 իղ : Ինսան էվլատը հէր շէյի պիլմէք սէվ-
 տասընը՝ օրատա դանտըրաճագ տըր : Պու
 տիւնեանըն գափալը սըրլարընը՝ օրատա ա-
 շիքեար կէօրիւր : (խմտիքի հալտէ թա-
 պիաթի էօրթիւփ , քիշինին Ֆիքրինի եօ-
 րան պուլուտլար , վէ ալիմլէրին կէօղիւնէ
 պիլէ տիւնեայը պաղսըղ նիգամօրղ կէօսթէ-
 լիփ , տիւնեանըն նիգամ պաղլարընը գըրըգ

տէօքիւք զէնճիր փարչալարը տըր գըյաս էթ տիրէն փերտէլէր՝ հէփ երըթըլըփ , զէնճիրին հալգալարը՝ պիր պիրինտէն այրը գըյաս օլունան եերլէրտէ , հէփ պիր պիրինէ կէչմիշ՝ թէքմիլ զէնճիր օլտուղու , պիր պաշտան պիր պաշա աշիքեար կէօրիւնէճէք տիր հէր էօլչիւ եերինի պուլուփ , թէքմիլ օլաճագ : Վ է պու ազիմ եէքիւն՝ հէր քեօշէսի նուր օլուփ , կէօզ էօնիւնէ տէս տէյիրմի կէլէճէք : () մահալտէ պիր եիւքսէք եերտէ տուրուփ , հավալարըն իչինտէ օ չալգանան սայրսըզ տիւնեալարա նազար էյլէ , տօլաշտըզլարը եերտէ՝ չիզտիքլէրի նուրանի իզլէրէ պագ : Վու քիւրէլէրին՝ էն խաֆիֆինին պիւյիւքլիւյիւնիւ խայալ էյլէ . օնտան սօնըրա էն քիւչիւյիւնիւն՝ էօլչիւսիւզ պիւյիւքլէր իլէ օլան միւնասիպէթլէրինի հիսապ էյլէ : Մտա պալըղընըն տիվ կիպի պիւյիւքլիւյիւնիւ , քիւմէսի իլէ փարլագ փարլագ եութուփ տա , եութտուղունու տույմատըղը՝ ուֆաճըգ հայվանլարա ըուպար էյլէ : Վէօյլէ հէյպէթլի վիւճուտլար տա տամարըմըզտա ճէվէլան էտէն գանըն զերրէլէրի կիպի , օ կէզտիքլէրի էօլչիւսիւզ տերեալէրտէ զայպ օլուփ , կէօրիւնմէզ օլուր : Հայ հայ , պինապէօյլէ պիւյիւք տիւր , միմարը պէօյլէ հիքմէթլի տիր : Վամտի պու հիքմէթլէրին հէփիսի՝ պիր պագըշտա կէօզիւն էօնիւնէ կէլիւսէ , սէն նէ օլուրսուն : Վյեր պիր շէյէ հայրան օլմագ՝ քիշիյէ սէֆա վէրիւսէ , օ սասթտէ գալպինտէ նէ ֆերահ տույաճագ .

սրն : Պու ազլըն էրմէտիյի տիւնեալարը՝
 գուտրէթինին օյունճաղը կիսի , էլինտէն
 տէօքէն գատրը ալլահըն աղամէթինի կէօր
 տիւյիւն սաաթ , գալպինտէ նէ աշգ տօղա-
 ճագ : () փարլայան րուհլար հասըլ օլտուգ-
 լարը փունարըն էօնիւնտէ , պիղիմ տաղլարը-
 մըղտա կիւնէշէ գարշը աչըլան չիշէքլէր գա-
 տար կէօրիւնէճէք : Պու ճէննէթ կիւնէշի
 նէ տիր քի , եարաթտրղը գուլլարա էօլչիւ-
 սիւզ սայըսըղ տէվլէթ սաչայօր , վէ անըլ
 տէվլէթ՝ քէնտի ճէմալին կէօրմէք տիր : Պու
 մատտէյի սալթ էճէլ հայլ էտէ պիլլիր : Հայ
 հայ , պու սըրրա վագըֆ օլմագ , պու գա-
 տար սէֆայէ մալիք օլմագ՝ փէք գօլայ շէյ
 տիր . . . պիր էօլմէյէ միւհթաճ տրը :

Հալա հէր պիրի պիրէր մէքեանտա տա-
 դընըղ , հէր պիրի քէնտի ճինսինէ կէօրէ՝
 տիւրլիւ գուտրէթլէրէ մալիք , սայըսըղ ճան-
 լար , հէփի պիր եէրէ ճէմ օլուփ , հէփիսինին
 մասլահաթի պիր , էպէտ-էլ-ասպատ պիր եիւ-
 րէյիլէ գօնուշմագ՝ նէ թաթլը էօմիւր տիւր :
 Ճէննէթին աղատ էհալիսինտէն օլուփ , ի-
 չինտէ օլան մալին՝ էօլմէղ սահիպի օլմագ ,
 հէր պիրիմիղ գուտրէթիմիղէ կէօրէ՝ սէֆա-
 մըղ արթըփ , եարատանըն էսրարընա վագըֆ
 օլմագ , Ֆիքրիմիղ իլէ ալլահը զապթ է-
 տիփ , եարաթտրղընըն սէպէպինի տույուփ ,
 նիյեէթինի անղլամագ , վէ եարաթտրղը
 շէյլէրի քէնտիյէ րուպար էտիփ , կէօղիւմիւ-
 ղիւ պիր հիքմէթտէն պիր հիքմէթէ կէզ-
 տիրտիքճէ , գատրը ալլահըն թէրթիպլէրի-

նէ ազըլ էրտիրմէք, չօգ պիւյիւք տէվլէթ տիր :

Պէլի, էպէտիլիքտէն զայրիսի հէփ պօշ տուր : Պունտան սօնդրա տաճա ճանը էօլ մէզ օլտուղունա ինանան ատամա՝ տիւնեա տէ սահիհ տէրտ էտէճէք շէյ դալըրմը : Աարըն պիր տէվլէթ է փատիշահ օլաճըղը նը պիլէն էսիր՝ պու կիւնքի չէքտիլինտէն շիքեայէթ էտէրմի : Այաղընտաքի փրան զայր շիմտիտէն ունուտուր, խայալինտէ թախտա օթուրմուշ՝ հիւքիումէթ էտէյօրում սանըր : Այլիք սահիպի ատամ՝ պիր չօճուգ փատիշահ կիպի տիր, փատիշահլըղը զապթ էթմէյէ եաշընըն պալիղ օլմասընա պէքլէր :

Վիշինին ճանընա գուվլէթ վերիփ դալ տըրմաղա՝ պունտան զիատէ նէ Ֆիքիր օլա պիլիր : Աօմրիւմիւզիւն տէրտլէրինտէ պիղէ տայանըմ թէսէլլա էտէն՝ եալընըղ պու Ֆիքիր տիր. զամըմըղ գասավէթիմիղ խաֆիֆլէնիր. տիւնեանըն եալան կիւզէլլէյի կէօզիւմիւզէ կէօրիւնմէզ օլուր. տիւնեայը՝ թու թուլմուշ կիւնէշ կիպի ուղագտան սէյիր էտէրիղ : () պիւյիւքլիւք քիւչիւքլիւք մաս գարալըղլարը գալգար. Ֆէլէյին նէ միւսատէսի գալըր, նէ թէրսինէ տէօնմէսի : Նէփիսի պիր, պիր բիւթպէտէ կէօրիւնիւր. պիւյիւք, քիւչիւք, զէնկին, զիւյիւրտ, հէփիսի պիր խամուր օլուր, գարանլըղտա պիր պիրինտէն սէլիլմէզ : Պունլարը սէյր էտէն ատամ՝ պուրճլարըն էն էիւքսէյի՝ զուհալ

սէյեարէսինտէ օթուրմուշ կիպի, տիւնեայր տէս տէյիրմի կէօրիւր, նէ տէրէլէրիմիզտէ չուգուրլուգ կէօրիւր, նէ թէփէլէրիմիզտէ եիւքսէքլիք:

Վանլը գույու իչինտէ պիր Փագըր մահ-պուս՝ գույունուն նէմլի յինտէն, ալլագ հավասընըն պօզուգլուղունտան պօղուլույօրքէն, պիր մէրհամէթ սահիպի վարրի թ օմրուղուն աչսա, գույուտան չըգարրի, պիր խաֆիֆ հավալը, լաթիֆ ըիւզկեարլը, վէ միւճէս-սէմ կիպի սէյրանկեահ նաղարէթլի պիր տաղ թէփէսինէ չըգարսա, օ տէրտիմէնտին եիւրէյի՝ սէվինճինտէն չըրիւրնըր, նէֆէս ալմաղա պաշլար, եիւրէյինի պասան փաս շէօզիւլիւր, վիւճուտու թագէլէնիւր, էօմրիւ-նիւ եաշատրղընը տույար, եէնիտէն տիւն-եայէ կէլիւր: Վի այնիհի պիր ճան՝ ինսանը ընդիլ էտէն պաղլարը գըրրի, հատտէն աշը-րը էթտիյի պօշ սէֆալարը թէրք էտիւի, ալլագ նէֆսլէրի եէնիւի, սերպէսթ վէ խա-ֆիֆ՝ ազլըն գուվլէթինէ ույարսա, տիւն-եատէ օլտուղունու թանըր, էօլմէզ իւմիտ-լէր իլէ քէնտիյի պէսլէր, ալլահը պիլէ էլէ կէթիրմէյէ թալիպ օլուր: Վէ ֆիքրինի հագգա գալտըրըր, թէսէլլա օլաճագ ազիմ ֆիքիրլէր գուրար Փազիլէթ տէտիքլէրի՝ զօր ուլա կէլիւր գալպինտէ եէրլէշիւր:

Վյլիք սահիպի ատամ՝ էլի իլէ կէօյիւ թուլթար, պաստըղը եէրէ՝ տէօն տէյի էմր էտէր, տիւնեա այաղը ալթընտա քէնտի տույմատան տէօնէր: Վէլէճէք իգպալինին

իւմիտի իլէ քէնտիյի սէվինճէ ալտըրըր տու-
 րուր : Տիւնեատէն չըգար , էպէտիլիյէ կի-
 ըրր : () նտան սօնդրա Փանի սէֆալարըն
 հիչ պիրի՝ արդուսուենու էյլէնտիրէմէզ . նէ
 կէօզիւ՝ փարլայան կիւնէշի կէօրիւր , նէ գու-
 լաղը՝ կիւրլէյէն կէօյիւ իշիտիր . Փըրթընա
 ըիւզկեարլարը՝ էթրաֆընտա նէ գատար
 սերթ էսսէ , քէնտի գըսմէթի՝ ըիւզկեար-
 լարա հիւքմ էտէնին էլինտէ օլտուղուն պի-
 լիր . ծնուն էթէյինէ եափըշըր , եաշը եըլ-
 լարը կէչէր . քէնտի հիչ պիրին տույմազ :
 | Եօլիւմ սաաթինտէ նէ աճը տույար , նէ
 աղըր : | Եճէլին-կիրտապընա՝ կէօզիւ աչըգ ,
 եիւզիւ կիւլէր , սէվինէրէք աթըլան՝ պէօյլէ
 ատամ տըր : Պունա գարշըլըգ , էպէտիլիյի
 ինքեար էտէն ատամ՝ ասուտէ վագիթտէ
 պիլէ եիւրէյի թիթիրէր :

Ը՛հ : Ղանըմըղը շու միհնէթ տիւնեա-
 սընտա հապս էթմէյէլիւմ . շիւնքի շու ջիյնէ-
 տիյիմիզ թօփրագ՝ պիր կիւն պիզի պասա-
 ճագ տէյի հէր տէմ գօրգուսուն չէքէյօր-
 սագ , պարի էօնիւմիւզտէ աչըգ օլան՝ կէլէ-
 ճէք վագթա սըղընալըմ քի , քէնտիմիզի սէ-
 լամէթէ չըգարալըմ : Տիւնեայլա պերապեր
 պիզի տէ պէտ վէ Փանի շէյլէրէ տօղըու
 սիւրիւքլէյէն ագընթըյա գարշը գօյալըմ .
 տուրալըմ պիր քէրրէ , կէլէճէք գըսմէթիմի-
 զին ալալըղընը տիւշիւնէլիւմ , վէ Ֆիքրիմիզի
 պին սէնէ սօնդրայա կէօթիւրիւփ , շիւմտի-
 քի ատամտա օ զամանըն ատամընը կէօրէ-
 լիւմ : () զաման կէօզիւմիւզիւ քէնտի իւզէ-

ընմիզէ չէվիրիփ , էօլմէղ ատամ օլտուղումու-
 զա պագտըգճա , նէ գատար սէվինճ տույա-
 ըրզ : Վիզի անըլ քէնտի հալիմիզէ գօյուփ ,
 օլտուղումուզ հէյ'էթտէ կէօսթէրէն օլ-
 միւպարէք այնէյէ պագտըգճա , նէ գատար
 թէքէպպիւր էտէրիզ : Վիշի կէլէճէք վաղ-
 թինի պիլիփ , գըսմէթի օլաճագ սաատէթի
 Ֆիքրինտէ իշլէթմէք՝ չօգ թաթլը շէյ տիր :
 Աէլ պիր թէրթիպ էտէլիմ . պիր ատամը իքի
 սայալըմ . պիրինի պագիյէ գօյալըմ , պիրինի
 Ֆանիյէ . պագիտէ օլան Ֆանիտէքինի թէ-
 սէլլա էթսին : Հէմ սէօյլէշէնլէր պիզ օլա-
 ըմ , հէմ սէօյլէշտիքլէրի հիքմէթլի մատտէ-
 լէր պիղիմ հագգըմըզա օլտուն , հէմ գալպի-
 միզտէ պիր պիրի իլէ սէօյլէշտիքլէրինի տին-
 լէյէն՝ էինէ պիզ օլալըմ :

Սօրէնցիոս , (Բ) պունլարը տիւշիւնտիւք-
 ճէ , իչէրինտէ պիր մուպարէք ղուրուր տույ-
 ա՛յօրմուսուն . օլմայա քի պաստըրասըն , ղի-
 րա օ պիր հագ ղուրուր տուր : Վիպը էտէ-
 ճէք էէրտէ՝ սագըն մահճուպ օլմա : Աէրշի
 ինսան քէնտիյի նէ գատար խօրլասա՝ ազ
 տըր , լաքին նէ գատար տա աղիզ թութսա՝
 հագ տըր : Մագաթ հիւնէր էանըլմամատա
 տըր , կէրէք իթիպարը , կէրէք հագարէթի
 էէրինտէ գուլլանմալը : Մաղիլէթէ քիսը
 էյլէ , ճանընը աղիզ թութ : Տիւնեատէ
 Ֆիքրին սէֆալարընա՝ նէ շէյ պէտէլ օլա պի-
 լիր . քէնտի էօլմէղ օլտուղուն պիլիփ , պիւյ-
 իւքլիւյիւնիւ թանըյան , վէ քէնտիյէ իթի-
 պար էտիփ , գըյմէթինի պիլէն ճանսա՝ տիւն-

Եատէ նէ շէյ թէշպիճ օլունա պիլիր , տէվ
լէթմի , փատիշահլըգմը :

Պու ճիւմլէ իլէ , ինսան նէ տէլի տիր քի ,
հէր արզուսունու պու տիւնեատէ կէօմէր ,
էօլչիւսիւղ իւմիտլէրինի պու թօփրաղըն
ալթընա գօր , վէ պիր օթուղ սէնէնին զար-
ֆընտա , պիր էօլմէղ ճանը պուրատա էօլ-
տիւրիւր : Շու տիւնեանըն իչինտէ էսիր օլ-
մուշ , զընտանընա կէօնիւլ վէրիր . Եիւզիւ
իւսթիւնէ սիւրթիւնմէյի իրթիքեապ էտէր ,
չէքտիյի սէֆիլլիքտէն խօշլանըր : Պու սէ-
նէլէրին հէփիսի պիր անտէ կէլիփ կէչիփ ,
կէրէք վաղթ , կէրէք տէրտ , կէրէք գաղա ,
կէրէք էճէլ մահվ օլտուղու զաման , թան-
ղըրտան ալաճաղը պի հէմթա միրաստան ,
էպէտի էյլիքլէրտէն , պիր պիգայտ սէրսէմլիյ
իլէ վաղ կէչէր : Պիր ճան՝ ճահտընը գուվ
վէթինի պէօյլէ զահմէթլի օյունճագլարա
թէլէֆ էթտիյին կէօրիւրսէմ , պախթը՝
կեահ Եիւզիւնէ կիւլիւփ , կեահ գօրգու վէր-
տիքճէ , օ սէֆիլ՝ սէվլինճտէն գօրգույա ,
գօրգուտան սէվլինճէ պիր գարար տէպէլէն-
տիյին կէօրիւրսէմ , տիշ տէնիղին Ֆըրթը-
նասընտա պիր չէօփ չալգանըյօր , Եախօտ
պիր պէօճէք պօղուլույօր սանըրըմ :

Վյ թէնէ թափընան ատամ , սէն քի էօմ
րիւնիւ պու սէֆիլ տիւնեայէ միւնհասըր
էթմիշսին , շու թասվիր էթտիյիմ գուլթու
ատամըն հալինէ պագ տա , սէնին թուլթ-
տուղուն էօլ՝ ագըլլէ էօլումու տուր , ծնտան
Ֆէհմ էյլէ : Պիր արզու՝ իսթէրսին կէլիր .

օնու պրագրը , պիրինի տահա արարսըն , օն-
 տան տա չափուճագ ուսանըր , օնու տա
 պրագրըսըն : Սէօյլէ պէօյլէ պիրի պիրի ար-
 տը սըրա պին շէյէ հասէտ էտէրէք էօմրիւ-
 նիւ կէչիըր , հիչ պիրինտէն կէօնլիւնիւ
 գանտըրամագսըն : Սաքին տէյէլիմ քի հէր
 արզուն էէր պուլտուն . էինէ օ գարա սաաթ՝
 հէր նէ գատար կէճիքսէ , էլպէթտէ պիր
 կիւն կէլիը , վէ խըշմ ըլա կէլիը : Սլաճ , օ
 քէֆին պէնգինի տօգուտուղուն մէքիք՝ նէ
 չափուք կիտէր կէլիը : Հանի օ իլք սէնէլէ-
 ըիմիգին ըիւյալարը , նէրէտէ գալտը . վա-
 գըթլարա պաթտը կիթտի , վէ հիչ կէլմէ-
 միշ կիպի՝ պիգտէն ուզագ գալտը : Սու կիւ
 նիւմիւզ էլիմիգտէ պիր գուշ տուր , գանաթ-
 լարըն չըրիընըյօր ուչաճագ : Հէր կիւնիւ-
 միւզ էլիմիգէ կէլիը կէլմէզ , գանաթլանըր
 ուչար կիտէր , Սագըթ նէ գատար չափուք
 ուչար՝ էն ուղուն էօմիւրլէրի , էն իգպալլի
 կիւնլէրի թամամ էտէրսէ , էճէլ տէ օ գա-
 տար չափուք սէյիրտիր կէլիը . էլտէ էպէտի-
 լիքտէն զայրի շէյ գալմագ : Սպէտիլիք քի-
 մին տիր . տէվլէթի քիմէ վէրիը : Սէնտի
 գալպինէ սօր . ճէվապընը օնտան յալ :

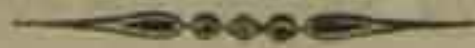
Հ Ա Շ Ի Յ Ե Է

(ա) Քեամիլ ատամըն փէք ճանտան արղուէտիյի գուծլու էօմր մէմլէքէթի՝ նէրէտէ տիր . աֆիծապըն ըջըր փէք զաիֆ տիր , օրայատէք վարամազ . երլտըրըս . ըրն էն եիւքսէյի՝ օրատան չօգ աշաղա տըր : Էճէլ էճէլ , օ գաաըր էճէլ , պիղի սալթանաթլա գալտըրըփ , օ գուծլու տիյարլէրէ՝ եալընըզ օ կէօթիւրէ պիլիր :

Վագըրա օ պիղէ հաղըրլանան տէվլէթի տիւշիւնտիւք . Ֆօտուլանտըղըմըզա նէ գատար հագգըմըզ վար : Օ տէվլէթ՝ թամարմըզըն հավալարտա գուրտուղու խայալի տէվլէթ տէյիլ : Օ պիր սահիհ տէվլէթ տիր քի , ագլըլա պուլուսուր , Ֆաղիլէթ իլէ էտիլիլիր . վէ պիղի մէլաիքէ իլէ պիր տէրէճէյէ գօր : Էօյլէ օլտուգտան սօնըրա , նէ կէճիքիյօրուզ . այագ պաղլարըմըզը նէյէ գըրմայօրուզ . քեաիինաթին պիր պուճաղընա սօգուլու , հավասը պուլուստ պուլուստ պուղուլար ըլա տօլու , կէրջի հասսէլէր հագգընա փէք ինճէ տիր , փէք թէմէզ տիր , լաքին ճէննէթ ճանլարը հագգընա փէք տղըր , փէք պօզուք հավալը՝ պու տարաճըգ հիւճրէտէն չըգըփ տա , ճէննէթ գօգուլու՝ թէմիզ հավա ալմաղա , ճէննէթ սուլարը իչմէյէ , նիչին զայրէթ էթմէյօրուզ : Պու տիւնեանըն պիւյիւքլէրի՝ կիւնլէրինի էօգլուգտա սէֆիլիքտէ կէչէրիյօրքէն , պիղ մուզաֆֆէր վարըփ , վագթ տէրեասընըն սօն գըրսընա պիր ան էվէլ եանաշսագ , Ֆաղիլէթին տէվլէթ իւ իգպալ իլէ հիւքմ էթտիյի եէրէ վարսագ , խօշ օլմանըմը : Ա՛հ , օ գուրթուլուղուսուղուզ էչրէֆ կիւնտէ , գատէր ուլահ նասըլ աշիքեար օլաճագ , պու կիւն Ֆիքրիմիղի շաշըրան էյրի պիւյրիւ շաշըրմա էօլարընը՝ նասըլ տօղու կէօրէճէյիզ :

(բ) Ա՛հ , էօլմէզ օլուփ եաշամագ մը . խաթըրմա կէլտիքճէ , ճանըմ գուտրէթ իլէ տօլար . իչիմ կիւճիւմ պու մասլահաթ տըր : Պու Ֆիքիրէ տալարսամ , եիւզ սէնէ կէչսէ տույմամ , վարտըգճա զիյատէ տալարըմ : Քիչինին գալպինէ պուստան զիյատէ նէ շէյ տօգունա պիլիր . կէօք կիւրիւլթիւսիւ գուլաղըմը սարստըզը կիպի , պու Ֆիքիր տէ ճանըմը սարսար . ագլըմ շաշար գալըր . շիւքը իւլէ ահ էթմէքտէն եիւրէյիմ թիւքէնիր :

Պու Ֆիլիբ վար իբէն, ճան՝ մէզարրն քէնարընտա ույուգ-
 ւամազ . աթըլըր, վագար ըլա պալալէրէ չըգար, աղիմ
 թամարնը պէսլէյէճէք՝ վաթան հավասը ալըր, վէ եա-
 րատանըն ճանլարա թագսիմ էթաիյի աթէշ թութու-
 շուր ալէվլէնիւր : Օ զաման երլորղարտան աշաղա հիչ
 պիր տիւշիւնճէսի օլմազ : Աշգըմը հատտէն աշըրտըմ,
 էօյլէմի . էօգ, էօգ . սու աշգա վարամայան ճան՝ կէվ-
 շէք տիր . պէօյլէ աշգը օլանլար չօք օլմուշ տուր . պէօյ-
 լէլէր օլմասայտը, պոււնճա շէհիտլէրին գանը տէօքիււ-
 մէզտի . վէ պիր գան տէօքէն օլմուշ ուսա, պիրինին էթ-
 աիյինի՝ հէր քէս տէ էտէ սիլիւր : Տիւնեա Ֆըրթընասըն-
 տա չալգանտըղը եէրտէ, պէօյլէ պիր էօլշիւսիւզ էպէտի
 տէվլէթին գըյմէթինի տիւշիւնիւսի տէ, աշգ աթէշի իլէ
 թութուշմազ ատամ օլա պիլիւրմի : Պագ սիղէ նէ թախթ,
 նէ թաճ հաղըրլանմըշ տըր : Ճան՝ պու սասիլիլիք վագ-
 թինտէ, պու չօճուգլուգ ճէհալէթինտէ, նաֆիլէ չա-
 ւըշըր, նաֆիլէ էօրուլուր . պու էպէտի տէվլէթին ա-
 զիմ ֆաղիլէթլէրինէ ագըլ էրտիրէմէզ :

ՏՕԳՈՒԶՈՒՆՃՈՒ ԿԷՃԷ

Է Օ Լ Մ Է Զ Լ Ի Ք

Թ Ա Պ Ի Ա Թ Տ Է Ն Ի Ս Պ Ա Թ Լ Ա Ր

Հէփ տին տիր : () ճէննէթ մէլէյի՝ սաղ
էլինտէ ախրէթ , սօլ էլինտէ տիւնեա , տէրտ
լի ինսանլարը թէսէլլա էթմէք իչին , կէօք-
տէն տիւնեայէ էնմիշ : Վնսանա էլ թու-
թուի , հալինի ալա էտէր . թապիաթինի
պիւյիւտիւր . Փազլիլէթինի թահգիգ էտէր :
Վճէլին հիւքմիւ ալթընտա՝ միւշէվիլէշ վէ
Ֆանի տիւնեատէ , ինսանա պիր ճան վէրիւր
քի , թանդըր կիպի իճրալար էտէր : Վիզիւմ
տայանաճաղըմըզ գավի թէմէլլէր՝ գատէր
իլէ էօլմէզլիք տիր . պագիսի պիր չալգանթը-
լը մուհաննաթ տէրեա տըր քի , կէզտիյիմիզ
էէրտէ եարըլըր , պիզի եուլթար :

Վէֆսլէր զաթիմին էօլմէսինի իսթէր :
Պօշ վէ ապէս տալա , ղուրուլտան իպարէթ
քիւֆիւր տիւր : Ճանըմըն աշըզ օլտուղու
եաշամագ տըր : Նաշամաղ ըլա եիւզիւմ
աղ չըգաճագ : Տահա եաշամագ , տախմա
եշամագ , պիր արզու տուր քի , եիւրէքտէն
չըգմաղ . . . կիւզէլ ամմա , եաշայրի տա նէ

օլա պիլիբիմ : Ա՛հ լօրէնցիոս , գալտրը կէօ-
 զիւնիւ գալտրը , շու էպէտիլիյէ պագ : Մութ-
 լուլուղա սլագ , փոււնարըն աչմըշ տէվլէթ
 իգպալ սաչայօր . ինսան էվլատը , օ՛ պիր սա-
 աթ եաշայրի կէչէն կէօլկէ , օ՛ գուվլէթինի
 կիւնտիւզլէրտէ զայպ էտիփ , հէր ագշամ
 կէճէնին ույգուսունտան գուվլէթ տիլէնէն
 զապուն զաթ , շիւքրիւնտէն սէվինճինտէն
 գալպինի աշգա ալտրըմըշ , պինլէրճէ սէնէ-
 լէրինէ եէնիտէն եէնիյէ սէնէլէր գաթըլան
 էպէտիտէ , կէօզիւնէ ույգու կիրմէզ , հայ-
 րան օլուր տուրուր , թիւքէնմէզ էպէտիլիյի
 սէյր էտէր , էպէտիլիյին էօլչիւսիւզ խազի-
 նէսինէ սահիպ օլուր , վէ թանդըրլյա իպա-
 տէթ էթմէք աշգըլա , քէնտիյի տէ պիր
 թանդըր սանըր : Մէն պու տիւնեատէ էօմ-
 ըիւնիւն պիր տէմինէ մալիգ տէյիլ սին : Մէն
 պաղչէնտէ աչըլան չիչէք կիպի նազլիք , վէ
 ըիւզկեար կիպի կէչիճի սին , օնտա վարըփ
 էպէտիլիյէ մալիք օլաճագ սըն . վէ հէր շէյէ
 գատրը պիր ալլահըն վէրէ պիլէճէյի էյլիք-
 լէր՝ հէփ սէնին օլաճագ : Սայր . թանդըր-
 նըն ճէօմէրտիլիյի ինսան ագլընա սըղար շէյ
 տէյիլ . վէ ինսան էվլատը էյէր Փազիլէթ
 սահիպի իսէ , նէ պիւյիւք զաթ օլտուղու
 անդլաշըլմագ : Ալլահա կիւվէնէն խայր սա-
 հիպի՝ հէր նէ իւմիտ էտէրսէ , շօգ տէյիլ
 տիր գօրգմասըն :

Ա՛յ ագըլ , Փազիլէթլէրին մուպարէք
 փոււնարը , եիւրէյիմ սէնին տիր . պէնիմ իգ-
 պալիմ՝ սանա իթաաթ էթմէք տիր . էօմ-

ըիւմ օլտուղձա սէն պիլեմճէ եաշա, վէ
 պանա էօմրիւմտէն ազիզ օլ: Պէնիւմ էօլմէզ
 օլտուղումա թէքէֆֆիւլ էտէն սէն սին.
 պէնիւմ իթիգատում՝ թէվէքքէլի իթիգատ
 տէյիլ: Պանա տինի կէօսթէրէն՝ նէ տօղտու
 ղում եէրին իգթիգասը տըր, նէ տօղուշու
 մուն թալիի: Տահա Ֆիքրիւմ աչըլմատան՝
 կէօրտիւյիւմէ մէյլ էտիւի, չօճուգլուգտա օ
 լան թէրպիյէմէ էսիր կիպի պաղլանմը՝ սը
 գը թէրպիյէ չըրաղը տէյիլ իմ: Աաշըմ պա
 լիղ օլուփ, ագլըմ Ֆասլէ գատըր օլտուգ
 լայն, հէր Ֆիքրիւմի թէֆթիշէ գօտում:
 Ագլըն սահիհ վէզնէսի իլէ, հէր շէյին սա
 հիհինի խիւաֆընը վէզն էթտիւմ: Ագլըմըն
 պէյէնմէյիւի այըրտըղը զիւիւմէրի Ֆիքրիւմ
 տէն աթտում: Պէնիւմ էվլէլէի գըյասլարըմ
 րասթ կէլէ շէյլէր իտի, պիր ալըշմայըտը
 շիւմտի իրատէթիւմէ գարար վէրտիյիւմ՝ հէփ
 սէպէպլէրի իլէ Ֆասլ էթտիյիւմ մատտէլէր
 տիր: Աքրամա լայըգ՝ հէր շէյտէն զիյատէ
 ագըլ տըր: Սագըն, տին ագլը չիւրիւտիւր
 տէմէ: Քիշինին ագլը օլմատըղձա, տինի
 սէվապ օլամաղ: Անսան էվլատընըն ագլը
 եարուտան ալլահըն ագլընտան հասըլ օլմուշ
 տուր: Հագ թաալա էյլիք սահիպինէ սէ
 վապ, վէ կիւնահ սահիպինէ ազապ վէրէ
 ճէք օլուրսա, կէրէք սէվասը, կէրէք ա
 զասը քիշինին ագլընա վէրիր: Ագլըն ինսան
 ագլը օլտուղունու կէօսթէրմէք իսթէրսէն,
 էօլմէզլիյէ ինան: Աօլմէզլիյէ ինան քի,
 մութլու օլասըն, էճէլտէն գօրգմայասըն:

(Թ) Տաղըն տիպինտէ ճէվհէր մատենի
 օլուի տա , տաղ պի գայտ օլտուղու կիպի ,
 պաղը ատամ տա իչերիսինտէ օլան էօլմէզ
 ճանա պի գայտ օլուր . պիր տէ գըյամէթ
 կիւնիւ մատեն աչըլըրսա , ճէվհէրի կէօրիւր
 ամմա , իթիրտիյինի կէօրիւր . օլտուղու
 թէհլիքէյի անղլար ամմա , չուգուրա տիւ-
 շէրքէն անղլար : Պաղը պոււնլարտան պէթէր-
 լէր տէ օլա պիլիւր քի , զիմմէթինի քէօրլէր ,
 քէնտիյի հայվան սըրասընա գօմաղա չալը-
 շըր , քէնտի խըրսըլա քէնտիյի խըրփալար :
 Պիր եանտան կէրէք ազլը , կէրէք զիմմէթի
 տուրմայրի գարշը կէլիւր , ճանը խըրփալաթ-
 մագ իսթէմէզ , հաթթա ալգըշլամաղա պա-
 գար , պին միհնէթ իլէ ճէնքլէշիւր , հիլէրէ
 գարշը գօր . օպիր եանտան քէնտիլէր հիչ-
 լէրէ կէօմիւլմէք սէվտասընտա օլուրլար . ան-
 լարընտան էօլմէզլիք եաղըսըն սիլիւի , օ ի-
 շէրլէրինտէ եաշայան ճանա , վէ եարատան
 թանղըրյա քեաֆիր օլուրլար :

Վքի էպէտիլիյին ազիմ սահիպի՝ եա՛ ազիզ
 ալլահ , օ իքի էպէտիլիյին պիրի՝ սէն ըուհ-
 լարը ինսանլարը եարաթմատան կէչմիշ ի-
 տի , օպիրի սէն եաշատըղճա սիւրէճէք :
 Սէնին կէօղիւն հէր շէյի կէօրիւր , էլին հէր
 եէրէ կէրէ , նէֆէսին պիւ թիւն թապիաթէ
 ճան վէրիւր զըզտըրըր : Սէն եա՛ գատըր ալ-
 լահ , սէնին գուտրէթինին քէրէմի , վէ քէն-
 տիյի պիլէն ինսանա էօմրիւնտէն ազիզ օլան
 ճանըն էօլմէզ օլտուղունու՝ պէն թարիֆ
 էթտիլիմ եէրտէ , սէն պանա գուվվէթ

վեր : Վաքին օ ճանրն դըմէթինի պիւմէյէ՝
քիշի սէնի սէվմէլի տիր :

Վօլմէզլիյէ ինանմայան՝ քէնտի քէնտիյէ
եալան սէօյլեր , սէօյլէտիյի եալան օլտուղու-
նա պիւթիւն թապիաթ շէհատէթ էտեր :

Վերին վէ կէօյիւն հիքմէթլերի էօլմէզլիք-
տէն խապեր վերիր : Վզլմըզ սէօյլեր , կէօն-
լիւմիւզ արղուլեր . հէր պիր շէյ՝ եա կէօս-
թէրիր , եա արղու էթտիրիր : Պու էլզէմ
հագգըն խապթլարընը՝ գատեր ուլաս նէ
գատար չօղալթմըշ : Վյէր պու՝ հագ օլմա-
սա , հէր շէյ պօշ օլմըտու : Պու պապտէ
խապթլարըն չօղլուղու Ֆիքրիմէ սըղմայօր :

Վա՛ատամ , անղլամագ իսթէրսէն , կէլ
պիւլէմճէ քեաինաթէ կիր : Վէլ շու մէտրէ-
սէտէ հիքմէթի իլահիյի տերս էյլէ . պագ
քի էօլմէզ օլտուղունու իքրար էթմէտէն
չըգա պիլիրմիսին : Վապիաթ տէտիյիմիզ՝
պեր գարար եարատանըն պի գարար էլ է-
մէյի տիր քի , հիչ պիր շէյ զայ օլմատան ,
հէր շէյ տուրմայրի թէպտիլ օլան տէվրին
էսերի տիր : Վիւնիւն պաթմասընտան կէճէ
չըգար , կէճէնին գարանլըղընտան կիւն տօ-
ղար . երլտըղլար տօղար պաթար , եինէ տօ-
ղար : Վեր կէօյէ պագար , օ տա օնիզամտա
տէօնէր . կիւղէլ եաղ՝ կիւլեր եիւզ իւլէ կէ-
լիր տաղլարըմըզա եայլըլըր , հավայէ ըաիհա
վերէն չիչէքլերիմիզի՝ ըսըճագ գատէմի իլէ
գըրլարա սաչար . եափճա եափճա ալեանագ-
լարը սօլմաղա պաշլար , պէնզի սարարըր ,
կիւզ այլարըն սօլուգ ըէնկինէ եիւզ թու-

Թար, կիւղ այլարը իխթիյար օլուր . գարտան տօնտան սաչլարը աղարմը՝ փիր իխթիյար գըշ կէլիր . Ֆըրթընալար իւղէրինէ օթուրմուշ, պուղլար ըլա տօնանմըշ, կէլիր ճան չէքիշէն կիւղիւ գաչըրըր, տիւնեանըն մահսուլ մալինի սօյար : Վզար ազար օ նագրս իխթիյար ադըպէթ երմշար . լաթիֆ ըիւղկեարլար ըլա պի նաղիր պահար տօղար, պահարըն կիւլէր եիւղիւ տիւնեայը կէնճէլ տիր . պէօյլէ պէօյլէ սէնէնին պիր տէվրի Թամամ օլուր . պիրին տահա պաչլամաղա, պահար տէօնէր Թէքրար գըպլէնին ըսըճագ չէօլլէրինտէն պերի՝ եաղ այլարընը տավէթ էտէր : Չէր շէյ գուրուր, Թէքրար չիլլէն մէք իչին . Թէքերլէյին հէր փարմաղը պիրի պիրի արտը սըրա էնէր, Թէքրար եուգարը չըգմագ իչին : Վ ախլուգաթըն հէր շէյի պի չիմինտէն չըգար, պիր զայրի գալըպա իֆրաղ օլուր : Չէր Թարաֆտա էօլիւմտէն հասըլ օլան էօմիւր՝ տուրմայրի պու եէքիւնտէ ճէվէլան էտէր . վէ քեաինաթին էօլչիւսիւնիւ պիր գարարտա ԹուԹար, պիր զերրէ պիլէ զայ օլմագ : Վ է պիր մախլուգ եօգ քի, հաղ Թաալա եարաթտըղընա փիւշման օլա, եախօտ պիր եարաթտըղընը եօղ էտիլի տէ, պիր վէրտիյի գարարը՝ պիր տահա Թէպտիլ էտէ :

Վնսանըն էօլմէզ օլտուղունա՝ պունլար հէփ աչիքեար ալամէթ տիր : Վնսան կէչէր, լաքին զայ օլմագ : Ղան ըլա Թապիաթին Ֆարգը շու տուր քի, Թապիաթ պիր չէմպէ-

րին իչինտէ պիր գարար տէվը օլուր , ճան
պիր ալէվ կիպի , թիւքէնմէզ պիր չիզիտէ
տուրմայրի եիւքսէլիր , իլերի կիտէր : Եմաի
թէն օլան շէյլէր էօլմէզ օլուի , ճան էօլիւր
օլտուղունա՝ քիմին ագլը եաթըր : Եարա-
տըլմը շէյլէրին հէփսինտէն ալասը՝ հէփ-
սինտէն խօր մու օլմալը : Հէր շէյ ինսան ի-
չին էօլիւի տօղայօրքէն , պիր տահա եաշա-
մամագ իչին , սալթ ինսան մը էօլմէլի : Եօյ-
լէ իսէ ինսան գըսմը եէտիյի պուղտայ դա-
տար պիլէ եօգ : Ենսան եաշամանըն տէվլէ-
թինի , էօլմէնին մուսիպէթինի , պիլէն ի-
քէն , զալիմ թագտիր՝ եօղ օլմագ նէքպէ-
թինի՝ եալընըզ ինսանա՝ մը գըսմէթ էթմիշ :

Եեաինաթտէ պիր իքինճի գանուն վար
քի , թապիաթ պիր վէճճ իլէ այրըլամագ :
Տէրէճէ թարիգինտէ , թապիաթ՝ մէրտէ-
վէնին հէր գատէմէսինէ պասար , հիչ պիր
շէյ Ֆէվթ էթմէյերէք , հիչ պիր շէյէ զօր
էթմէյերէք , հէր տերէճէսինի պիր տույ-
ուլմագ ուսուլ իլէ կէչէր . արատա օլան՝
պիւյիւքլիւքտէ քիւչիւքլիւքտէ պիր պիր-
լէրինէ զըտ շէյլէր , իքի պաշտան պիր պի-
րինէ պիթիշիր : Եէքիւնիւն հէր փարչա-
սը պիր պիրինէ ույար , արատա նէ պօշ եէր
գալըր , նէ այրը արալըգ . փարչալար պիր
պիրինէ կէչէր , վէ կէչմէ օլտուղու պէլլի
տէյիլ . հէր թարաֆը պիր , վէ պիր պիրինէ
պաղը տըր : Պիր եանտա պաթ թալ ավարէ
եաթան թէն՝ ճանլանըի եաշամաղա պէք-
լէր : ()պիրի ճանլանմըշ ամմա՝ հասսէսի

Եօգ, Եարը Եաշար : ՏաՏա օպիրի Տասսէսի
տէ վար, պիւթիւն Եաշար : Տայվանտա տա
պիր իլգա կէօրիւնիւր : Վլգա տէտիքլէրի
ազլըն շէՖագը տըր, իպթիտասը տըր : Վ-
գըլ տէտիքլէրի ինսանտա կէօրիւնիւր . լա-
քին ծնտա տա թէքմիլ տէյիլ : Սու սուրէթ-
տէ ինսան գըսմընտան՝ թա էճէլէ միւպթէ-
լա օլմայան ալա ըուհլարա վարընճա, զէն-
ճիրին հալգալարընը պիր պիրինէ թագըրի,
նիճէ պիր էթմէլի : Վօյլէ իսէ ինսանը՝ պիր
Եանը էօլիւր, պիր Եանը էօլմէզ՝ պիր Եէքիւն
շէյ օլտուղունու իգրար էյլէ, Եօգսա զէնճիր
գըրըլըր, ծնտա գալըր . մախլուգաթ մէրտէ-
վէնինտէ պօշ Եէր գալըր : Վէօրտիւնմիւ մատ-
տէնին նէթիճէսինի . հաթթա միւնասի-
պէթ ալան տա պու տուր . վէ տօղըու Եօլտա
կիտէճէք ատամա՝ պունտան սահիհ տէլիլ
օլամազ :

Վօլմէզլիյէ ինանմայան ատամ՝ էճէլ ի-
լէ աճտ էթմիշ կիպի տիր : Սապիաթ ին շէ-
հատէթինէ ինանմազ . Եալան տըր, տէր :
Տէվլէթինի թէփմէք իլին ազլընը ինքեար
էտէր . ինսանըն պիւյիւքլիւյիւնիւ ճէլալէ-
թինի խօրլար : Վաքին քեամիլ ատամ էօյլէ
տէյիլ . “ տիւնեա պիւթիւն քիւլ քէսիլսին,
” պաշըմ իւզէրինտէ տէօնէն Եըլտըզլար
” հէփ տէօքիւլսիւն տէյի՝ ալաճ էմը էթ-
” միշ օլսա, վէ պէն ալթընտա էզիլսէմ պի-
” լէ, Եինէ ճանըմ սէլամէթտէ տիր : Ղա-
” նըմ տիւնեանըն Եըզընթըսընը պասար չը-
” գար, վէ ալէմին Եանըրի քիւլ օլտուղու

77 եկրտէ, ճանրմ ալէվ կիպի հավայէ ուչար :
 77 Ինսան էվլատը ճիհանըն խարապընա պա-
 77 գար կիւլէր . երլտըրըմ պիլէ քէնտիյի
 77 վուրտուգտա, ճանը էօլմէզ օլտուղունու
 77 խապէր վէրիւր : Ինսան՝ սույու սէրթ տէ-
 77 միր տիր, էճէլին օգու կէչմէզ, պուրնու
 77 գըրըլըր տիւշէր, ինսանը եարաւայա-
 77 մազ 77 . քեամիլ ատամ պէօյլէ սէօյլէր,
 պէօյլէ տիւշիւնիւր :

Ալէլ լօրէնցիոս կէլ, (Բ) պա՛գ ինսան էվ-
 լատը պայաղը պիր զաթ մը տըր, պիւթիւն
 էօլէճէք շէյ մի տիր . սէնի՛նլէ պուլուտլարա
 տօղրու չըգալըմ տա, ինսան էվլատընըն
 գուտրէթինի սէյր էտէլիմ : Տիւնեանըն իւ-
 ղէրինէ պիր կէօզ կէզտիր, հէր նէ եանա
 պագարսան, ինսանըն էօլմէզ օլտուղունուն
 խապաթընը կէօրիւրսիւն : Վագ նէ թիւքէն-
 մէզ հիքմէթլէր վար : Ալէ ուճու տէօնմէզ
 օվալար, հէփի իշլէնամիշ, մահսուլ վէրմիշ : Ալէ
 սիւրիւ սիւրիւ գալիյօնլան՝ իշի տօլու մալ, տէ-
 րեա եիւղիւնտէ ուչայօր : Տէրեալէրի հիւք-
 միւնէ ալմը՝ իսթէր զէվզինէ գուլանըր,
 իսթէր զազապընա : Տէրեայը, ըիւղկեարը
 վէ երլտըղլարը քէնտի մէրամընա գուլա-
 նըր : Ինասիրէ սահիպ օլմուշ՝ իսթէտիյի
 կիպի իշլէտիր : Թապիաթ քէնտի մէմուրու
 օլմուշ՝ քէնտի էմրի իլէ իշլէր . հէլէ թա-
 պիաթ ինսանա պիր գարշը գօսուն, էօլու-
 նու գափամաղա, քէնտի գատար էսքի տաղ-
 լար գայալար կէօսթէրէ կէօրսիւն . հիւքիւմ
 սահիպի ինսան տըր, ինսանըն էմրինէ՝ տաղ

ըսա տէվընիւր , տէրէ իսէ տօլար : Պագ շու
 տաղլարըն թէփէսինտէ մուալլագ տուրսն
 շէն շէհիրլէրէ : Պուլուտլարա չըգմըշ գուլէ-
 լէրինէ պագ , հէր պիրի տիքիլի թաշլարա
 պէնգէր , էթրաֆ քէօյլէրինի եէր եէր կէօ-
 ըիւր , տիւնեանըն ըէամինի շէնլէտիր : Տա-
 հա էօթէքի հիքմէթէ պագ . տէնիզին օր-
 թասընա եիւրիւմիւշ շէհիրլէր , տէնիզ չալ-
 գանտըգճա , վագարլը կէօլկէլէրի սույուն
 եիւզիւնտէ սալլանըր եաթըր : Պունլար նէ
 օլաճագ . ինսան էվլատը տէնիզին եիւզիւն-
 տէ չօգ մէմլէքէթլէրէ սահիպ օլմուշ . տէ-
 նիզին տաղլարըր էթրաֆընտա ինլէր եա-
 թըր , օ գավի տաղլարա չարփտըգճա՝ կէրի
 աթար , էթրաֆը պօշ քէօիիւյ իւլէ աղա-
 ըրը : Վնսան տա թանղըր կիպի տէրեայէ
 էմր էտէր , շաբաթա րոտը , պո- էէնի սինօրո-
 կէլէ տէյի ըամարլար : Աէօզիւնիւ տահա էօյլէ
 թարաֆընա տօղրու շէվիր , պագ տիւնեա-
 նըն օ թարաֆընտա նէ ալա սէնաաթլէր ,
 նէ կիւզէլ մարիֆէթլէր վար : (Թանղըրլա
 իհտա օլունմուշ սայըսըգ իպատէթ խանէլէ-
 ըէ պագ , գուպպէլէրի էֆլաքէ չըգմըշ : Աէ
 վագարլը քէմէրլէր վար , տէվըր՝ կէօյիւն
 պիր գաթընա չըգմըշ : Պիր եանտա ագար
 սուլար՝ աղըրլըգ հիւքմիւնիւ ունութմուշ ,
 հավալարա չըգըփ , թօլ կիպի սէրփիլլիօր :
 ()պիր եանտա շէտիտ ըրմագլար՝ վարըփ
 պիր չուգուրա հապս օլուփ , տուրղուն սույ-
 ուլա՝ օվալարը էօրթէյօր : Տահա էօթէ-
 տէ , ինսան էվլատը տաղլարըր եարըփ , պիր

պիրինտէն ուզագ տէրեալերի պիր պիրինէ
 չէքիփ , սուլարընը՝ աչտըղը եօլարա պէնտ ,
 վէ մէմէքէթ ինին իչինտէ իքի տէնիղի պիր
 էտէյօր : Պիր տէ քէնտի գալպինի եօգլա :
 Շ ու սէֆէր շէյթանը պուրնունտան գան
 տամլար՝ գըլըճ էլինտէ գուտրէթ վէ շէօհ-
 ըթ արտընտան ալայ պաղլամը՝ հէյպէթ լի
 թապուրլարը կէօրտիւքճէ , սէնին դայրէթ լի
 կէօնլիւնէ պիր աչգ կէլիյօր մու : Շ ու ին-
 սան գանլիլա սուլանմը՝ օվալարա պագ : Տէ-
 րեալերին օրթասընտա կէմիլէրտէն կիւրիււ-
 տէյիփ Ֆըրլայան երլտըրըմլարը կէօրիւյօր-
 մուսուն : () կիւրիւլթիւ ինկիլթէրրանըն սէ-
 սի տիր , ալէմէ՝ պարըղըն տէյի էմը էտէյօր :

Խայր , ինսանա պիր շէյ տայանմաղ : Ահը
 աչըլըր , իչինտէքի խազինէսինի ինսանա
 թէսլիմ էտէր : Ինսան կէօյիւն էօլչիւսիւն
 պիլիր , օ թիւքէնմէղ օվալարտա գաչան երլ-
 տըղը պուլուր : Վեաինաթին տէվրինի պիւյ-
 իւտիւր , մէյտանընը արթըրըր : Վէթիճէի
 քէլամ թապիաթ ինսանա եէնիլիր , հէր
 սըրըրընը ինսանա վէրիր : Ինսան՝ հիւնէրի իլէ
 հէր թարաֆտա թապիաթի եէնէր , զապ-
 թընա ալըր : Պիւթիւն տիւնեա ինսան ագ-
 լընըն , ինսան գուտրէթ ինին պիր աչիքեար
 էսէրի տիր : Ինսան քէնտի մէքեանընտա
 նօգսան պուլտու , նօգսանընը քէնտի թէք-
 միլ էթտի : Պիր եէնի եարատըճը , էպէտի
 եարատանա պիր ազ վագըթ գարըղ չըգար ,
 ճիհանը թէքմիլ էտէր պու հիքմէթ լէրի
 կէօրտիւքտէն սօնղրա , պու եէրտէ էօլմէզ

զաթլէր եաշամըշ, հայրան օլտուղում՝ օն-
լարըն էլ էմէյի տիր տէմէզմիսին :

Այ ատամ, քիպրինի փէք ալգըշլատում,
հիւնէրինէ փէք պէպիւրլէնիյօրսուն : Պուն-
տան պիւյիւք պիր շէյ տահա իսթէրմիսին .
տինլէ քէնտիյի պիլմէյէն սէֆիլէ պուն-
լարըն հէփիսի պիր նէֆէս տիր . (4) անըլ
պիւյիւքլիւք՝ մէշրէպտէ տիր : Աճէլ՝ պուն-
լարըն հէփսինի մահվ էտէր , Ֆագաթ մէշ-
րէպ պիւյիւքլիւյիւնիւ հըֆզ էտէր , վէ շէ-
րէֆ վէրիր :

Հ Ա Շ Ի Յ Ե Է

(ա) Շու աշգըմլա օգույուլի , գըյմէթէ շայէսթէ՝
պունճա հագ մատտէլէրի պէյան էթտիյիմէ նիսպէթ .
տահա տիւնեայը պիր գալըն չար կիպի պիւրիւնիւր քիմ-
սէլէր պուլունա պիլնիւմի . վէ տիւնեատէն էօթէյէ՝ պու-
լուտտան գարանլըգտան զայրի շէյ կէօրմէղ , վէ սօնունու
սայմաղ ատամ պուլունուրմու քի Ֆօտուլուգ գօլունա
եամագ եազըլլի , բագսա չըգա . վէ թա քիմ այաղընա
պիր սաման շէօփիւ բասթ կէլիփ թէքէրլէնէ . վէ բագս-
լարըն թիւրքիւլէրին թամամ օլտուղու գանլը գույույա՝
թէփէսի իւսթիւնէ էնիփ կիտէ : Պունլարտան մատա մէ-
զարա կիրմէքտէն պէթէր՝ հիչ օլմագ մուսիպէթիւնի , քէն-
տիլէրինէ սըղընաճագ եէր ատա էտիփ , էօլմէղլիգ իա-
պաթլարընա գարըն՝ պիր մուրտար զայրէթ իլէ սիլահ
չէքէնլէր տէ պուլունա պիլնիւմի : Շէյթանի տէքլէր
տօլապլար գուլլանլի ճէհէննէմ աթէշի փիւսքիւրէրէք ,
հագգը եէնէլիմ տէյի , ճէհէննէմտէ հիլէ գալմաղ ,
հէփ մէյտանա տէօքէրլէր . տիւնեատէ պէօյլէ ատամլար
տահա պուլունամագ միւմքի՞նմի :

(բ) Ապքին խիւլէալէր լօրէնցիոսուն գալպինէ տօ-
գանմայօր , տիւնեա պիւյիւքլիւյիւնիւ՝ աշիքեար կէօրիւ-

նէն հագգա գարշը գալգան էթմիշ : Էպէտիլիք թաճլա-
րը կէօղլունէ կէօրիւնմէյօր . երլտըզլարտան եուգարը
կէօրէճէյի տէվլէթ՝ գալպինէ թէսիր էթմէյօր . թամաը-
նըն արատըղը՝ տահա կէօրիւնիւր շէյլէր տիր : Գապիլ
օլսա , սէնին պու թամաընը պէն քէօրլէրիմ , վէ պու սէ-
նի պաշտան չըգարան տիւնեանըն պօշ իզգէթինի , թէ-
մէլսիզ շէրէֆինի , սանա գարշը շէվիրիրիմ : Պու տիւն-
եայը սանա սէվտիրէն շէյլէրին հէփիսի՝ ախրէթի խա-
պէր վէրիր , սէն քեամիլ ատամ ըսան , մուալէճէնի եինէ
իլլէթինին սէպէպինտէ պուլուրսուն :

(Գ) Պունտան պիւյիւք նէ՞ օլուր . ինանմայանլարա
պիր ահ : Հայ հայ , պու տիւնեատէ պիւյիւք շէյլէր վար
գըյաս էտէնլէր , նէ քիւչիւք ատամլար տըր : Հէլէ շիմ-
տիլիք պունտա տուրալըմ . պիր ազտան սանա տահա գա-
վի իսպաթըմ վար սէօյլէյէճէք : Հէմ էճէլտէն պիւյիւք ,
հէմ մէզարտա կիւլտիւրիւր :

ՃԻՂՏԻ ԷՎՎԷԼԻՆ ՍՕՆՈՒ

ՀՀ Ազգային գրադարան

NL0594162

